

John Connolly
Knjiga izgubljenih stvari

Ova je knjiga posvećena odrasloj Jennifer Ridyard te Cameron i Alistairu Ridyardu koji će i prebrzo postati odrasli.

Jer u svakoj se odrasloj osobi krije dijete koje je ta osoba nekad bila i u svakom djetetu čuči odrasla osoba kojom će ono jednom postati.

Dublja značenja kriju se u bajkama što sam ih čuo u djetinjstvu nego u istinama kojima me je naučio život.

Friedrich Schiller (1795.-1805.)

Sve zamislivo jest stvarno.

Pablo Picasso (1881.-1973.)

Poglavlje jedan - O svemu nađenom i svemu izgubljenom

Bio jednom - jer ovako bi sve priče trebale počinjati - jedan dječak koji je izgubio majku.

Istini za volju, gubio ju je veoma dugo. Bolest koja ju je ubijala bila je neprimjetna i kukavička, bolest koja ju je izjedala iznutra, polako gutajući njezino unutarnje svjetlo, tako da su joj oči svakoga dana bile malo zagasitije, a koža malo bljeđa.

Dok ju je gubio, djelić po djelić, dječak se sve više bojao da će je naposljetku posve izgubiti. A želio je da ostane. Nije imao ni braće ni sestara i, iako je volio oca, činjenica je da je majku volio još više. Nije mogao podnijeti pomisao na život bez nje.

Dječak po imenu David činio je sve što je mogao kako bi održao majku na životu. Molio se. Pokušao je biti dobar kako ona ne bi bila kažnjena za njegove pogreške. Koračao je po kući što je bešumnije mogao i pazio da ne podiže glas dok se igra sa svojim figuricama vojnika. Ustali je rutinu i pokušao se držati te rutine što je vjernije mogao jer djelomično je vjerovao da je sudbina njegove majke povezana s radnjama koje on obavlja. Uvijek je ustajao iz kreveta spuštajući na tlo prvu lijevu, a potom desnu nogu.

Uvijek bi brojio do dvadeset dok je prao zube i uvijek bi stao kad bi dostigao željenu brojku. Uvijek je dodirivao slavine u kupaonici i kvake na vratima određeni broj puta: neparni su brojevi bili loši, a parni su bili u redu, pri čemu su dva, četiri i osam bili osobito povoljni, a šesticu nije volio jer su u šestici bile dvije trojke, a trojka je bila druga znamenka u trinaestici, koja je pak bila vrlo loš broj.

Kad bi udario glavom o nešto, udario bi i drugi put kako bi broj bio paran i katkad je to morao činiti iznova i iznova jer bi mu glava odskočila od zida kvareći mu računicu, ili bi mu kosa okrznula zid kad to nije htio, sve dok ga lubanja ne bi zaboljela od napora i dok ne bi osjetio vrtoglavicu i mučninu.

Dok je majka bila najbolesnija, cijele je godine izjutra, čim bi ustao, iz spavaonice u kuhinju nosio iste predmete i uvečer ih vraćao natrag netom prije spavanja: bio je to džepni primjerak Grimmovih izabраниh bajki i strip Magnet s magarećim ušima na rubovima stranica, s tim da je knjiga morala biti savršeno postavljena nasred stripa, a oba su predmeta morala biti položena tako da im rubovi noću stoje uz rub maloga sofa na podu njegove spavaće sobe ili ujutro uz rub sjedala njegove omiljene kuhinjske stolice. Tim je metodama David doprinosaio majčinu preživljavanju.

Svakoga dana poslije škole sjeo bi pokraj njezina kreveta, katkad razgovarajući s njom kad bi se osjećala dovoljno snažnom, a inače samo gledajući je kako spava, brojeći svaki teški, hroptavi dah, pokušavajući je snagom volje pridobiti da ostane s njim. Često bi sa sobom ponio knjigu kako bi čitao i, ako je majka bila budna i ako je glava nije previše boljela, zamolila bi ga da joj čita naglas. Ona je imala vlastite knjige -ljubiće i krimiće - i debele, crno ukoričene romane sa sićušnim slovima, no više je voljela da joj on čita mnogo

starije priče: mitove, legende i bajke, priče o dvorcima, pohodima i opasnim životinjama koje govore. David nije imao ništa protiv.

Premda s dvanaest godina baš i nije bio više dijete, još je gajio sklonost prema takvim pričama, a to što je njegovoj majci godilo slušati kako joj čita te priče, samo je doprinijelo njegovoj ljubavi prema njima.

Prije negoli se razboljela, majka je Davidu često govorila da su priče žive. Nisu bile žive onako kako su živi ljudi, ili čak psi i mačke. Ljudi su živi bez obzira na to odlučiš li zapaziti ih ili ne, dok te psi uglavnom natjeraju da ih zapaziš ako smatraju da im ne pridaješ dovoljno pozornosti. Mačke se pak, kad im to odgovara, znaju vrlo dobro pretvarati da ljudi uopće ne postoje, ali to je sad već tema za jednu posve drugu priču.

No priče su drukčije: one ožive kad ih se priča. Bez ljudskoga glasa koji bi ih naglas čitao ili para raširenih očiju koje bi ih pratile uz svjetlost džepne baterije pod pokrivačem, one zbiljski ne postoje u našem svijetu. One su poput sjemenki u ptičjem kljunu što čekaju da padnu na tlo ili poput nota pjesme ispisanih na crtovlju što čekaju za glazbalom koje bi oživilo njihovu melodiju. Besposleno čekaju, nadajući se da će dobiti priliku izaći na vidjelo.

Kad ih netko počne čitati, mogu se početi mijenjati. Mogu se ukorijeniti u mašti i preobraziti čitatelja. Priče doista žele biti čitane, šaptala je Davidova majka. Trebaju to i zato silom prodiru iz svog svijeta u naš. Žele da im podarimo život. To je majka govorila Davidu prije negoli ju je svladala bolest. Često je, dok je govorila, u rukama držala knjigu i s ljubavlju prstima prelazila preko korica, kao što bi katkad dodirnula i Davidovo lice ili lice njegova oca kad bi oni rekli ili učinili nešto što ju je podsjetilo na to koliko ih voli.

Davidu se majčin glas doimao poput pjesme koja neprestano otkriva nove improvizacije ili dotad neviđene melodijske ukrase. Kako je odrastao i kako mu je glazba postajala sve važnijom (iako nikad jednako važna kao knjige), majčin je glas počeo doživljavati manje kao pjesmu, a više kao svojevrsnu simfoniju koja sadržava bezbrojne varijacije na poznate teme i melodije koje se mijenjaju u skladu s njezinim hirovima i raspoloženjima.

Kako su godine prolazile, čitanje knjiga za Davida je postajalo sve samotnije iskustvo, dok ih majčina bolest nije oboje vratila u njegovo rano djetinjstvo, ali ovaj put u zamijenjenim ulogama. No i prije negoli se razboljela, on je često znao tiho zakoračiti u sobu u kojoj je čitala pozdravivši je (uvijek uzvraćenim) osmijehom, potom bi sjeo blizu nje i udubio se u vlastitu knjigu tako da su, iako bi se oboje izgubili u zasebnim svjetovima, ipak dijelili isti prostor i vrijeme. Gledajući njezino lice dok je čitala, David je znao živi li priča iz knjige u njoj i ona u priči i opet bi se sjetio svega što mu je rekla o pričama i bajkama i moći koju imaju nad nama i koju mi zauzvrat imamo nad njima.

David nikada neće zaboraviti dan kad mu je umrla majka. Bio je u školi, koliko-toliko trudio se naučiti kako se analizira pjesma, izrešetan daktilima i pentametrima čija su imena nalikovala na imena neobičnih dinosaura koji su nastanjivali nestali pretpovijesni krajolik. Ravnatelj škole otvorio je vrata

učionice i prišao nastavniku, gospodinu Benjaminu ili Big Benu, kako su ga učenici zvali zbog njegove visine i navike da iz nabora prsluka vadi stari džepni sat i dubokim, žalosnim glasom govori svojim neposlušnim učenicima o sporom protjecanju vremena).

Ravnatelj je nešto šapnuo gospodinu Benjaminu i on je važno kimnuo. Kada se okrenuo prema razredu, njegove su oči pronašle Davidove i kad je progovorio, glas mu je bio blaži nego obično. Prozvao je Davidovo ime i rekao mu da smije izaći, da spremi stvari u torbu i slijedi ravnatelja. David je u tom trenutku znao što se dogodilo. Znao je prije negoli ga je ravnatelj odveo u ordinaciju školske medicinske sestre. Znao je prije negoli se sestra pojavila sa šalicom čaja u ruci. Znao je prije negoli je ravnatelj stao preda njega, i dalje izgledajući strogo, ali očito se trudeći biti nježan prema ožalošćenom dječaku. Znao je prije negoli je šalica dotaknula njegove usne, i prije negoli su izgovorene riječi, i prije negoli mu je čaj opekao usta, podsjećajući ga na to da je on još živ iako više nema majku.

Čak ni beskrajno ponavljane rutinske radnje nisu je uspjele održati na životu. Poslije se pitao nije li možda podbacio pri obavljanju neke od njih, nije li možda tog jutra nešto pogrešno izbrojio te nije li brojnim radnjama mogao dodati još jednu koja bi možda nešto promijenila. Sad to više nije bilo važno. Nje više nije bilo. Trebao je ostati kod kuće. Uvijek je bio zabrinut za nju dok je bio u školi jer, kad nije bio pokraj nje, nije imao kontrolu nad njezinim životom. U školi nije mogao obavljati rutinske radnje. Bile su teže izvedive jer je škola imala vlastita pravila i vlastite rutinske radnje. David ih je pokušao pretvoriti u nadomjestak, ali to nije bilo to. I sad je njegova majka platila cijenu.

Tek tada, posramljen zbog svog neuspjeha, David je počeo plakati. Dani koji su slijedili bili su ispunjeni nejasnim nizom susjeda i rođaka, visokih, čudnih muškaraca koji bi mu pogladili kosu i dali šiling, i krupnih žena u tamnim haljinama koje su privijale Davida uz prsa dok su ridale, preplavljujući mu osjetila mirisom parfema i naftalina. Bio je budan do kasno u noć, stjeran u kut dnevnog boravka dok su odrasli razmjenjivali priče o majci kakvu on nikad nije poznao, o neobičnom stvorenju čija je životna priča bila posve odvojena od njegove: o djevojčici koja nije htjela plakati kad joj je umrla starija sestra jer je odbila vjerovati da netko tko joj toliko znači može zauvijek nestati i nikad se ne vratiti, o djevojčici koja je pobjegla od kuće na jedan dan jer joj je otac u napadaju nestrpljivosti zbog nekog sitnog prijestupa koji je počinila rekao da će je dati Ciganima, o prekrasnoj ženi u svijetlocrvenoj haljini koju je Davidov otac nekom drugom muškarcu oteo ispred nosa, o ljepotici u bijelom koja se na dan vjenčanja ubola u palac na ružinom trnu i ostavila crvenu mrlju na vjenčanici da je svi vide. I kad je napokon zaspao, David je sanjao da je dio ovih priča, sudionik svih razdoblja majčina života. Više nije bio dijete koje sluša priče iz prošlosti. Sad je bio njihovim svjedokom.

David je posljednji put vidio majku u prostoriji pogrebnog zavoda prije negoli je lijes zatvoren. Izgledala je drukčije, a ipak isto. Bila je više nalik na onu

nekadašnju majku kakva je bila prije negoli se pojavila bolest. Bila je našminkana kao nedjeljom za crkvu ili kao kad su ona i Davidov otac išli na večeru ili u kino. Bila je odjevena u svoju najdražu plavu haljinu, a ruke su joj bile sklopljene na trbuhu.

Među prstima joj je bila krunica, ali prstenje je bilo skinuto. Usne su joj bile vrlo blijede. David je stajao iznad nje i prstima joj dotaknuo ruku. Bila je hladna i vlažna. Otac se našao pokraj njega. Samo su njih dvojica još bili u prostoriji. Svi su ostali izašli. Davida i oca čekao je auto koji će ih odvesti u crkvu. Bio je velik i crn. Muškarac koji ga je vozio nosio je šiltericu i nikad se nije smiješio.

„Možeš joj dati oprostajni poljubac, sine“, reče njegov otac. David je uzdignuo pogled prema njemu. Očeve su oči bile vlažne i na rubovima crvene. Otac je plakao prvog dana kad se David vratio kući iz škole, držao Davida u naručju, obećavao mu da će sve biti u redu i nije plakao sve dosad. David je gledao kako mu velika suza navire u oku i polako, gotovo s neugodom, klizi niz obraz. Opet se okrenuo prema majci. Nagnuo se nad lijes i poljubio joj lice. Mirisala je na kemikalije i na još nešto o čemu David nije htio razmišljati. Mogao je to oćutjeti na usnama.

„Zbogom, mama“, prošaptao je. Oči su ga pekle. Htio je nešto učiniti, ali nije znao što.

Otac je Davidu položio ruku na rame i potom se sagnuo i nježno poljubio Davidovu majku u usta. Svojim je obrazom pritisnuo njezin i šapnuo nešto što David nije mogao čuti. Potom su je ostavili te je lijes, kad se opet pojavio u rukama pogrebnika i njegovih pomoćnika, bio zatvoren i jedino što je upućivalo na to da je u njemu Davidova majka bila je mala metalna pločica na poklopcu na kojoj je pisalo njezino ime, datum rođenja i smrti.

Te su je noći ostavili samu u crkvi. Da je mogao, David bi ostao s njom. Pitao se je li usamljena, zna li gdje je, je li već u raj u ili će onamo ići tek nakon što svećenik izgovori posljednju molitvu i lijes bude položen u zemlju. Nije volio razmišljati o tome kako je ondje posve sama, zatvorena drvom, mjeđi i čavlina, a o tome nije mogao razgovarati ni s ocem. Njegov otac ne bi shvatio te se time ionako ništa ne bi promijenilo. Nije mogao ostati sam u crkvi pa je otišao u svoju sobu i pokušao zamisliti kako joj je. Navukao je zastore na prozore, zatvorio vrata spavaće sobe kako bi je što više zamračio i potom se zavukao pod krevet.

Krevet je bio nizak i prostor između kreveta i poda bio je vrlo skućen. Krevet je stajao u jednom kutu sobe pa se David uvukao ispod njega dok nije osjetio da lijevom rukom dodiruje zid te je zatim čvrsto stisnuo kapke i posve se umirio. Nakon nekog vremena pokušao je podići glavu. Snažno je udarila o daščice koje su podupirale njegov madrac. Gurao ih je, ali bile su pričvršćene čavlina. Pokušao je podići krevet gurajući ga rukama prema gore, ali bio je pretežak. Ćutio je miris prašine i svoje noćne posude. Poćeo je kašljati. Oči su mu zasuzile. Odlučio je izaći, ali bilo je lakše zauzeti položaj u kojem se nalazio

negoli izvući se iz njega. Kihnuo je i bolno udario glavom u podnice. Uspaničio se. Bosim je stopalima tražio neko uporište na drvenom podu.

Dizao je ruke prema gore i povlačio tijelo držeći se za daščice sve dok se nije približio rubu kreveta dovoljno da se može izvući. Ustao je i oslonio se na zid, duboko dišući.

Takva je bila smrt: zarobljen si u skućenu prostoru i nešto teško pritišće te do beskraj.

Majka mu je pokopana jednog jutra u siječnju. Zemlja je bila tvrda i svi su žalobnici nosili kapute i rukavice. Lijes je izgledao prekratak kad su ga spustili u zemlju. Dok je bila živa, njegova se majka uvijek doimala visokom. Smrt ju je smanjila.

Idućih tjedana David se pokušavao izgubiti u knjigama jer su mu uspomene na majku bile neraskidivo povezane s knjigama i čitanjem. Naslijedio je njezine knjige koje su ocijenjene prikladnima te je uhvatio samog sebe kako pokušava čitati romane koje ne razumije i pjesme koje se baš i ne rimuju. Katkad bi nešto o njima pitao oca, ali činilo se da Davidova oca knjige mnogo ne zanimaju. Sve vrijeme kod kuće provodio je zadubljen u novine dok su se pramenovi dima iz lule izdizali iznad stranica poput signala što su ih odašiljan' Indijanci. Bio je opsjednut zbivanjima u suvremenom svijetu više nego ikada, i to upravo sada kada Hitlerova vojska napreduje po Europi i kada prijetnja od napada na njegovu zemlju postaje sve stvarnijom.

Davidova je majka jednom rekla da je otac nekoć čitao mnogo knjiga, ali je u međuvremenu izgubio naviku zaranjanja u priče. Sad je više volio svoje novine i njihove dugačke tiskane stupce u kojima je svako slovo bilo pomno prelomljeno rukom kako bi se stvorilo nešto što će izgubiti važnost gotovo istovremeno čim se pojavi na kioscima i u čemu će vijesti, dok budu čitane, već biti stare i na izmaku, brzo nadmašene događajima iz budućeg svijeta.

Priče iz knjiga ne podnose priče iz novina, govorila je Davidova majka. Novinske su priče bile poput tek ulovljenih riba, vrijedne pozornosti samo dok su svježije, što je bilo vrlo kratko. Bile su glasne i uporne poput uličnih derana što prodaju večernja izdanja, dok su priče - zbiljske priče, prave izmišljene priče - bile poput mrkih, ali uslužnih knjižničara u dobro opskrbljenoj knjižnici. Novinske su priče bile prolazne poput dima, dugovječne poput vodencvjetova. Nisu se ukorjenjivale, nego su bile poput korova što plazi po tlu, krađući sunčevo svjetlo pričama koje ga više zaslužuju.

Um Davidova oca uvijek je bio zaokupljen kreštavim, nadmećućim glasovima od kojih je svaki bio ušutkan čim bi mu netko poklonio pozornost i njegov bi odjek bio umalo zamijenjen novim. To je Davidu majka šaputala, smiješeći se, dok se njegov otac mrgodio i grizao lulu, svjestan da razgovaraju o njemu, ne želeći im pružiti zadovoljstvo kad bi znali da ga živciraju.

Tako je David imao zadatak sačuvati majčine knjige i pridružio ih je onima koje su kupljene za njega. Bile su to priče o vitezovima i vojnicima, zmajevima i morskim nemanima, narodne priče i bajke jer je Davidova majka u djetinjstvu

voljela takve priče, a on joj ih je pak čitao dok ju je polako svladavala bolest koja je njezin glas pretvarala u šapat, a njezino disanje u struganje starog brusnog papira po dotrajalom drvu sve dok je i taj napor nije naposljetku shrvao te je prestala disati.

Nakon njezine smrti David je pokušao izbjegavati te drevne priče jer su bile previše povezane s njegovom majkom da bi u njima uživao, ali priče nisu dopustile da ih tako lako odbaci te su ga počele dozivati. Činilo se da su nešto prepoznale u njemu, nešto znatiželjno i plodonosno, ili se bar njemu tako počelo činiti. Čuo ih je kako pričaju: isprva tiho, a potom glasnije i gorljivije.

Te su priče bile veoma stare, stare kao ljudi, i preživjele su jer su bile uistinu moćne. To su bile priče koje odjekuju u glavi dugo nakon što su knjige u kojima su napisane stavljene na stranu.

Bile su ujedno bijeg od zbilje i alternativna stvarnost. Bile su tako stare i tako čudne da su našle način postojanja nezavisan od stranica na kojima su ispisane. Svijet drevnih priča postojao je istovremeno kad i naš, kao što je majka jednom rekla Davidu, ali katkad bi zid koji razdvaja ta dva svijeta postajao tako tankim i krhkim da bi se svjetovi počeli stapati. Tada su počele nevolje. Tada su se počele događati loše stvari. Tada se Davidu počeo ukazivati Krivi.

Poglavlje dva – O Rose i dr. Moberleyju i važnosti detalja

Bilo je to neobično, ali David se nedugo nakon što mu je umrla majka sjetio da je tada osjetio nešto poput olakšanja. Nije bilo druge riječi kojom bi to opisao i David je sam sebe za to krivio. Majka mu je umrla i više se nikad neće vratiti. Nije bilo važno ono što je svećenik rekao u propovijedi: da je Davidova majka sad na boljem, veselijem mjestu i da je njezina bol iščeznula. Nije pomoglo kad je rekao Davidu da će majka uvijek biti s njim, čak i ako je ne može vidjeti.

Majka koju ne vidiš ne može s tobom ići u duge večernje ljetne šetnje, crpiti imena stabala i cvijeća iz svog, čini se, beskrajnog znanja o prirodi, niti ti pomoći sa zadaćom tako da osjetiš njezin poznati miris u nosnicama kad se nagne kako bi ispravila pravopisnu pogrešku ili se zapitala nad značenjem neke pjesme koju prvi put vidi, niti čitati s tobom u hladna nedjeljna poslijepodneva dok vatra gori u kaminu i kiša bubnja po prozorima i krovu, a sobu preplavljuje miris drva za ogrjev i pogače. No potom se David sjetio da u posljednjim mjesecima njegova majka nije mogla raditi ništa od toga. Lijekovi koje su joj doktori davali omamljivali su je i uzrokovali joj mučninu. Nije se mogla usredotočiti ni na najjednostavniji zadatak, a pogotovo nije mogla ići u duge šetnje.

Katkad, pred kraj, David nije više bio siguran ni da ga prepoznaje. Počela je čudno mirisati: ne loše, samo čudno, poput stare odjeće koju nitko odavno nije nosio. Noću bi ispuštala bolne vapaje i Davidov bi je otac grlio i pokušavao je utješiti. Kad joj je bilo veoma loše, pozvali bi liječnika. Naposljetku joj je bilo tako loše da nije mogla ostati u svojoj sobi te je po nju došlo vozilo hitne pomoći i odvezlo je u bolnicu koja zapravo i nije bila prava bolnica jer se činilo da ondje nitko ne ozdravlja i da se nitko nikad ne vrati kući. Svi bi bili samo sve tiši dok naposljetku ne bi ostala samo potpuna tišina i prazan krevet u kojem su nekoć ležali.

Ta nazovi bolnica bila je daleko od njihove kuće, ali Davidov je otac odlazio onamo u posjet svake druge večeri nakon što bi se vratio kući s posla i nakon što bi on i David zajedno večerali. David je išao onamo s njim u njihovu starom fordu osmici, danas oldtajmeru, bar dvaput na tjedan iako je nakon putovanja do tamo i natrag, pisanja zadaće i večere imao vrlo malo vremena za sebe.

I njegov je otac bio umoran i David se pitao odakle mu energije da ustane svakoga jutra, napravi Davidu doručak, otpravi ga u školu prije negoli krene na posao, vrati se kući, skuha čaj, pomogne Davidu sa svakom teškom zadaćom, posjeti Davidovu majku, opet se vrati kući, poljubi Davida za laku noć i potom sat vremena čita novine prije negoli ode u krevet.

Jednom se David probudio usred noći veoma suha grla te je sišao u prizemlje popiti čašu vode. Čuo je hrkanje te je zavirio u dnevni boravak gdje je našao oca kako spava u naslonjaču s novinama razasutim oko sebe i glavom ovješeno preko ruba stolice. Bilo je tri ujutro. David nije znao što da učini, no naposljetku je probudio oca jer se sjetio kako je i sam jednom zaspao u neudobnu položaju tijekom dugog putovanja vlakom i kako ga je nakon toga vrat bolio

danima. Njegov je otac izgledao pomalo iznenađeno i malčice ljutito zbog toga što ga David budi, ali ustao je iz naslonjača i otišao gore spavati. David je bio siguran da otac nije prvi put tako zaspao, posve odjeven i daleko od svog kreveta.

Kad je Davidova majka umrla, to je značilo da nju više ništa neće boljeti, ali i da više neće biti dugih putovanja do velike žute zgrade i natrag u kojoj su ljudi polako iščezavali, da više neće biti spavanja u naslonjačima, da više neće biti navrat-nanos pojedjenih večera. Umjesto toga zavladała je samo tišina koja nastane nakon što netko odnese sat na popravak te ubrzo postaneš svjestan njegove odsutnosti jer je nestalo blago, smirujuće otkucavanje koje ti neizmerno nedostaje. No osjećaj olakšanja nestao je nakon samo nekoliko dana te je David počeo osjećati krivnju zbog toga što mu je bilo drago da više ne trebaju raditi sve ono što su morali raditi zbog majčine bolesti. Krivnja nije nestala ni tijekom sljedećih mjeseci. Ne samo da nije nestala, nego je postajala sve gora i gora i David je počeo priželjkivati da je njegova majka još u bolnici. Da je bila ondje, posjećivao bi je svakoga dana, pa makar morao ustajati ranije svakog jutra kako bi završio zadaću jer sad više nije mogao podnijeti pomisao na život bez nje.

U školi mu je postalo teže. Udaljio se od prijatelja, čak i prije negoli je došlo ljeto zbog čijih su se toplih povjetaraca dječaci raspršili poput sjemenki maslačka. Govorkalo se da će, kad škola opet počne u rujnu, sve dječake evakuirati iz Londona i poslati ih na selo, ali Davidu je otac obećao da ga neće poslati nikamo.

„Naposljetku“, rekao je njegov otac, „sad smo nas dvojica ostali sami i moramo se držati zajedno.“ Njegov je otac angažirao neku gđu Howard da čisti kuću te da malo kuha i glača. Obično je bila ondje kad bi se David vratio kući iz škole, ali gđa Howard bila je prezaposlena da bi s njim razgovarala. Išla je na vježbe civilne zaštite za slučaj zračne opasnosti i brinula se za vlastitog muža i djecu pa nije imala vremena čavrljati s Davidom ili ga pitati kako je proveo dan.

Gđa Howard otišla bi odmah poslije četiri sata poslijepodne, a Davidov bi se otac vratio s fakulteta na kojem je radio najranije do šest, a katkad i mnogo kasnije. To je značilo da je David bio zatočen u praznoj kući samo u društvu radija i knjiga. Katkad bi sjedio u spavaćoj sobi u kojoj su nekoć spavali njegovi otac i majka.

Njezina je odjeća još bila u jednom od garderobnih ormara: haljine i suknje bile su poslagane tako uredno da su, ako dobro napregneš oči, gotovo izgledale poput pravih ljudi. David bi prešao prstima preko njih tako da bi zašuštale, prisjećajući se pritom da su se upravo tako pomicale dok bi njegova majka hodala u njima. Potom bi opet legao na jastuk s lijeve strane jer je na toj strani nekoć spavala njegova majka i pokušao bi nasloniti glavu točno na mjesto na koje ju je ona nekoć naslanjala, mjesto koje je bilo vidljivo zbog malko tamnije mrlje na jastučnici.

Ovaj je novi svijet bio previše bolan da bi se mogao s njime nositi. Mukotrpno se trudio. Držao se svojih rutinskih radnji. Pomno je brojio. Poštovao je pravila, ali život ga je prevario. Ovaj svijet nije bio poput svijeta njegovih

priča. U svijetu priča dobro bi bilo nagrađeno, a zlo kažnjeno. Ako se držiš staze i ne zalaziš u šumu, ništa ti se neće dogoditi. Ako bi se tko razbolio, kao stari kralj u jednoj od priča, njegovi bi se sinovi otisnuli u svijet u potrazi za lijekom, životnim eliksirom, te je, ako je samo jedan od njih bio dovoljno hrabar i dovoljno odan, kraljev život mogao biti spašen. David je bio hrabar. Njegova je majka bila još hrabrija. Na kraju se ispostavilo da hrabrost nije bila dostatna. Ovaj je svijet nije nagradio. Što je David više o tome razmišljao, to je manje htio biti dio takvoga svijeta.

Još se držao svojih rutinskih radnji iako ne više onako strogo kao nekada. Bilo mu je dovoljno da dvaput dotakne kvake i slavine, prvo lijevom, a potom desnom rukom, samo da broj bude paran. I dalje se ujutro trudio da prvo stane na lijevu nogu, kao i na kućnim stepenicama, ali to nije bilo tako teško. Nije točno znao što bi se dogodilo da donekle zanemari ta pravila. Pretpostavljao je da bi to moglo utjecati na njegova oca. Možda je, držeći se rutinskih radnji, spasio život ocu kad već nije uspio spasiti majku.

Sad kad su njih dvojica ostali sami, bilo je važno da ne riskira previše. I tad je Rose ušla u njegov život i počeli su napadaji. Prvi se dogodio na Trafalgarskom trgu dok su on i otac išli hraniti golubove nakon nedjeljnog ručka u kafiću Popular na Piccadillyju. Njegov je otac rekao da se Popular uskoro treba zatvoriti, što je Davida rastužilo jer je smatrao da je Popular veličanstven.

Davidova je majka bila mrtva pet mjeseci, tri tjedna i četiri dana. Toga im se dana za objedom u Popularu pridružila neka žena. Otac ju je Davidu predstavio kao Rose. Rose je bila veoma mršava, imala je dugu, tamnu kosu i jarkocrvene usne. Odjeća joj je izgledala skupo, zlato i dijamanti svjetlucali su joj na ušima i vratu. Tvrdila je da vrlo malo jede iako je tog poslijepodneva smazala gotovo svu svoju piletinu i još joj je ostalo dosta mjesta za puding. Davidu je izgledala poznato i ispostavilo se da je upraviteljica one nazovi bolnice u kojoj mu je umrla majka.

Otac je rekao Davidu da se Rose zaista vrlo dobro brinula o njegovoj majci iako, pomislio je David, nedovoljno dobro da bi je spasila od smrti. Rose je pokušala s Davidom razgovarati o školi i njegovim prijateljima i tome što voli raditi navečer, ali David joj je jedva uspijevaao odgovoriti. Nije mu se sviđalo kako gleda njegova oca i kako mu govori ti. Nije mu se sviđalo kako mu dotiče ruku kad bi rekao nešto duhovito ili pametno. Nije mu se čak sviđalo ni to što se njegov otac pred njom trudi biti duhovit i pametan. To nije bilo u redu.

Rose je primila očevu nadlakticu dok su izlazili iz restorana. David je hodao malo ispred njih i činilo se da mu oni to rado dopuštaju. Nije mu bilo sasvim jasno što se događa ili mu je sve to možda samo izgledalo čudno.

Kad su došli do Trafalgarskog trga, uzeo je vrećicu sjemenki od oca i njima privukao golubove. Golubovi su poslušno kimali glavama i hodali prema novom izvoru hrane, perje im je bilo uprljano gradskim blatom i čađom, oči prazne i glupe. Otac i Rose stajali su u blizini i tiho razgovarali. David je vidio kako su se kratko poljubili kad su mislili da ih ne gleda.

Tada se dogodilo. U jednom trenutku Davidova je ruka bila ispružena, na njoj je ležao tanak sloj sjemenki i dva prilično krupna goluba ključala su mu rukav, a već je u sljedećem trenutku ležao ispružen na tlu, s očevim kaputom ispod glave, dok su znatizeljni promatrači i neobičan golub zurili u njega a vjetar iza njihovih glava nosio nabrekle oblake poput praznih balončića u stripu.

Otac mu je rekao da se onesvijestio i David je pretpostavio da otac ima pravo, osim što je David u glavi čuo glasove i šapate ondje gdje ih prije nije bilo i maglovito se sjećao šumskog pejzaža i zavijanja vukova. Čuo je kako Rose pita može li kako pomoći i kako joj otac odgovara da je sve u redu, da će odvesti sina kući i staviti ga u krevet. Otac je mahnuvši dozvao taksi da ih odveze do njihova auta. Prije negoli je otišao, rekao je Rose da će je poslije nazvati. Dok je David te noći ležao u svojoj sobi, šapatu u njegovoj glavi pridružio se glas knjiga. Morao je navući jastuk preko ušiju kako više ne bi čuo brbljanje dok su se najstarije priče budile iz noćnog sna i počele tražiti mjesta na kojima bi mogle bujati.

Ordinacija dr. Moberleyja bila je u kući s terasom u ulici s drvoredom u središtu Londona i u njoj je bilo veoma tiho. Na podovima su bili skupocjeni sagovi, a zidovi su bili ukrašeni slikama brodova na pučini. Tajnica u poznim godinama izrazito sijede kose sjedila je za stolom u čekaonici prebirući po papirima, tipkajući pisma i primajući telefonske pozive. David je sjedio na velikom trosjedu nedaleko od nje, a otac pokraj njega.

Zidni sat u drvenom ormariću otkucavao je u kutu prostorije. David i otac nisu razgovarali. Ponajviše stoga što je u prostoriji bilo tako tiho da bi gospođa za stolom čula svaku riječ, ali i zato što je David osjećao da je otac ljut na njega.

Od Trafalgarskog trga do bolnice doživio je još dva napadaja od kojih je svaki bio dulji od prethodnog i svaki je u Davidovoj glavi ostavio mnoštvo neobičnih prizora: bio je tu zamak sa zastavama koje vijore na zidovima, šuma puna drveća iz čijih debla teče žarkocrvena krv te jedva uočljiva pogrbljena i bijedna silueta što se miče među sjenama tog neobičnog svijeta, sva u iščekivanju.

Otac je Davida odveo obiteljskom liječniku dr. Bensonu, ali dr. Benson nije našao nikakvu bolest. Poslao je Davida specijalistu u glavnu bolnicu koji je uperio svjetlo u Davidove oči i pregledao mu lubanju. Postavio mu je nekoliko pitanja, a zatim je i Davidovu ocu postavio još mnoga druga pitanja od kojih su se neka ticala Davidove majke i njezine smrti. Davidu je tad rečeno da pričeka vani dok oni porazgovaraju, a kad je Davidov otac izašao, izgledao je ljutito. Tako su dospjeli u ordinaciju dr. Moberleyja. Dr. Moberley bio je psihijatar.

Pokraj tajničina stola oglasio se interni telefon i tajnica je kimnula Davidu i njegovu ocu.

„Može sad ući”, rekla je.

„Hajde”, reče Davidov otac.

„Zar ti ne ideš sa mnom?” pitao je David.

Otac je odmahnuo glavom i David je znao da je otac možda već razgovarao s dr. Moberleyjem putem telefona.

„Želi s tobom razgovarati nasamo. Bez brige. Bit ću ovdje kad završiš.“

David je za tajnicom ušao u drugu prostoriju. Ova je prostorija bila mnogo veća i ljepša od čekaonice, opremljena mekanim naslonjačima i kaučima. Zidovi su bili prekriveni knjigama, ali to nisu bile knjige kakve je čitao David. Kad je došao, Davidu se činilo da čuje knjige kako međusobno razgovaraju. Uglavnom nije razumio što govore, ali govorile su v-e-o-m-a s-p-o-r-o, kao da je ono što trebaju priopćiti veoma važno ili kao da je osoba kojoj se obraćaju veoma glupa. Neke knjige kao da su se međusobno glasno svađale, onako kako govore stručnjaci na radiju kad se obraćaju jedni drugima, okruženi drugim stručnjacima koje pokušavaju zadiviti svojom inteligencijom. Zbog ovih knjiga David se osjećao nelagodno.

Sitni čovjek sijede kose i sijede brade sjedio je za antiknim stolom koji je izgledao prevelik za njega. Nosio je četvrtaste naočale sa zlatnim lancem kako ih ne bi izgubio. Oko vrata bila mu je čvrsto vezana crvenocrna leptir-kravata, a odijelo mu je bilo tamno i vrećasto.

„Dobro došao“, reče. „Ja sam dr. Moberlev. Ti si sigurno David.“

David je kimnuo. Dr. Moberley je rekao Davidu da sjedne, a potom je prevrtao stranice bilježnice koja mu je stajala na stolu gladeći bradu dok je čitao ono što je pisalo. Kad je završio, podigao je pogled i pitao Davida kako je. David je rekao da je dobro. Dr. Moberley ga je pitao je li siguran. David je rekao da je siguran koliko može biti. Dr. Moberley je zatim rekao da je njegov tata zabrinut za njega. Pitao je Davida nedostaje li mu mama. David nije odgovorio. Dr. Moberley je nakon toga rekao Davidu da ga zabrinjavaju njegovi napadaji i da će pokušati zajedno dokučiti zašto se događaju.

Dr. Moberley je Davidu dao kutiju olovaka i tražio ga da nacrtava kuću. David je uzeo običnu olovku i pomno nacrtavao zidove i dimnjak, potom je dodao prozore i vrata, a nakon toga je stao crtati male zaobljene ploče od škriljevca na krovu. Posve se zadubio u crtanje pokrova kad mu je dr. Moberley rekao da može stati. Dr. Moberley je pogledao crtež, a potom Davida. Pitao je Davida je li mu palo na pamet da upotrijebi bojice. David mu je rekao da crtež nije gotov i da je planirao pokrov obojiti u crveno čim završi crtež. Dr. Moberley je zatim pitao Davida v-e-o-m-a s-p-o-r-o, onako kako su govorile neke od njegovih knjiga, zašto je pokrov toliko važan.

David se pitao je li dr. Moberley pravi liječnik. Doktori bi trebali biti veoma pametni. Dr. Moberley nije se činio prepametnim. V-e-o-m-a s-p-o-r-o David je objasnio da bi, da nema crepova, kiša padala u kuću. Na svoj način, crepovi su jednako važni kao zidovi. Dr. Moberley pitao je Davida boji li se da će kiša pasti u kuću. David mu je rekao da ne voli biti moker. To nije tako strašno kada si vani, osobito ako si prikladno odjeven, ali većina ljudi kod kuće nije odjevena za kišu. Dr. Moberley je izgledao pomalo zbunjeno.

Potom je zamolio Davida da nacрта stablo. David je opet uzeo običnu olovku, vrlo pomno nacrtao grane, a zatim je na svaku stao dodavati male listove. Crtao je tek treću granu kad ga je dr. Moberley opet zamolio da prestane. Ovoga puta dr. Moberley imao je izraz lica kakav je Davidov otac katkad imao kad bi uspio riješiti križaljku u nedjeljnim novinama. Samo je još trebao ustati i viknuti: „A-ha!”, s prstom uperenim u zrak poput ludih znanstvenika u crtićima - toliko je izgledao zadovoljan sobom.

Dr. Moberley je potom Davidu postavio mnogo pitanja o kući, mami i tati. Opet ga je ispitivao o nesvjesticama te o tome sjeća li se ičega. Kako se osjećao prije nego što bi se dogodile? Je li osjećao ikakav neobičan miris prije negoli bi izgubio svijest? Je li ga poslije boljela glava? Je li ga glava boljela prije? Boli li ga glava sad? Ali David je smatrao da dr. Moberley nije postavio najvažnije pitanje jer je liječnik očito odlučio vjerovati da je David tijekom napadaja posve izgubio svijest i da se ne sjeća ničega što se dogodilo prije negoli se opet osvijestio. To nije bilo točno. David je pomislio da treba dr. Moberleyju ispričati o neobičnim krajolicima koje vidi tijekom napadaja, ali dr. Moberley ga je opet počeo ispitivati o majci iako David nije želio govoriti o majci, barem ne više, a osobito ne s neznancem. Ispitivao ga je i o Rose i o tome što David osjeća prema njoj. David nije znao što bi odgovorio.

Nije volio Rose i nije mu se sviđalo to što je njegov otac s njom, ali nije to htio reći dr. Moberleyju da ovaj to slučajno ne kaže ocu. David se do kraja razgovora rasplakao, a da nije znao zašto. Zapravo plakao je tako jako da mu je nos počeo krvariti i kad je vidio krv, prestrašio se. Počeo je urlati i vikati. Pao je na pod, bijelo svjetlo bljesnulo mu je u glavu i počeo je drhtati. Lupao je šakama o pod i čuo je knjige kako cokću s neodobravanjem kad je dr. Moberley zazvao pomoć, a Davidov tata dojurio. Potom se sve smračilo i njemu se učinilo da je to bilo samo na nekoliko sekundi, ali zapravo je trajalo dugo. David je u tami čuo ženski glas i pomislio da zvuči kao glas njegove majke. Približila se silueta, ali nije pripadala ženi. Bio je to muškarac, grbavac duguljasta lica koji se napokon nazirao iz tame svoga svijeta. S osmijehom na licu.

Poglavlje tri- O novoj kući, novom djetetu i novom kralju; Evo kako se sve dogodilo.

Rose je bila trudna. Otac je to rekao Davidu dok su jeli pomfrit pokraj Temze. Brodovi su užurbano prolazili pokraj njih, a zrakom se širio miris nafte i morske trave. Bio je studeni 1939. Na ulicama je bilo više policajaca negoli prije i posvuda su bili muškarci u uniformama. Vreće s pijeskom bile su naslagane uz prozore, a dugačke bodljikave žice ovijale su se uokolo poput zlih povijuša. Obla, tzv. Andersonova skloništa stajala su u vrtovima, a u parkovima su bili iskopani rovovi. Činilo se da su posvuda, gdje god je bilo mjesta, bili zalijepljeni bijeli plakati -podsjetnici na redukcije struje, kraljeve objave, upute za zemlju u ratu.

Većina djece koju je David poznao dosad je već otišla iz grada gurajući se na željezničkim kolodvorima i noseći male smeđe pločice za prtljagu zavezane za kapute tijekom vožnje do seoskih imanja i neobičnih gradića. Zbog njihova je odlaska grad izgledao pusto, a osjećaj nervoznog iščekivanja, koji kao da je upravljao životima svih onih koji su ostali u gradu, bio je još jači. Uskoro će doći bombarderi pa grad noću mora biti obavijen tamom kako bi im otežao zadatak.

Grad je zbog zamračenja bio tako mračan da su se mogli nazrijeti Mjesečevi krateri, a nebeski je svod bio prepun zvijezda. Na putu do rijeke vidjeli su kako napuhavaju dodatne baražne balone u Hyde Parku. Kad su bili posve napuhani, baloni su lebdjeli u zraku, a držala ih je teška čelična užad. Užad je trebala onemogućiti njemačkim bombarderima da nisko lete, što znači da će morati bacati svoj teret s veće visine. Tako će bombarderi biti manje precizni i manje sigurni da će pogoditi metu.

Baloni su imali oblik golemih bombi. Davidov je otac rekao da je to ironično, a David ga je pitao što pod time misli.

Otac je rekao da je zanimljivo kako nešto što treba zaštititi grad od bombi i bombardera i samo izgleda poput bombe. David je kimnuo. To valjda jest neobično. Pomislio je na muškarce u njemačkim bombarderima, pilote koji su pokušavali izbjeći protuavionsku paljbu odozdo, na jednog muškarca zgrbljenog nad optičkim nišanom dok se grad prostire ispod njega. Pitao se je li taj muškarac ikad razmišljao o ljudima u kućama i tvornicama prije negoli baci bombe. S velike visine London je vjerojatno bio nalik na običnu maketu, s kućicama od kockica i minijaturnim stablima na sićušnim ulicama. Možda čovjek može samo tako baciti bombu pretvarajući se da grad nije stvaran te da nitko neće gorjeti i umrijeti kad bombe dolje eksplodiraju.

David se pokušao zamisliti u bombarderu, britanskom, možda u Wellingtonu ili Whitleyju, kako leti iznad nekog njemačkog grada s bombama spremnim za napad. Bi li mogao izbaciti teret? Ipak je to bio rat. Nijemci su bili zli. Svi su to znali. Oni su počeli. Bilo je to poput tučnjave na igralištu: ako si ti počeo, onda si kriv i ne možeš se žaliti zbog onog što se dogodi poslije. David je pomislio da bi bacio bombe, ali ne bi razmišljao o mogućnosti da dolje možda ima ljudi. Bila bi to samo brodogradilišta i tvornice, obrisi u tami, a svi koji u

njima rade bili bi na sigurnom u toplim krevetima dok bombe padaju i raznose njihova radna mjesta. Sinula mu je misao.

„Tata? Ako Nijemci ne mogu precizno ciljati zbog balona, onda bi njihove bombe mogle pasti bilo kamo, zar ne? Hoću reći, pokušavat će pogoditi tvornice, je li tako, ali neće to moći pa će jednostavno ispustiti bombe i nadati se najboljem. Neće ići kući i vratiti se neke druge noći samo zbog balona.”

Davidov otac nije odgovorio sekundu ili dvije.

„Sumnjam da će otići”, napokon je rekao.

„Žele da ljudi postanu malodušni i izgube nadu. Ako usput raznesu tvornice aviona i brodogradilišta, tim bolje. Ta vrsta nasilnika tako djeluje. Smekša te prije negoli ti zada smrtonosni udarac.”

Uzdahnuo je.

„Trebamo o nečemu razgovarati, Davide, o nečemu važnom.”

Upravo su se vraćali s još jedne seanse kod dr. Moberleyja na kojoj je Davidu opet upućeno pitanje o tome nedostaje li mu majka. Naravno da mu nedostaje. Pitanje je bilo glupo. Nedostajala mu je i to ga je činilo tužnim. Nije mu trebao liječnik da mu to kaže. Ionako mu uglavnom nije bilo sasvim jasno o čemu dr. Moberley govori, dijelom zato što je liječnik upotrebljavao riječi koje David nije razumio, ali ponajviše stoga što je njegov glas gotovo posve zagušivao monotono brundanje knjiga na policama.

Zvukovi koje su knjige proizvodile Davidu su postajali sve jasniji i jasniji. Shvatio je da ih dr. Moberley ne može čuti onako kako ih on čuje, inače ne bi mogao raditi u ovoj ordinaciji, a da ne poludi.

Katkad, kad bi dr. Moberley postavio pitanje koje su knjige odobravale, sve bi uglas rekle

„A-hmmmm”, poput muškog zbora koji uvježbava jednu notu. Kad bi rekao nešto s čime se nisu slagale, vrijeđale bi ga mumljajući.

„Šarlatan!”

„Budalaštine!”

„Koješta!”

„Ovaj je čovjek kreten.”

Jedna knjiga na čijim je koricama zlatnim slovima pisalo ime Jung tako se razbjesnjela da se stropoštala s police i ležala na sagu, dimeći se. Dr. Moberley izgledao je veoma iznenađeno kad je pala. David je bio u iskušenju reći mu što knjiga govori, ali smatrao je da ne bi bilo pametno da dr. Moberleyju da do znanja kako čuje govor knjiga. David je čuo da su ljude institucionalizirali jer nisu bili čisti u glavi. David nije htio da ga institucionaliziraju. Ionako sad više nije stalno čuo knjige kako govore. Čuo ih je samo kad je bio uzrujan ili ljutit. Pokušavao je ostati smiren i misliti na pozitivne stvari koliko god može, ali katkad je to bilo teško, osobito kad je bio u društvu dr. Moberleyja ili Rose. Sad je sjedio pokraj rijeke i njegov se svijet upravo iz temelja trebao opet mijenjati.

„Dobit ćeš malog brata ili sestru”, rekao je Davidov otac.

„Rose će roditi.”

David je prestao jesti pomfrit. Imao je čudan okus. Osjećao je da mu raste pritisak u glavi i na trenutak je pomislio da će se možda stropošitati s klupe i opet doživjeti jedan od svojih napadaja, ali nekako je uspio ostati uspravan.

„Hoćeš li se oženiti Rosom?" pitao je.

„To je u planu", reče njegov otac.

David je prethodnoga tjedna čuo Rose i oca kako raspravljaju o toj temi kad je Rose došla u posjet, a David je već trebao biti u krevetu. No on je sjedio na stepenicama i slušao oca i Rose kako razgovaraju. Katkad je prisluškivao, no uvijek bi otišao u postelju kad bi razgovor završio i kad bi čuo cmok poljupca ili Rose kako se smije grleno i tiho. Posljednji put kad ih je slušao, Rose je govorila o ljudima i kako ti ljudi svašta pričaju. Nije joj se sviđalo to što pričaju. Tada su počeli spominjati i vjenčanje, ali David nije čuo više ništa jer je njegov otac izašao iz sobe da pristavi čajnik i David je jedva izbjegao da ga otac vidi na stepenicama.

Mislio je da je otac možda nešto posumnjao jer je nakon nekoliko trenutaka došao gore vidjeti što David radi. David je žmirio i pretvarao se da spava što je, činilo se, umirilo njegova oca, ali dječak je ipak bio previše uznemiren da bi se opet vratio na stepenice.

„Samo želim da nešto znaš, Davide", govorio mu je otac.

„Ja te volim i to se nikad neće promijeniti, ma s kime dijelili život. Volio sam i tvoju mamu i uvijek ću je voljeti, ali druženje s Rose mnogo mi je pomoglo ovih nekoliko posljednjih mjeseci. Dobra je osoba, Davide, i drag si joj. Pokušaj joj dati priliku, hoćeš li?"

David nije odgovorio. Progutao je knedlu. Oduvijek je želio brata ili sestru, ali ne na ovaj način. Htio je da ih dobije sa svojom mamom i tatom. Ovo nije bilo ispravno. Ovo neće biti njegov pravi brat ili sestra. To će dijete izaći iz Rose. To neće biti isto.

Otac je ovio ruku oko Davidova ramena.

„Onda, imaš li što reći?" pitao je.

„Htio bih ići kući", reče David.

Otac je držao ruku ovijenu oko Davida još trenutak ili dva, a onda ju je pustio da padne. Činilo se kao da se sav pomalo ovjesio, kao da je netko iz njega ispuhao malo zraka.

„Dobro", tužno je rekao.

„Onda idemo kući."

Šest mjeseci poslije Rose je rodila malog dječaka te su David i njegov otac napustili kuću u kojoj je David odrastao i otišli živjeti s Rose i Davidovim novim polubratom Georgiejem. Rose je živjela sjeverozapadno od Londona u prekrasnoj velikoj staroj kući koja je imala tri kata, prostrane vrtove sprijeda i straga, a bila je okružena šumom. Prema riječima Davidova oca, kuća je bila u vlasništvu njezine obitelji već naraštajima i bila je bar triput veća od njihove.

David se isprva nije htio seliti, ali onda mu je otac nježno objasnio razloge. Kuća je bila bliže očevu novom radnom mjestu na kojem će otac zbog rata morati

provoditi sve više i više vremena. Kad bi živjeli bliže njegovu poslu, onda bi mogao češće vidati Davida i možda čak katkad doći kući na ručak. Otac je također rekao Davidu da će grad postati sve opasniji i da će tu izvan grada svi biti malo sigurniji. Stizali su njemački avioni te će, iako je Davidov otac bio siguran da će Hitler na kraju biti poražen, stvari postati mnogo gore nego što su sada.

David nije bio posve siguran čime se njegov otac sad bavi. Znao je da mu je tata dobar u matematici i da je donedavno predavao na velikom sveučilištu. Potom je ostavio sveučilište i počeo raditi za vladu u staroj ladanjskoj kući izvan grada. U blizini kuće bile su vojarnje i vojnici su čuvali vrata koja su vodila do nje te su patrolirali po okolnom terenu. Kad bi ga David pitao što radi, otac bi obično samo rekao da provjerava neke brojke za vladu. No onog dana kad su se napokon preselili iz svoje kuće u Rosinu, otac je očito osjetio da Davidu duguje nešto više.

„Znam da voliš priče i knjige“, rekao je otac dok su izlazili iz grada vozeći se iza kombija za selidbu.

„Vjerojatno se pitaš zašto ih ja ne volim koliko i ti. Pa ja zapravo na neki način volim priče i one su dio mog posla. Znaš kako se neki put čini da priča govori o jednome, a zapravo je o nečem posve drugom? Mislim na priče u kojima je nekada značenje skriveno i moraš ga proključiti.“

„Kao priče iz Biblije“, reče David.

Svećenik bi nedjeljom često objasnio biblijsku priču koju su netom pročitali naglas. David nije uvijek slušao jer je svećenik bio zaista dosadan, ali iznenadilo bi ga što svećenik vidi u pričama koje su se Davidu činile posve jednostavnim. Zapravo se činilo da ih svećenik voli prikazivati kompliciranijima negoli jesu, vjerojatno zato što je tako mogao dulje govoriti. David nije baš pretjerano volio crkvu. Još je bio ljut na Boga zbog onog što se dogodilo majci i zbog toga što mu je u život uveo Georgieja i Rose.

„Ali neke priče imaju značenje koje ne trebaju svi razumjeti“, nastavio je Davidov otac.

„Te su priče namijenjene samo šaćici ljudi tako da je značenje vrlo pomno skriveno. To se može postići pomoću riječi ili brojeva, ili katkad i jednog i drugog, ali svrha je ista: spriječiti bilo koga drugog tko vidi priču da je protumači. Ako ne znaš njezinu šifru, priča nema značenja.“

„Tako i Nijemci upotrebljavaju šifre kako bi slali poruke. To činimo i mi. Neke su vrlo komplicirane, a neke se čine vrlo jednostavnima iako su te često najkompliciranije. Netko ih treba pokušati shvatiti i to je moj posao. Pokušavam shvatiti tajna značenja priča koje pišu ljudi koji ne žele da ih shvatim.“

Okrenuo se prema Davidu i položio mu ruku na rame.

„Ovo sam ti povjerio“, reče.

„Nikad nikome ne smiješ reći što radim.“ Podigao je prst do usana.

„Strogo povjerljivo, prijatelju.“ David je napravio istu kretnju.

„Strogo povjerljivo“, ponovio je. I nastavili su se voziti.

Davidova spavaća soba nalazila se na samom vrhu kuće, u niskom potkrovlju koje je Rose izabrala za njega jer je bilo prepuno knjiga i polica za

knjige. Davidove vlastite knjige našle su se na policama s drugim knjigama koje su bile starije ili čudnije od njih. Pokušao je napraviti što više mjesta za svoje knjige, odlučivši naposljetku složiti knjige na policama prema veličini i boji jer su tako bolje izgledale. To je značilo da su se njegove knjige stalno miješale s knjigama koje su već bile ondje tako da je knjiga bajki završila stiješnjena između Povijesti komunizma i Kronologije posljednjih bitaka u Prvom svjetskom ratu.

David je pokušao malo čitati knjigu o komunizmu, uglavnom zato što nije bio posve siguran što je komunizam (samo mu se činilo da njegov otac misli da je to nešto doista veoma loše). Uspio je pročitati oko tri stranice i onda je izgubio zanimanje, priče o radničkom upravljanju sredstvima proizvodnje i grabežljivosti kapitalista umalo su ga uspavale.

Povijest Prvog svjetskog rata bila je malo zanimljivija, ako ništa, barem zbog mnogo crteža starih tenkova izrezanih iz ilustriranog magazina i umetnutih između stranica. Bio je tu i dosadan udžbenik za učenje francuskog jezika i knjiga o Rimskom carstvu u kojoj je bilo mnogo zanimljivih crteža i u kojoj je, čini se, autor uživao u opisivanju okrutnih stvari koje su Rimljani radili drugima i koje su ti drugi zauzvrat radili njima.

Davidova knjiga o grčkim mitovima bila je pak iste veličine i boje kao zbirka pjesama koja je stajala blizu nje i katkad bi zabunom izvukao pjesme umjesto mitova.

Neke pjesme nisu bile tako loše kad bi im dao priliku. Jedna je bila o nekakvom vitezu kojeg su u pjesmi zvali Childe i njegovoj potrazi za mračnim tornjem i tajnom koju je skrivao. No činilo se da pjesma ne završava kako treba.

Vitez je stigao do tornja i tu je sve završilo. Davida je zanimalo što je u tornju i što se dogodilo vitezu sad kad je do njega stigao, ali pjesnik je očito smatrao da je to nevažno. Zbog toga se David pitao kakvi su ti ljudi koji pišu pjesme. Bilo je očito da je pjesma postajala zanimljivom tek kad je vitez dospio do tornja, ali baš je na tom mjestu pjesnik odlučio otići i napisati nešto drugo. Možda joj se namjeravao vratiti, ali je jednostavno zaboravio ili možda nije mogao smisliti dovoljno dojmljivo čudovište koje bi živjelo u tom tornju.

David je mogao zamisliti pjesnika okruženog komadićima papira s mnoštvom ideja za stvorenja, prekrižena ili išarana. Vukodlak. Izrazito veliki zmaj. Vještica. Izrazito velika vještica. Mala vještica.

David je pokušao dati oblik zvijeri koja se spominje u sredini pjesme, ali shvatio je da ne može. Bilo je teže nego što se činilo jer ništa nije bilo sasvim prikladno. Nije mogao zamisliti ništa osim poluoblikovano biće koje je čučalo u paučinom prekrivenim kutovima njegove mašte gdje se sve ono čega se bojao uvijalo i ispreplitalo u tami. David je bio svjestan da se soba promijenila čim je počeo puniti prazna mjesta na policama na kojima su novije knjige izgledale i zvučale kao da im je nelagodno stajati pokraj djela iz prošlosti.

Izgled tih djela zastrašivao je i ona su se obraćala Davidu u prašnjavim, grgljajućim tonovima. Starije su knjige bile uvezene u teleću i drugu kožu i u nekima se nalazilo znanje koje je bilo davno zaboravljeno ili se pokazalo

netočnim budući da su znanost i otkrića razotkrili nove činjenice. Knjige koje su sadržavale to staro znanje nikad nisu prihvatile srozavanje svoje vrijednosti. Sad su slovile kao lošije od priča jer su priče i trebale biti donekle izmišljene i neistinite, dok su ove druge knjige nastale zbog većih ciljeva. Muškarci i žene mukotrpno su ih stvarali, ispunjavajući ih svime što znaju i misle o svijetu. Činjenicu da su bili u zabludi i da su njihove pretpostavke sad uglavnom bezvrijedne, knjige gotovo nisu mogle podnijeti.

Sjajna knjiga koja je, temeljeći se na pomnom iščitavanju Biblije, tvrdila da će kraj svijeta doći 1783. izgubila je manje-više razum odbijajući prihvatiti da je sadašnjost imalo odmaknula od 1782. jer bi to značilo da priznaje da joj je sadržaj pogrešan i da njezino postojanje nije ništa drugo do puki kuriozitet.

Tanašno djelo o civilizacijama na Marsu koje upravo žive i koje je napisao čovjek s velikim teleskopom i okom koje je razabralo utrte kanale ondje gdje kanala nije bilo, neprestano je blebetalo o tome kako su se Marsovci povukli pod površinu i kako sad potajno grade velike strojeve. Djelo se u ovom trenutku nalazilo između nekoliko knjiga o znakovnom jeziku za gluhe koje nasreću nisu mogle čuti ništa što im je bilo upućeno. No David je našao i knjige nalik na njegove.

Bili su to debeli, ilustrirani svesci bajki i narodnih priča čije su boje bile raskošne te je tim djelima David posvetio pozornost tijekom prvih dana u novoj kući, ležeći na prozorskoj klupici i povremeno zureći dolje u okolnu šumu kao da očekuje da se vukovi, vještice i ljudožderi iz priča odjednom ondje materijaliziraju jer su se opisi u knjigama posve podudarali s izgledom šuma koje su okruživale kuću tako da je on morao povjerovati da je riječ o istoj šumi, a taj je dojam pojačavala i struktura tih knjiga jer su dijelovi nekih priča bili dopisani rukom, a crteže je pomno izradio netko tko je svakako bio nadaren za likovnu umjetnost. David u knjigama nije mogao naći ime koje bi otkrilo autora dodataka i neke su mu priče bile nepoznate, ali su ga ipak donekle podsjećale na priče koje je znao gotovo napamet.

U jednoj priči čarobnjak je svojim činima primorao neku princezu da pleše cijelu noć i spava cijeli dan, no umjesto da se umiješa princ ili bistar sluga i spasi je, princeza je umrla te se njezin duh vratio i mučio čarobnjaka do te mjere da se ovaj bacio u ponor i izgorio u podzemnoj vatri. U drugoj se priči neka djevojčica, dok je hodala šumom, našla u opasnosti od vuka te je, dok je bježala od njega, naišla na šumara sa sjekirom, ali u ovoj priči šumar nije jednostavno ubio vuka i odveo djevojčicu natrag k obitelji - to ne.

Šumar je odrubio vuku glavu i potom odveo djevojčicu u svoju kolibu u najgušćem, najmračnijem dijelu šume i držao je ondje sve dok nije bila dovoljno stara da se uda za njega te je kasnije djevojčica postala njegovom nevjestom u obredu koji je vodila sova, iako nikad nije prestala plakati za svojim roditeljima tijekom svih tih godina dok ju je šumar držao u zatočeništvu. Rodila mu je djecu i šumar ih je učio loviti vukove i tražiti ljude koji su zalutali sa šumskih staza.

Djeci je naložio da muškarce ubiju i uzmu dragocjenosti koje imaju u džepu, a da žene dovedu k njemu.

David je čitao priče i danju i noću zamotan u pokrivače koji su ga štitili od zime jer Rosina kuća nikad nije bila topla. Vjetar se uvlačio u nju kroz pukotine u prozorskim okvirima i loše postavljenim vratima, šuštao premećući stranice otvorenih knjiga kao da u njima traži informacije koje očajnički treba iskoristiti za sebe.

Velike vitice bršljana koje su obrasle kuću sprijeda i straga tijekom desetljeća su se probile kroz zidove tako da su puzale po gornjim kutovima Davidove sobe ili se ispreplitala podno prozorskog okvira. David ih je isprva pokušao odrezati škarama bacajući ostatke, ali bršljan bi se vratio nakon nekoliko dana, činilo se, čak deblji i duži negoli prije te se još tvrdoglavije priljubljavao uz drvo i žbuku. I kukci su se koristili pukotinama tako da je granica između svijeta prirode i svijeta kuće postala maglovitom i nejasnom.

Našao je bube kako se okupljaju u ormaru i kako istražuju njegovu ladicu s čarapama. Noću je čuo miševе kako trčkaraju iza zidnih dasaka. Činilo se kao da priroda prisvaja Davidovu sobu. I gore od toga: dok je spavao, sve je češće sanjao biće koje je nazvao Krivi i koje je hodalo šumama veoma nalik ovoj podno Davidova prozora. Krivi bi hodao sve do ruba šume zureći u zelenu tratinu na kojoj se nalazila kuća kakvu je imala Rose. Obraćao se Davidu u snovima. Imao je podrugljiv osmijeh i David nije razumio o čemu govori.

„Čekamo“, rekao bi.

„Dobro došli, Vaše Veličanstvo. Živio novi kralj!“

Poglavlje četiri - O Jonathanu Tulveyju i Billyju Goldingu i muškarcima koji žive pokraj željezničkih tračnica

Davidova je soba imala neobičnu konstrukciju. Stropovi su bili posve niski i prilično kaotični, svijali su se na mjestima na kojima se nisu trebali svijati i omogućavali radišnim paucima da pletu svoje mreže do mile volje. David je nekoliko puta, u želji da istraži mračne kutke na policama za knjige, našao niti paučine na kosi i licu nakon što je natjerao stanovnika mreže da otrči u kut i zlokobno čučne, zaokupljen mislima o svojoj osveti.

U jednom se kutu sobe nalazila drvena kutija s igračkama, a u drugom velik ormar. U sredini je stajala komoda sa zrcalom. Soba je bila oličena svijetloplavom bojom tako da se za sunčanih dana činilo da je dio vanjskog svijeta, osobito zbog bršljana što se probijao kroz zidove i kukaca koji su povremeno služili kao hrana paucima. Samo je s jednog prozorčića pogled pucao na šumu i tratinu.

Kad bi stao na prozorsku klupicu, David je također mogao vidjeti crkveni toranj i krovove kuća u obližnjem selu. London se nalazio južno od kuće, ali mogao je mirne duše biti i na Antarktici budući da su stabla i šuma posve skrivali kuću od vanjskog svijeta.

David je najviše volio čitati na prozorskoj klupici. Knjige su još šaputale i razgovarale jedna s drugom, ali sad ih je već znao ušutkati jednom riječju ako je bio u odgovarajućem raspoloženju, a one su ionako uglavnom šutjele dok je čitao. Kao da su bile sretne čim je upijao priče.

Opet je došlo ljeto pa je David imao vremena za čitanje napretek. Otac ga je pokušao potaknuti da se sprijatelji s djecom koja su živjela u susjedstvu, iako su dio već odveli iz grada, no David se nije htio petljati s njima, a djeca su pak u njemu vidjela neku tugu i suzdržanost zbog čega mu nisu prilazila. Knjige su zato zauzele njihovo mjesto. Osobito stare knjige bajki, tako neobične i jezovite, pune rukom ispisanih dodataka i novih ilustracija, pojačavale su Davidovu opčinjenost pričama. Još su ga podsjećale na majku, ali u pozitivnom svjetlu te mu je sve što ga je podsjećalo na majku pomagalo da se drži podalje od Rose i njezina sina Georgieja.

Kad nije čitao, s prozorske je klupice imao savršen pogled na druge kuriozitete imanja - vrt udubljen u tratinu blizu ruba šume.

Vrt je izgledao poput prazna bazena, s četiri kamene stepenice što se spuštaju prema četverokutnom travnjaku obrubljenom kamenom stazom. Travu je redovito kosio gospodin Briggs, vrtlar, koji je dolazio svakoga četvrtka kako bi se brinuo o biljkama i pomogao prirodi kada je to bilo potrebno, dok su kameni dijelovi udubljenog vrta bili oronuli.

Zidovi su bili puni velikih pukotina, a u jednom kutu kamenje se posve odlomilo ostavivši rupu koja je bila dovoljno velika da se David kroz nju provuče ako želi. No on bi samo kroz nju promolio glavu. Prostor s druge strane bio je mračan i oronuo, pun nečega što trčkara i skriva se. Davidov je otac natuknuo da bi udubljeni vrt mogao biti pogodno mjesto za atomsko sklonište ako se ikad

ukaže potreba, no zasad je samo naslagao vreće s pijeskom i ploče valovitog lima u vrtnoj šupi na nesreću gospodina Briggsa koji ih je sad morao zaobilaziti svaki put kad je htio doći do alata. Udubljeni vrt postao je Davidovo privatno mjesto izvan kuće, osobito kad je htio pobjeći od šapata knjiga ili Rosinih dobronamjernih, ali nepoželjnih uplitanja u njegov život. Davidovi odnosi s Rose nisu bili dobri.

Uvijek se trudio biti ljubazan, kao što ga je otac i zamolio, ali Rose mu nije bila draga i bio je ogorčen što je sad bila dio njegova svijeta. Nije se radilo samo o tome da je zauzela ili da je pokušavala zauzeti mjesto njegove majke, iako je i ovo što je radila već bilo dovoljno strašno. Njezini pokušaji da za večeru spremi jela koja on voli unatoč tome što je morala štedjeti namirnice, smetali su ga.

Htjela se ulizati Davidu zbog čega ju je on trpio još manje. David je također smatrao da njezina nazočnost odvraća njegova oca od uspomene na Davidovu majku. Već ju je zaboravljao jer je bio posve zaokupljen Rose i njihovom novom bebom.

Mali Georgie bio je zahtjevno dijete. Mnogo je plakao i činilo se da je stalno bolestan tako da je mjesni doktor bio redovni posjetitelj kuće. Davidov otac i Rose obožavali su ga iako ih je lišavao sna gotovo svake noći, zbog čega su bili iscrpljeni i čangrizavi. Ishod je bio takav da su Davida sve više prepuštali samom sebi, zbog čega je on bio zahvalan za novostečenu slobodu i povrijeđen zbog manjka pažnje. Sve u svemu, imao je više vremena za čitanje, što je bilo dobro.

No, kako je David postajao sve opčinjeniji starim knjigama, tako je rasla i njegova želja da sazna nešto više o njihovu bivšem vlasniku, s obzirom na to da su očito pripadale nekome posve sličnom njemu. Našao je ime -Jonathan Tulvey - ispisano s unutarne strane korica dviju knjiga te je htio saznati nešto o njemu.

Tako je David jednoga dana zanemario svoju antipatiju prema Rose i sišao u kuhinju u kojoj je nešto radila. Gđa Briggs, kućna pomoćnica i žena gospodina Briggsa, vrtlara, otišla je u posjet sestri u Eastbourne tako da je Rose toga dana obavljala kućne poslove.

Izvana se čulo kako kokoši kokodaču u kokošinjcu. David je ranije pomogao gospodinu Briggsu da ih nahrani i provjeri jesu li zečevi napravili kakvu štetu u povrtnjaku te ima li kakvih rupa u ogradi kokošinjca kroz koju bi se mogle uvući lisice. Prethodnoga tjedna gospodin Briggs je pomoću klopke uhvatio lisicu u blizini kuće i ubio je. Klopka je umalo odsjekla lisici glavu i David je rekao nešto o tome kako mu je žao.

Gospodin Briggs ga je ukorio, ističući kako bi lisica ubila svaku kokoš koju imaju samo da uspije ući u kokošinjac, ali David je još bio uznemiren zbog toga što je vidio mrtvu životinju s jezikom uhvaćenim između malih, oštih zuba i pokidanim krznom na mjestima gdje je samu sebe grizla u pokušaju da se izvuče iz klopke.

David je napravio čašu soka od limunove trave sebi za piće te potom sjeo na čelo stola i pitao Rose kako je.

Rose je prestala prati suđe i okrenula se kako bi razgovarala s njim, lica ozarena od zadovoljstva i iznenađenja. David se trudio biti ljubazan u nadi da će saznati nešto više od nje, no Rose, koja nije bila naviknuta na razgovore s Davidom koji nisu u vezi s hranom, odlaskom na spavanje ili mrzovoljnim mumljanjem, odlučila je odmah zgrabiti priliku da premosti jaz između njih tako da Davidove glumačke sposobnosti nisu bile stavljene na veliku kušnju. Rose je obrisala ruke o krpu za suđe i sjela pokraj njega.

„Dobro sam, hvala“, rekla je.

„Malo umorna, uz Georgieja i tako to, ali to će proći. Ovo je posljednje razdoblje bilo pomalo čudno. Sigurna sam da se ti jednako osjećaš, s obzirom na to da nas četvero najednom ovako živimo zajedno. Ali drago mi je što ste tu. Ova je kuća prevelika za jednu osobu, no moji su roditelji htjeli da ostane u obitelji. To im je bilo ... važno.“

„Zašto?“ pitao je David. Trudio se da ne zvuči previše zainteresirano. Nije htio da Rose shvati kako on razgovara s njom isključivo s namjerom da sazna nešto više o kući, a osobito o svojoj sobi i knjigama koje su bile u njoj.

„Pa“, reče ona, „ova je kuća dugo bila u posjedu naše obitelji. Sagradili su je moji baka i djed i živjeli su u njoj sa svojom djecom. Nadali su se da će ostati u obitelji i da će u njoj uvijek biti djece.“

„Jesu li knjige u mojoj sobi pripadale njima?“ pitao je David.

„Neke od njih jesu,“ reče Rose, „a druge su pripadale njihovoj djeci: mom ocu, njegovoj sestri...“

Na trenutak je zastala.

„Jonathanu?“ pitao je David i Rose je kimnula. Izgledala je tužno.

„Da, i Jonathanu. Odakle znaš njegovo ime?“

„Bilo je napisano u nekim knjigama. Pitao sam se tko je to.“

„Moj stric, očev stariji brat, no nikad ga nisam upoznala. Tvoja je soba nekoć bila njegova spavaća soba i mnoge od tih knjiga pripadale su njemu. Žao mi je ako ti se ne sviđaju. Mislila sam da će to biti krasna soba za tebe. Znam da je malko mračna, no imala je sve te police i, naravno, knjige. Trebala sam bolje razmisliti o tome.“

David se doimao začuđeno.

„Ali zašto? Soba mi se sviđa, kao i knjige.“

Rose se okrenula na drugu stranu.

„Oh, nema veze“, rekla je.

„Nije važno.“

„Ne“, reče David.

„Molim te, reci mi.“

Rose je popustila.

„Jonathan je nestao. Imao je samo četrnaest godina. Bilo je to davno, a moji su baka i djed ostavili sobu točno onakvom kakva je uvijek bila jer su se nadali da će im se vratiti. Nikad se nije vratio. Još je jedno dijete nestalo s njim, jedna djevojčica. Zvala se Anna i bila je kći jednog od prijatelja moga djeda.“

Prijatelj i njegova žena poginuli su u požaru i moj je djed doveo Annu da živi s njegovom obitelji. Anna je imala sedam godina. Moj je djed mislio da bi bilo dobro za Jonathana da ima mlađu sestru i za Annu da ima starijeg brata koji bi se brinuo o njoj. Bilo kako bilo, sigurno su odlutali i, oh, ne znam, nešto im se dogodilo i nitko ih više nikad nije vidio. Bilo je to veoma, veoma tužno. Vrlo dugo su ih tražili. Pretražili su šumu i rijeku i pitali za njih u svim obližnjim gradićima. Čak su otišli i u London i ostavili crteže i njihov opis gdje su god mogli, ali nitko se nikad nije javio da ih je vidio."

„Poslije su baka i djed dobili još dvoje djece, mog oca i njegovu sestru Katherine, ali nikad nisu zaboravili Jonathana i nikad se nisu prestali nadati da bi se on i Anna mogli jednoga dana vratiti kući. Pogotovo se moj djed nikad nije oporavio od tog gubitka. Činilo se da okrivljava sebe za ono što se dogodilo. Valjda je smatrao da ih je trebao zaštititi. Mislim da je zbog toga umro mlad. Kad je baka bila na samrti, zamolila je mog oca da ne dira sobu, da ostavi knjige gdje jesu za slučaj da se Jonathan jednom vrati. Nikad nije izgubila nadu. Voljela je i Annu, ali Jonathan je bio njezin najstariji sin i mislim da nije prošao ni dan, a da nije pogledala kroz prozor spavaće sobe u nadi da će ga vidjeti kako se penje vrtnom stazom, stariji, ali još uvijek njezin sin, spreman da ispriča neku nevjerojatnu priču o tome zašto je nestao."

„Moj je otac postupio kako je tražila: ostavio je knjige gdje su bile i poslije, a nakon što su umrli moji otac i majka, ja sam postupila jednako. Uvijek sam željela vlastitu obitelj i mislim da sam smatrala da je Jonathan toliko volio svoje knjige da bi mu bilo drago da možda neki drugi dječak ili djevojčica u njima uživa umjesto da, nepročitane, budu ostavljene da trunu. Sad je to tvoja soba, ali ako želiš da te preselimo u neku drugu, možemo. Imamo mnogo prostora."

„Kakav je bio Jonathan? Je li ti djed ikad pričao o njemu?" Rose je razmislila.

„Pa bila sam znatiželjna u vezi s njime, kao i ti, i znala sam pitati djeda o njemu. Moglo bi se reći da sam dosta toga saznala. Djed je rekao da je bio veoma tih. Kao što vidiš, volio je čitati upravo kao i ti. To je zapravo čudno: volio je bajke, ali su ga i plašile, no upravo one koje su ga najviše plašile, najradije je čitao. Bojao se vukova. Sjećam se da mi je djed to jednom rekao. Jonathan je znao imati noćne more u kojima su ga proganjali vukovi, i to ne obični vukovi jer, budući da su došli iz priča koje je čitao, mogli su govoriti. Vukovi iz njegovih snova bili su pametni i opasni. Moj mu je djed pokušao uzeti knjige jer je imao strašne noćne more, ali Jonathan nije mogao biti bez knjiga pa bi moj djed na kraju uvijek popustio i vratio mu ih. Neke od tih knjiga bile su veoma stare. Bile su stare već dok ih je Jonathan posjedovao. Neke od njih vjerojatno su bile i vrijedne, ali netko je nekoć u njih nešto dopisao. Sadržavaju priče i ilustracije koje ondje ne pripadaju. Moj je djed mislio da su možda djelo čovjeka koji mu je prodao knjige. Riječ je o knjižaru iz Londona, čudaku. Prodao je mnogo dječjih knjiga, ali mislim da nije pretjerano volio djecu. Mislim da ih je samo volio plašiti."

Rose je sad zurila kroz prozor, zadubljena u uspomene na djeda i izgubljenog strica.

„Moj se djed vratio u tu knjižaru nakon što su Jonathan i Anna nestali. Valjda je mislio da će ljudi koji imaju vlastitu djecu doći onamo kupiti knjige i da će možda oni ili njihova djeca znati nešto o nestalom paru. No kad je stigao do dotične ulice, shvatio je da knjižare više nema. Preko vrata su bile zakucane daske. Nitko više nije ondje živio ni radio i nitko mu nije znao reći što se dogodilo čovječuljku koji je bio vlasnik knjižare. Možda je umro. Moj je djed rekao da je bio veoma star. Veoma star i veoma čudan.”

Zazvonilo je zvonce na vratima narušavajući čarobnu harmoniju između Davida i Rose. Bio je to poštar i Rose ga je otišla pozdraviti. Kad se vratila, pitala je Davida želi li nešto pojesti, no David je rekao da ne želi. Ionako je već bio ljut na sebe zbog toga što je bio otvoreniji prema Rose, iako je zahvaljujući tome nešto saznao. Nije htio da ona misli kako je sad među njima sve u redu jer nije bilo, nipošto. Umjesto da jede, ostavio ju je samu u kuhinji i zaputio se natrag u sobu.

Usput je pogledao kako je Georgie. Dijete je čvrsto spavalo u zipci, a pokraj njega je stajala gas-mask a i cjevčica za disanje. Nije on kriv što je tu, David je pokušao reći samom sebi. Nije tražio da dođe na ovaj svijet. No David se nije mogao natjerati da osjeti bogzna što prema njemu i nešto se u njemu slamalo svakoga puta kad bi vidio svog oca kako drži novorođenče. Ono je bilo simbol svega što nije valjalo, svega što se promijenilo. Nakon što mu je umrla majka, David i otac ostali su sami i to ih je zbližilo jer su se mogli osloniti samo jedan na drugoga.

Sad je njegov otac imao i Rose i novoga sina. David pak nije imao nikoga drugog. Bio je sam.

David je ostavio dijete i vratio se na svoj tavan gdje je proveo ostatak poslijepodneva listajući stare knjige Jonathana Tulveyja. Sjeo je na prozorsku stolicu i pomislio kako je Jonathan nekoć sjedio na toj klupici. Hodao je istim hodnicima, jeo u istoj kuhinji, igrao se u istoj dnevnoj sobi, čak je spavao u istom krevetu kao i David. Možda je negdje u prošlosti još uvijek sve to radio i možda su David i Jonathan sad živjeli u istom prostoru, samo u drugim vremenskim razdobljima, tako da je Jonathan prolazio kroz Davidov svijet poput nevidljiva duha, nesvjestan da svake noći dijeli krevet s neznancem.

David je od te misli zadrhtao, no ujedno mu je godila pomisao da dva dječaka koji su toliko slični mogu na neki način biti tako povezani.

Pitao se što se moglo dogoditi Jonathanu i maloj Anni. Možda su pobjegli, iako je David bio dovoljno odrastao da zna kako postoji velika razlika između bježanja koje se događa u pričama iz knjiga i stvarnosti s kojom je suočen četrnaestogodišnji dječak i njegova sedmogodišnja pratilja.

Da su iz nekog razloga pobjegli, brzo bi postali umorni i gladni i požalili to što su učinili. Davidu je otac rekao da, ako se ikad izgubi, nađe policajca ili zamoli neku odraslu osobu da mu pomogne. No nije se smio približavati samim

muškarcima. Uvijek mora pitati ženu ili neki par, po mogućnosti neki koji ima vlastito dijete.

Nikad dosta opreza, rekao bi njegov otac. Je li se to dogodilo Jonathanu i Anni? Jesu li se obratili pogrešnoj osobi, nekome tko im nije htio pomoći da se vrate kući, nekome tko ih je umjesto toga oteo i sakrio tamo gdje ih nikad nitko neće naći? Zašto bi netko to učinio?

Dok je ležao na krevetu, David je znao da postoji odgovor na to pitanje. Prije nego što je njegova majka napokon otišla u nazovi-bolnicu, čuo ju je kako s njegovim ocem raspravlja o smrti dječaka iz susjedstva, Billyja Goldinga, koji je nestao jednoga dana dok se vraćao iz škole.

Billy Golding nije išao u Davidovu školu i nije bio jedan od Davidovih prijatelja, ali David je znao kako izgleda jer je Billy bio izvrstan nogometaš i igrao je subotom ujutro nogomet u parku. Govorkalo se da je netko iz Arsenala razgovarao s gospodinom Goldingom o tome da Billy postane član kluba kad naraste, no netko je rekao da je Billy to izmislio i da to uopće nije istina. Potom je Billy nestao i policija je došla u park dvije subote zaredom kako bi razgovarala sa svima koji bi mogli znati nešto o njemu.

Razgovarali su s Davidom i njegovim ocem, ali David im nije mogao pomoći te se nakon druge subote policajci više nisu vratili u park.

Zatim je nekoliko dana poslije David čuo u školi da je tijelo Billyja Goldinga nađeno pokraj željezničke pruge.

Te je večeri, dok se spremao za spavanje, čuo majku i oca kako razgovaraju u spavaćoj sobi i tako je saznao da je Billy, kad su ga našli, bio nag i da je policija uhitila muškarca koji je živio s majkom u čistoj maloj kući nedaleko od mjesta na kojem je nađeno tijelo.

David je prema načinu na koji su razgovarali znao da se Billyju prije smrti dogodilo nešto strašno, nešto u vezi s muškarcem iz čiste male kuće. Davidova majka se te večeri posebno potrudila da izađe iz svoje sobe i poljubi Davida. Čvrsto ga je zagrlila i opet ga upozorila da ne razgovara s neznancima. Rekla mu je da uvijek mora iz škole ići ravno kući i da, približi li mu se ikad neki stranac i ponudi mu slatkiše ili mu obeća goluba kao kućnog ljubimca ako mu se pridruži, hoda što brže može te da, pokuša li ga stranac slijediti, ode do prve kuće na koju naiđe i ispriča ukućanima sve što se događa. Ma što činio, nikako, ni u ludilu, ne smije poći za strancem, ma što ovaj rekao.

David joj je rekao da nikad to ne bi učinio. Kad je to obećao majci, palo mu je na pamet jedno pitanje, ali nije ga postavio. Ionako je izgledala zabrinuto i David nije htio da se počne brinuti do te mjere da mu zabrani igrati se vani. No pitanje mu je ostalo na pameti, čak i nakon što je ugasila svjetlo i nakon što je ostao u tami. Pitanje je bilo:

'Ali što ako me natjera da mu se pridružim?'

Sada je u drugoj spavaćoj sobi mislio na Jonathanu Tulveyja i Annu i pitao se je li ih čovjek iz čiste male kuće, čovjek koji je živio s majkom i držao slatkiše u džepovima, prisilio da siđu s njim do željezničkih tračnica.

Pitao se je li se zatim ondje, u tami, poigrao s njima u svom stilu. Te večeri za objedom njegov je otac opet govorio o ratu. Davidu se još nije činilo da su u ratu. Bitke su bile daleko iako su vidjeli neke od njih u kratkim vijestima kad bi otišli u kino. Rat je bio mnogo dosadniji negoli je David očekivao. Rat je zvučao kao nešto uistinu uzbudljivo, no stvarnost je zasad bila dosta drugačija.

Istina, eskadrole Spitfirea i Hurricanea često su prelijetale nad kućom i zračne su se bitke neprestano vodile nad La Mancheom. Njemački bombarderi opetovano su napadali na zračnim bojištima na jugu, bombardirajući čak i crkvu St. Giles u četvrti Cripplegate u londonskom East Endu (što je gospodin Briggs opisao kao tipično nacističko ponašanje, no Davidov je otac to opisao uz mnogo manje emocija kao propali pokušaj uništenja naftne rafinerije u Thameshavenu).

David je ipak osjećao daje daleko od svega toga. Nije to bilo kao da se nešto događa u njegovu stražnjem dvorištu.

Ljudi su u Londonu uzimali predmete iz oborenih njemačkih aviona kao suvenire iako se prema pravilima nitko nije smio približavati olupinama, a nacistički piloti koji bi padobranom iskočili iz aviona redovito su zabavljali građane. No ovdje, iako su bili jedva trideset kilometara od Londona, sve je bilo veoma spokojno.

Njegov je otac presavio Daily Express pokraj svog tanjura. Novine su bile tanje nego prije, imale su svega šest stranica. Davidov je otac rekao da je razlog u tome što se počelo štedjeti na papiru. The Magnet je prestao izlaziti u srpnju zakinuvši Davida za Billyja Buntera, no časopis Boy's Own još je izlazio svakoga mjeseca te bi ga David uvijek pomno slagao pokraj svojih Savezničkih avijacijskih snaga.

„Hoćeš li se morati ići boriti?“ David je pitao oca kad su završili s večerom.

„Ne bih rekao“, odgovorio je otac.

„Više pomažem u borbi ovdje gdje jesam.“

„Strogo povjerljivo“, reče David.

Otac mu se nasmiješio.

„Da, strogo povjerljivo“, rekao je.

Davida je još uvijek ushićivala pomisao da je njegov otac možda špijun ili da barem zna nešto o špijunima. Zasad je to bio jedini zanimljivi dio rata.

Te noći David je ležao u krevetu i gledao kako se mjesečina probija kroz prozor. Nebo je bilo vedro, a Mjesec veoma svijetao. Nakon nekog vremena zažmirio je i sanjao o vukovima i djevojčicama i starom kralju u oronulu dvorcu koji čvrsto spava na svom prijestolju. Željezničke su tračnice prolazile uzduž dvorca i siluete su se micale u dugačkoj travi što je rasla pokraj njih. Ondje su bili dječak, djevojčica i Krivi. Nestali su pod zemljom i David je oćutio miris gumenih bombona i mentola te je čuo djevojčicu kako plače prije negoli je njezin glas zagušio zvuk što im se približavao.

Poglavlje pet - Ouli je zima i preobrazbama brazbe

Krivi je napokon prešao u Davidov svijet početkom rujna. Ljeto je bilo dugačko i napeto. Davidov je otac provodio više vremena na poslu negoli kod kuće, katkad ne prespavavši u svom krevetu i dvije-tri noći zaredom. Često mu je bilo teško vratiti se kući nakon što se smrači. Svi su znakovi na cesti bili uklonjeni kako bi pomutili planove Nijemcima ako upadnu na engleski teritorij te se Davidov otac čak nekoliko puta izgubio dok se danju vozio kući. Da se pokušao voziti noću s ugašenim prednjim svjetlima, tko zna gdje bi završio.

Rose je majčinstvo teško padalo. David se pitao je li majčinstvo bilo jednako teško njegovoj majci, je li on bio jednako zahtjevan kao što je i Georgie očito bio. Nadao se da nije. Zbog stresne situacije Rosino razumijevanje za Davida i njegova raspoloženja bilo je sve manje i manje. Sada su jedva razgovarali i David je uvidio da otac više gotovo nema strpljenja ni za nju ni za njega. Prethodnoga je dana za večerom planuo kad je Rose neku Davidovu bezazlenu izjavu shvatila kao uvredu, što je pokrenulo prepirku.

„Zašto vas dvoje ne možete naći zajednički jezik, za boga miloga?!” vikao je njegov otac.

„Ne vraćam se kući da bih slušao ovo. Stresa i urlanja imam napretek na poslu.”

Georgie, kojeg su posjeli u dječju sjedalicu, zaplakao je.

„Vidiš što si učinio”, reče Rose. Bacila je ubrus na stol i otišla do Georgieja.

Davidov se otac primio za glavu.

„Dakle, ja sam kriv”, rekao je.

„Nisam valjda ja”, odgovorila je Rose.

U istom su trenutku pogledali prema Davidu.

„Što?” rekao je David.

„Okrivljujete mene. Dobro!”

Naprasito je otišao od stola ne završivši večeru. Još je bio gladan, ali je u varivu ionako bilo samo povrće i nekoliko komadića jeftine kobasice koji su trebali razbiti monotoniju. Znao je da će ostatak morati pojesti sutra, ali nije mario. I nakon podgrijavanja bit će jednako neukusno.

Dok je hodao prema sobi, očekivao je da će čuti očev glas kako zahtijeva da se vrati i završi jelo, ali nitko ga nije zazvao. Naglo je sjeo na krevet. Jedva je čekao da završe školski praznici. Našli su mjesto za Davida u školi nedaleko od kuće, što je bilo bolje negoli da svaki dan provodi s Rose i Georgiejem.

David nije često viđao dr. Moberleyja, uglavnom zato jer ga nitko nije imao vremena voditi u London. Ipak, napadaji su prestali ili se bar tako činilo. Više se nije rušio na tlo i gubio svijest, no sad se događalo nešto mnogo čudnije i alarmantnije, nešto čudnije čak i od šapata knjiga na koji se David već gotovo navikao.

David je doživljavao snove slične javi. Samo ih je tako mogao opisati. Osjećao se kao u onim trenucima kad kasno navečer čitaš ili slušaš radio i

postaneš tako umoran da na trenutak zaspiš i počneš sanjati, osim što, naravno, ne shvatiš da si zaspao te ti se čini da je svijet odjednom postao vrlo čudan. David se igrao u svojoj sobi, ili je čitao, ili hodao vrtom i sve bi odjednom počelo blještati. Zidovi bi nestali, knjiga bi mu ispala iz ruku, umjesto vrta pojavila bi se brda i visoka, siva stabla. Našao bi se u novoj zemlji, u sumračnom prostoru punom sjena i hladnih vjetrova prožetom mirisom divljih životinja. Katkad bi čak čuo i glasove. Činili su mu se poznatima dok su ga dozivali, no čim bi se pokušao usredotočiti na njih, vizija bi nestala i on bi se opet našao u stvarnosti.

Najčudnije je bilo to što je jedan od glasova zvučao kao glas njegove majke. Taj je bio najglasniji i najjasniji. Zazivala ga je iz tame. Zazivala ga je i rekla mu da je živa.

Snovi slični javi bili su najintenzivniji blizu udubljenog vrta, no Davida su toliko uznemiravali da se trudio držati podalje od toga dijela imanja koliko god je mogao. Snovi su ga zapravo toliko uznemiravali da je bio u iskušenju pričati o njima dr. Moberleyju da je otac imao vremena odvesti ga na seansu. Možda bi mu napokon rekao i za šapat knjiga, mislio je David. Možda između tih pojava postoji veza, no onda se sjetio pitanja dr. Moberleyja o njegovoj majci i prijetnje da će ga institucionalizirati.

Dok mu je David pričao kako mu nedostaje majka, dr. Moberley je govorio o tuzi i gubitku, o tome kako je to prirodno, ali kako to ipak treba pokušati preboljeti. No biti tužan jer ti je umrla majka je jedno, a čuti njezin glas kako te doziva iz tame udubljenog vrta, tvrdeći da ona živi iza oronula ciglenog zida, bilo je nešto posve drugo. David nije znao kako bi dr. Moberley reagirao na to. Nije htio da ga institucionaliziraju, ali snovi su bili zastrašujući. Htio je da nestanu. Bio je to jednog od posljednjih dana prije početka škole.

Zasitivši se kuće, David je krenuo u šetnju po šumi sa stražnje strane imanja. Podigao je velik štap i zamahnuo kako bi pokosio visoku travu. U grmlju je našao paučinu i komadićima malih štapova pokušao je namamiti pauka da izađe. Jedan mu je štap ispao blizu središta mreže, ali ništa se nije dogodilo. David je shvatio da je razlog u tome što se štap ne miče. Muke kukaca poslužile su kao upozorenje pauku, što je nagnalo Davida da pomisli kako su pauci možda ipak mnogo pametniji od onog što očekujemo od tako malog bića.

Pogledao je natrag u kuću i vidio prozor svoje spavaće sobe. Bršljan koji je obrastao oko zidova umalo je obrubio prozorski okvir, zbog čega je njegova soba izgledala kao da pripada svijetu prirode. Sad kad je vidio bršljan iz daljine, primijetio je da je najgušći na njegovu prozoru i da jedva dodiruje ostale prozore na toj strani kuće. Nije se raširio ni na niže dijelove zida, kao što to bršljan inače čini, nego se uskom stazom popeo ravno do Davidova prozora. Poput stabljike graha iz bajke koja je odvela Ivicu do diva, bršljan kao da je točno znao kamo ide.

I potom se u Davidovoj sobi nešto pomaknulo. Vidio je siluetu kako prolazi pokraj zrcala odjevena u zelenu boju šume. Na trenutak je bio siguran da je to Rose ili možda gđa Briggs. No onda se sjetio da je gđa Briggs otišla dolje u selo, a Rose je rijetko ulazila u njegovu sobu i uvijek je prvo tražila njegovo

dopuštenje. Nije to bio ni njegov otac. Osoba u sobi nije bila iste građe. Zapravo, pomislio je David, tko god je bio u njegovoj sobi, bio je drugačije građe.

Silueta je bila pomalo zgrbljena kao da se toliko navikla na šuljanje da joj se tijelo savilo, kralježnica iskrivila, ruke postale kao svijene grane, a prsti se zgrčili, spremni zgrabiti sve što god ta spodoba ugleda. Nos joj je bio uzak i usiljen i na glavi je nosila nakrivljeni šešir. Nestala je na trenutak s vidika i potom se opet pojavila držeći jednu od Davidovih knjiga u rukama. Silueta je listala stranice sve dok nije našla nešto što ju je zanimalo i potom je stala te je, kako se činilo, počela čitati.

Zatim je David iznenada čuo Georgieja kako plače u dječjoj sobi. Silueta je ispustila knjigu i slušala. David je vidio kako su joj se prsti ispružili u zraku, kao da Georgie visi pred njom poput zrele jabuke na stablu koju može ubrati. Činilo se da ta spodoba razmišlja o tome što će sljedeće učiniti jer je David vidio kako joj se lijeva ruka pomaknula do šiljaste brade i nježno je pogladila.

Dok je razmišljala, spodoba je zirnula preko ramena dolje prema šumi. Vidjela je Davida, načas se sledila i potom srušila na pod, no u tom trenutku David je vidio oči crne poput ugljena na blijedom licu, tako dugačkom i mršavom da je izgledala kao da je razapeta na vješalici. Usta su joj bila veoma široka i usne vrlo, vrlo tamne poput starog ukiseljenog vina.

David je potrčao prema kući. Uletio je u kuhinju gdje je otac čitao novine.

„Tata, netko je u mojoj sobi“, reče.

Otac ga je pogledao sa znatiželjom.

„Kako to misliš?“

„Ondje je neki čovjek“, bio je uporan David.

„Šetao sam šumom i pogledao gore u svoj prozor i on je bio ondje. Imao je šešir i lice mu je bilo veoma dugačko. Potom je čuo dijete kako plače i prestao je raditi što god je radio kako bi ga mogao slušati. Vidio me kako ga gledam i pokušao se sakriti. Molim te, tata, moraš mi vjerovati!“

Ocu su se nabrale obrve i spustio je novine.

„Davide, ako me zavatlavaš...“

„Ne, najozbiljnije!“

Slijedio je oca uza stepenice još čvrsto držeći štap u ruci. Vrata njegove sobe bila su zatvorena i Davidov je otac zastao prije negoli ih je otvorio. Potom je posegnuo prema dolje i okrenuo kvaku. Vrata su se otvorila. Na trenutak se ništa nije dogodilo.

„Vidiš,“ reče Davidov otac, „nema ničega...“

Nešto je udarilo njegova oca u lice i on je glasno zavikao. Počelo je panično lepetanje i glasanje, dok je to udaralo o zidove i prozor. Kad se oporavio od prvotnog šoka, David je virnuo iza oca i vidio da je uljez svraka čije je perje dok je pokušavala pobjeći iz sobe izgledalo poput crno-bijele mrlje.

„Ostani vani i ne otvaraj vrata“, reče otac.

„To su zle ptice.“

David je postupio kako mu je rečeno iako je još bio preplašen. Čuo je oca kako otvara prozor i viče na svraku tjerajući je prema otvoru sve dok napokon više nije čuo lepetanje, nakon čega je otac otvorio vrata lagano se znojeći.

„Pa to nas je obojicu prestrašilo“, reče.

David je zavirio u sobu. Na podu je bilo nešto perja, ali to je bilo sve. Ptici nije bilo ni traga, kao ni čudnom čovječuljku kojeg je vidio. Otišao je do prozora. Svraka je stajala na ruševnom ciglenom zidu udubljenog vrta. Činilo se kao da zuri u njega.

„Bila je to samo svraka“, reče njegov otac.

„Nju si vidio.“

David je bio u iskušenju da se usprotivi, ali znao je da bi mu otac samo rekao kako priča gluposti kad bi David uporno tvrdio da je još nešto bilo ondje, nešto mnogo veće i užasnije od svrake. Svrake nisu nosile nakrivljene šešire niti pružale ruke prema uplakanoj djeci.

David je vidio oči te spodobe, zgrbljeno tijelo i dugačke, zgrčene prste. Osvrnuo se natrag prema udubljenom vrtu. Svrake više nije bilo. Otac je teatralno uzdahnio.

„Još ne vjeruješ da je to bila samo svraka, zar ne?“ reče.

Kleknuo je i zavirio pod krevet. Otvorio je ormar i pogledao u kupaonicu koja se nalazila pokraj sobe. Čak je zavirio i iza polica s knjigama, u uski prostor u koji je David jedva mogao ugurati ruku.

„Vidiš?“ reče njegov otac.

„Bila je to samo ptica.“

No bilo mu je jasno da nije razuvjerio Davida tako da su zajedno pretražili sve sobe na gornjem katu i potom na donjim katovima sve dok nije postalo jasno da su jedini ljudi u kući David, njegov otac, Rose i dijete.

Otac je potom ostavio Davida samog i vratio se svojim novinama. Kad se vratio u svoju sobu, David je podigao knjigu koja je ležala na podu pokraj prozora. Bila je to jedna od knjiga priča Jonathana Tulveyja i bila je otvorena na Crvenkapici. Priča je bila ilustrirana crtežom vuka koji se nadvija nad malu djevojčicu, s bakinom krvlju na pandžama, iskešenih zuba, spremnih da požderu djevojčicu.

Netko, vjerojatno Jonathan, išarao je vučju siluetu crnom olovkom kao da ga je uznemirila prijatnja koju je crtež simbolizirao. David je zatvorio knjigu i vratio je na policu. Kad je to učinio, opazio je kako je soba tiha. Nije bilo šapata. Sve su knjige utihnule.

Pretpostavljam da je svraka mogla izvući tu knjigu, pomislio je David, ali svraka nije mogla ući u sobu čiji su prozori bili zatvoreni. Netko je drugi bio tu, znao je to. U drevnim pričama ljude su uvijek pretvarali ili u životinje ili u ptice. Nije li se Krivi mogao preobraziti u svraku kako ga ne bi našli?

No nije otišao daleko, o, ne. Odletio je samo do udubljenog vrta i potom nestao.

Dok je te noći ležao u krevetu, između sna i jave, majčin glas dopirao je do njega iz tame udubljenog vrta zazivajući njegovo ime i moleći ga da je ne zaboravi.

David je tada znao da će vrlo brzo doći trenutak kad bude morao otići na to mjesto i suočiti se s onim što se ondje nalazi.

Poglavlje šest - O ratu i prolazu između svjetova

Idućega dana David i Rose posvađali su se najžešće dotad. Svađa se dugo spremala. Rose je dojila Georgieja, što je značilo da je morala noću ustajati kako bi se pobrinula za njegove potrebe.

No i nakon što bi ga nahranila, Georgie se prevrtao, okretao i plakao te Davidov otac nije mogao bogzna kako pomoći čak i dok je bio kod kuće. To je katkad uzrokovalo prepirku s Rose. Obično bi počeli od sitnice -komada posuđa koji je otac zaboravio spremiti na mjesto, tragova zemlje u kuhinji koje bi ostavili njegovi potplati te bi se ubrzo nakon toga počeli nadvikivati, što bi završilo tako da se Rose rasplače, a za njom i Georgie. Davidu se činilo da otac izgleda starije i umornije negoli prije. Bio je zabrinut za njega. Nedostajala mu je očeva prisutnost. Toga jutra kada se razbuktala velika svađa David je stajao na vratima kupaonice i gledao oca kako se brije.

„Zbilja naporno radiš”, reče.

„Valjda.”

„Stalno si umoran.”

„Umoran sam od toga što se ti i Rose ne slažete.”

„Žao mi je”, reče David.

„Hmmm”, reče njegov otac.

Završio je brijanje. Isprao je pjenu s lica vodom iz umivaonika i obrisao se ružičastim ručnikom.

„Rijetko te viđam”, reče David.

„To je sve. Nedostaje mi tvoje društvo.”

Otac mu se osmjehnuo i potom ga nježno pljusnuo po uhu.

„Znam,” reče, „ali svi se moramo žrtvovati. Postoje muškarci i žene koji se žrtvuju mnogo više od nas, čak riskiraju svoje živote, i moja je dužnost da učinim sve što mogu kako bih im pomogao. Važno je da saznamo što Nijemci planiraju i što naslućuju o našem narodu. To je moj posao. I ne zaboravi da smo mi sretnici. Ljudima u Londonu mnogo je teže.”

Nijemci su prethodnoga dana žestoko napali London. Kako je tvrdio Davidov otac, u jednom trenutku tisuću se letjelica borilo iznad otoka Sheppeyja. David se pitao kako London izgleda u ovom trenutku. Jesu li posvuda gorjele zgrade i jesu li krhotine ondje gdje su nekoć bile ulice? Ima li još golubova na Trafalgarskom trgu? Pretpostavljao je da ih ima. Golubovi nisu bili dovoljno pametni da se nekamo presele. Možda je njegov otac bio u pravu i možda su bili sretnici što su pobjegli, ali David je opet pomislio da je život u Londonu sad zacijelo uzbudljiv. Katkad strašan, ali uzbudljiv.

„Sve će to naposljetku završiti i onda se svi možemo vratiti normalnom životu”, reče njegov otac.

„Kada?” pitao je David.

Činilo se da je ocu nelagodno.

„Ne znam. Ne tako skoro.”

„Za nekoliko mjeseci?”

„Mislim, dulje.“

„Pobjeđujemo li, tata?“

„Držimo se, Davide. To je najviše što trenutčno možemo.“

David je ostavio oca da se odjene. Svi su zajedno doručkovali prije nego što je otac otišao, ali Rose i tata nisu razmijenili mnogo riječi. David je znao da su se opet svađali tako da se, kad je otac otišao na posao, sklanjao Rosi s puta i više nego obično. Otišao je na neko vrijeme u sobu, igrao se s vojnicima i poslije legao u sjenu sa stražnje strane kuće kako bi čitao knjigu.

Rose ga je našla ondje. Iako mu je knjiga ležala otvorena na prsima, misli su mu bile drugdje. Zurio je u drugi kraj tratine gdje se nalazio udubljeni vrt, a oči su mu bile uprte u rupu u ciglenom zidu kao da će svaki čas vidjeti kako se nešto unutra miče.

„Dakle, tu si“, reče Rose.

David je uzdignuo pogled prema njoj. Sunce mu je udaralo u oči tako da je bio prisiljen škiljiti.

„Što hoćeš?“ pitao je.

Pitanje je zvučalo grublje nego što je htio. Zvučao je drsko i bezobrazno, ali nije bio takav, barem ništa više nego obično. Valjda je mogao pitati: 'Trebaš li što?' ili prije toga reći: 'Da ili 'Naravno' ili samo 'Zdravo', ali kad se toga sjetio, već je bilo prekasno.

Rose je imala ljubičaste podočnjake. Koža joj je bila blijeda i činilo se da ima više bora na čelu i licu negoli prije. Bila je i krupnija, ali David je pretpostavljao da je to povezano s time što je rodila. Pitao je oca o tome i otac je rekao da to nikad, ama baš nikad, ni slučajno ne spomene Rose. Shvaćao je to vrlo ozbiljno. Čak je dodao:

„Kao da nam život ovisi o tome“, kako bi naglasio koliko je važno da David zadrži takve misli za sebe.

Rose je sad, deblja, bljeđa i umornija, stajala pokraj Davida i mogao je vidjeti kako u njoj raste srdžba čak i dok mu je sunce udaralo u oči.

„Kako se usuđuješ tako razgovarati sa mnom?!“ rekla je.

„Po cijeli dan sjediš zgrbljen nad knjigama i ništa ne doprinosiš životu u ovoj kući. Čak nisi kadar biti pristojan. Što si ti umišljaš?“

David se htio ispričati, ali nije. To što je rekla nije bilo pravedno. Nudio je pomoć, ali Rose ga je gotovo svaki put odbila, i to uglavnom zato jer ju je, čini se, uvijek pitao treba li što dok je Georgie izvodio bijesne gliste ili dok je imala pune ruke posla s nečim drugim.

Gospodin Briggs brinuo se o vrtu i David mu je uvijek pokušavao pomoći da pomete i pograblja lišće, ali to je bilo vani gdje ga Rose nije mogla vidjeti. Gđa Briggs je sve pospremala i uglavnom i kuhala, ali kad god joj je David pokušao pomoći, otjerala bi ga tvrdeći da se tako može još i na njega spotaknuti. Činilo mu se da je najbolje rješenje da se svima sklanja s puta koliko god može. Ovo su ionako bili posljednji dani njegovih ljetnih praznika. Seoska je škola odgodila nastavu za nekoliko dana jer nisu imali dovoljno profesora, no činilo se da je

njegov otac siguran kako će David sjediti u novoj školskoj klupi najkasnije početkom idućeg tjedna. Otad pa do kraja polugodišta danju će biti u školi, a navečer će pisati zadaću. Radni će mu dan biti gotovo jednako dugačak kao očev. Zašto se ne bi opustio dok može? Postajao je jednako srdit kao i Rose. Ustao je i shvatio da je već jednako visok kao ona. Riječi su mu izvirale iz usta, a da ih gotovo nije bio ni svjestan: mješavina poluistina, uvrede i sav bijes koji je zatomljivao otkako se rodio Georgie.

„Što si ti umišljaš?“ rekao je.

„Nisi mi majka i nemaš pravo tako sa mnom razgovarati. Nisam htio doći živjeti ovamo. Htio sam biti s tatom. Bilo nam je dobro dok smo bili sami, a onda si se ti pojavila. Sad je tu i Georgie, a ja ti samo smetam. E pa ti smetaš meni i mom tati. On još voli moju mamu kao i ja. Još misli na nju i nikad neće voljeti tebe kao što je volio nju, nikada. Ma što ti učinila ili rekla. On još voli nju. On. Još. Voli. Nju.“

Rose ga je udarila. Pljusnula ga je po obrazu. Nije ga pljusnula snažno i povukla je ruku čim je shvatila što čini, ali udarac je ipak bio toliko jak da se David zaljuljao. Obraz mu se zažario i oči su mu zasuzile. Stajao je usta razjapljenih od šoka, potom jurnuo pokraj Rose i otrčao u sobu. Nije se osvrnuo ni kad ga je zazvala i rekla da joj je žao. Zaključao je za sobom vrata i odbijao ih otvoriti kad je kucala.

Nakon nekog vremena otišla je i nije se vratila.

David je ostao u sobi sve dok se otac nije vratio kući. Čuo je kako mu Rose nešto govori u hodniku. Otac je podigao glas. Rose ga je pokušala smiriti. Čuo je korake na stubama. David je znao što slijedi. Vrata umalo da su izletjela iz šarki od očevih snažnih udaraca šakama.

„Davide, otvori ova vrata. Otvori ih smjesta.“

David je učinio što mu je rečeno okrenuvši ključ jedanput, a potom je žurno uzmaknuo kad je otac ušao u sobu. Očevo je lice bilo gotovo ljubičasto od bijesa. Podigao je ruku kao da će udariti Davida, a zatim se, čini se, predomislio. Jedanput je progutao slinu, duboko uzdahnuo i zatresao glavom. Kad je opet progovorio, glas mu je bio neobično smiren, što je Davida zabrinulo više od prethodnog izljeva bijesa.

„Nemaš pravo tako razgovarati s Rose“, reče otac.

„Odnosit ćeš se prema njoj s poštovanjem, jednako kao i prema meni. Svima nam je teško, ali to ne opravdava tvoje današnje ponašanje. Još nisam odlučio što ću s tobom i kako ću te kazniti. Da nije prekasno, otpremio bih te u internat i onda bi shvatio kako možeš biti sretan što si tu.“ David je pokušao nešto reći:

„Ali Rose me uda...“ Otac je podigao ruku.

„Ne želim čuti. Ako opet zaustiš, loše ćeš se provesti. Zasad ćeš ostati u svojoj sobi. Sutra nećeš izlaziti. Nećeš čitati i nećeš se igrati sa svojim igračkama. Vrata će ostati otvorena i ako te uhvatim da čitaš ili da se igraš, tako mi Bog pomogao, istući ću te remenom. Naređujem ti da sjedneš ondje na krevet i

razmisliš o tome što si rekao i o tome kako ćeš se ispričati Rose kad ti jednom bude dopušteno vratiti se među civilizirane ljude. Razočarao si me, Davide. Nisam te ovako odgojio. Tvoja mama i ja odgojili smo te zajedno."

I onda je otišao. David se svalio natrag na krevet. Nije htio plakati, ali nije se mogao suzdržati. Nije bilo pravedno. Nije smio tako razgovarati s Rose, ali ona njega nije smjela udariti.

Dok su mu se suze slijevale niz lice, postao je svjestan da knjige na policama žubore. Toliko se navikao na njihov žubor da mu je postao gotovo neprimjetan poput ptičjeg pjeva ili vjetra u krošnjama, ali sad je žuborenje postajalo sve glasnije i glasnije. Očutio je miris paljevine kao kad se pale šibice ili kad bijesnu tramvajske žice. Stisnuo je zube kad je osjetio prvi grč, ali nitko ga nije mogao vidjeti. U njegovoj se sobi pojavila velika pukotina koja je prekinula tkivo ovoga svijeta i David je ugledao neki drugi svijet. U njemu se nalazio dvorac na čijim su se bedemima vijorile zastave i kroz čija su vrata koračali vojnici. Potom je dvorac nestao i na njegovu se mjestu pojavio drugi dvorac koji je pak bio okružen oborenim stablima. Bio je mračniji od prvoga, nejasnijeg oblika i nadvisivao ga je samo jedan visoki toranj koji je poput prsta bio uperen u nebo. Gornji je prozor bio osvjetljen i David je osjećao da je ondje neko biće. Neobično, ali i poznato. Zazvalo ga je majčinim glasom. Reklo je:

'Davide, nisam mrtva. Dođi i spasi me.'

David nije znao koliko je dugo bio u nesvijesti i je li u nekom trenutku nešto sanjao, ali, kad je otvorio oči, u sobi je vladala tama. U ustima je imao gorak okus i shvatio je da je povratio na jastuk. Htio je otići do oca i reći mu za napadaj, ali bio je siguran da ne bi ondje naišao na suosjećanje. Kuća je bila posve tiha pa je pretpostavio da svi spavaju. Mjesečina je obasjala nizove knjiga koje su sad opet šutjele, ako zanemarimo hrkanje ponekog nevažnog sveska.

Povijest Odbora za ugljen, napuštena i nevoljena na gornjoj polici, bila je osobito nezanimljiva te je imala ružnu naviku veoma glasnog hrkanja i potom gromovitog kašljanja, nakon čega bi se oblačići crne prašine pojavili nad njezinim listovima. David ju je upravo čuo kako kašlje, ali bio je svjestan kako su starije knjige bile nekako budne jer su se u njima nalazile neobične, mračne bajke koje je toliko volio. Osjećao je kako čekaju da se nešto dogodi iako nije mogao naslutiti što.

David je bio siguran da je sanjao iako se nije mogao jasno sjetiti o čemu. Znao je samo jedno: san nije bio ugodan, ali sve što je ostalo od njega bio je osjećaj nelagode kojeg se nije mogao otresti i trnci na dlanu desne ruke koju kao da je netko gladio otrovnim bršljanom. Nešto je slično osjećao i s jedne strane lica i nije se mogao otresti osjećaja da ga je nešto nemilo dotaknulo dok ga nije bilo na ovom svijetu. Još je nosio dnevnu odjeću. Izvukao se iz kreveta i razodjenuo u tami presvukavši se u čistu pidžamu. Vratio se u krevet i mučio s jastukom, prevrćući se u pokušaju da nađe ugodan položaj u kojem bi mogao nastaviti spavati, ali počinka nije bilo.

Kad je legao, žmireći je primijetio da je prozor njegove spavaće sobe otvoren. To mu se nije svidjelo. Bilo je dovoljno teško spriječiti kukce da uđu čak i uz zatvoren prozor, a nipošto nije htio da se svraka vrati dok on spava. David je ustao iz kreveta i oprezno se približio prozoru. Nešto mu se omotalo oko bosog stopala i on je to zaprepašteno podigao. Bila je to vitica bršljana. Mladice bršljana obrasle su unutarne zidove sobe i zeleni su se prsti protezali preko ormara, saga i komode. Razgovarao je o tome s gospodinom Briggsom koji je obećao da će se popeti na ljestve i obrezati bršljan na vanjskom zidu, ali zasad to nije učinio.

David nije volio dirati bršljan. Zbog načina na koji je zaposjedao njegovu sobu činio se gotovo živim.

David je našao papuče, nataknuo ih na stopala i potom otišao do zrcala hodajući po bršljanu. Za to vrijeme čuo je ženski glas kako zaziva njegovo ime. 'Davide.'

„Mama?" pitao je nesigurno.

'Da, Davide, ja sam. Slušaj, nemoj se bojati.'

Ali David se doista bojao.

'Molim te', reče glas. 'Trebam tvoju pomoć. Zatočena sam ovdje.

Zatočena sam na ovom neobičnom mjestu i ne znam što da radim. Molim te, dođi, Davide. Ako me voliš, prijeđi ovamo.'

„Mama", rekao je.

„Bojim se."

Glas je opet progovorio, ovaj put slabašnije.

'Davide', rekao je.

'Odvede me. Nemoj im dopustiti da me odvedu daleko od tebe. Molim te! Slijedi me i dovedi me kući. Slijedi me kroz vrt.'

Čuvši to, David je svladao strah. Zgrabio je svoj kućni ogrtač i potrčao što je brže i tiše mogao niza stube i van na travnjak. Zastao je u tami. Nešto je ometalo noćno nebo: tih, nepravilan šum motora koji je dopirao s velike visine. David je pogledao prema gore i vidio kako nešto slabašno svijetli poput meteorita. Bio je to avion. Držao je svjetlo na oku dok nije došao do stuba koje su vodile u udubljeni vrt i sišao niz njih što je brže mogao. Nije htio zastati jer da zastane, mogao bi razmisliti o tome što čini, a počne li o tome razmišljati, mogao bi od straha odustati. Osjećao je kako gnječi travu dok je trčao prema otvoru u zidu, a svjetlo na nebu postajalo je sve blistavije. Avion je buktio crvenim plamenom i šum njegovih drndavih motora parao je noć.

David je stao i gledao avion kako se spušta. Padao je brzo izbacujući usput plamene krhotine. Bio je prevelik za lovca. Ovo je bio bombarder. Mislio je da može nazrijeti oblik njegovih krila koji su plamtjeli u vatri i čuti očajničko drndanje preostalih motora dok je avion padao na tlo.

Bio je sve veći i veći dok se naposljetku nije počelo činiti da je prekrrio cijelo nebo, čineći njihovu kuću sićušnom i obasjavajući nebo crvenom i narančastom vatrom. Padao je ravno prema udubljenom vrtu dok su plamenovi lizali svastiku na njegovu trupu, kao da je nešto s nebesa odlučilo spriječiti

Davidu da prijeđe iz jednog svijeta u drugi. Netko je odlučio umjesto njega.
David nije smio oklijevati. Uvukao se kroz otvor u zidu i zašao u tamu dok se
svijet koji je ostavio za sobom pretvarao u pakao.

Poglavlje sedam - Cigli i žbuke više nije bilo.

Pod Davidovim prstima bila je hrapava kora. Nalazio se u deblu stabla, ispod njega bila je rupa u obliku luka onkraj koje se protezala mračna šuma. Lišće je padalo spuštajući se u polaganim spiralama na šumsko tlo. Trnovito žbunje i ljute koprive prekrivale su tlo, ali, koliko je David vidio, nije bilo cvijeća. Krajolik je ispunjavala zelena i smeđa boja. Sve se doimalo obasjano neobičnim polusvjetlom, kao da se bliži zora ili kao da se dan primiče kraju.

David je nepomično stajao u tami debla. Majčinoga glasa više nije bilo, čuo se samo jedva čujan šum lišća što treperi i voda što u daljini teče preko stijena. Nije bilo traga njemačkom avionu, nijedne naznake da je ikad postojao. David je bio u kušnji treba li se okrenuti prema natrag, vratiti se kući i probuditi oca kako bi mu rekao što je vidio. No što bi rekao i zašto bi mu otac vjerovao nakon svega što se toga dana dogodilo? Trebao je dokaz, neki trag iz ovog novog svijeta. I tako je David izašao iz udubine debla. Na nebu nije bilo zvijezda, zviježđa su skrivali gusti oblaci. Zrak mu je isprva mirisao svjež i čisto, no kad je dublje udahnuo, oćutio je i dašak nećeg drugog manje ugodnog.

David je to gotovo mogao osjetiti na jeziku: metalni okus bakra i truleži. To ga je podsjetilo na dan kad su on i otac našli mrtvu maćku pokraj ceste, poderana krzna i razjapljene utrobe. Maćka je mirisala više-manje kao noćni zrak u novoj zemlji. David je zadržtao, i to samo djelomice zbog zime.

Odjednom je postao svjestan da nešto iza njega glasno hući i da na zatiljku osjeća neku toplinu. Bacio se na tlo i kotrljao dok je deblo počelo bujati i istežati se. Šupljina se širila dok nije počela nalikovati na ulaz u veliku korom obloženu špilju.

Plamenovi su svjetlucali duboko u šupljini koja je, poput usta što pljuju neukusan komad hrane, izbacila komad zapaljenog trupa njemaćkog bombardera, dok je tijelo jednog člana posade još bilo zatoćeno dolje u kabini držeći strojnicu uperenu prema Davidu. Olupina je izbrazdala pougljenjenu, vatrenu stazu u šumskom raslinju, a potom se zaustavila na proplanku i dalje bljujući dim i ispušne plinove dok su je gutali plamenovi. David je stajao, tresući lišće i zemlju s odjeće. Pokušao se približiti zapaljenom avionu. Bio je to Ju88. Znao je po kabini. Vidio je ostatke topnika sad gotovo posve obavijenog plamenom. Pitaó se je li itko iz posade preživio. Tijelo zaglavljenoć pilota ležalo je prislonjeno uz raspuknuto staklo kabine, nacerenih bijelih usta u pougljenjenoć lubanji.

David nikada prije nije izbliza vidio smrt, ne ovakvu, silovitu, smrdljivu i pougljenjenu. Nije mogao ne pomisliti na Nijemćeve posljednje trenutke tijekom kojih je sjedio zaglavljenoć u užarenom sjedalu dok mu je gorjela koža. Osjetio je bujicu suosjećanja prema mrtvom ćovjeku ćije ime nikad neće saznati.

Nešto mu je prozujalo pokraj uha poput toplog noćnog kukca, nakon ćega je odmah uslijedilo pucketanje. Prozujao je i drugi kukac, no David je tad već ležao ispružen na tlu puzeći u potrazi za zaklonom, a u tom trenutku zapalilo se streljivo za .303.

Našao je udubinu u tlu i bacio se u nju pokrivši glavu rukama i ispruživši se na tlu što je više mogao sve dok kiša metaka nije stala. Tek kad je bio siguran da je streljiva nestalo, usudio se podići glavu. Stajao je umorno i gledao kako plamenovi i iskre frcaju u vis prema nebu. Prvi je put donekle pojmio kako su golema stabla u ovoj šumi, viša i šira čak i od najstarijih hrastova u šumi kod kuće. Debla su im bila siva i posve lišena grana, s tim da su se, na najmanje trideset metara iznad njegove glave, širila u krupne, uglavnom ogoljene krošnje.

Crn predmet u obliku kutije odvojio se od glavnog trupa razlomljenog aviona i sad je ležao lagano se dimeći nedaleko od mjesta na kojem je stajao David. Izgledao je poput starog fotoaparata, s tim da je s jedne strane imao kotačiće. David je vidio da na jednom kotačiću piše Blickwinkel. S donje strane bila je etiketa na kojoj je pisalo AufFarbglas ein.

Bio je to optički nišan. David je vidio fotografije. Time su se njemački letaći koristili kako bi našli mete. Možda je to čak bio zadatak muškarca koji je sad ležao goreći u olupini, a ne tako davno grad je prolazio ispod njega dok je ležao u kabini nagnut prema dolje. Dio Davidova suosjećanja prema mrtvom čovjeku raspršio se. To što su činili zbog optičkog se nišana počelo činiti stvarnijim, nekako groznijim. Pomislio je na obitelji skutrene u Andersonovim skloništima, na uplakanu djecu i odrasle koji se nadaju da će to što slijeće udariti daleko od njih, ili na gomile okupljene u postajama podzemne željeznice kako slušaju eksplozije dok im prašina i zemlja padaju na glavu nakon što bombe zatresu tlo iznad njih. I oni su se mogli smatrati sretnicima.

Snažno je šutnuo optički nišan raspalivši ga pošteno desnom nogom i osjetio je val zadovoljstva kad je čuo kako se unutra lomi staklo, znajući da su se osjetljive staklene leće razbile.

Sad kad je uzbuđenje splasnulo, David je zavukao ruke u džepove kućnog ogrtača i pokušao bolje promotriti to što ga okružuje. Nekih četiri do pet koraka od mjesta gdje je stajao četiri svijetloljubičasta cvijeta izdizala su se iz trave. Bile su to prve pojave u boji koje je dosad vidio. Listovi su im bili žuti i narančasti i njihove su se jezgre Davidu doimale poput usnule djece. Čak i u polutama šume činilo mu se da može nazrijeti njihove zatvorene kapke, malko otvorena usta, dvije nosnice. Nikad prije nije vidio takvo cvijeće. Da je mogao ubrati jedan takav cvijet i odnijeti ga ocu, možda bi ga uspio uvjeriti da ovo mjesto doista postoji.

David se približio cvijeću dok mu je uvelo lišće pucketalo pod nogama. Gotovo je stigao do njega kad se kapak jednog cvijeta podigao, otkrivajući male žute oči. Potom su mu se usne razdvojile i ispustio je krik. Drugo se cvijeće odmah probudilo i gotovo se istodobno obavilo lišćem, otkrivajući čvrsto, bodljikavo naličje što je lagano svjetlucalo i ispuštalo ljepljivu sluz. David je nekako slutio da ne bi bilo pametno dodirnuti te bodlje. Pomislio je na koprivu i otrovni bršljan. Oni su već bili dovoljno strašni, a tko zna kakve otrove biljke rabe ovdje kako bi se obranile?

Davidu su se stisnule nosnice. Vjetar je nosio smrad zapaljene letjelice dalje od njega i taj je smrad bio zamijenjen novim. Miris metala koji je oćutio ranije tu je bio snažniji. Zašao je malo dublje u šumu i ispod palog lišća vidio je nepravilno obličje, plave i crvene mrlje dale su naslutiti da je nešto ležalo pod njim, jedva skriveno. Imalo je više-manje ljudski oblik. David je prišao bliže te vidio odjeću i ispod nje krzno. Obrve su mu se nabrale. Bila je to životinja u odjeći. Imala je pandže na prstima i pseće noge. David je pokušao vidjeti njezino lice, ali ga nije bilo. Glava joj je bila glatko odsječena od tijela, i to nedavno, jer je dugački mlaz krvi iz arterije još tekao po šumskom tlu.

David je pokrio usta kako ne bi povratio. Prizor dvaju mrtvih tijela u nekoliko minuta uskomešao mu je želudac. Udaljio se od tijela i okrenuo natrag prema stablu. Za to je vrijeme velika šupljina u deblu iščeznula, stablo se smanjilo na prvotnu veličinu i kora je narasla preko šupljine dok ju je promatrao, posve prekrivši prolaz koji je vodio natrag u njegov svijet. Bilo je to sad još samo jedno stablo u šumi velikih stabala koja su sva bila nalik jedna drugima. David je dodirnuo drvo prstima pritišćući ga i udarajući ga u nadi da će naći način da se opet otvori pukotina koja vodi u njegov prijašnji život, ali ništa se nije dogodilo.

Umalo da se rasplakao, ali znao je da će, počne li plakati, sve propasti. Bio bi samo nemoćan i preplašen dječčić daleko od kuće. Umjesto toga osvrnuo se oko sebe i ugledao vršak velike plosnate stijene koji je virio iz zemlje. Iskopao ga je i najšiljatijim rubom zarezao deblu: jedanput, pa još jedanput sve dok se kora nije raspukla i pala na tlo.

Davidu se učinilo da je osjetio kako je stablo zadrhtalo kao što bi zadrhtao ćovjek nakon što iznenada doživi snažan šok. Bijela unutarnja celuloza pocrvenjela je i nešto veoma nalik na krv počelo je curiti iz rane slijevajući se niz brazde i pukotine u kori i padajući na tlo podno stabla. Neki je glas rekao:

„Ne ćini to. Stabla to ne vole.“

David se okrenuo. Ćovjek je stajao u tami nedaleko od njega. Bio je krupan i visok, širokih ramena i kratke, tamne kose. Nosio je smeće kožnate ćizme što su mu sezale gotovo do koljena i kratak kaputić od ćivotinjske kože. Oći su mu bile veoma zelene tako da je izgledao kao dio šume koji je poprimio ljudski oblik. Na desnom je ramenu nosio sjekiru.

David je ispustio kamen.

„Žao mi je,“ reće, „nisam znao.“ Muškarac ga je promatrao u tišini.

„Da,“ rekao je naposljetku, „pretpostavljam da nisi.“

Krenuo je prema Davidu i dječak je nagoniski uzmaknuo nekoliko koraka dok nije osjetio kako rukama struće po stablu. Stablo kao da je opet zadrhtalo od njegova dodira, ali dojam nije bio tako snažan kao prije te mu se ćinilo da se drvo postupno oporavlja od zadobivene ozljede te je u nazoćnosti stranca koji im je prilazio sigurno kako mu nitko neće ponovno nanijeti takvu bol. Muškarac koji se približavao nije tako umirivao Davida jer je imao sjekiru koja je izgledala kao da se njome može nekome odrubiti glava.

Sad kad je muškarac izronio iz tame, David je mogao pomnije promotriti njegovo lice. Učinilo mu se strogim, ali imalo je i neku blagost te je dječak osjetio da mu može vjerovati. Počeo se pomalo opuštati iako je i dalje oprezno motrio na veliku sjekiru.

„Tko ste vi?“ pitao je David.

„Ja bih tebe mogao pitati isto“, reče čovjek.

„Brinem se o ovoj šumi i nikad te prije nisam ovdje vidio. No, da ti odgovorim, ja sam Šumar. Nemam drugo ime, bar ne neko koje bi bilo važno.“

Šumar se približio zapaljenom avionu. Vatra se sad gasila otkrivajući trup aviona. Izgledala je poput kostura kakve velike zvijeri koju su bacili u vatru nakon što su joj ispekli i oglodali meso. Topnik više nije bio jasno vidljiv. Postao je tek još jedno tamno obličje među razbacanim metalom i avionskim dijelovima. Šumar je tresao glavom u čudu, potom se udaljio od olupine i opet prišao Davidu. Ispružio je ruku iza dječaka i položio je na deblo ranjenoga stabla. Pomno je pogledao kakvu mu je štetu David nanio i zatim potapšao stablo kao što bi netko potapšao konja ili psa. Kleknuvši, skinuo je mahovinu s obližnjeg kamenja i ugurao je u šupljinu.

„U redu je, prijatelju,“ rekao je stablu, „brzo će zarasti.“

Visoko iznad Davidove glave grane su se na tren pomaknute dok je ostalo drveće stajalo nepomično.

Šumar se opet usredotočio na Davida.

„A sad je tvoj red“, reče.

„Kako se zoveš i što tu radiš? Dječak ne bi smio sam lutati ovuda. Jesi li došao u ovom ... čudu?“ Mahnuo je prema avionu.

„Ne, avion je došao za mnom. Zovem se David. Ušao sam ovamo kroz deblo. U njemu je bila šupljina, ali nestala je. Zato sam zarezivao koru.“

Nadao sam se da ću prorezati prolaz kojim bih se mogao vratiti ili bar označiti stablo tako da ga mogu opet naći.“

„Došao si kroz stablo?“ pitao je muškarac.

„Odakle si došao?“

„Iz vrta“, reče David.

„U kutu je bila mala pukotina i našao sam prolaz koji vodi odande ovamo. Učinilo mi se da sam čuo majčin glas pa sam ga slijedio. I sad više nema prolaza kojim se mogu vratiti.“

Šumar je opet pokazao na olupinu.

„A kako si ovo dovukao sa sobom?“

„Vodila se borba. To je palo s neba.“

Ako je Šumara ova informacija iznenadila, nije to pokazao.

„Unutra je mrtav muškarac“, reče Šumar.

„Jesi li ga poznavao?“

„Bio je topnik, član posade. Nikad ga nisam vidio. Bio je Nijemac.“

„Sad je mrtav.“

Šumar je opet dotaknuo stablo lagano prelazeći prstima preko njegove površine kao da se nada da će dodirrom naći pukotine koje bi otkrивale prolaz.

„Kao što kažeš, tu više nema vrata. Označiti stablo bila je dobra zamisao, ali učinio si to na nespretan način.“

Posegnuo je u nabore u jakni i izvukao malo klupko hrapavog konopca. Odmotao ga je dok nije bio zadovoljan dužinom i potom zavezao konopac oko debla. Iz malene kožnate torbe izvadio je sivu, ljepljivu tvar kojom je premazao konopac. Nije ugodno mirisao.

„Tako životinje i ptice neće izjesti uže“, objasnio je Šumar.

Podigao je sjekiru.

„Bolje pođi sa mnom“, reče.

„Sutra ćemo odlučiti što ćemo s tobom, ali zasad te trebamo smjestiti na sigurno.“

David se nije pomaknuo. Još je ćutio miris krvi i truleži u zraku, a sad kad je vidio sjekiru izbliza, učinilo mu se da je duž oštrice zapazio crvene kapljice. I na muškarčevoj odjeći bilo je crvenih mrlja.

„Oprostite,“ rekao je što je nevinije mogao, „ali ako se brinete za šumu, što će vam sjekira?“

Šumar je pogledao Davida gotovo kao da ga ovo zabavlja, kao da je prozreo dječakove pokušaje da sakrije svoje brige, ali i da je istodobno ipak zadivljen njegovom lukavošću.

„Sjekira mi ne treba za šumu,“ reče Šumar, „nego za ono što živi u šumi.“

Šumar je podigao glavu i omirisao zrak. Pokazao je sjekirom prema bezglavom truplu.

„Osjetio si njegov miris“, reče.

David je kimnuo.

„I vidio sam ga. Jeste li vi to učinili?“

„Jesam.“

„Činilo se da je to ćovjek, ali nije ćovjek.“

„Ne,“ reče Šumar, „nije ćovjek. Možemo o tome razgovarati poslije. Nemaš se razloga mene bojati, ali postoje druga stvorenja kojih se obojica trebamo bojati. Sada dođi. Bliži se njihovo vrijeme te će ih vrućina i miris spaljenog mesa privući ovamo.“ Shvativši da nema druge, David je krenuo za Šumarom.

Bilo mu je hladno i papuće su mu bile vlažne pa mu je Šumar dao jaknu i uprtio ga na leđa. Davida odavno nitko nije nosio na leđima. Ocu je postao pretežak, no činilo se da Šumar dobro podnosi teret. Prolazili su šumom te se činilo da se stabla pred njima protežu unedogled. David je pokušao promotriti nove krajolike, ali Šumar se kretao brzo i David se morao pridržavati za njega. Oblaci su se nakratko razišli iznad njihovih glava i pomolio se Mjesec.

Bio je vrlo crven, poput velike šupljine u koži noći. Šumar je ubrzao i svojim je dugačkim koracima grabio šumskim tlom.

„Moramo se požuriti“, reče.

„Oni će doći uskoro.“

Čim je progovorio, glasno zavijanje začulo se na sjeveru i Šumar je potrčao.

Poglavlje osam - O vukovima i nečem još gore od vukova

Šuma je prohujala u mješavini sive, smeđe i blijedozelene zimske boje. Vrijes je zapinjao za Šumarovu jaknu i donji dio Davidove pidžame te je David morao spustiti glavu nekoliko puta kako mu visoko grmlje ne bi izgreblo lice. Zavijanje je prestalo, ali Šumar nije usporio korak ni na tren. Nije govorio, pa je i David šutio. No bojao se. Jedanput se pokušao osvrnuti preko ramena, ali zbog tog je pokušaja umalo izgubio ravnotežu te je prestao pokušavati.

Još su bili duboko u šumi kad je Šumar stao i, činilo se, naćulio uši.

David ga je umalo pitao što nije u redu, ali onda se predomislio i nastavio šutjeti, pokušavajući čuti zbog čega je to Šumar zastao. Osjećao je trnce na vratu jer se naježio i bio je siguran da ih netko promatra.

Potom je zdesna čuo kako lišće tiho šušti i kako slijeva pucketaju grančice. Nešto se iza njih micalo, kao da su ih bića u šumskom raslinju pokušavala opkoliti što neprimjetljivije.

„Čvrsto se drži“, reče Šumar.

„Još malo i stigli smo.“

Brzo je potrčao na desno, skrenuvši s utabane staze i probijajući se kroz gustu paprat, i David je umalo čuo kako je šuma iza njih počela bućati budući da se lov nastavio u punom jeku.

Zadobio je ranu na ruci, krv mu je kapala na tlo i pidžama mu je bila poderana od koljena do gležnja. Izgubio je papuču i noćni mu je zrak grizao bosc nožne prste. Prsti na rukama boljeli su ga jer mu je bilo hladno i jer je čvrsto držao Šumara, ali nije olabavio stisak. Prošli su kroz još jedno grmlje i sad su bili na teško prohodnom putu koji je vijugao niz obronak prema nečemu što je izgledalo kao vrt. David se osvrnuo za sobom i učinilo mu se da je vidio dvije bijele očne jabučice kako sjaje na mjesečini i komad gustog, sivog krzna.

„Ne osvrći se“, reče Šumar.

„Ma što činio, ne osvrći se.“

David se opet okrenuo prema naprijed. Bio je prestravljen i veoma je žalio što je slijedio majčin glas i došao ovamo. Bio je tek dječak u pidžami, s jednom papučom i u starom plavom kućnom ogrtaču koji je nosio ispod neznančeve jakne, i nije trebao biti nigdje drugdje osim u svojoj spavaćoj sobi.

Drveće se sad prorijedilo te su David i Šumar izbili na brižno obrađenu zemlju na kojoj je bilo posijano mnoštvo gredica povrća. Pred njima se nalazila najneobičnija koliba koju je David ikad vidio, okružena niskom drvenom ogradom. Nastamba je bila sagrađena od debala posječenih u šumi, po sredini je imala vrata i po jedan prozor sa svake strane te trokutast krov na čijem je jednom kraju stajao kameni dimnjak. No tu je bio kraj bilo kakvoj sličnosti s nekom drugom običnom kolibom. Obris kolibe na noćnom nebu imao je oblik ježa jer je nastamba bila prekrivena drvenim i metalnim šiljcima na mjestima gdje su zašiljeni štapovi i željezne šipke bili uglavljeni između debala ili zabijeni u sama debala.

Kad su se približili, David je također mogao nazrijeti komade stakla i oštro kamenje u zidovima, čak i na krovu, tako da je koliba sjajila na mjesecini kao da je posuta dijamantima. Prozori su bili zabrtvljeni i veliki čavli bili su zabijeni kroz vrata iznutra prema van tako da bi netko tko bi pao na njih bio u opasnosti da ga čavli probodu. To nije bila koliba, to je bila tvrđava.

Prošli su kroz ogradu i približavali se toplini kuće kad se neko obličje pojavilo iza zida i krenulo prema njima. Imalo je oblik velika vuka, osim što je na gornjem dijelu tijela nosilo bijelo-zlatnu nakičenu košulju, a na donjem svijetlocrvene jahačke hlače. I biće se potom, dok ga je David promatrao, podiglo na stražnje noge i ustalo poput čovjeka te je postalo jasno da to nije obična životinja jer su joj uši imale više-manje ljudski oblik iako su na vršcima bile prekrivene busenčićima dlaka, a njuška joj je bila kraća od vučje. Usne su otkrivale šiljaste zube i biće je režalo na dvojicu ljudi u znak upozorenja te je borba vuka i čovjeka bila najavljena i u njegovim očima. To nisu bile životinjske oči. Bile su lukave, ali i samosvjesne, pune gladi i želje.

Druga su se slična bića sad pomaljala iz šume, neka su bila odjevena uglavnom u iznošene jakne i poderane hlače te su ustala i podigla se na stražnje noge, no bilo je još više onih koji su izgledali kao obični vukovi. Takvi su bili manji i stajali su na sve četiri noge te su Davidu izgledali divlje i tupo. Najviše su ga plašili oni koji su nalikovali na ljude. Šumar je spustio Davida na tlo.

„Drži se mene“, reče.

„Ako se što dogodi, trči prema kolibi.“

Potapšao je Davida po leđima i David je osjetio kako mu je nešto upalo u džep jakne. Posegnuo je rukom prema džepu što je neprimjetnije mogao, pretvarajući se da traži zaštitu od hladnoće. Stavio je ruku u džep i opipao velik željezni ključ. David ga je stisnuo u šaci i držao ga kao da mu život ovisi o njemu, što je, sve se više tako činilo, bilo i točno.

Čovjek vuk koji je stajao pokraj kuće pomno je promatrao Davida i njegov je pogled bio tako strašan da je David bio prisiljen pogledati u tlo ili Šumarov zatiljak, bilo kamo, samo da ne gleda u te oči što su istodobno bile i strane i poznate. Čovjek vuk prisionio je dugačku pandžu na jedan od šiljaka na zidu kolibe, kao da provjerava koliko je opasan, i zatim je progovorio. Glas mu je bio dubok i tih, pljuvao je i režao, ali David je jasno čuo svaku izgovorenu riječ.

„Vidim da si bio vrijedan, Šumaru“, reče.

„Zaštitio si svoju jazbinu.“

„Šuma se mijenja“, odgovori Šumar.

„Njome lutaju neobična stvorenja.“

Premjestio je sjekiru u drugu ruku kako bi pojačao stisak. Ako je čovjek vuk bio svjestan neizgovorene prijetnje, nije to pokazao. Samo je potvrdno zarežao kao da su on i Šumar susjedi koji su se nenadano susreli za šetnje šumom.

„Cijela se zemlja mijenja“, reče čovjek vuk.

„Stari kralj više ne može nadzirati svoje kraljevstvo.“

„Nisam dovoljno mudar da bih sudio o tome“, reče Šumar.

„Nikad nisam upoznao kralja i on se ne savjetuje sa mnom o vladanju kraljevstvom.”

„Možda bi trebao”, reče čovjek vuk. Činilo se kao da se gotovo nasmiješio, ali u tom smiješku nije bilo ničeg prijateljskog.

„Naposljetku, ponašaj se kao da je ova šuma tvoje kraljevstvo. Ne smiješ zaboraviti da postoje još neki koji bi osporili tvoje pravo da njima vladaš.”

„Prema svim se živim bićima ovdje odnosim s poštovanjem koje zaslužuju, ali opći poredak nalaže da čovjek mora vladati nad svime.”

„Onda možda trebamo uvesti novi poredak”, reče čovjek vuk.

„A koji bi to poredak bio?” pitao je Šumar. David je zapazio njegov podrugljivi ton.

„Poredak vukova i grabežljivaca? To što hodaš na stražnjim nogama ne znači da si čovjek i to što nosiš zlato na uhu ne znači da si kralj.”

„Postoje mnoga moguća kraljevstva i mnogi mogući kraljevi”, reče čovjek vuk.

„Nećeš tu vladati”, reče Šumar.

„Pokušaj li, ubit ću te kao i tvoju braću i sestre.”

Čovjek vuk razjapio je čeljust i zarežao. David je zadrhtao, ali Šumar se nije pomaknuo ni mrvicu.

„Čini se da si već počeo. Je li ono u šumi tvoje djelo?” pitao je čovjek vuk gotovo nehajno.

„Ovo je moja šuma. Štošta u njoj moje je djelo.”

„Mislim na tijelo sirotog Ferdinanda, mog izvidnika. Čini se da je ostao bez glave.”

„To mu je bilo ime? Nisam stigao pitati. Prerevno mi je pokušavao prerezati grkljan da bismo se upuštali u neobavezno čavrljanje. Čovjek vuk oblizao je usne.

„Bio je gladan”, reče.

„Svi smo gladni.”

Pogled mu je skakao sa Šumara na Davida, kao i tijekom većeg dijela razgovora, no ovaj se put malo dulje zaustavio na dječaku.

„Glad ga više neće mučiti”, reče Šumar.

„Oslobodio sam ga tereta gladi.” No čovjek vuk više nije mislio na Ferdinanda. Pozornost mu je bila posve usmjerena na Davida.

„Što si to našao na svojim putovanjima?” pitao je čovjek vuk.

„Čini se da si naišao na neobično stvorenje svoje vrste, novo šumsko meso.” Dugačak, tanak mlaz sline kapao mu je s njuške dok je govorio. Šumar je zaštitnički položio ruku na Davidovo rame privukavši ga bliže, dok je u desnoj ruci čvrsto držao sjekiru.

„Ovo je sin moga brata. Došao mi je u posjet.”

Čovjek vuk se spustio na sve četiri noge, a dlake na leđima su mu se nakostriješile. Omirisao je zrak.

„Lažeš!” zarežao je.

„Nemaš ti brata ni obitelj. Živiš tu oduvijek sam. Ovaj dječak nije iz naše zemlje. Donio je nove mirise. On je ... drukčiji.“

„Moj je i ja sam mu skrbnik“, reče Šumar.

„U šumi je buktjela vatra. Izgorjelo je nešto neobično. Je li to došlo s njim?“

„Ne znam ništa o tome.“

„Ako ti ne znaš, možda dječak zna i može objasniti odakle je to došlo.“
Čovjek vuk je kimnuo jednom od svojih momaka i crna je silueta proletjela zrakom i sletjela blizu Davida.

Bila je to glava njemačkog topnika, crna poput ugljena i crvena poput žeravice. Letačka mu se kapa rastopila na tjemenu i David je opet ugledao njegove zube, ukočene u mrtvačkoj grimasi.

„Nije bilo mnogo hrane“, reče čovjek vuk.

„Imao je okus pepela i nečeg ukiseljenog.“

„Ljudi ne jedu ljude“, reče Šumar s gađenjem.

„Pokazao si svoju pravu prirodu svojim djelima.“

Čovjek vuk zgrbio se i prednje su mu šape gotovo doticale zemlju.

„Ne možeš zaštititi dječaka. Drugi će saznati za njega. Daj ga nama i pružit ćemo mu zaštitu čopora.“

No oči čovjeka vuka odavale su da laže jer sve je na toj zvijeri ukazivalo na glad i oskudicu. Rebra su mu stršala iz sivog krzna, vidljiva ispod bijele košulje, a udovi su mu bili tanki. Njegovi pratitelji također su bili izgledniji. Sad su polako opkoljavali Davida i Šumara jer nisu mogli ne nadati se jelu.

Odjednom je zdesna nastalo komešanje i jedan je vuk iz nižih redova skočio svladan glađu. Šumar se uzvrpoljio, sjekira je zamahnula i začuo se kratak jauk prije negoli se vuk srušio na tlo, glave gotovo odsječene od tijela. Okupljeni je čopor počeo zavijati, vukovi su se izvijali i okretali od uznemirenosti i muke.

Čovjek vuk zurio je u pokošenu životinju, a potom se okrenuo prema Šumaru otkrivši sve svoje oštre zube i nakostriješivši svaku leđnu dlaku. David je mislio da će ih zasigurno zaskočiti i da će ga ostali slijediti te da će on i Šumar biti živi raskomadani, no činilo se da je ljudski dio u njemu savladao životinjski dio i obuzdao njegov gnjev.

Još se jedanput podigao na stražnje noge i zatresao glavom.

„Upozorio sam ih i rekao im da se ne približavaju, ali izgledniji su“, reče.

„Imamo nove neprijatelje i nove grabežljivce koji se nadmeću s nama za hranu. No ovaj nije bio poput nas, Šumaru. Mi nismo životinje. Ovi niži redovi ne mogu obuzdati svoje nagone.“

Šumar i David uzimali su prema kolibi pokušavajući se približiti sigurnosti koju je obećavala.

„Ne zavaravaj se, zvijeri“, reče Šumar.

„Ne postojimo mi. Imam više zajedničkih osobina s lišćem na stablima i zemljom na tlu negoli s tobom i tvojom vrstom.“

Neki su se vukovi već približili i počeli jesti mrtvog prijatelja, no među njima nije bilo onih što nose odjeću. Ti su čeznutljivo promatrali truplo, ali su, poput svog vođe, pokušavali očuvati opći dojam da imaju samokontrolu. No to je bilo samo izvana. David je vidio kako im nosnice podrhtavaju zbog mirisa krvi i bio je siguran da bi ga zli ljudi vukovi već raskomadali da Šumar nije bio ondje da ga štiti.

Niži su vukovi bili kanibali i mogli su se hraniti vlastitom vrstom, no oni koji su bili nalik na ljude imali su mnogo izbirljiviji apetit.

Čovjek vuk razmatrao je Šumarov odgovor. Zaklonjen Šumarovim tijelom, David je već izvadio ključ iz džepa i potajno se spremao umetnuti ga u bravu.

„Ako nismo povezani," reče stvor zamišljeno, „onda mi je savjest čista".

Pogledao je okupljeni čopor i zaurlao.

„Vrijeme je", zarežao je, „za jelo".

David je umetnuo ključ u ključanicu i počeo ga okretati taman kad je čovjek vuk pao na sve četiri, svijena tijela spremna za skok. Jedan od vukova na rubu šume odjednom je ispustio krik upozorenja. Životinja se okrenula kako bi se suočila s nekom zasad nevidljivom opasnošću i privukla je pozornost ostatka čopora te je to čak i vođi u ključnom trenutku odagnalo pozornost.

David se usudio zirnuti i vidio je siluetu kako se ovija oko debla stabla poput zmije. Vuk je uzmicao što dalje od nje tiho cvileći. U trenucima neopreza zeleni se bršljan izvinuo s neke niske grane i omotao se vuku oko vrata. Čvrsto je stegnuo njegovo krzno i potom potegnulo vuka visoko u zrak te se životinja uzaludno batrgala nogama kad se počela gušiti.

Činilo se da je cijela šuma oživjela u mješavini uvijenih zelenih niti dok su se vitice ovijale oko nogu, njuški i grkljana, potežući vukove i ljude vukove u zrak ili ih rušeći na tlo i stežući ih sve jače i jače dok ne prestanu pružati otpor. Vukovi su odmah počeli uzvraćati škljocajući zubima i režeći, ali bili su nemoćni u borbi protiv ovakva neprijatelja te su se oni koji su to mogli već počeli povlačiti.

David je osjetio da se ključ okreće u bravi dok je vođa čopora trzao glavom amo-tamo, rastrgan između želje za mesom i nagona za preživljavanjem. Snopovi bršljana krenuli su i prema njemu, plazeći po pomno obrađenoj zemlji povrtnjaka. Morao je brzo izabrati između borbe i bijega. Posljednji put bijesno zarežavši na Šumara i Davida, čovjek vuk dao je petama vjetra i otrčao prema jugu dok je Šumar gurao Davida kroz otvor pod okrilje kolibe, a vrata su se čvrsto zatvorila za njima, prigušujući zvuke rezanja i ugibanja na rubu šume. upovima

Poglavlje devet - I kako su nastali

David je prišao jednom od zabrtvljenih prozora dok se topla narančasta svjetlost povlačila kolibom. Šumar je provjerio jesu li vrata dobro zakračunata i jesu li vukovi pobjegli, a potom je naslagao cjepanice u kameni kamin i naložio vatru. Ako ga je to što se vani događalo i uznemirilo, nije to pokazivao. Zapravo, doimao se izvanredno smirenim te je dio tog mira prenio i na Davida. Bilo bi logično da je prestravljen, čak i u šoku. Naposljetku, prijetili su mu vukovi koji govore, svjedočio je napadu živog bršljana i pougljenjena glava njemačkog pilota sletjela mu je pred noge, napola izgrizena oštrim zubima. No bio je samo začuđen i prilično znatiželjan.

David je osjećao trnce u ručnim i nožnim prstima. U sobi je bilo sve toplije i počelo mu je curiti iz nosa te je skinuo Šumarovu jaknu. Obrisao je nos rukavom kućnog ogrtača i potom se malo posramio. Kućni ogrtač koji je sad izgledao kao da žali nad samim sobom bio je jedini komad odjeće za van koju je posjedovao te se nije činilo mudrim činiti ga još izlizanijim nego što je on sada. Osim ogrtača imao je jednu papuču, poderani, blatnjavi donji dio pidžame i gornji dio pidžame koji je u usporedbi s ostalim odjevnim predmetima bio gotovo kao nov.

Prozor ispred kojeg je stajao bio je zatvoren unutarnjim roletama iza kojih su bile šipke i imao je uzak vodoravni prorez kroz koji se moglo gledati iznutra prema van. David je vidio kroz prozor kako odvlače vučja trupla u šumu, od kojih su neka ostavljala krvavi trag.

„Postaju sve hrabriji i lukaviji i zato ih je sve teže ubiti”, reče Šumar.

Pridružio se Davidu pokraj prozora.

„Prije godinu dana ne bi se usudili tako napasti mene ili nekoga koga ja štitim, ali sad ih ima više nego ikada i broj im se povećava iz dana u dan. Uskoro će možda pokušati ostvariti obećanje o preuzimanju kraljevstva.”

„Bršljan ih je napao”, reče David. Još nije mogao posve vjerovati što je vidio.

„Šuma, ili bar ova šuma, zna se sama braniti” reče Šumar.

„Te su zvijeri neprirodne, prijatnija općem poretku. Šuma ih ne želi. Mislim da sve to ima veze s kraljem i slabljenjem njegove moći. Ovaj se svijet raspada i postaje sve čudniji iz dana u dan. Lupovi su najopasnija bića koja su se dosad pojavila jer se u njima nadmeću najgore strane čovjeka i zvijeri.”

„Lupovi pitao je David.

„Tako zoveš one vukove?”

„Nisu vukovi, iako su vukovi u njihovu čoporu. Nisu ni ljudi iako hodaju na dvije noge kad im to odgovara i njihov se vođa kiti draguljima i finom odjećom. Zove se Leroj i pametan je koliko i ambiciozan, lukav koliko i okrutan. Sad želi rat protiv kralja. Čujem priče onih koji putuju ovom šumom. Govore o velikim čoporima vukova koji putuju ovim krajem, o bijelim vukovima sa sjevera i crnim vukovima s istoka, a svi dozivlju svoju braću - sive vukove i njihove vođe, lupove”

A kad je David sjeo pokraj vatre, Šumar mu je ispričao priču.

Prva Šumarova priča

Bila jednom djevojčica koja je živjela pokraj šume. Bila je živahna i bistra i nosila je crveni plašt kako bi je, ako ikad zaluta, lako našli, budući da bi se crveni plašt uvijek isticao među drvećem i grmljem. Kako su godine prolazile i ona je iz djevojčice prerastala u ženu, postajala je sve ljepša. Mnogi su je muškarci željeli za nevjestu, ali ona ih je sve odbila. Nitko nije bio dovoljno dobar za nju jer je bila pametnija od svakog muškarca kojeg je srela i nijedan joj nije predstavljao izazov.

Njezina je baka živjela u kolibi u šumi i djevojka ju je često posjećivala noseći joj košare s kruhom i mesom i praveći joj društvo. Dok je baka spavala, djevojka u crvenom lutala bi među drvećem kušajući divlje bobice i neobično šumsko voće.

Jednoga dana dok je hodala mračnim lugom, naišao je vuk. Bojao se nje i htio je proći neopaženo, ali djevojka je imala preoštra osjetila. Vidjela je vuka, pogledala mu u oči i zaljubila se u njihovu neobičnost. Kad se vuk okrenuo na drugu stranu, slijedila ga je zalazeći u šumu dublje negoli ikada. Vuk joj je pokušao umaći ondje gdje nije mogla slijediti trag, gdje nije bilo staze, ali djevojka je bila prebrza i lov se nastavljao kilometar za kilometrom. Vuk se naposljetku umorio od bježanja i okrenuo se kako bi se s njome suočio. Iskesio je zube i prijeteći zarežao, ali ona se nije bojala.

„Dražesni vuče“, prošaptala je.

„Nemaš me se razloga bojati“. Ispružila je ruku i položila je vuku na glavu. Prošla mu je prstima kroz krzno i smirila ga. Vuk je vidio kako su joj prekrasne oči (da ga može bolje gledati), kako su joj nježne ruke (da ga može bolje gladiti) i kako su joj meke i crvene usne (kako bi ga mogla bolje okusiti).

Djevojka se nagnula naprijed i poljubila vuka. Skinula je crveni plašt i odložila košaru s cvijećem te je legla sa životinjom. Iz njihova je spajanja nastalo biće koje je bilo više čovjek, manje vuk.

Bio je to prvi lup, onaj po imenu Leroj, i imao je mnoge nasljednike. Došle su druge žene koje je namamila djevojka u crvenom platu. Lutala je šumskim stazama primamljujući one na koje bi naišla obećanjima o zrelim, sočnim bobicama i izvorskoj vodi tako čistoj da se od nje pomlađivala koža. Katkad bi otputovala na rub grada ili sela i ondje čekala da prođe kakva djevojka te bi je namamila u šumu vičući da treba pomoć.

Neke bi joj se pak pridružile dobrovoljno jer ima još žena koje sanjaju o životu s vukovima.

Nijednu nitko više nikad nije vidio jer su se lupovi s vremenom okrenuli protiv onih koje su ih stvorile te su se njima hranili na mjesečini. I tako su nastali lupovi.

Kad je završio priču, Šumar je odšetao do hrastove komode u kutu pokraj kreveta i našao košulju koja će odgovarati Davidu, kao i hlače koje su bile malo predugačke i cipele koje su bile malo prevelike, no mogao ih je nositi uz dodatni par grubih vunениh čarapa. Cipele su bile kožnate i bilo je očito da ih godinama nitko nije nosio. David se pitao odakle su dospjele jer su očito nekoć pripadale nekom djetetu, no kad je pokušao pitati Šumara o njima, ovaj se samo okrenuo i stao pripremati kruh i sir kako bi mogli večerati.

Dok su jeli, Šumar je pomnije ispitao Davida o tome kako je dospio u šumu i o svijetu koji je ostavio za sobom. David je mogao štošta reći, no činilo se da Šumara manje zanima rat i letjelice, a više David i njegova obitelj te je pričao o svojoj majci.

„Kažeš da si čuo njezin glas,” reče, „no ona je mrtva. Kako je to onda moguće?”

„Ne znam”, reče David. „No bila je to ona. Znam da jest.”

Šumar se doimao sumnjičavo. „Odavno nisam vidio ženu da prolazi šumom. Ako je tu, došla je u ovaj svijet drugim putem.”

Šumar je zauzvrat Davidu ispričao mnogo o mjestu na kojem se sad nalazi. Govorio je o kralju koji je vladao veoma dugo, ali je izgubio kontrolu nad kraljevstvom kad je postao star i umoran te je vodio više-manje samotnjački život u dvorcu na istoku. Govorio je još o lupovima i njihovoj želji da vladaju nad ostalima, onako kako su to činili ljudi, i o novim dvorcima koji su izniknuli u udaljenim dijelovima kraljevstva, mračnim mjestima na kojima se skriva zlo.

Govorio je i o varalici, onom koji nema imena i koji nije nalik ni na jedno biće u kraljevstvu jer se njega čak i kralj bojao.

„Je li to Krivi?” iznenada je pitao David.

„Nosi li nakrivljeni šešir?”

Šumar je prestao žvakati svoj kruh.

„Odakle ti to znaš?” pitao je.

„Vidio sam ga”, reče David.

„Bio je u mojoj spavaćoj sobi.”

„To je on”, reče Šumar.

„Krade djecu i poslije ih više nitko nikada ne vidi.”

Bilo je nečeg veoma tužnog, ali i veoma gnjevnog u načinu na koji je Šumar govorio o Krivom te se David pitao je li Leroj, vođa lupova, bio u krivu. Možda je Šumar nekoć imao obitelj i možda se dogodilo nešto grozno te je sad bio posve sam.

Poglavlje deset - O prijevarama i varalicama

David je te noći spavao na Šumarovu krevetu. Krevet je mirisao na osušene bobice, češere i životinjski miris Šumarovih koža i krzna. Šumar je zadrijemao u stolici pokraj vatre sa sjekirom u ruci, a lice su mu prekrivale treperave sjene na svjetlosti plamenova što se gase. Davidu je trebalo dugo da zaspi iako ga je Šumar uvjerio da su u kolibi na sigurnom. Uski prorezi na prozorima bili su začepljeni, a posred dimnjaka čak je bila postavljena šupljikava metalna ploča kako šumska stvorenja ne bi ušla kroz dimnjak.

Šuma izvan kolibe bila je tiha, ali to nije bila tišina mira i odmora. Šumar je rekao Davidu da se šuma po noći mijenja: poluoblikovana bića koja žive duboko ispod zemlje nastanjivala su šumu kad bi polusvjetlo izbljedito te su ubijala noćne životinje ili su one bile oprezne i uspijevale se obraniti od grabežljivaca. Dječak je bio svjestan neobične mješavine svojih osjećaja. Bio je tu, dakako, strah i bolno žaljenje zbog toga što je bio toliko glup da napusti sigurnost svoga doma i uđe u ovaj novi svijet. Htio se vratiti životu koji mu je bio poznat, ma kako težak bio, ali također je htio vidjeti još malo ove zemlje i saznati zašto je čuo majčin glas.

Je li se ovo događalo mrtvima? Jesu li putovali u ovu zemlju, možda na putu do nekog drugog mjesta? Je li njegova majka zatočena ovdje? Je li se možda dogodila kakva pogreška? Možda nije ni trebala umrijeti pa se sad pokušavala zadržati tu u nadi da će je netko naći i odvesti je natrag njezinim voljenima.

Ne, David se nije mogao vratiti, ne još. Drvo je bilo označeno i naći će put kući nakon što sazna istinu o majci i ulozi koju ovaj svijet sad ima u njezinu životu. Pitao se je li već počeo nedostajati ocu i zbog te su mu misli zasuzile oči.

Pad njemačkog aviona probudio bi svakoga te su vojska ili civilna protuavionska zaštita već vjerojatno ogradile vrt. Davidova će odsutnost biti brzo zapažena. Vjerojatno ga upravo traže. Nalazio je određeno zadovoljstvo u spoznaji da je zbog toga što je nestao dobio veću važnost u očevu životu. Tata će sad možda biti zabrinutiji za njega negoli za posao, šifre, Rose i Georgieja.

No što ako im nije nedostajao? Što ako im je život postao lakšim sad kad ga nema? Njegov otac i Rose mogu osnovati novu obitelj, neopterećeni ostacima stare, izuzev možda jedanput godišnje na godišnjicu njegova nestanka. No s vremenom bi i to izbljedito i on bi više-manje bio zaboravljen i sjetili bi ga se samo katkad kao što je i uspomena na Rosina strica Jonathana Tulveyja oživljena tek kad je David pitao za njega. David je pokušao zanemariti takve misli i zažmirio je. Napokon je zaspao i sanjao je o ocu i Rose i svom novom polubratu i o onima što pod zemljom ruju put prema površini, čekajući da im tuđi strahovi podare obličje.

U mračnim zakucima njegovih snova treperila je sjenka i slavodobitno bacila u zrak svoj nakrivljeni šešir.

David se probudio čuvši Šumara kako priprema objed. Jeli su tvrd bijeli kruh za malim stolom i pili jak crni čaj iz grubo izrađenih šalica. Vani je na nebu bio tek slabašni trag svjetla. David je pretpostavio da je vrlo rano, tako rano da

sunce još nije svanulo, no Šumar je rekao da sunce već dugo nije bilo uistinu vidljivo i da u ovom svijetu nikad nema više svjetlosti. David se potom pitao je li nekako dospio daleko na sjever gdje noći u zimi traju mjesecima, no čak i na arktičkom sjeveru duge su se tamne zime izmjenjivale s ljetnim neprekidno obasjanim danima. Ne, ovo nije bila neka sjeverna zemlja. Ovo je bio neki sasvim drugi svijet.

Nakon jela David se umio i oprao ruke u posudi te je pokušao oprati zube prstom. Kad je završio, obavio je svoj obred doticanja i brojenja i tek je, nakon što je postao svjestan tišine u prostoriji, shvatio da Šumar sjedi na stolici i šutke ga promatra.

„Što to radiš?" pitao je Šumar.

Bio je to prvi put da je netko Davidu postavio to pitanje i David je na trenutak ostao zatečen, trudeći se da nađe uvjerljiv izgovor za svoje ponašanje. Naposljetku se odlučio za istinu.

„To su pravila", rekao je jednostavno.

„Moje rutinske radnje. Počeo sam ih raditi kako bih zaštitio majku. Mislio sam da mogu pomoći."

„I, jesu li?"

David je zatresao glavom.

„Ne, mislim da nisu. Ili jesu, ali nedovoljno. Vjerojatno misliš da su čudne. Vjerojatno misliš da sam ja čudan jer ih radim."

Bojao se pogledati Šumara zbog onog što može vidjeti u njegovim očima. Umjesto toga zurio je u posudu i u vodi vidio svoj izobličeni odraz.

Šumar je naposljetku progovorio.

„Svi imamo svoje rutinske radnje," rekao je nježno, „ali one moraju imati svrhu i vidljiv rezultat u kojem možemo naći utjehu. Inače nemaju nikakve svrhe te su poput beskonačnog koračanja životinje u kavezu. Ako sami po sebi nisu ludost, onda su joj prethodnica."

Šumar je ustao i pokazao Davidu sjekiru.

„Vidi ovo", reče pokazujući prstom oštricu.

„Svakog jutra pobrinem se da mi sjekira bude oštra i čista. Pregledam kuću i provjerim jesu li prozori i vrata zakračunati. Obrađujem svoju zemlju, uklanjam korijenje i brinem se da tlo bude zaliveno. Hodam šumom krčeći staze koje trebaju ostati prohodne. Kad su stabla oštećena, učinim sve što mogu kako bih popravio štetu. To su moje rutinske radnje i uživam obavljati ih kako treba."

Nježno je položio ruku na Davidovo rame i David je na njegovu licu vidio razumijevanje.

„Pravila i rutinske radnje dobra su stvar, ali moraju ti pružati zadovoljstvo. Možeš li iskreno reći da ti ga doticanje i brojenje pružaju?"

David je zatresao glavom.

„Ne," rekao je, „ali kad ih ne radim, preplašim se. Bojim se onoga što bi se moglo dogoditi."

„Onda nađi rutinske radnje koje će ti omogućiti da se, kad ih obaviš, osjećaš sigurnim. Rekao si mi da imaš malog brata: svakog jutra provjeri kako je. Provjeri kako su ti otac i pomajka. Njeguj cvijeće u vrtu ili u teglama na prozorskom okviru. Traži one koji su slabiji od tebe i pokušaj ih umiriti kad god možeš. Neka to budu tvoje rutinske radnje i pravila prema kojima upravljaš životom.”

David je kimnuo, ali okrenuo je lice tako da ga Šumar ne vidi kako bi skrio ono što se s njega može iščitati. Šumar je možda imao pravo, ali David se nije mogao natjerati da to radi za Georgieja i Rose. Pokušat će preuzeti neke druge, jednostavnije dužnosti, ali briga za sigurnost onih koji su mu se neželjeno upleli u život bila je izvan njegove moći. Šumar je uzeo Davidovu staru odjeću: poderani kućni ogrtač, prljavu pidžamu i jednu blatnu papuču te ih je strpao u vreću od grubog platna. Objesio je vreću na rame i otključao vrata.

„Kamo ideš?” pitao je David.

„Odvest ćemo te natrag u tvoju zemlju”, reče Šumar.

„Ali rupa u stablu je nestala.”

„Onda ćemo pokušati postići da se opet pojavi.”

„Ali moram naći majku”, reče David.

Šumar ga je tužno pogledao.

„Majka ti je mrtva. Sam si mi to rekao.”

„Ali čuo sam je! Čuo sam joj glas.”

„Možda, ili nešto nalik na njega”, reče Šumar.

„Ne hinim da znam svaku tajnu ove zemlje, ali znam da je ovo opasno mjesto koje iz dana u dan postaje sve opasnijim. Moraš se vratiti.”

Lup Leroj imao je pravo u jednome: ja te ne mogu zaštititi. Jedva mogu zaštititi sebe. Sada pođimo jer je ovo doba dana pogodno za putovanje budući da noćne zvijeri spavaju dubokim snom, a najopasnije danje zvijeri još se nisu probudile.”

Shvativši da nema mnogo izbora, David je za Šumarom izašao iz kolibe i zašao u šumu. Svako malo Šumar bi zastao i osluškivao, podižući ruku kako bi Davidu dao znak da šuti i da se ne miče.

„Gdje su lupovi i vukovi?”

David je naposljetku pitao nakon što su pješačili nekih sat vremena. Jedina živa bića koja je vidio bili su kukci i ptice.

„Bojim se da nisu daleko”, odgovori Šumar.

„Tražit će hranu u drugim dijelovima šume gdje su u manjoj opasnosti od napada i s vremenom će te opet pokušati oteti. Zato moraš otići odavde prije negoli se vrate.”

David je zadrhtao pri pomisli da ga šćepaju Leroj i njegovi vukovi kidajući mu zubima i pandžama meso. Počeo je shvaćati koju bi cijenu možda platio ako želi na ovom mjestu tragati za majkom, no činilo se da je Šumar umjesto njega odlučio da se, bar zasad, treba vratiti kući. Uvijek se može ovamo vratiti ako tako

odluči. Udubljeni je vrt naposljetku još uvijek bio ondje pod pretpostavkom da ga njemački avion pri padu nije posve uništio.

Došli su na proplanak s golemim stablima gdje je David prvi put ušao u Šumarov svijet. Kad su stigli, Šumar se zaustavio tako naglo da se David umalo zabio u njega. Oprezno je zavirio iza Šumarovih leđa kako bi vidio zbog čega je ovaj stao.

„O, ne“, glasno je uzdahnuo David.

Svako stablo, dokle god je pogled sezao, bilo je označeno užetom, i svako je uže, David je to mogao namirisati, bilo namazano istom smrdljivom tvari koju je Šumar upotrijebio kako bi spriječio životinje da ga izgrizu. Nisu nikako mogli znati koje je stablo bilo označeno kao prolaz iz Davidova svijeta u ovaj.

David je malo hodao pokušavajući naći šupljinu iz koje je izašao, ali svako je stablo bilo nalik na ostala, svako deblo glatko. Činilo se da su čak šupljine i kvrge po kojima su se stabla razlikovala bile napunjene ili izmijenjene, a mala je staza što je vijugala šumom nestala tako da se Šumar više nije mogao orijentirati. Nije bilo čak ni olupine njemačkog bombardera, a brazda koju je urezao u zemlju bila je pokrivena. Za ovakvo što trebale su stotine sati i mnogo, mnogo ruku, pomislio je David. Kako je to moglo biti učinjeno u jednoj noći, i to bez ijednog traga stopala na tlu?

„Tko bi učinio takvo što?“ pitao je.

„Varalica“, rekao je Šumar.

„Krivi s nakrivljenim šeširo“,

„Ali zašto?“ pitao je David.

„Zašto jednostavno nije uklonio uže koje si ti zavezao? Ne bi li time postigao isti rezultat?“

Šumar je nakratko razmislio prije nego što je odgovorio.

„Bi,“ reče, „ali to ga ne bi jednako zabavilo i priča ne bi bila tako dobra.“

„Priča?“ pitao je David.

„Što želiš time reći?“

„Ti si dio priče“, rekao je Šumar.

„On voli stvarati priče. Voli skupljati priče koje može pričati. A ovo će biti vrlo dobra priča.“

„Ali kako ću se ja vratiti kući?“ pitao je David.

Sad kad više nije imao načina vratiti se u svoj svijet, odjednom je poželio da je ponovno u njemu, a dok se činilo da ga Šumar tjera da se vrati onamo protiv svoje volje, David je više od svega želio ostati u ovoj novoj zemlji i tražiti majku. Sve je to bilo veoma neobično.

„On ne želi da odeš kući“, reče Šumar.

„Nikad mu nisam ništa učinio“, reče David.

„Zašto me pokušava ovdje zadržati? Zašto je tako zao?“

Šumar je zatresao glavom.

„Ne znam“, reče.

„Tko onda zna?" pitao je David. Umalo da je zaurlao zbog osjećaja nemoći. Odjednom je poželio da je tu netko tko zna malo više od Šumara. Šumar je sposoban kad vukovima treba odrubiti glave i zna dijeliti savjete koje nitko ne traži, ali činilo se da nije dobro upućen u ono što se događa u kraljevstvu.

„Kralj", reče Šumar naposljetku.

„Kralj bi mogao znati".

„Nisi li mi rekao da on više ne vlada situacijom, da ga nitko već dugo nije vidio?"

„To ne znači da ne zna što se zbiva", reče Šumar.

„Kažu da kralj ima knjigu, Knjigu izgubljenih stvari. To je najdragocjenija stvar koju posjeduje. Drži je skrivenu u jednoj prostoriji u palači u kojoj je prijestolje i nitko je ne smije vidjeti osim njega. Neki su govorili da je na njezinim stranicama sve kraljevo znanje te da se, kad ga muče nevolje ili sumnje, okrene knjizi kako bi mu pokazala put. Možda je u njoj odgovor i na pitanje kako se ti možeš vratiti kući."

David je pokušao iščitati izraz Šumara lica. Nije znao zašto, ali imao je snažan osjećaj da mu Šumar nije rekao cijelu istinu o kralju. Prije negoli je stigao postaviti drugo pitanje, Šumar je bacio vreću s Davidovom starom odjećom u gusto žbunje i počeo hodati natrag u smjeru iz kojeg su došli.

„Jedna stvar manje koju trebamo nositi", reče.

„Pred nama je dug put."

Nakon što je posljednji put bacio dugačak, čeznutljiv pogled na nerazpoznatljiva stabla, David se okrenuo i krenuo za Šumarom natrag prema kolibi.

Kad su otišli i kad je zavladala tišina, neka je prilika izronila iz korijenja što se širilo pod velikim, drevnim stablom. Imala je pognuta leđa, zgrčene prste i na glavi je nosila kvrgavi šešir. Brzo se kretala kroz šumsko raslinje sve dok nije došla do gustog žbunja punog nabreklih, mrazom prekrivenih bobica, no zanemarila je voće i usredotočila se na prljavu vreću od grubog platna što je ležala među lišćem. Zavukla je ruke u nju, izvadila gornji dio Davidove pidžame i prislonila je na lice duboko udišući.

„Izgubljeni dječak", prošaptala je za sebe, „i izgubljeno dijete koje će tek doći."

Potom je zgrabila vreću i nestala u tami šume.

Poglavlje jedanaest - O djeci izgubljenoj u šumi i onome što ih je zadesilo

David i Šumar vratili su se nesmetano u kolibu. Ondje su spakirali hranu u dvije kožnate torbe i napunili dvije limene ploške vodom iz potoka što je tekao iza Šumarove kuće. David je vidio Šumara kako kleči uz rub potoka i proučava tragove na vlažnoj zemlji, ali ništa ne govori. David je u prolazu bacio pogled na njih i učinilo mu se da izgledaju poput tragova velikog psa ili vuka. Na dnu svakog otiska bilo je malo vode tako da je David znao da su svježi.

Šumar se naoružao sjekirom, lukom, tobolcem punim strijela i dugačkim nožem. Naposljetku je iz škrinje izvadio mač kratke oštrice. Nakon što je samo kratko zastao kako bi s njega otpuhnuo prašinu, dao je Davidu mač i kožnati opasač za koji ga može zataknuti. David nikad prije nije imao pravi mač i njegove su se mačevalačke vještine više-manje svodile na igranje gusara s drvenim štapovima, no mač na boku pomogao mu je da se osjeća snažnijim i malo hrabrijim.

Šumar je zaključao kolibu, položio dlan na vrata i pognuo glavu kao da se moli. Doimao se tužnim i David se pitao je li Šumar pomislio da možda više nikad neće vidjeti svoj dom. Potom su zašli u šumu zaputivši se prema sjeveru i brzo hodali dok im je slabašna tobože danja svjetlost osvjetljivala put. Nakon nekoliko sati David je bio veoma umoran. Šumar mu je dopustio da se odmori, ali samo nakratko.

„Moramo se maknuti iz šume prije negoli zanoći“, rekao je Davidu i dječak ga nije morao pitati zašto. Već je strepio od trenutka kad će šumsku tišinu narušiti zavijanje vukova i lupova.

Dok su hodali, David je imao priliku promotriti okoliš. Nije znao imena stabala koja je vidio, iako su mu se neka doimala poznatim. Stablo koje je izgledalo poput starog hrasta imalo je češere što su se njihali pod zimzelenim lišćem. Ostala stabla bila su veličine i oblika velikoga božičnog drvca, a donji dijelovi srebrnog lišća bili su im načičkani nakupinama crvenih bobica. No drveće je mahom bilo golo. David bi povremeno ugledao djecolike cvjetove koji su imali raširene i znatiželjne oči, no čim bi čuli da se Šumar i dječak približavaju, zaštitnički bi se zamotali u lišće i drhturili dok prijetnja ne prođe.

„Kako se zove to cvijeće?“ pitao je.

„Nema ime“, reče Šumar.

„Djeca katkad skrenu sa staze i izgube su u šumi i nikad ih više nitko ne vidi. Umru ondje te ih proždru zvijeri ili ubiju zlikovci pa se tlo natopi njihovom krvlju. S vremenom proklije jedan takav cvijet često daleko od mjesta na kojem je dijete izdahnulo. Cvijeće se okuplja u skupinama, baš poput uplašene djece. Mislim da šuma tako čuva uspomenu na njih. Šuma osjeća dječju smrt.“

David je shvatio da Šumar uglavnom govori samo kad ga netko nešto pita tako da je dječaku preostalo da mu postavlja pitanja na koja je Šumar odgovarao što je bolje znao. Pokušao je Davidu objasniti gdje se što otprilike nalazi: kraljev dvorac bio je nekoliko kilometara dalje na istoku i taj je prostor bio rijetko naseljen, s tek nekoliko nastambi što su narušavale krajolik.

Dubok je ponor razdvajao Šumarovu šumu od istočnih teritorija i oni će ga morati prijeći na svom putu do kraljeva dvorca. Na jugu je bilo veliko crno more, no rijetki su se usudili otisnuti na njega. Bilo je to stanište morskih nemani i zmajeva koje su neprekidno razarale oluje i golemi valovi. Na sjeveru i zapadu bili su planinski lanci koji su većim dijelom godine bili neprohodni i njihovi su vrhunci bili prekriveni snijegom.

Dok su hodali, Šumar je Davidu rekao nešto više o lupovima.

„Nekoć, prije negoli su se pojavili lupovi, vukovi su bili predvidljivi stvorovi“, objasnio je Šumar.

„Svaki čopor u kojem je rijetko bilo više od petnaest ili dvadeset vukova imao je svoj teritorij na kojem je živio, lovio i razmnožavao se. Potom su se počeli pojavljivati lupovi i sve se promijenilo. Čopori su bili sve veći, stvorili su se klanovi, teritoriji su se proširivali ili više nisu imali nikakvu važnost te je zavladao okrutnost. Nekoć je otprilike polovica vučje mladunčadi ugibala. Trebali su više hrane nego roditelji jer su se još razvijali pa su, ako im je manjkalo hrane, ugibali od gladi. Katkad bi ih ubili vlastiti roditelji, ali samo kad su pokazivali znakove bolesti ili ludila. Vukovi su uglavnom bili dobri roditelji, dijelili su ulov s mladunčadi i štitili je, bili su brižni i puni ljubavi.“

„No lupovi su uveli novu metodu postupanja s mladunčadi: hranu su dobivali samo najjači, nikad više od dvoje ili troje mladunčadi iz legla, a katkad čak ni oni. Slabe bi pojeli. Na taj način čopor ostaje snažan, ali njegova je priroda izmijenjena. Sad se okomljuju jedni na druge i među njima nema odanosti. Samo ih vladavina lupova drži pod kontrolom. Bez lupova bi po mom mišljenju bili isti onakvi kakvi su bili prije.“

Šumar je rekao Davidu kako može raspoznati ženke od mužjaka. Ženke su imale užu njušku i čelo. Imale su uže vratove i ramena i kraće noge, no mlade su vučice bile brže od mužjaka svoje dobi te su stoga bile bolji lovci i opasniji neprijatelji.

U običnim vučjim čoporima ženke su često bile vođe, no lupovi su i u tome poremetili prirodni poredak stvari. U svojim su redovima imali ženke, ali su jedino Leroj i njegovi poručnici donosili važne odluke. Možda je to bila jedna od njihovih slabosti, pretpostavio je Šumar. Njihova oholost nagnala ih je da zanemare tisućljetni ženkin instinkt. Sad ih je vodila samo želja za moći.

„Vukovi ne odustaju od plijena,“ reče Šumar, „osim ako su iscrpljeni. Mogu trčati i petnaest ili dvadeset kilometara brzinom mnogo većom od brzine kojom čovjek može putovati i zatim kaskati još nekoliko kilometara prije negoli se trebaju odmoriti. Lupovi su ih donekle usporili jer namjerno hodaju na dvije noge i nisu više tako okretni kao što su nekad bili, ali mi se ipak ne možemo s njima mjeriti u pješačenju. Moramo se nadati da ćemo, kad večeras stignemo na određite, ondje naći konje. Ondje je čovjek koji njima trguje i ja imam dovoljno zlata da kupimo jednog.“

Nije bilo staza koje su mogli slijediti. Umjesto toga morali su se uzdati u Šumarovo poznavanje šume iako se Šumar, kako su se sve više udaljavali od

njegove kuće, sve češće zaustavljao proučavajući nakupine mahovine i način na koji je vjetar oblikovao stabla kako bi bio siguran da nisu zalutali. Tijekom cijelog tog vremena prošli su pokraj jedne jedine nastambe koja je ležala u smeđim ruševinama. Davidu se činilo da nije toliko oronula, koliko je bila rastopljena, ako izuzmemo kameni dimnjak koji je bio pougljenjen, ali netaknut.

David je mogao vidjeti rastopljene kapljice koje su se ohladile i stvrdnule na zidovima te uleknuća ondje gdje su se urušili prozori. Staza kojom su hodali dovela ga je dovoljno blizu da dotakne nastambu i sad je jasno vidio da su u zidove bili umetnuti komadi neke svijetlosmeđe tvari. Prešao je rukom preko vratnog okvira i čavlom okrhnuo jedan njegov dio. Prepoznao je materijal i lagani miris koji se iz njega širio.

„Ovo je čokolada“, kliknuo je, „i paprenjak“.

Odlomio je velik komad i htio ga kušati kad mu ga je Šumar izbio iz ruku.

„Ne,“ reče, „može fino izgledati i mirisati, a ipak skrivati svoj otrov.“ I ispričao je Davidu još jednu priču.

Druga Šumarova priča

Bilo jednom dvoje djece, dječak i djevojčica. Umro im je otac, majka im se preudala i njihov je očuh bio zao čovjek. Mrzio je djecu i njihova mu je nazočnost u kući išla na živce. Počeo ih je prezirati još više kad su propali usjevi i kad se pojavila glad jer su jeli dragocjenu hranu koju bi on radije bio zadržao za sebe.

Zamjerao im je svaki bijedni zalogaj koji im je bio prisiljen udijeliti i, kako je postajao gladniji, počeo je predlagati ženi da pojedu djecu i tako se spase od smrti, budući da ona uvijek može roditi drugu djecu kad dođu bolja vremena.

Žena je bila zaprepaštena i strepila je od onog što bi njezin novi muž mogao napraviti djeci dok ona ne gleda. No također je shvatila da ih više nema čime hraniti pa ih je odvela duboko, duboko u šumu i ostavila ih ondje da se snalaze kako god znaju.

Djeca su bila veoma preplašena i te su prve noći zaspala plačući, no s vremenom su upoznala šumu. Djevojčica je bila mudrija i snažnija od brata i naučila je loviti ptice i male životinje pomoću klopki te krasti jaja iz gnijezda. Dječak je više volio lutati ili sanjariti, čekajući da sestra donese ulov kojim bi se oboje nahranili. Nedostajala mu je majka i htio joj se vratiti. Katkad je od jutra do mraka samo plakao. Htio je svoj stari život i nije se nimalo potrudio prihvatiti ovaj novi.

Jednoga dana sestra je zazvala njegovo ime, ali on se nije pojavio. Krenula je u potragu za njim ostavljajući za sobom trag pupoljaka kako bi se znala vratiti do njihove male zalihe hrane, sve dok nije došla na rub malog proplanka i ondje ugledala posve nevjerojatnu kuću.

Zidovi su bili od čokolade i paprenjaka. Crepovi na krovu bili su od karamele, a prozorska stakla od prozirna šećera. U zidove su bili umetnuti

bademi, nugat i zašećereno voće. Cijela je kuća odisala slatkoćom i nasladom. Našla je brata kako skida bademe sa zida, usta musavih od čokolade.

„Bez brige, nema nikoga kod kuće“, rekao je.

„Kušaj, vrlo je ukusno“ Pružio joj je komad čokolade, ali ona ga isprva nije uzela.

Bratovi su kapci bili poluzatvoreni, toliko se predao prekrasnom okusu kuće. Njegova je sestra pokušala otvoriti vrata, ali bila su zaključana. Provirila je kroz staklo, ali zastori su bili navučeni i nije mogla vidjeti što je unutra. Nije htjela jesti jer je kuća u njoj stvarala osjećaj nelagode, no miris čokolade bio je neodoljiv te si je dala oduška i gricnula komadić.

Čokolada je bila još ukusnija negoli je zamišljala i njezin je želudac tražio još. Stoga se pridružila bratu i zajedno su jeli i jeli dok nisu pojeli toliko da su nakon nekog vremena utonuli u dubok san. Kad su se probudili, nisu više ležali na travi podno šumskog drveća. Bili su unutar kuće, zatočeni u kavezu koji je visio sa stropa.

Neka je žena ložila peć. Bila je stara i zaudarala je. Pokraj njezinih su nogu stajale nakupine kostiju, ostaci druge djece koju je ulovila u svoju zamku.

„Svježe meso!“ šaptalaje za sebe.

„Svježe meso za peć stare bake!“

Dječčić je stao plakati, ali sestra ga je ušutkala. Žena im je prišla i pogledala ih kroz rešetke. Lice joj je bilo prekriveno crnim bradavicama, a zubi su joj bili truli i iskrivljeni poput starih grobnih ploča.

„Tko će prvi?“ pitala je.

Dječak je pokušao prekriti lice kao da će tako sa sebe skrenuti staričinu pozornost. No njegova je sestra bila hrabrija.

„Uzmi mene“, reče.

„Punašnija sam od brata i bit ću bolja pečenka. Dok jedeš mene, njega možeš toviti tako da ti dulje traje kad ga skuhaš“ Starica je zagraktala od sreće.

„Mudrica“, kliknula je.

„Ali nedovoljno mudra da izbjegne bakin tanjur.“

Otvorila je kavez i posegnula u njega rukom zgrabivši djevojčicu za šiju i izvukavši je van. Potom je ponovno zaključala kavez i odnijela djevojčicu do peći. Pećnica još nije bila topla, ali uskoro će biti.

„Ne mogu stati unutra“, reče djevojčica.

„Premalena je.“

„Koješta“, reče starica.

„Stavila sam ja unutra i veće od tebe i sasvim su se dobro ispekli.“

Djevojčica se doimala sumnjičavo.

„Ali ja imam dugačke i mesnate udove. Ne, nikad neću stati u tu pećnicu. A i ako me uguraš, više me nećeš izvući.“

Starica je primila djevojčicu za ramena i protresla je.

„Pogriješila sam u vezi s tobom“, reče.

„Neuka si i blesava. Gle, pokazat ću ti kako je pećnica velika“

Popela se i gurnula glavu i ramena u otvor pećnice.

„Vidiš?” reče dok joj je glas odjekivao unutra.

„Čak i ja stanem unutra, a kamoli ne djevojčica poput tebe.”

Djevojčica se zaletjela u nju, snažno je gurnula u pećnicu i zalupila vrata.

Starica ih je pokušavala otvoriti udarajući u njih, ali djevojčica je bila brža, spustila je zasun (jer starica nije htjela da djeca pobjegnu nakon što se pećnica zagrije) i ostavila staricu zatočenu u pećnici. Dodala je još drva na vatru i starica se polako počela peći, cijelo vrijeme vrišteći, kukajući i prijeteći djevojčici najgorim mukama. Pećnica je bila tako vruća da se staričino meso počelo topiti, stvarajući tako užasan smrad da je djevojčici pozlilo. No starica se nastavila boriti čak i nakon što joj se koža odlijepila s mesa i nakon što joj se meso odlijepilo s kostiju sve dok naposljetku nije umrla.

Djevojčica je potom izvukla drvlje iz vatre i rasula plamteće klade po kolibi. Primila je brata za ruku i odvela ga van dok se iza njih topila kuća od koje je ostao samo dimnjak. Nikad se nisu onamo vratili.

Tijekom idućih mjeseci djevojčica je bila sve sretnija u šumi. Sagradila je sklonište koje se s vremenom pretvorilo u kućicu. Naučila je brinuti se za sebe i, kako su dani prolazili, sve je manje mislila na nekadašnji život. No njezin brat nikad nije bio sretan i uvijek je čeznuo za majkom.

Nakon što je prošla godina i jedan dan, napustio je sestru i vratio se bivšoj kući, no njegove majke i očuha ondje već dugo nije bilo i nitko mu nije znao reći gdje su. Vratio se u šumu, ali ne k sestri jer je bio ljubomoran i kivan na nju. Umjesto toga našao je brižno održavanu šumsku stazu očišćenu od korijenja i vrijesa pokraj kojeg je stajalo grmlje puno sočnih bobica.

Slijedio je stazu jedući bobice po putu i ne primijetivši nijednom da staza iza njega nestaje svaki put kad zakorači. Nakon nekog vremena izbio je na proplanak, a na proplanku je stajala lijepa, mala kuća. Na zidovima je bilo bršljana, pokraj vrata stajalo je cvijeće, a iz dimnjaka je šikljao dim. Očutio je miris kruha koji se peče, a na prozorskom okviru hladio se kolač. Na vratima se pojavila žena, vedra i vesela kao nekoć njegova majka. Mahnula mu je pozvavši ga da joj priđe, što je i učinio.

„Dođi, dođi”, rekla je.

„Izgledaš umorno i dječak u razvoju ne može se najesti od bobica. Kod mene ima hrane što se peče na vatri i mekan krevet za počinak. Ostani koliko želiš jer ja nemam djece, a dugo sam željela imati vlastitog sina”

Dječak je bacio posljednju bobicu dok je staza za njim zauvijek nestajala i ušao je za ženom u kuću u kojoj se voda krčkala u velikom kotlu nad vatrom, a oštar nož stajao na mesarskom panju. I nitko ga više nikad nije vidio.

Poglavlje dvanaest - O mostovima, zagonetkama i mnogim neprivlačnim osobinama trolova

Svjetlost se mijenjala dok je Šumar okončavao priču. Podigao je pogled prema nebu kao da se nada da se tama još neko vrijeme neće spustiti i odjednom je stao. David je pratio njegov pogled. Iznad njihovih glava na razini šumskih krošnji David je vidio crnu siluetu kako kruži i učinilo mu se da je u daljini čuo graktanje.

„Grom i pakao!" protisnuo je Šumar.

„Što je to?" pitao je David.

„Gavran."

Šumar je skinuo luk s leđa i utaknuo strijelu. Kleknuo je, naciljao i odapeo. Pogodio je metu. Gavran se trznuo u zraku kad mu je strijela probola tijelo i potom se strovalio na zemlju nedaleko od mjesta na kojem je stajao David. Bio je mrtav, a višak strijele bio je crven od njegove krvi.

„Podla ptičurina", reče Šumar kad je podigao strvinu i izvukao strijelu iz njezina tijela.

„Zašto si je ubio?" pitao je David.

„Gavran i vuk love zajedno. Ovaj je usmjeravao čopor na nas. Za nagradu bi mu dali naše oči."

Pogledao je natrag prema smjeru iz kojeg su došli.

„Sad će se morati osloniti samo na miris, ali opkoljavaju nas, u to budi siguran. Moramo se požuriti."

Nastavili su svojim putem, krećući se sad u laganom kasu kao da su i sami umorni vukovi na kraju lova te su ubrzo stigli na rub šume i izbili na visoravan. Pred njima se rasprostirao velik ponor dubok nekoliko stotina i širok tri stotine metara. Njime je vijugala rijeka, tanka poput srebrne niti, i David je čuo kako odjekuju krici nalik na ptičje i odbijaju se o stijene kanjona.

Oprezno je virnuo preko ruba provalije nadajući se da će bolje vidjeti što to stvara buku. Ugledao je pticu mnogo veću od svih koje je ikada vidio kako jedri zrakom potpomognuta strujama iz kanjona. Imala je gole, gotovo ljudske noge iako su joj prsti bili neobično izduženi i uvijeni poput ptičjih pandža. Ruke su joj bile široko ispružene

I s njih su visjeli veliki nabori kože što su joj služili kao krila. Duga bijela kosa lepršala joj je na vjetru te je uskoro čuo njezin pjev. Vrlo visoki ptičji glas bio je prekrasan i David je mogao jasno razaznati riječi:

Što pada, hrana je. Što padne, umire. Gdje živi mladunče, Tu ptica ne leti.

Pjesmu su preuzeli i ponavljali drugi glasovi i David je razabrao mnoga druga stvorenja što su letjela kanjonom. Njemu najbliže stvorenje u zraku je napravilo petlju, ujedno ljupku i neobično prijeteću, i David je nakratko vidio njegovo golo tijelo. Odmah je skrenuo pogled osjećajući se posramljeno i nelagodno.

Biće je imalo žensko obličje: staro tijelo su joj umjesto kože prekrivale ljsuske, ali ipak je to bila ženka. Usudio se pogledati još jedanput i vidio je kako se

spušta, radeći sve manje krugove dok joj se krila nisu iznenada sklopila oko tijela dajući mu aerodinamičan oblik.

Biće je potom počelo brzo padati ispruživši noge s pandžama dok je, kako se činilo, letjelo ravno prema stijeni kanjona. Udarilo je o kamen i David je vidio kako se nešto trza u njegovim pandžama - nekakav maleni sisavac, jedva malo veći od vjeverice. Mlatio je šapama po zraku jer se našao u tuđim pandžama. Njegov otimač promijenio je smjer i, slavonski grakćući, zaputio se prema izbočini stijene podno Davida kako bi jeo.

Čuvši te krike, neki njegovi suparnici približili su se u nadi da će mu ukrasti hranu, ali biće je zamahnulo krilima u znak upozorenja, nakon čega su uljezi odletjeli. Dok je biće lebdjelo, David je imao priliku vidjeti mu lice: nalikovalo je na žensko, ali bilo je duže i uže te je imalo usta bez usana, zbog čega su mu oštri zubi bili neprekidno izloženi. Ti su zubi sad trgali svoj plijen i grizli ga, kidajući velike komade krvava krzna s njegova tijela.

„Mladunče“, čuo je kako Šumar govori nedaleko od njega.

„Još jedno zlo koje je snašlo ovaj dio kraljevstva.“

„Harpije“, reče David.

„Jesi li već vidio ta stvorenja?“ pitao je Šumar.

„Ne“, reče David.

„Zapravo nisam.“

'Ali čitao sam o njima, pomisli, 'vidio sam ih u svojoj knjizi grčkih mitova. Iz nekog razloga mislim da ne pripadaju u ovu priču, ali eto ih ipak...'

Davidu je bilo mučno. Maknuo se s ruba kanjona koji je bio tako dubok da mu se vrtjelo u glavi.

„Kako ćemo ga prijeći?“ pitao je.

„Postoji most oko sedamsto metara nizvodno“, reče Šumar.

„Stići ćemo onamo prije negoli svjetlost ugasne.“

Vodio je Davida duž kanjona držeći se ruba šume tako da se nisu morali bojati da će se poskliznuti i pasti u taj grozni ponor u kojem bi ih dočekale harpije. David ih je mogao čuti kako lamataju krilima i u više je navrata pomislio da je nakratko vidio jedno od tih bića kako se izdiže iznad ruba kanjona i zlokobno ih gleda.

„Ne boj se“, reče Šumar.

„Kukavice su. Da padneš, zgrabile bi te u zraku i rastrgale te boreći se za tebe, ali ne bi se usudile napasti te na tlu.“

David je kimnuo, ali nije bio ništa mirniji. Činilo se da je u ovoj zemlji glad jača od kukavštine, a harpije, mršave i neuhranjene kao i vukovi, izgledale su itekako gladno.

Nakon što su neko vrijeme hodali i dok je za njihovim koracima odzvanjalo lepetanje krila harpija, ugledali su dva mosta što su premošćivala guduru. Bili su istovjetni, izrađeni od užeta i temeljeni na nejednakim drvenim daskama, i Davidu se nisu doimali pretjerano pouzdanima.

Šumar ih je gledao u čudu.

„Dva mosta", reče.
„Tu je bio samo jedan most."
„Pa..." , reče David praktično.
„Sad su dva."

To što su mogli birati između dva mosta nije se doimalo kao veliko opterećenje. Možda je ovo bilo prometno mjesto. Naposljetku, činilo se da nema drugog načina da se prijeđe provalija, osim ako znate letjeti i imate hrabrosti suočiti se s harpijama.

Čuo je kako u blizini zuje muhe i slijedio je Šumara do malog proplanka koji se nije vidio iz ponora. Ondje su stajali ostaci kolibe i staja, ali bilo je očito da je posjed napušten. Ispred jedne staje bilo je truplo konja, s tim da je meso uglavnom bilo oglodano s kostiju. David je promatrao kako Šumar zaviruje u staju i potom kroz otvorena vrata gleda u kolibu. Pognute je glave opet prišao Davidu.

„Trgovac konjima je otišao", reče.
„Čini se da je pobjegao s preživjelim konjima."
„Vukovi?" pitao je David.
„Ne, ovo je učinio netko drugi."

Vratili su se na rub provalije. Jedna je harpija lebdjela uokolo po zraku, promatrajući ih i brzo lamatajući krilima kako bi se zadržala na istom mjestu. Ostala je u tom položaju malko predugo jer joj se tijelo odjednom trznulo i u prsa joj se zabio kukasti srebrni vršak harpuna čiji je držak bio užetom vezan za mjesto na stijeni kanjona. Harpija je zgrabila vršak kao da ga može strgnuti sa sebe i pobjeći, no potom je lamatanje njezinih krila počelo zamirati te je počela padati, okrećući se i prevrćući dok uže nije doseglo kraj te joj je tijelo na kraju udarilo o stijenu uz podmukao, tup udarac.

David i Šumar s ivice su kanjona gledali kako netko do udubine u stijeni povlači harpijino truplo kukama pričvršćeno za harpun. Tijelo je naposljetku stiglo do otvora spilje i netko ga je uvukao unutra.

„Uh" reče David.
„Trolovi", reče Šumar.
„Oni su i napravili drugi most."

Približio se dvjema konstrukcijama. Između njih je stajala kamena ploča u koju su grubo, ali ravnomjerno bile uklesane ove riječi:

Netko laže u istini. Nečija su istina laži. Jedna je staza smrt, Druga je staza život.

Jedino je pitanje 'Koja je prava staza'.
„Zagonetka", reče David.
„Ali što znači?" pitao je Šumar.

Odgovor je ubrzo došao. David nikad prije nije vidio trola iako ga je njihova prisutnost u pričama uvijek fascinirala. On ih je zamišljao kao sjenovite siluete što žive ispod mostova i dovode putnike u kušnju nadajući se da će ih pojesti ako ovi odustanu.

Stvorovi što su se penjali preko ruba kanjona držeći zapaljene baklje izgledali su drukčije nego što je očekivao. Bili su manji od Šumara, ali veoma široki, i koža im je bila gruba i naborana, nalik na slonovu.

Istaknute kosti poput onih na leđima nekih dinosaura protezale su im se duž kralježnice, no lica su im bila nalik na lica majmuna, istina, veoma ružnih majmuna koji kao da pate od teških akni, ali ipak majmuna. Dva su trola stala, svaki ispred svog mosta, zlokobno se osmjehujući. Imali su male crvene oči što su pakosno sjale na svjetlosti koja je dolazila od baklji.

„Dva mosta i dvije staze”, reče David. Mislio je na glas, no zaustavio se prije negoli je išta odao dvama trolovima te je odlučio zadržati svoje misli za sebe dok nešto ne zaključí. Trolovi su ionako imali svaku prednost. Nije im htio dati još jednu.

Zagonetka je očito značila da je jedan most nesiguran i da bi prelazak preko njega vodio u smrt, u ruke harpija ili samih trolova ili, u slučaju da nijedna skupina ne uspije reagirati dovoljno brzo, u smrt nakon dugačka pada i tvrdog slijetanja na tlo.

David je pomislio da zapravo oba mosta izgledaju prilično ruševno, ali morao je pretpostaviti da u zagonetki ima istine, inače jednostavno ne bi imala nikakva smisla. Netko laže u istini, nečija su istina laži. David je znao tu zagonetku. Već je negdje na nju naišao, vjerojatno u kakvoj priči. Sjetio se!

Jedan može samo lagati, drugi samo govoriti istinu. Tako možete pitati jednog trola kojim da mostom pođete, ali on ili ona - jer David nije bio posve siguran jesu li trolovi muškog ili ženskog spola - možda vam ne bi rekli istinu.

Zagonetka je imala i rješenje, ali David ga se nije mogao sjetiti. Kako je ono glasilo?

Svjetlo je naposljetku posve ugaslo i šumom se zaorilo glasno zavijanje. Činilo se vrlo blizu.

„Moramo prijeći na drugu stranu”, reče Šumar.

„Vukovi su nam ušli u trag.”

„Ne možemo prijeći dok ne izaberemo most”, objasnio je David.

„Mislim da nam ovi trolovi neće dopustiti da prijeđemo dok ne izaberemo most, a ako pokušamo prijeći na silu i izaberemo pogrešni. ..”

„Onda se nećemo morati brinuti zbog vukova”, reče Šumar završivši rečenicu umjesto njega.

„Postoji rješenje”, reče David.

„Znam da postoji. Samo ga se moram sjetiti.”

Čuli su da nešto buci u šumi. Vukovi su bili sve bliže.

„Jedno pitanje”, promrsio je David.

Šumar je podigao sjekiru u lijevoj ruci i desnom rukom potegao nož. Bio je okrenut prema nizu stabala, spreman napasti one koji izađu iz šume.

„Znam!” reče David.

„Bar mislim”, tiho dometne.

Približio se trolu koji je stajao slijeva. Taj je bio malo viši od drugog i malo je bolje mirisao, što u ovom slučaju ne znači mnogo.

David je duboko udahnuo.

„Ako pitam drugog trola da mi pokaže pravi most, koji bi most on izabrao?" pitao je David.

Zavladala je tišina. Trol je nabrao obrve, zbog čega mu je iz nekih rana na licu procurila tekućina. David nije znao je li most sagrađen nedavno ni koliko je drugih putnika ovuda prošlo, ali učinilo mu se da trolu još nitko nije postavio to pitanje. Naposljetku se činilo da je trol odustao od pokušaja da shvati Davidovu logiku te je prstom pokazao na lijevo.

„Trebamo ići po desnom mostu", reče David Šumaru.

„Kako znaš?" pitao je Šumar.

„Jer ako je trol kojem sam postavio pitanje lažljivac, onda drugi trol govori istinu. Taj koji govori istinu pokazao bi pravi most, ali lažljivac bi lagao tako da, ako bi taj koji govori istinu pokazao desni most, lažljivac bi lagao i rekao mi da bi mi drugi trol pokazao lijevi most."

„A ako trol kojem sam postavio pitanje govori istinu, onda je drugi trol lažov i pokazao bi mi pogrešan most. Lijevi most je u svakom slučaju pogrešan most."

Unatoč približavanju vukova, nazočnosti začuđenih trolova i vrištanju harpija, David nije mogao, a da se zadovoljno ne osmjehne. Sjetio se zagonetke i rješenja. Kao što je Šumar već rekao, netko je pokušavao smisliti priču i David je bio njezin dio, ali i sama je priča bila satkana od drugih priča. David je čitao o trolovima i harpijama i u mnogim su drevnim pričama bili šumari. Čak su se i životinje koje govore poput vukova znale u njima pojaviti.

„Hajde", reče David Šumaru. Približio se desnom mostu pa je trol koji je stajao ispred njega stao je u stranu kako bi pustio Davida da prođe. David je zakoračio na daske i čvrsto se držao za užad. Sad kad mu je život ovisio o ovom izboru, bio je manje siguran u sebe te ga je pogled na harpije koje su mu prelijetale ispod nogu učinio još nervoznijim. No donio je odluku i nije bilo povratka. Napravio je i drugi korak, pa treći, stalno se držeći za užad i trudeći se da ne gleda dolje. Već je prilično odmaknuo kad je shvatio da ga Šumar ne slijedi. David je stao i okrenuo se.

U šumi je bilo toliko vučjih očiju da se činilo da je živa. David je vidio kako se sjaje na plamenu baklji. Sad su se vukovi kretali i izlazili iz šume polako napredujući prema Šumaru: primitivniji na čelu, a drugi, lupovi, straga, čekajući da njihova inferiorna braća i sestre nadjačaju naoružana čovjeka prije negoli mu se oni približe.

Trolovi su iščeznuli, očito shvativši da s divljim životinjama nema smisla raspravljati o zagonetkama.

„Ne!" zavikao je David.

„Hajde, još stigneš."

Ali Šumar se nije pomaknuo. Umjesto toga zazvao je Davida.

„Idi odmah, i to brzo. Ja ću ih zadržavati koliko god dugo mogu. Kad stigneš na drugu stranu, prereži užad. Čuješ li me? Prereži užad!”

David je zatresao glavom.

„Ne”, ponovio je. Bio je u suzama.

„Moraš poći sa mnom. Trebaš poći sa mnom.”

I vukovi su tad skočili gotovo kao jedan.

„Trči!” viknuo je Šumar, njegova sjekira zavatlala je zrakom i oštrica noža je zabljesnula. David je vidio kako je tanak mlaz krvi šiknuo u zrak kad je prvi vuk poginuo i potom su svi vukovi opkolili Šumara, škrgućući zubima i grizući ga, dok su neki od njih pokušavali proći pokraj njega kako bi jurnuli za dječakom.

Bacivši još jedan pogled preko ramena, David je potrčao. Nije još bio ni na pola mosta koji se vrtoglavo ljuljao nakon svakog učinjenog koraka. Topot njegovih nogu odjekivao je klisurom. Uskoro mu se pridružio zvuk šapa koje tapkaju po drvu. David je pogledao na lijevo i vidio da su tri njegova progonitelja krenula drugim mostom, nadajući se da će moći presresti Davida na drugoj strani kanjona budući da nisu mogli proći pokraj Šumara koji je čuvao prvi most. Vukovi su napredovali brzo. Jedan od njih, lup koji je vodio stražnji dio skupine, bio je odjeven u ostatke bijele haljine i zlatne su mu naušnice visjele s ušiju. Dok je trčao, iz usta mu je curila slina i on ju je oblizivao jezikom.

„Trči”, rekao je gotovo djevojačkim glasom.

„To ti neće pomoći”, promrsio je kroza zube.

„Bit ćeš jednako ukusan i s druge strane.”

Davida su od pridržavanja za užad boljele ruke i vrtjelo mu se u glavi od ljuljanja. Vukovi su ga gotovo sustigli. Nema šanse da uspije prijeći most prije njih.

Potom su neke daske na lažnom mostu pukle i vuk predvodnik je počeo padati. David je čuo zvižduk harpuna, trolovi su proboli vuka na trbuhu te ga povukli prema stijeni.

Drugi je vuk stao tako naglo da ga je lupka gotovo oborila straga. Ondje gdje je propao njihov brat zjapila je velika rupa široka bar dva metra. Još je nekoliko harpuna prozujalo zrakom jer trolovi više nisu bili spremni čekati da njihov plijen padne.

Vukovi su krenuli pogrešnim mostom u smrt. Još je jedna nazubljena oštrica pronašla svoju metu i drugi je vuk konopcima povučen kroz rupu u mostu, izvijajući se u samrtničkim mukama kako bi se riješio oštrice. Sad je ostao samo glavni lup.

Napeo je tijelo i skočio preko rupe na mostu, dočekavši se bez ozljede na drugoj strani. Na trenutak je kliznuo, potom je opet uspostavio ravnotežu i digao se na stražnje noge te je, sad nedostižan za trolove, počeo slavodobitno zavijati dok se prema njemu spuštala sjena harpije. Ova je harpija bila veća od svih koje je David dosad vidio, viša, jača i starija od ostalih. Udarila je lupa tako snažno da se prevalio preko nosive užadi i samo se zbog čvrstog stiska harpijinih pandži, koje su mu se žarile duboko u meso, nije survao u smrt.

Lup je zamahnuo šapama i glasno škljocnuo zubima pokušavši ugristi harpiju, ali bitka je već bila izgubljena. David je užasnuto promatrao kako se druga harpija pridružila prvoj, utiskujući pandže u lupov vrat. Dvije su čudovišne ženke brzo lepećući krilima vukle lupa svaka na svoju stranu te su ga na kraju rastrgale na dva dijela.

Šumar je još pokušavao zadržati čopor, ali bitka je bila osuđena na propast. David ga je vidio kako siječe i reže oko sebe, pa opet siječe i reže nešto što se doimalo poput pokretnog zida načinjenog od krzna i zuba te je naposljetku pao, a vukovi su se obušili na njega.

„Ne!“ zaurlao je David pa je, iako su ga obuzeli bijes i tuga, nekako smogao snage da opet počne trčati, osobito kad je vidio dva lupa kako preskaču Šumarovo tijelo i vode dva vuka do mosta. Čuo je kako potpornji drndaju od njihovih šapa te se most ljuljao od težine njihovih tijela.

David je stigao na drugu stranu klisure, isukao mač i okrenuo se prema životinjama što su mu se približavale. Sad su već prešle više od pola mosta i prilazile mu brzo. Četiri užeta što su nosila most bila su zavezana za dvije debele motke duboko uglavljene u kamen ispod Davidovih nogu. David je uzeo mač i zamahnuo na prvo uže, napola ga prerezavši. Zamahnuo je još jedanput i uže se slomilo, zbog čega se most odjednom nakrivio udesno, a dva su vuka pala u kanjon.

David je čuo kako harpije vrište od sreće i kako glasnije lepeću krilima. Na mostu su bila još dva lupa koji su se gipkim šapama nekako uspjeli zakačiti za ostatak nosivog užeta. Stojeći na dvije stražnje noge i držeći se za užad slijeva, nastavili su se približavati Davidu.

David je zamahnuo mačem na drugo uže i čuo kako su lupovi panično zatulili. Most se zaljuljao i niti užadi rasplele su se pod oštricom. David je prislonio brid mača uz uže, pogledao u lupove, podigao ruke i zamahnuo iz sve snage. Uže je puklo i vukovi više nisu imali nikakvu podršku osim drvenih daščica pod nogama. Pali su kratko kriknuvši.

David je gledao prema drugom kraju provalije. Šumara nije bilo. Na tlu po kojem su ga vukovi vukli u šumu bio je trag krvi. Sad je ondje ostao samo njihov vođa, kicoš Leroj. Stajao je uspravno u svojim crvenim hlačama i bijeloj košulji buljeći u Davida s otvorenom mržnjom. Podigao je glavu i zaurlao za poginulim članovima čopora, ali nije se maknuo s mjesta. Umjesto toga nastavio je gledati u Davida dok dječak napokon nije sišao s mosta i iščeznuo na drugoj strani male uzvisine, tiho plačući za Šumarom koji mu je spasio život.

Poglavlje trinaest - O patuljcima i njihovoj povremenoj naprasitosti

David je stajao na povišenoj bijeloj cesti popločenoj šljunkom i kamenjem. Nije bila ravna, nego je zavijala ondje gdje je nailazila na prepreke: negdje na potočić, negdje na izbočinu stijene. S obje strane ceste bio je jarak, a u njemu korov i trava koji su se protezali do stabala. Stabla su bila manja i raspršenija negoli u šumi iz koje je netom izišao te je iza njih mogao nazrijeti obrise stjenovitih brdašaca. Odjednom je osjetio velik umor.

Sad kad je utrka završila, posve mu je ponestalo energije. Očajnički je htio zaspati, ali bojao se zaspati na otvorenom ili ostati blizu ponora. Morao je naći zaklon. Vukovi mu neće oprostiti ono što se dogodilo kod mostova. Naći će drugi način da prijeđu provaliju i potom će mu opet pokušati ući u trag. Nagonski je pogledao prema nebu, ali, koliko je mogao vidjeti, nijedna ga ptica nije pratila odozgo, nijedan izdajnički gavran nije čekao da otkrije njegovu nazočnost lovcima koji su mu bili za petama.

Kako bi se okrijepio, pojeo je malo kruha koji mu je bio u torbi i popio malo svoje vode. Nakratko se osjećao bolje, no pogled na torbu i pomno spakiranu hranu podsjetio ga je na Šumara. Oči su mu opet zasuzile, ali nije si smio dopustiti plakanje. Ustao je, uprtio naprtnjaču i umalo se spotaknuo o patuljka koji se upravo uspeo na cestu iz niskog jarka s lijeve strane.

„Pazi kuda hodaš“, reče mu patuljak.

Bio je visok oko metar i nosio je plavu tuniku, crne hlače i crne čizme što su mu sezale do koljena. Na glavi je imao dugačak plavi šešir navrh kojeg je bilo zvonce koje više nije cilikalo. Lice i ruke bili su mu uprljani zemljom i na ramenu je nosio pijuk. Nos mu je bio posve crven i imao je kratku bijelu bradu. Činilo se da su mu se u bradi zaglavili komadići hrane.

„Oprosti“, reče David.

„I treba ti biti žao.“

„Nisam te vidio.“

„Oh, i što bi to trebalo značiti?“ pitao je patuljak. Prijeteći je zamahnuo pijukom.

„Zar si ti velik? Hoćeš reći da sam ja malen?“

„Pa, jesi malen“, reče David, „i to je sasvim u redu“, žurno je dometnuo.

„I ja sam malen u usporedbi s nekim ljudima.“

No patuljak više nije slušao i počeo je vikati na kolonu zdepastih spodoba koje su se zaputile prema cesti.

„Hej, prijatelji!“ reče patuljak.

„Ovaj tip kaže da sam malen.“

„Kakva drzovitost!“ začuo se neki glas.

»Zadrži ga dok ne stignemo, prijatelju“, reče drugi glas koji se potom, čini se, predomislio.

„Čekaj, koliki je?“

Patuljak je odmjerio Davida.

„Nije baš velik,“ reče, „patuljak i pol.“

Najviše patuljak i dvije trećine."

„Dobro, sredit ćemo ga", začuo se odgovor.

Činilo se da se David odjednom našao okružen niskim, nesretnim muškarcima koji su mrmljali nešto o pravima i slobodama i o tome kako im je toga već dosta. Svi su bili prljavi i nosili šešire s potrzanim zvoncima. Jedan je šutnuo Davida u cjevanicu.

„Au!" reče David.

„To je boljelo."

„Sad znaš kako nam teško padaju naši, hram... , osjećaji", reče prvi patuljak.

Mala prljava ruka potezala je Davidovu naprtnjaču. Druga mu je pokušavala ukrasti mač. Treća ga je, čini se, bockala u meso radi zabave.

„Dosta!" viknuo je David.

„Prestanite!"

Silovito je zamahnuo naprtnjačom i bilo mu je prilično drago kad je osjetio da je udarila u dva patuljka koji su odmah pali u jarak i neko se vrijeme teatralno kotrljali.

„Zašto si to učinio?" pitao je prvi patuljak. Izgledao je zaprepašteno.

„Udarao si me."

„Nisam."

„Jesi. I netko mi je pokušavao ukrasti torbu."

„Nije."

„Ali, ovo je smiješno", reče David.

„Udarao si me i znaš to."

Patuljak je pognuo glavu i, ne znajući što bi, udario nogom o cestu stvorivši oblačić bijele prašine.

„Oh, dobro onda", reče.

„Možda jesam. Oprosti."

„U redu je", reče David.

Sagnuo se i pomogao patuljcima da podignu svoja dva prijatelja iz jarka. Nitko nije bio ozlijeđen. Sad kad je sve bilo gotovo, čak se činilo da patuljci uživaju u cijelom tom susretu.

„Ovo je bio podsjetnik na Veliku bitku", reče jedan.

„Je li tako, družo?"

„Apsolutno, družo", odgovori drugi.

„Radnici se na svakom koraku moraju boriti protiv ugnjetavanja."

„Hmm, ali ja vas nisam baš ugnjetavao", reče David.

„Ali mogao si da si htio", reče prvi patuljak.

„Zar ne?"

Pogledao je gore prema Davidu prilično otužno. Davidu je bilo jasno da je patuljak zaista žarko, žarko želio da ga netko neuspješno pokuša ugnjetavati.

„Dobro, ako ti tako kažeš", reče David samo da bi ga usrećio.

„Hura!" povikao je patuljak.

„Pružili smo otpor pokušaju ugnjetavanja. Radnici neće nositi okove!"
„Hura!" povikali su drugi patuljci uglas.
„Sve što možemo izgubiti naši su okovi."
„Ali nemate okove", reče David.
„Riječ je o metaforičkom značenju", objasnio je prvi patuljak i kimnuo jedanput kao da je rekao nešto vrlo dubokoumno.
„Aha", reče David. Nije bio sasvim siguran što je metaforičko značenje. David zapravo nije bio posve siguran o čemu patuljci uopće govore. No bilo ih je sedam na okupu, što se činilo dovoljno.
„Imate li imena?" pitao je David.
„Imena?" reče prvi patuljak.
„Imena? Naravno da imamo imena. Ja...", i važno se nakašlja.
„Ja sam Prvi. Tu su još drugovi Drugi, Treći, Četvrti, Peti, Šesti i Osmi."
„Što se dogodilo Sedmom?" pitao je David. Zavladao je neugodna tišina.
„Ne želimo razgovarati o bivšem drugu Sedmom", reče naposljetku Prvi.
„Službeno je isključen iz Partije."
„Otišao je raditi za svoju mamu", ljubazno je objasnio drug Treći.
„Kapitalist!" frknuo je drug Prvi.
„Pekar", ispravio ga je drug Treći.
Podignuo se na prste i šapnuo Davidu:
„Sad nam je zabranjeno s njime razgovarati. Ne smijemo jesti ni peciva njegove mame, čak ni ona od dan ranije koja prodaje u pola cijene."
„Čuo sam to", reče drug Prvi.
„Možemo sami ispeći svoja peciva", uvrijedeno je dometnuo.
„Ne trebamo peciva koja je ispekao izdajica naše radničke klase."
„Ne možemo", reče drug Treći.
„Uvijek su tvrda i ona se žali." Razmjerno dobro raspoloženje patuljaka raspršilo se u trenu. Podigli su alat i spremali se krenuti dalje.
„Moramo ići", reče drug Prvi.
„Drago nam je što smo te upoznali, druže. Ti... jesi drug, zar ne?"
„Valjda jesam", reče David. Nije bio siguran, ali nije htio riskirati da započne još jednu svađu s patuljcima.
„Ako sam drug, smijem li i dalje jesti peciva?"
„Samo ako ih nije ispekao bivši drug Sedmi... "
„Ili njegova mama", sarkastično je dodao drug Treći.
„Možeš jesti što god hoćeš", zaključio je drug Prvi podignuvši prst prema drugu Trećem u znak upozorenja.
Patuljci su nastavili stupati niz jarak pokraj ceste slijedeći neravnu stazu što je vodila prema stablima.
„Ispričavam se", reče David.
„Vjerojatno me ne možete primiti preko noći, zar ne? Izgubljen sam i vrlo umoran."
Drug Prvi neko je vrijeme šutio.

„Njoj se to neće svidjeti", reče drug Četvrti.

„A s druge strane... " reče Drugi, „uvijek se žali da nema s kime razgovarati. Možda je novo lice oraspoloži."

„Oraspoloži...", reče Prvi sjetno, kao da je riječ o predivnom okusu sladoleda koji je kušao jedanput veoma, veoma davno.

„Imaš pravo, družo", reče Davidu.

„Dođi s nama. Odvest ćemo te."

David je bio tako sretan da mu je došlo da skakuće. Dok su hodali, David je saznao malo više o patuljcima. Činilo mu se da je mogao saznati više o njima, ali nije sasvim pohvatao sve što su mu govorili. Bilo je mnogo govora o tome da radnici posjeduju sredstva proizvodnje te o načelima Drugog kongresa Trećeg komiteta, ali ne i o Trećem kongresu Drugog komiteta koji je očito završio svađom oko toga tko će poslije oprati šalice.

David je imao predodžbu i o tome tko bi mogla biti ona, ali činilo mu se shodnim pitati, za svaki slučaj.

„Dama živi s vama?" David je pitao Prvoga.

Drugi su patuljci u trenu prestali čavrljati.

„Da, nažalost", reče Prvi.

„Sa svom sedmoricom?" nastavio je David. Nije bio siguran zašto, ali bilo je nešto pomalo čudno u tome da neka žena živi sa sedam čovječuljaka.

„Svatko spava u svome krevetu", reče patuljak.

„Nema tu ništa sumnjivo."

„Ma ni slučajno", reče David. Pokušao je odgonetnuti na što sumnjivo patuljak pomišlja i potom shvatio da bi možda bilo bolje da ne razmišlja o tome.

„Hmm, zove li se ona možda Snjeguljica?"

Drug Prvi naglo je stao, zbog čega su se drugovi iza njega zabili jedan u drugoga.

„Nije ti valjda prijateljica?" pitao je sumnjičavo.

„Oh ne, ma kakvi", reče David.

„Nikad je nisam upoznao. Samo sam možda čuo za nju."

„Aha", reče patuljak zadovoljno, ili se barem činilo da je zadovoljan, te nastavi dalje hodati.

„Svi su govorili za nju: 'Pa da, to je Snjeguljica koja živi s patuljcima i ždere im svu hranu. Nisu je mogli ni ubiti kako treba.' O, da, svi znaju za Snjeguljicu."

„Ubiti?" pitao je David.

„Otrovnom jabukom", reče patuljak.

„Nije baš upalilo. Pogrešno smo odredili dozu."

„Mislio sam da ju je otrovala njezina zla maćeha", reče David.

„Ne čitaš novine", reče patuljak.

„Ispostavilo se da je zla maćeha imala alibi."

„Trebali smo prvo provjeriti", reče Peti. „Izgleda da je u to vrijeme otišla kako bi otrovala nekog drugog. Jedna mogućnost od milijun da se to dogodi. Imali smo peh."

Ovaj je put David ostao bez teksta.

„Hoćete reći da ste vi pokušali otrovati Snjeguljicu?"

„Samo smo htjeli da malo zadrijema", reče Drugi.

„Da zadrijema na duže vrijeme", reče Treći.

„Ali zašto?" pitao je David.

„Vidjet ćeš", reče Prvi.

„Bilo kako bilo, mi smo joj dali jabuku i gric-gric, drijem-drijem, šmrc-šmrc: sirota Snjeguljica, nedostajat-će-nam-zaista-ali-život-ide-dalje.

Polegli smo je na kamenu ploču, oko nje poslagali cvijeće i uplakane zečiče, znaš, cijeli aranžman, i onda dođe vražji princ i poljubi je. Mi tu čak i nemamo princa. Jednostavno se pojavio niotkuda na vražjem bijelom konju. I dok se nisi ni okrenuo, on je sjašio i bacio se na Snjeguljicu kao hrt na zečju rupu. Ne znam koji mu je vrug bio da baulja uokolo i nasumce ljubi nepoznate žene koje upravo spavaju."

„Prostak", reče Treći.

„Treba ga zatvoriti."

„Sve u svemu, dojahao je ovamo na svom bijelom konju poput velikog namirisano podloška za čajnik, petljajući se u posla koja ga se nimalo ne tiču i, dok si rekao 'Keks!', ona se probudi i - uuu-uuh! - koliko je samo bila bijesna. Princ je dobio jezikovu juhu, i to nakon što se prvo izderala na njega jer se usudio svašta učiniti. Nakon što je pet minuta to slušao, princ je, umjesto da se njome oženi, opet zajahao konja i odjahao u suton. Nikad ga više nismo vidjeli. Za cijelu priču s jabukom okrivili smo ovdašnju zlu maćehu, ali ako se iz svega ovoga može nešto naučiti, to je onda činjenica da se moraš pobrinuti da osoba koju planiraš lažno optužiti za neko zlodjelo, to zlodjelo doista može i počinuti.

Bili smo na sudu, dobili smo uvjetnu kaznu za provokaciju, ali im je manjkalo dokaza i rekli su nam da ćemo stradati dogodi li se opet što Snjeguljici, pa makar samo okrznila nokat."

Drug Prvi odglumio je vješanje, ako slučajno David nije shvatio kako bi to oni mogli stradati.

„Oh", reče David.

„Ali ja nisam čuo tu priču."

„Priču!" frknuo je patuljak.

„Još malo i spomenut ćeš: 'I živjeli su sretno do kraja života.' Izgledamo li ti mi sretni? Mi nećemo živjeti sretno do kraja života. Prije ćemo biti očajni do kraja života."

„Trebali smo je ostaviti medvjedima", reče Peti sumorno.

„Medvjedi znaju ljude dokrajčiti kako treba."

„Zlatokosa", reče Prvi kimajući s odobravanjem.

„To je klasik, pravi klasik."

„Oh, bila je grozna", reče Peti.

„Ne možeš ih zapravo kriviti."

„Samo malo", reče David.

„Zlatokosa je pobjegla iz medvjede kuće i nikad se nije onamo vratila."

Zašutio je. Patuljci su ga sad gledali kao da nije baš pri sebi.

„Ili jest?" dodao je.

„Svidjela joj se njihova kaša", reče Prvi blago lupkajući jednu stranu nosa kao da Davidu povjerava važnu tajnu.

„Nije je se mogla zasititi. Naposljetku je dozlogrdila medvjedima i, eto, to je u biti to. A priča kaže da je pobjegla je u šumu i nikad se više nije vratila u medvjedu kuću. Baš uvjerljiva priča!"

„Hoćete reći... da su je ubili?" pitao je David.

„Pojeli su je", reče Prvi.

„S kašom. U ovim krajevima to se onda opisuje kao da je pobjegla i nikad je nitko više nije vidio. To znači da su tu osobu pojeli."

„A gdje je ono: 'Živjeli su sretno do kraja života?'" pitao je David pomalo nesigurno.

„Što to znači?"

„Da su je pojeli brzo", reče Prvi.

I tada su stigli do kuće u kojoj su živjeli patuljci.

Poglavlje četrnaest - O Snjeguljici, koja je doista veoma neugodna

„Kasnite!”

Davidu je zazvonilo u ušima dok je Prvi otvarao vrata kolibe i vrlo nervozno viknuo zvonkim glasom:

„Ej, hej, stigli smo!”, a takvim se glasom Davidov otac katkad obraćao Davidovoj majci kad bi se vratio iz gostionice i kad je znao što ga čeka.

„Nemoj ti me ni: 'Stigli smo'” odgovorila je.

„Gdje ste bili? Umirem od gladi. Želudac mi je prazan kao prazna bačva.”

David još nikad nije čuo takav glas. Bio je to ženski glas, ali uspijevao je istovremeno biti dubok i visok poput onih golemih brazdi što navodno leže na dnu oceana, u vodi.

„Oooh, čujem kako kruli”, reče ženski glas.

„Evo, slušaj.”

Ispružila se velika bijela ruka i zgrabila Prvog za šiju, podigavši ga u zrak i uvukavši u kuću.

„Aha”, reče Prvi nakon nekoliko trenutaka. Glas mu je zvučao malko prigušeno.

„Fadafujem”

David je pustio druge patuljke da uđu u kolibu prije njega. Hodali su poput zarobljenika kojima su rekli da krvnik ima viška slobodnog vremena i da stigne giljotinirati još nekoliko ljudi prije negoli ode kući na čaj. David je zastao i gledao iza sebe u mračnu šumu pitajući se bi li jednostavno trebao riskirati i ostati vani.

„Zatvori ta vrata!” reče glas.

„Smrzavam se. Zubi mi cvokoću.”

Smatrajući da nema drugog izbora, David je zakoračio u kolibu i čvrsto zatvorio vrata za sobom.

Ispred njega je stajala najkrupnija, najdeblja žena koju je David ikad vidio. Lice joj je bilo premazano bijelom šminkom. Imala je crnu kosu, straga zavezanu pamučnom vrpcom jarke boje, a usne su joj bile obojene u ljubičasto. Nosila je ružičastu haljinu, dovoljno veliku da u nju stane omanji cirkus. Prvoga je čvrsto priljubila uz nabore haljine kako bi bolje čuo neobične zvukove koje je trenutačno proizvodio veliki želudac u njezinoj nutrini.

Malene su mu nožice gotovo doticale tlo. Haljina je bila ukrašena tolikim vrpčama, gumbima i mašnjama da Davidu nije bilo jasno kako se gospođa može sjetiti koji joj služe da se izbavi iz haljine, a koji su ondje samo za ukras. Stopala je ugurala u svilene papuče koje su joj bile premalene za najmanje tri broja, a prstenje joj je bilo gotovo posve prekriveno mesom.

„Tko si pak ti?” pitala je.

„On nam je dvištvo”, reče Prvi.

„Društvo?” pitala je žena ispustivši Prvoga poput neželjene igračke.

„Zašto nisi rekao da dovodiš društvo?” Popravila je kosu i osmjehnula se otkrivši zube zamrljane ružem.

„Dotjerala bih se. Našminkala.“

David je čuo Trećeg kako šapće nešto Osmom. Riječi bile su jedva čujne. Nažalost, ipak su bile dovoljno glasne za ženin sluh i Treći je zbog njih dobio udarac po glavi.

„Pazi što pričaš“ reče ona.

„Drski seronjo!“

Potom je ispružila veliku blijedu ruku prema Davidu i malko se naklonila.

„Snjeguljica“, reče.

„Sigurna sam da će mi biti drago što sam te upoznala.“

David se rukovao s njom i u panici gledao kako mu prsti nestaju u Snjeguljičinu spužvastom dlanu.

„Ja sam David“, reče.

„Lijepo ime“, reče Snjeguljica. Zahihotala se i zabila bradu u prsa. Ta je kretnja stvorila toliko mesnatih nabora da se činilo kako joj se glava topi.

„Jesi li ti princ?“

„Nisam“, reče David.

„Žao mi je.“

Snjeguljica se doimala razočarana. Pustila je Davidovu ruku i pokušala se poigrati jednim od svojih prstena, ali prsten je bio tako uzak da se nije micao.

„Možda plemić?“

„Ne.“

„Plemićev sin koji će dobiti veliko nasljedstvo za osamnaesti rođendan?“

David se pretvarao da razmišlja o pitanju.

„Hmm, opet ne“, reče.

„Što si onda? Nemoj mi reći da si još jedan od njihovih strašno dosadnih prijatelja koji dođu ovamo pričati o radnicima i ugnjetavanju. Upozorila sam ih, doista jesam: nema razgovora o revolucijama dok ne popijem čaj.“

„Ali mi stvarno jesmo ugnjetavani“, pobunio se Prvi.

„Naravno da jeste!“ reče Snjeguljica. „Visoki ste svega metar. Sad idi za mene pristaviti čaj dok sam još dobre volje. I izuj čizme. Ne želim da mi zablatite lijepi čisti pod. Jučer ste ga očistili.“

Patuljci su izuli čizme i ostavili ih kod vrata zajedno s alatom, a potom su stali u red kako bi oprali ruke u malom umivaoniku prije negoli krenu pripremati večernji objed. Rezali su kruh i sjeckali povrće dok su se dva zeca pekla na vatri. Davidu je od mirisa curila slina na usta.

„Pretpostavljam da ćeš htjet' jesti i tako to“, reče Snjeguljica Davidu.

„Prilično sam gladan“, priznao je David.

„E pa, mo'š uzet malo njihovog zeca. Ja svog ne dam.“

Snjeguljica se stropoštala u veliki naslonjač pokraj vatre. Napuhala je obraze i glasno uzdahnula.

„Mrzim tu bit“, reče ona.

„Tako je strašno dosadno.“

„Zašto jednostavno ne odeš?“ pitao je David.

„Odem?" reče Snjeguljica.

„A kamo bih osla?"

„Zar nemaš svoj dom?" pitao je David.

„Tata i maćeha su se odselili. Kažu da je njihov stan premalen za mene. Ionako su i oni strašno dosadni te se radije dosađujem ovdje nego s njima."

„Oh", reče David. Pitao se bi li trebao spomenuti suđenje i pokušaj patuljaka da otruju Snjeguljicu. To ga je veoma zanimalo, ali činilo mu se da možda ne bi bilo pristojno pitati. Uostalom, nije htio da patuljci upadnu u neprilike još veće od ovih u kojima su se nalazili. Na kraju je Snjeguljica odlučila umjesto njega.

Nagnula se prema naprijed i prošaptala glasom koji je zvučao kao stijena koja se trlja o stijenu:

„Oni se ionako trebaju brinut' za mene. Sudac im je reko da moraju jer su me pokušali otrovat'"

David je mislio da ne bi želio živjeti s nekim tko ga je već jedanput pokušao otrovati, ali pretpostavljao je da se Snjeguljica ne boji da bi patuljci to mogli pokušati opet. Da to ponovno učine, izgubili bi glavu, iako je Prvi imao takav izraz lica da je David mislio kako smrt možda postane poželjna nakon što neko vrijeme živiš sa Snjeguljicom.

„Ali zar ne želiš upoznati zgodnog princa?" pitao je David.

„Upoznala sam ga", reče Snjeguljica. Sanjivo je gledala kroz prozor.

„Probudio me poljupcem, al' onda je moro otići. Ali reko mi je da će se vratiti kad ubije nekog zmaja."

„Trebao je ostati i prvo se pobrinuti za ovog kojeg mi imamo", promrmljao je Treći. Snjeguljica je na njega bacila kladu.

„Vidiš li što ja moram trpjeti?" rekla je Davidu.

„Cijeli sam dan sama dok oni rade u rudniku i onda moram slušati njihove žalopojke čim se vrate kući. Ne znam ni zašto se bakću s tim pustim rudarenjem. Nikad ništa ne nađu!"

David je vidio kako se patuljci pogledavaju nakon što su čuli što Snjeguljica govori. Davidu se čak učinilo da je čuo kako se Treći zasmijuljio, dok ga Četvrti nije udario u cjevanicu i rekao mu da zašuti.

„Tako ću ostat' ovdje s ovim društvom dok se ne vrati moj princ", reče Snjeguljica.

„Ili dok ne dođe neki drugi princ i odluči se mnome oženiti, ma što se prvo dogodi."

Snjeguljica je odgrizla zanokticu s malog prsta i ispljunula je u vatru.

„A sad", reče zaključujući temu, „GDJE MI JE ČAJ?"

Zatresla se svaka šalica, tava i tanjur u kolibi. Sa stropa je padala prašina. David je vidio obitelj miševa kako napušta mišju rupu i bježi u pukotinu u zidu glavom bez obzira.

„Uvijek sam malo glasna kad ogladnim", reče Snjeguljica.

„Tako. Neka mi ne'ko doda tog zeca..."

Jeli su u tišini, jedino se na Snjeguljičinom kraju stola čulo srkanje, grebanje, žvakanje i podrigivanje. Doista je mnogo pojela. Oglodala je svog zeca do kostiju i onda počela krasti meso s tanjura Šestoga, a da ga nije ni pitala smije li. Proždrla je cijeli kruh i pola komada veoma smrdljivog sira. Ispila je vrag bi ga znao koliko vrčeva piva koje su patuljci varili u svom štaglju te je sve okrunila dvama komadima voćne torte koju je ispekao Prvi, iako se žalila kad joj se groždica uvukla među zube.

„Rekao sam ti da je malo suha“, Drugi je šapnuo Prvome. Prvi se samo namrštió.

Kad više nije ostalo ništa za jelo, Snjeguljica se odgegala do stola i stropoštala u svoj naslonjač pokraj vatre na kojem je u trenu zaspala.

David je pomogao patuljcima da pospreme stol i operu suđe te im se pridružio u kutu prostorije gdje su zapalili lule. Duhan je zaudarao kao zapaljene, smrdljive, stare čarape. Prvi je ponudio Davidu da puši s njim lulu, ali David je pristojno odbio ponudu.

„Što iskopavate?“ pitao je.

Nekoliko se patuljaka nakašljalo i David je primijetio da nijedan ne želi susresti njegov pogled. Činilo se da je samo Prvi voljan pokušati odgovoriti na pitanje.

„Recimo ugljen“, reče.

„Recimo?“

„Pa, vrstu ugljena. Riječ je o nečem što je, recimo, nekoć bio ugljen.“

„Ugljenasto je“, pritekao je u pomoć Treći. David je razmišljao o ovome.

„Mislite na, hmm, dijamante?“ Sedam malih prilika u trenu ga je zaskočilo.

Prvi je ručicom pokrio Davidova usta i rekao:

„Nikad više nemoj izgovoriti tu riječ ovdje.

Nikada.“

David je kimnuo. Kad su se patuljci uvjerali da je shvatio ozbiljnost situacije, sišli su s njega.

„Onda ni Snjeguljica ne zna za ugljenastu tvar“, reče.

„Ne zna“, reče Prvi.

„Nikad, hmmm, nije došlo do toga.“

„Zar joj ne vjerujete?“

„Bi li joj ti vjerovao?“ pitao je Treći.

„Kad je zimus bilo teško nabaviti hranu, Četvrti se probudio i našao je kako gricka njegovo stopalo.“ Četvrti je važno kimnuo kako bi David znao da je ovo živa istina.

„Još imam ožiljke“, reče.

„Kad bi saznala da rudnik radi, otela bi nam sve do posljednjeg dragog kamena“, nastavio je Treći.

„Bili bismo još potlačeniji negoli dosad. I siromašniji.“

David se osvrnuo oko sebe da pogleda kolibu. Zbilja nije bila bogzna što. Imala je dvije prostorije: ovu u kojoj su sad sjedili i spavaću sobu koju je

Snjeguljica prisvojila. Patuljci su spavali zajedno u jednom krevetu u kutu pokraj vatre, trojica s jedne strane i četvorica s druge.

„Da nema nje, mogli bismo malo urediti kolibu", reče Prvi.

„No počnemo li ulagati novac u nju, postat će sumnjičava tako da je moramo ostaviti kakva jest. Ne možemo kupiti čak ni drugi krevet.

„No nema li u blizini ljudi koji znaju za rudnik? Zar nitko ne sumnja?"

„O, pa, uvijek smo ljudima govorili da rudarenjem zaradimo nešto malo," reče patuljak, „tek toliko da možemo preživjeti. Rudarenje je težak posao i nitko ga ne želi raditi ako nije siguran da će se obogatiti.

Dokle god smo samozatajni i ne počnemo rasipati novac na skupu odjeću ili zlatne lance... "

„Ili krevete", reče Osmi.

„Ili krevete", složio se Prvi.

„Sve će biti u redu. Jedino je problem u tome što se nitko od nas ne pomlađuje i bilo bi lijepo da sad možemo malo usporiti i priuštiti si neke udobnosti."

Patuljci su pogledali u Snjeguljicu koja je hrkala u naslonjaču i uglas uzdahnuli.

„Zapravo se nadamo da ćemo podmititi nekog tko bi je preuzeo", naposljetku je priznao Prvi.

„Misliš, platiti nekom da se njome oženi?" pitao je David.

„Taj bi, dakako, trebao biti priličan očajnik, ali pobrinuli bismo se da mu se isplati", reče Prvi.

„Doduše, nisam siguran ni da se za sve dijamante iz ovog kraja isplati s njom živjeti, ali dali bismo mu dovoljno da mu olakšamo teret. Mogao bi kupiti krasne čepiće za uši i vrlo velik krevet."

Neki su patuljci sad već zadrijemali. Prvi je uzeo dugačak štap i nervozno se približio Snjeguljici.

„Ne voli da je bude", objasnio je Davidu.

„Shvatili smo da je ovo najlakše za sve." Bocnuo je Snjeguljicu vrškom štapa. Ništa se nije dogodilo.

„Mislim da ćeš to morati jače", reče David.

Ovaj je put patuljak pošteno ubo Snjeguljicu. Činilo se da je upalilo jer je Snjeguljica u trenu zgrabila štap i snažno ga potegnula, umalo gurnuvši Prvoga ravno u kamin, a Prvi se tek tad sjetio pustiti štap te je umjesto u kamin upao u kantu za ugljen.

„Uf", reče Snjeguljica.

„Njam-njam".

Obrisala je slinu s usta, ustala iz naslonjača i odgegala se u spavaću sobu.

„Ujutro šunka," reče, „četiri jaja i kobasica. Ne, neka bude osam kobasica."

Uto je za sobom zalupila vratima, srušila se na krevet i odmah utonula u dubok san.

David se skutio u naslonjaču pokraj kamina. Kuća je tutnjala od Snjeguljičina hrkanja i mješavine hrkanja, pištanja i prašnjavog kašlja patuljaka. David je pomislio na Šumara i trag krvi što je vodio u šumu. Sjetio se Leroja i izraza u lupovim očima. David je znao da ne može ostati s patuljcima dulje od jedne noći. Morao je krenuti dalje. Morao je doći do kralja.

David je ustao iz naslonjača i odšetao do prozora. Tama je bila tako gusta i teška da se nije vidio prst pred nosom. Osluhnuo je, ali čuo je samo kako huče sova. Nije zaboravio što ga je dovelo ovamo, ali majčin glas nije dopro do njega otkako je ušao u ovaj novi svijet. Moći će je naći samo ako ga dozove.

„Mama“, prošaptao je.

„Ako si tu negdje, trebam tvoju pomoć. Ne mogu te naći ako mi ne pokažeš put.“ No nije bilo odgovora.

Otišao je natrag do naslonjača i zažmirio. Zaspao je i sanjao svoju spavaću sobu, oca i njegovu novu obitelj koja nije bila sama u kući. U njegovu snu Krivi se šuljao hodnikom dok nije stigao do Georgiejeve sobe, gdje je dugo stajao gledajući dijete te je potom izašao iz kuće i vratio se u svoj svijet.

Poglavlje petnaest - O jelen - djevojci

Snjeguljica je još hrkala u krevetu kad su David i patuljci ujutro otišli iz kolibe te se činilo da su čovječuljci tim više raspoloženi što se više udaljavaju od nje. Hodali su s njim sve do bijele ceste, a potom su svi stali oko njega, pomalo nelagodno, te su zajedno pokušavali naći najbolji način da se oprostite.

„Naravno, ne možemo ti reći gdje je rudnik“, reče Prvi.

„Naravno“, reče David.

„To mi je potpuno jasno.“

„Jer to je više-manje tajna.“

„Da, naravno.“

„Ne želimo da nam ondje njuška tko se sjeti.“

„To mi se čini vrlo razumljivim.“ Prvi se zamišljeno počeošao za uho.

„Nalazi se iza onog velikog brda zdesna“, reče brzo.

„Staza vodi donde. No dobro je skrivena pa je moraš potražiti. Označena je okom uklesanim u stablo. Bar mislimo da je uklesano. Nikad se ne zna s tim stablima. Za slučaj da jednom, znaš, poželiš društvance.“

Lice Prvoga ozarilo se.

„Ha!“ reče.

„Društvance! Shvaćaš što sam rekao? Znaš, društvance, prijatelji, a upotrijebio sam umanjenicu jer smo skupina patuljaka. Shvaćaš?“

David je shvaćao i poslušno se nasmijao.

„Samo upamti jedno“, reče Prvi.

„Ako naiđeš na princa ili mladog plemića, zapravo, naiđeš li na ikog tko izgleda dovoljno očajan da bi se za novac oženio krupnom ženom, pošalji nam ga, dobro? Neka nas čeka na cesti dok ne dođemo. Ne želimo da sam ide u kolibu i, pa, znaš...“

„Da se prepadne i pobjegne?“ David je dovršio umjesto njega.

„Da, točno. Pa, sretno, i drži se ceste. Imaš jedan-dva dana hoda do jednog sela i ondje sigurno ima netko tko ti može pomoći u tvom pohodu, ali nemoj da te išta namami da skreneš s puta, ma što vidio. U ovoj šumi ima kojekakvih grozota i imaju metode kojima namamljuju ljude u svoje pandže, stoga pazi kuda ideš.“

Tako je David ostao bez ovog društvanca kad su patuljci iščeznuli u šumi. David ih je čuo kako, dok koračaju, pjevaju pjesmu koju je smislio Prvi tijekom odlaska na posao. Nije imala bogzna kakvu melodiju i činilo se da je Prvome bilo teško naći odgovarajuću rimu za raspodjelu zajedničkih dobara rada i ugnjetavanje koje provode kapitalističke ulizice, no David je ipak bio tužan kad je pjesma utihnula, a on ostao sam na tihoj cesti.

Davidu su patuljci bili dragi. Često nije imao pojma o čemu govore, ali za skupinu ratobornih, radničkom klasom opsjednutih čovječuljaka bili su prilično zabavni. Kad su ga ostavili, osjećao se vrlo sam. Iako je ovo očito bila glavna prometnica, činilo se da nitko ne putuje njome osim Davida. Tu i tamo naišao bi na tragove drugih koji su ovuda prošli: odavno ohlađene ostatke vatre i kožnati remen koji je s jedne strane izgrizla gladna životinja, no činilo se da je to jedino

što će toga dana vidjeti. Neprestani sumrak koji se dosta mijenjao samo rano ujutro i kasno uvečer isisavao mu je energiju i kvario raspoloženje te je shvatio da mu misli lutaju.

Katkad se činilo da je zaspao hodajući jer bi usnio kratke snove, imao vizije u kojima dr. Moberley stoji nad njim i obraća mu se te proživljavao razdoblja gubitka svijesti u kojima mu se činilo da čuje očev glas. Potom bi se iznenada probudio kad bi mu stopala skrenula sa staze, a noge mu se umalo saplele kad bi prešao s kamenja na travu.

Shvatio je da je veoma gladan. Jeo je tog jutra s patuljcima, ali želudac mu je sad krulio i bolio ga je. Imao je još hrane u naprtnjači i patuljci su malo povećali njegove zalihe, davši mu komade suhog voća, no nije imao predodžbu o tome koliko će morati putovati dok ne dođe do kraljeva dvorca. To mu čak ni patuljci nisu znali reći. Koliko je David shvatio, kralj se nije previše trudio oko upravljanja kraljevstvom.

Prvi je rekao Davidu da je jednom u kolibu došao netko tko je tvrdio da je kraljevski skupljač poreza, ali, nakon što je proveo sat vremena u društvu Snjeguljice, otišao je ostavivši šešir i nikad se nije vratio. Jedine činjenice koje je Prvi mogao potvrditi u vezi s kraljem svodile su se na to da kralj (vjerojatno) postoji i da negdje na kraju ceste kojom David putuje postoji dvorac, iako ga Prvi nikad nije vidio. I tako je David nastavio hodati, misli su mu lutale, želudac ga je bolio, a cesta pred njim sjajila se bjeličasto.

Nekoliko puta se poskliznuo i pao u jarak te je tako jednom prilikom ugledao jabuke kako vise s grana stabala odvojenih od šume. Izgledale su zeleno i gotovo zrelo i osjetio je kako mu slina navire na usta. Sjetio se savjeta patuljaka, njihova upozorenja da se uvijek treba držati staze i da ga plodovi šume ne smiju dovesti u kušnju. No kakvo bi zlo bilo u tome da ubere nekoliko jabuka sa stabla? Ne bi se udaljio nekamo odakle se ne vidi cesta te bi pomoću neke otpale grane vjerojatno mogao ubrati dovoljno voća za cijeli dan, a možda i dulje. Zastao je i osluhnuo, ali nije čuo ništa. Šuma je bila tiha.

David je skrenuo s ceste. Tlo je bilo meko i, kad je zakoračio, njegova su stopala šljapajući proizvodila neugodan zvuk. Što se više približavao drvetu, vidio je da je voće na vrhovima grana manje i nezrelije negoli jabuke na vrhu i u sredini stabla, koje su sve bile velike poput muške šake. Mogao ih je dohvatiti ako se popne, a penjanje na stabla bilo je nešto čemu je David doista bio vičan.

Trebalo mu je svega nekoliko minuta da se uspne uz deblo i David je uskoro sjedio na udubljenju jedne grane grickajući jabuku koja mu se činila nevjerojatno slatkom. Već tjednima nije pojeo jabuku, otkako vlasnik jednog imanja nije potajice donio Rose nekoliko jabuka rekavši da su za mališane. Te su jabuke bile malene i kisele, ali ove su bile predivne.

Sok mu se slijevao niz bradu, a meso ploda u ustima bilo je žilavo. Proždri je posljednji zalogaj prve jabuke i bacio koru, a potom ubrao drugu. Ovu je pojeo sporije, sjetivši se majčinih upozorenja o tome da s jabukama ne treba pretjerivati. Rekla je da uzrokuju žgaravicu. David je pretpostavio da prejedanje

može uzrokovati mučninu, ali nije bio siguran koje pravilo vrijedi ako nisi jeo gotovo cijeli dan. Bio je siguran samo u to da je voće bilo ukusno i da je njegov želudac bio za to zahvalan.

Pojeo je pola druge jabuke kad je dolje u šumi čuo neko komešanje. Nešto mu se brzo približavalo s lijeve strane. Vidio je kretanje u grmlju i nakratko ugledao žućkastosmeđu životinjsku kožu. Životinja je izgledala kao jelen, ali David joj nije mogao vidjeti glavu, no bilo mu je jasno da bježi od neke opasnosti. David je umah pomislio na vukove.

Skutrio se bliže uz deblo i pokušao se njime zaštititi. Za to se vrijeme pitao hoće li vukovi dok prolaze osjetiti njegov miris na tlu ili će im jelen biti tako primamljiv da njihova osjetila neće reagirati na Davida.

Nekoliko sekundi poslije jelen je napustio zaklon i izašao na proplanak podno Davidova stabla. Zastao je na tren, kao da ne zna u kojem bi smjeru krenuo, i David je u tom trenutku prvi put mogao dobro pogledati njegovu glavu. Prizor ga je nagnao da uzdahne jer to nije bila glava jelena, nego plavokose djevojčice tamnozelenih očiju. Vidio je mjesto gdje joj završava ljudski vrat i počinje jelenje tijelo jer crveni je obrub označavao mjesto na kojem su dva bića spojena u jedno. Djevojka je zirnula prema gore jer ju je zvuk iznenadio i njezine su se oči susrele s Davidovima.

„Pomozi mi!“ preklinjala je.

„Molim te.“

Potom se približio lovac i David je vidio kako na proplanak izbijaju konj i jahač. Jahač je napeo luk i bio spreman odapeti strijelu. Jelen-djevojka također ih je čula jer su joj se stražnje noge napele i skočila je naprijed prema zaklonu šume. Još je bila u skoku kad joj se strijela zabila u vrat. Tijelo joj je od udarca palo na desnu stranu i ostalo ležati na tlu trzajući se. Usta jelen-djevojke otvarala su se i zatvarala dok je pokušavala izgovoriti svoje posljednje riječi. Stražnje su joj noge udarale o zemlju, tijelo joj je drhtalo, a potom se prestala micati.

Jahač je dokaskao na proplanak na golemu crnom konju. Na glavi je imao kapuljaču i bio je odjeven u boje jesenje šume - nijanse zelene i jantarno žute. U lijevoj je ruci držao kratak luk, a tobolac sa strijelama visio mu je preko ramena. Sjahao je s konja, iz korica na sedlu isukao je dugačak mač i približio se tijelu što je ležalo na tlu. Podigao je mač i zamahnuo jedanput, pa još jedanput prema vratu jelen-djevojke. Nakon prvog udarca David je skrenuo pogled stavivši ruku na usta i čvrsto zažmirivši. Kad se usudio opet zirnuti, djevojčina je glava bila odvojena od jelenjeg tijela i lovac ju je nosio držeći je za kosu dok joj je tamna krv iz vrata kapala na šumsko tlo. Zavezao je njezinu kosu za rub svog sedla tako da je glava visjela na konjskim sapima, a potom je prebacio jelenje truplo preko konja te se spremao opet zajahati. Već je podigao lijevu nogu kad je zastao i zagledao se u tlo. David je pratio njegov pogled i pokraj kopita konja vidio bačenu koru jabuke. Lovac je spustio nogu i zagledao se u koru, a potom brzom kretnjom izvadio strijelu iz tobolca i napeo je o luk.

Vrh strijele bio je podignut prema stablu jabuke i zaustavio se uperen točno prema Davidu.

„Sidi“, reče lovac, a glas mu je pomalo prigušio šal koji je nosio preko usta. „Sidi ili ću te pogoditi tako da ćeš pasti.“

David nije imao drugog izbora nego poslušati ga. Osjetio je da će zaplakati. Očajnički se htio suzdržati, ali u zraku je ćutio miris krvi jelen-djevojke. Jedina mu je nada bila da se lovac toga dana nalovio i da će zbog toga možda smatrati shodnim poštedjeti Davida.

David je sišao sa stabla. Na trenutak je bio u kušnji da potrči i pokuša se skloniti u šumi, ali gotovo odmah je odbacio tu ideju. Lovac koji, dok jaše na konju, može strijelom ubiti jelena u skoku sigurno bi još lakše pogodio dječaka koji trči. Nije imao druge nego da se nada da će lovac imati milosti, no dok je stajao ondje ispred siluete s kapuljačom, pogledao je u djevojčine slijepe oči i pitao se može li se nadati milosti od nekog tko je bio kadar učiniti takvo što.

„Lezi“, reče lovac.

„Na trbuh.“

„Molim vas, nemojte mi nauditi“, reče David.

„Lezi!“

David je kleknuo na tlo, a potom se pokušao ispružiti. Čuo je lovca kako se približava i potom se našao ruku stegnutih iza leđa i zglobova zavezanih grubim užetom. Mač mu je oduzet. Noge su mu bile svezane na gležnjevima, bio je podignut u zrak i prebačen preko leđa velikog konja. Tijelo mu je ležalo na jelenovu, lijevi bok bolno mu se naslanjao na sedlo.

No David nije razmišljao o boli, čak ni kad su počeli kaskati i kad se bol koju je osjećao na bokovima pretvorila u redovito, ritmično udaranje zbog kojeg mu se činilo da mu se oštrica bodeža zariva među rebra. Ne, David nije mogao razmišljati ni o čemu osim o glavi jelen-djevojke jer, dok su jahali, njezino se lice trljalo o njegovo, njezina topla krv mrljala mu je obraz, a svoj odraz vidio je u tamnozelenim zrcalima njezinih očiju.

Poglavlje šesnaest - O tri kirurga

Jahali su, kako se Davidu činilo, sat vremena, a možda i dulje. Lovac nije govorio. Davidu se vrtjelo od toga što visi s konja i boljela ga je glava. Miris krvi jelen-djevojke bio je vrlo snažan i dodir njezine kože na njegovoj postajao je tijekom putovanja sve hladniji. Napokon su stigli do dugačke kamene kuće u šumi.

Bila je jednostavna i neukrašena, uskih prozora i visoka krova. S jedne je strane stajala velika staja u kojoj je jahač zavezao svog konja. Ondje je bilo i drugih životinja. U staji je stajala srna, žvakala slamu i treptala pri pogledu na pridošlice. U žičanom je kokošinjcu bilo pilića, a u kunićnjaku zečeva.

Nedaleko od njih lisica je grebala rešetke svog kaveza, usredotočena na lovca i na ukusni plijen koji joj je bio za dlaku izvan dometa. Jahač je sjahao i odvezao sa sedla glavu jelen-djevojke. Drugom je rukom podigao Davida, prebacio ga preko ramena i odnio ga u kuću.

Glava jelen-djevojke lagano je bubnula u vrata kad je lovac podigao zasun. Potom su ušli i lovac je Davida bacio na kameni pod. David je pao na leđa i ostao ondje ležati, zbunjen i prestrašen dok su se, jedna za drugom, palile svjetiljke te je David napokon mogao vidjeti lovčevu jazbinu.

Zidovi su bili prepuni glava od kojih je svaka bila postavljena na drvenu dasku i pričvršćena za kamen. Mnoge su glave bile životinjske - jelenje, vučje, čak i jedna lupovska koja je, činilo se, dobila počasno mjesto na sredini zida, no druge su glave bile ljudske. Neke su pripadale mladima, tri su bile veoma stare, ali većina ih je, činilo se, pripadala djeci, dječacima i djevojčicama, čije su oči zamijenila stakla što su svjetlucala na svjetlosti lampe.

Na jednoj je strani sobe bio kamin i pokraj njega slamarica. Uz drugi kameni zid stajao je malen radni stol i jedna stolica. David je okrenuo glavu i vidio sušeno meso kako visi na kukama na drugoj strani sobe. Nije mogao znati je li ljudsko ili životinjsko. No prostorijom su dominirala dva velika hrastova stola, tako golema da su morala biti sastavljena unutar kuće, komad po komad. Bili su umrljani krvlju i s mjesta na kojem je ležao David je mogao vidjeti da na njima stoje lanci, lisice i kožnati remeni.

Na jednoj strani stola stajao je stalak s noževima i kirurškim instrumentima koji su svi očito bili stari, ali istovremeno oštri i očišćeni. Iznad stola na urešenu je drvu visjela zbirka metalnih i staklenih cjevčica od kojih je jedna polovica bila tanka poput igle, a druga polovica debela kao Davidova ruka. Na policama su stajale bočice svih oblika i veličina: neke su bile napunjene prozirnom tekućinom, a ostale su služile za pohranjivanje dijelova tijela. Jedna je bočica bila gotovo do vrha napunjena očnim jabučicama. Davidu su jabučice izgledale živo, kao da ih to što su iskopane iz duplji nije lišilo sposobnosti da vide. U jednoj drugoj bočici stajala je ženska ruka sa zlatnim prstenom i crvenim lakom namazanim noktima koji se polako gulio s njih. U trećoj je bilo pola mozga čije su unutarnje funkcije bile izložene i označene raznobojnim pribadačama. Bilo je tu i gorih stvari od ovih, oh, mnogo gorih...

Čuo je sve glasnije korake. Lovac je stajao nad njime, kapuljača mu je sad bila spuštena i maknuo je šal, otkrivši lice. Bilo je to žensko lice. Koža joj je bila crvenkasta i obična, usta tanka i nenasmijana. Kosa joj je bila labavo zavezana na tjemenu. Bila je crna, bijela i srebrna poput jazavčeva krzna. David ju je gledao dok je raspuštala pletenice koje su se poput slapa rasule po ramenima i niz leđa. Kleknula je i prstima desne ruke zgrabila Davidovo lice okrećući ga amo-tamo i proučavajući njegovu lubanju. Potom je ispustila lice i popipala mu vrat te mišiće na rukama i nogama.

„Bit ćeš dobar“, rekla je više za sebe nego za Davida te ga je ostavila da leži na podu dok je obrađivala glavu jelen-djevojke. Nije mu se nijednom obratila dok nije završila posao koji je trajao satima. Podigla je Davida i posjela ga na nisku stolicu prije negoli mu je pokazala plodove svog rada.

Glava jelen-djevojke bila je postavljena na komad tamnog drva. Kosa joj je bila oprana i raširena po ploči, a pridržavao ju je tanki sloj ljepila. Oči su joj bile izvađene i zamijenjene zelenim i crnim staklenim ovalima. Koža joj je bila premazana voštanom tvari kako bi se očuvala, a glava joj je, kad je lovkinja kucnula o nju prstom, zvučala šuplje.

„Lijepa je, zar ne?“ pitala je lovkinja.

David je zatresao glavom, ali nije ništa rekao. Djevojka je nekoć imala ime. Imala je majku i oca, možda i sestre i braću. Sada bi se igrala i voljela nekoga i netko bi zauzvrat volio nju. Mogla je odrasti i roditi vlastitu djecu. Sve je to sad bilo izgubljeno.

„Ne slažeš se?“ pitala je lovkinja.

„Možda je žališ. Ali razmisli, u nadolazećim godinama postala bi stara i ružna. Muškarci bi je iskorištavali. Djeca bi izletjela iz nje. Zubi bi joj istrunuli i ispali iz glave, koža bi joj se naborala i ostarjela bi, a kosa bi joj postala tankom i sijedom. Sad će vječno biti dijete i bit će vječno prekrasna.“

Lovkinja se nagnula. Prislonila je ruku na Davidov obraz i prvi se put osmjehnula.

„Uskoro ćeš i ti biti poput nje.“ David je okrenuo glavu na drugu stranu.

„Tko si ti?“ pitao je.

„Zašto ovo radiš?“

„Ja sam lovkinja“, odgovorila je jednostavno.

„Lovkinja mora loviti.“

„Ali ovo je bila djevojčica“, reče David.

„Djevojčica u tijelu životinje, ali ipak djevojčica. Čuo sam je kako govori. Bila je preplašena. I onda si je ti ubila.“

Lovkinja je gladila kosu jelen-djevojčice.

„Da“, rekla je nježno.

„Trajala je dulje nego što sam očekivala. Bila je lukavija nego što sam mislila. Možda bi joj lisičje tijelo bolje pristajalo, ali sad je prekasno za to.“

„Ti si je učinila takvom?“ trgnuo se David. Bio je preplašen, ali njegovo gađenje nad time što je lovkinja napravila prožimalo mu je svaku riječ. Žučljivost

njegova glasa iznenadila je ženu i očito je smatrala da treba nekako opravdati svoje postupke.

„Lovac uvijek traga za novim plijenom" reče.

„Ja sam se već zasitila lovljenjem zvijeri, a ljudi su bijedna lovina. Umovi su im bistri, ali tijela su im slaba. I onda sam pomislila kako bi bilo krasno da mogu spojiti tijelo životinje s inteligencijom ljudskog bića. Kakav bi to bio test za moje vještine! Ali bilo je teško, čak vrlo teško stvoriti takve hibride: i životinje i ljudi izdahnuli bi prije negoli bih ih uspjela spojiti. Nisam mogla održati krvarenje dovoljno dugo da bih omogućila spajanje. Mozgovi bi im umrli, srca se zaustavila i cijeli moj rad bi propao, kap po kap crvene krvi."

„I onda mi se nasmiješila sreća. Tri kirurga putovala su šumom, ja sam ih napala, zarobila i dovela ovamo. Pričali su mi o pomasti koju su napravili i koja odrezanu ruku može zalijepiti natrag za zglob, kao i nogu natrag za trup. Natjerala sam ih da mi pokažu što znaju. Odrezala sam ruku jednom od njih i ostali su je zalijepili natrag, kao što su i rekli da mogu. Onda sam prerezala drugog kirurga napola i prijatelji su ga opet spojili. Naposljetku sam trećem odrubila glavu i oni su mu je natakneli natrag na vrat."

„Oni su postali moja prva nova lovina", reče pokazavši glave trojice starijih muškaraca na zidu, „nakon što su mi rekli kako mogu sama napraviti pomadu. Sad je svaki plijen drukčiji jer svako dijete unese nešto svoje u životinju s kojom ga ja spojim."

„Ali zašto djeca?" pitao je David.

„Jer odrasli očajavaju," odgovorila je, „ali djeca ne. Djeca se prilagode svojim novim tijelima i životima jer svako dijete sanja o tome da bude životinjom. I, iskreno, više volim loviti djecu. Lov na njih je zanimljiviji i bolji su trofeji za moj zid jer su djeca prekrasna."

Lovkinja je zakoračila unatrag i pomno promatrala Davida kao da je tek sad postala svjesna tona njegovih pitanja.

„Kako se ti zoveš i odakle si došao?" pitala je.

„Nisi iz ovih krajeva. Znam po tvom mirisu i govoru."

„Zovem se David. Dolazim s nekog drugog mjesta."

„Kojeg mjesta?"

„Iz Engleske."

„En-gles-ke", ponovila je žena.

„I kako si dospio ovamo?"

„Postojao je prolaz između moje i ove zemlje. Prošao sam njime, ali sad se ne mogu vratiti."

„Veoma tužno, veoma tužno", reče lovkinja. „A ima li mnogo djece u En-gles-koj?"

David nije odgovorio. Žena mu je zgrabila lice i zarila mu nokte u kožu.

„Odgovori mi!"

„Ima", reče David nevoljko.

Lovkinja ga je pustila.

„Možda ću te natjerati da mi pokažeš put. Tu sad ima vrlo malo djece. Ne lutaju više kao nekoć. Ova tu", pokazala je glavu jelen-djevojčice, „mi je bila posljednja i čuvala sam je. Sada, doduše, imam tebe tako da... Trebam li te upotrijebiti kao nju ili te natjerati da me odvedeš u En-gles-ku?"

Odmaknula se od Davida i neko vrijeme razmišljala.

„Ja sam strpljiva", reče naposljetku.

„Poznajem ovaj kraj i već sam i ranije preživjela promjene u njemu. Djeca će se vratiti. Uskoro će doći zima i ja imam dovoljno hrane da preživim. Ti ćeš mi biti posljednja lovina prije negoli se spusti snijeg. Preobrazit ću te u lisicu jer mislim da si pametniji i od moga malog jelena. Tko zna, možda mi pobjegneš i proživiš svoj život u nekom skrivenom dijelu šume, iako to još nikome nije uspjelo. Uvijek ima nade, moj Davide, uvijek ima nade. Sad spavaj jer sutra počinjemo."

Na to je očistila Davidovo lice krpicom i nježno mu poljubila usne. Potom ga je odnijela na veliki stol i ondje ga zavezala lancima za slučaj da pokuša pobjeći tijekom noći te je potom ugasila sve svjetiljke. Razodjenula se na svjetlu vatre i potom naga legla na slamaricu i zaspala.

No David nije spavao. Razmišljao je o svojoj situaciji. Prisjetio se svojih priča i Šumara kako mu priča priču o kući od paprenjaka. Nešto se moglo naučiti iz svake priče. I nakon nekog vremena počeo je kovati plan.

Poglavlje sedamnaest - O kentaurima i lovkinjinoj taštini

Rano idućeg jutra lovkinja se probudila i odjenula. Ispekla je nešto mesa na vatri i pojela ga uz čaj od začina i bilja, potom je prišla Davidu i podignula ga. Leđa i udovi boljeli su ga od tvrdog stola i zbog toga što su mu kretnje bile ograničene konopcima. Spavao je vrlo kratko, ali sad je imao cilj. Do ovog trenutka uvelike je ovisio o dobroj volji drugih ljudi koji su se brinuli za nj i njegovu sigurnost - Šumara i patuljaka. Sad je bio sam i mogućnost preživljavanja bila je posve u njegovim rukama. Lovkinja mu je dala malo čaja i pokušala ga natjerati da jede meso, ali on nije htio otvoriti usta. Meso je imalo jak miris divljači.

„Divljač“, reče ona.

„Moraš jesti. Trebat će ti snaga.“

Ali David je držao usta čvrsto zatvorenima. Nije mogao misliti ni na što osim na jelen-djevojčicu i dodir njezine kože na svojoj. Tko zna koje je dijete nekoć bilo dio tijela ove životinje, spoja čovjeka i zvijeri? Možda je ovo čak bilo krvavo meso jelen-djevojčice otkinuto s njezina tijela kako bi poslužilo kao svježja hrana za lovkinjin doručak. Nije ga mogao i neće ga jesti.

Lovkinja je odustala i dala Davidu kruh. Čak mu je oslobodila jednu ruku kako bi se mogao sam hraniti. Dok je jeo, iz staje je donijela lisicu u kavezu i stavila je na stol pokraj Davida. Lisica je gledala dječaka gotovo kao da je znala što će se dogoditi. Dok su se promatrali, lovkinja je počela prikupljati sve što joj treba. Bili su tu noževi i pile, štapići i zavoji, dugačke igle i klupka crnog konca, cjevčice, bočice i jedna staklenka prozirnog, žitkog losiona. Za neke je cjevčice zakačila mjehove tako da krv, prema njezinim riječima, nastavi teći za svaki slučaj te je pričvrstila kožnate remene za male lisičje noge.

„I, što misliš o svom novom tijelu?“ pitala je Davida kad je završila pripreme.

„Dobra lisica, mlada i vižlasta.“

Lisica je pokušala zagristi žicu kaveza otkrivši oštre, bijele zube.

„Što ćeš učiniti s mojim tijelom i njezinom glavom?“ pitao je David.

„Tvoje ću meso osušiti i sačuvati ga za zimu. Shvatila sam da se dječja glava i životinjsko tijelo mogu uspješno spojiti, ali obratno ne ide. Životinjski mozgovi ne mogu se prilagoditi novim tijelima. Ne mogu se normalno micati i slaba su lovina. U početku bih ih oslobodila samo radi zabave i pustila, ali sad više ne tratim vrijeme na to. No oni koji su preživjeli još su u šumi. Bolećiva bića. Katkad ih, kad naiđem na njih, ubijem iz milosti.“

„Razmišljao sam o onome što si sinoć rekla“, reče David oprezno.

„O tome kako djeca žele biti životinje.“

„To nije točno?“ pitala je lovkinja.

„Mislim da jest“, reče David.

„Ja sam uvijek želio biti konj.“ Lovkinja je izgledala zainteresirano.

„A zašto konj?“

„U pričama koje sam čitao dok sam bio malen naišao sam na biće zvano kentaur. Bio je pola čovjek, pola konj. Umjesto konjskog imao je ljudski torzo tako da može u rukama držati luk. Bio je prekrasan i snažan savršeni lovac jer je ujedno bio jak i brz kao konj te vješt i lukav kao čovjek. Ti si jučer brzo zajahala, ali ipak se nisi poistovjetila s konjem. Hoću reći, tvoj konj sigurno katkad posrne ili se miče onako kako ti ne očekuješ. Moj je otac jahao kao dječak i rekao mi je da najbolji jahači ne trebaju sedlo. Da sam kentaur, imao bih u isto vrijeme ono najbolje od čovjeka i konja te mi u lovu ništa ne bi moglo umaći.“

Lovkinja je gledala malo u lisicu, malo u Davida. Okrenula mu je leđa i odšetala do radnog stola. Našla je papirić i pero i počela crtati. S mjesta na kojem je sjedio David je vidio dijagrame, obličja, obrise konja i ljudi nacrtanih umjetnički pomno. David nije ometao lovkinju. Jednostavno ju je strpljivo gledao i, kad bi pogledao lisicu, shvatio je da ju i ona gleda. Lisica i dječak ostali su tako stajati ujedinjeni u iščekivanju dok lovkinja naposljetku nije završila svoj rad.

Ustala je, opet prišla velikim kirurškim stolovima i bez riječi nanovo zavezala Davidovu slobodnu ruku tako da se ne može micati. Na trenutak ga je uhvatila panika. Možda njegov plan nije upalio i sad će ga ona operirati, odrubiti mu glavu i transplantirati je na tijelo divlje životinje, stvorivši u grču novo biće od krvi i pomasti. Hoće li mu odrubiti glavu jednim udarcem sjekirom ili polako rezati i piliti hrskavicu i kosti? Hoće li mu dati sredstvo za uspavljivanje tako da će David prije negoli zažmiri biti jedno, a kad se probudi nešto posve drugo, ili će dio nje uživati u nanošenju boli? Dok su ga njezine ruke obrađivale, htio je zavapiti, ali nije. Umjesto toga je šutio gutajući strah i bio je nagrađen za svoju mirnoću.

Kad ga je zavezala, lovkinja je obukla plašt s kapuljačom i otišla iz kuće. Nakon nekoliko minuta David je čuo kloparanje konjskih kopita koje je utihnulo kad je odjahala u šumu, ostavivši Davida samog s lisicom. Činilo se da su se dva bića umalo pretvorila jedno u drugo.

David je nakratko zadrijemao i probudio se kad je čuo kako se lovkinja vraća. Ovog se puta činilo da su konjska kopita vrlo blizu. Otvorila su se ulazna vrata i lovkinja se pojavila vodeći svog konja na uzdi. Isprva se činilo da konj ne želi ući, ali ona mu je nešto tiho rekla i on je naposljetku ušao za njom.

David je mogao vidjeti kako nos konja reagira na mirise u kući te mu se činilo da vidi paniku i strah u njegovim očima. Lovkinja je privezala konja za kuku na zidu i potom prišla Davidu.

„Nagodit ću se s tobom“, reče ona.

„Razmišljala sam o tom biću, tom kentauru. U pravu si, takva bi životinja bila savršen lovac. Želim to postati. Ako mi pomogneš, dajem ti riječ da ću te osloboditi.“

„Kako mogu znati da me nećeš ubiti čim postaneš kentaur?“ pitao je David.

„Uništiti ću luk i strijele i nacrtati ću ti kartu pomoću koje se možeš vratiti na cestu. Čak i da te odlučim slijediti, kakvu bih ti prijetnju predstavljala bez luka kojim mogu loviti? S vremenom ću imati nešto više, ali dotad ćeš ti već odavno

otići pa ću te, ako ikad opet prođeš mojom šumom, pustiti u znak zahvalnosti za ono što si učinio za mene."

Potom se lovkinja nagnula i šapnula Davidu u uho.

„Ali ako mi odbiješ pomoći, onda ću te spojiti sa lisicom i jamčim ti da nećeš preživjeti ovaj dan. Naganjat ću te po ovim šumama dok ne svisneš od iscrpljenosti, a kad ne budeš više mogao trčati, oderat ću te živog i ogrtati se tobom tijekom hladnih zimskih dana. Možeš živjeti ili umrijeti. Imaš izbora."

„Želim živjeti", reče David.

„Onda smo se dogovorili", reče lovkinja. Zatim je bacila luk i strijele u vatru i nacrtala Davidu detaljnu kartu šume pomoću koje se može vratiti na cestu i koju je on pomno tutnuo u košulju. Lovkinja mu je onda objasnila što treba učiniti.

Iz staje je donijela dva golema noža, teška i oštra poput giljotine, i podigla ih nad kirurške stolove pomoću sustava užadi i koloturnika. Namjestila je jedan nož tako da joj, kad padne, prereže tijelo napola, a potom je pokazala Davidu kako odmah treba nanijeti losion tako da ne bi nasmrt iskrvarila prije negoli joj se torzo spoji s tijelom konja. Ponavljali su postupak više puta iznova, sve dok ga David nije upamtio. Potom se lovkinja skinula i u ruke je uzela dugačku, tešku oštricu te u dva udarca odrubila glavu konju. Isprva je bilo mnogo krvi, ali David i lovkinja brzo su prelili pomadu po crvenom golom mesu konjskog vrata.

Iz rana je sukljala para i cvrlljila se dok je smjesa radila svoje. Krv je prestala šikljati iz vena i arterija u trenu. Konjsko tijelo ležalo je na podu, srce mu je kucalo, a glava je ležala nedaleko od njega, izobličениh očiju i isplažena jezika.

„Nemamo mnogo vremena", reče lovkinja.

„Brzo, brzo!"

Legla je na stol ispod oštrice. David je pokušao ne gledati njezinu golotinju i usredotočio se na pripreme za spuštanje oštrice kao što mu je bilo naloženo. Dok je opet provjeravao užad, lovkinja ga je šćepala za ruku. U desnoj je ruci držala oštar nož.

„Ako pokušaš pobjeći ili me izdaš, ovaj će se nož odvojiti od moje ruke i naći tvoje tijelo dok si mi još nadomak. Razumiješ li?" David je kimnuo.

Jedan zglob bio mu je zavezan za nogu stola. Nije mogao pobjeći daleko čak i da je htio riskirati. Lovkinja je popustila stisak. Pokraj nje stajala je jedna od staklenki s čudotvornom pomadom. David će je morati izliti na njezino ranjeno tijelo i potom je odvući sa stola na pod. Onda će joj pomoći da dopuže do konja. Kad se dvije rane jednom dotaknu, morat će na njih izliti još pomade i spojiti lovkinju i konja u jedno živo biće.

„Onda to učini, i to brzo."

David je zakoračio unatrag. Uže koje je pridržavalo giljotinu bilo je nategnuto. Kako bi izbjegao nezgodu, jednostavno ga je morao presjeći oštricom svog mača kako bi giljotina pala na lovkinju i prepolovila joj tijelo.

„Spremna?" pitao je David.

Naslonio je oštricu na uže. Lovkinja je zaškrgutala zubima.

„Da! Učini to! Sad!"

David je podigao mač iznad glave i svom snagom zamahnuo njime na uže. Uže je puklo, a oštrica pala prepolovivši lovkinju. Lovkinja je bolno jauknula uvijajući se na stolu dok je krv šikljala iz obje njezine polovice.

„Pomada!", zavapila je.

„Brzo je nanesi!"

Ali David je opet podigao oštricu i odrezao lovkinjinu desnu ruku. Ruka je pala na pod, još uvijek čvrsto držeći nož. Trećim udarcem David je naposljetku prerezao uže kojim je bio privezan za stol. Preskočio je konjsko tijelo dok su se lovkinjini bijesni i bolni urlici prolamali prostorijom. Vrata su bila zaključana, ali ključ je još bio u bravi. David ga je pokušao okrenuti, no ključ se nije pomaknuo. Lovkinjini su urlici iza njega postali kreštaviji i odjednom se posvuda osjetio miris paljevine.

David se okrenuo i vidio kako se iz velike rane na lovkinjinu gornjem dijelu tijela dimi i kako ona krklja dok joj pomada ublažava ozljede. Desna joj je ruka bila premazana losionom koji je izlijevala na pod tako da joj prekrije zglob odrezane ruke i iscijeli ranu. Pomoću batrljka i snage u lijevoj ruci odgurnula se sa stola na pod.

„Vrati se ovamo!" prosiktala je.

„Nismo još završili. Pojest ću te živog."

Batrljkom je dotaknula svoju desnu ruku i prelila je pomadom. Dvije su se polovice sastavile u trenu, a potom je podigla nož do usta držeći oštricu u zubima. Lovkinja se prstima počela vući po podu, približavajući se Davidu sve više. Rukom mu je dotaknula nogavicu kad se ključ okrenuo u bravi i vrata su se otvorila. David je istrgnuo nogu i istrčao na zrak, a potom stao kao ukopan. Nije bio sam.

Na proplanku ispred kuće bila je skupina bića koja su imala dječja tijela i životinjske glave. Bilo je tu glava lisica, jelena, zečeva, lasica i ostalih još manjih životinja koje su neprikladno stajale na širim ljudskim ramenima, a vratovi su im bili suženi zbog djelovanja pomade. Hibridi su se kretali neobično, kao da ne vladaju vlastitim udovima. Vukli su se i posrtali, a na licima im je bio izraz zbuđenosti i boli. Polako su se približavali kući dok je lovkinja puzala kroz vrata i dovlačila se na travu. Nož joj je pao iz usta i stisnula ga je u šaci.

„Što tu radite, vi, odurni stvorovi? Gubite se odavde. Vratite se i šuljajte u sjeni."

Ali životinje nisu reagirale. Nastavile su se vući prema naprijed, očiju prikovanih za lovkinju. Lovkinja je podigla pogled prema Davidu. Sad je bila prestrašena.

„Pusti me natrag da uđem", reče.

„Brzo, prije negoli me se domognu. Opraštam ti sve što si učinio. Slobodan si. Samo me nemoj ostaviti s ... njima."

David je zatresao glavom. Maknuo se od nje dok je biće u tijelu dječaka i s glavom vjeverice frktalo nosom i gledalo ga.

„Nemoj me napustiti", zavapila je lovkinja. Sad je bila gotovo opkoljena i slabašno je mlatila nožem po zraku dok su je okruživala bića koja je sama stvorila.

„Pomozi mi!" viknula je Davidu.

„Molim te, pomoz mi."

Životinje su se tad bacile na nju, trgajući je i grizući, kidajući i komadajući, a David je skrenuo pogled s jezovitog prizora i pobjegao u šumu.

Poglavlje osamnaest - O Rolandu

David je satima hodao šumom trudeći se slijediti lovkinjinu kartu što je bolje mogao. Neki putovi koji su na njoj bili obilježeni prestali su postojati ili ih nikad nije ni bilo. Kameni humci koji su brojnim naraštajima služili kao putokazi često su bili prekriveni visokom travom, zarasli u mahovinu ili su ih uništile životinje i osvetoljubivi putnici u prolasku tako da je David bio neprestano prisiljen vraćati se onamo gdje je već bio ili sjeći šumsko raslinje mačem kako bi našao putokaze. S vremena na vrijeme pitao se je li ga lovkinja planirala prevariti lažnom kartom jer bi zbog te prijekave ostao zatočen i izgubljen u njezinoj šumi te bi joj bio lak plijen kad jednom postane kentaur.

Potom je iznenada kroz stabla nazreo tanku bijelu crtu i nekoliko trenutaka poslije stajao je na rubu šume dok se cesta protezala pred njim. David nije imao pojma gdje je. Možda se vratio na raskrižje patuljaka ili se nalazio istočnije na cesti, no nije ga bilo ni briga. Bio je sretan što je izašao iz šume i što je opet bio na putu koji će ga odvesti do kraljeva dvora.

Nastavio je hodati dok zagasito svjetlo ovog svijeta nije počelo blijedjeti, potom je sjeo na stijenu i pojeo komad suhog kruha i malo sušenog voća koje su mu patuljci dali nasilu te je sve zalio hladnom vodom iz potočića što je marljivo tekao uz stazu.

Pitao se što radi njegov tata i Rose. Pretpostavljao je da su sad već vrlo zabrinuti za njega, ali nije imao predodžbu o tome što bi se dogodilo da pogledaju u udubljeni vrt, pa čak ni je li uopće što od njega ostalo.

Sjetio se kako je vatra iz zapaljenog bombardera osvjetljavala noćno nebo i očajničkog huktanja motora dok je avion padao. Zacijelo je razorio vrt kad je u njega udario, razasuvši cigle i avionske dijelove po tratini i zapalivši stabla izvan vrta. Možda se pukotina u zidu kroz koju je David pobjegao urušila nakon pada i staza iz ovog svijeta u onaj više ne postoji. Njegov otac nikako neće moći znati da je David bio u vrtu kad je avion pao niti što mu se dogodilo ako je u tom trenutku i bio ondje. Zamislio je muškarce i žene kako pretražuju ostatke aviona tražeći pougljenjena tijela u olupini i bojeći se da će naći jedno tijelo koje je manje od ostalih...

Ovo nije bilo prvi put da se David pita je li pametno sve se više odmicati od šume kroz koju je ušao u ovaj svijet. Ako njegov otac ili netko drugi nađe put i dođe ga tražiti, bi li stigao na isto mjesto? Činilo se da je Šumar siguran kako bi za njega najpametnije bilo otići kralju, ali Šumara više nije bilo. Nije se mogao spasiti od šume i nije mogao zaštititi Davida. Dječak je bio sam.

David je pogledao niz cestu. Sad se više nije mogao vraćati. Vukovi su ga vjerojatno još tražili te bi, čak i da nađe put do provalije, morao tražiti drugi most. Nije mu bilo druge nego da nastavi hodati u nadi da će mu kralj možda moći pomoći. Ako ga otac dođe tražiti, e pa, David se nadao da će se znati čuvati. No za slučaj da otac ili netko drugi krene ovim putem, David je uzeo plosnat oblutak što je stajao pokraj potoka i ostrim je kamenom u njega urezao svoje ime i strelicu što je pokazivala smjer u kojem je hodao. Ispod je napisao:

„Da bih vidio kralja“.

Napravio je malenu kamenu hrpicu pokraj ceste nalik onima što su nekad označavale šumske staze i na nju je stavio poruku. To je bilo najviše što je mogao učiniti.

Dok je spremao ostatke hrane, vidio je kako mu se približava silueta na bijelom konju. David je došao u iskušenje da se sakrije, ali znao je da, ako on vidi konjanika, konjanik vidi i njega. Silueta se približila i David je mogao vidjeti kako jahač nosi srebrni prsni oklop ukrašen dvama simbolima sunca, a na glavi srebrnu kacigu. S jedne strane sedla visio mu je mač, a s druge luk i tobolac sa strijelama - to je bilo omiljeno oružje u ovome svijetu, ili se bar tako činilo. Sa sedla mu je visio oklop na kojem je također bio znak s dva sunca. Zaustavio je konja kad je stigao do Davida i gledao dolje u dječaka. Podsjetio je Davida na Šumara jer je imao neke sličnosti u licu. Kao i Šumar, izgledao je istovremeno ozbiljno i dobroćudno.

„A kamo si se ti zaputio, mladiću?“ pitao je Davida.

„Idem vidjeti kralja“, rekao je David.

„Kralja?“ Konjanika se to baš i nije dojmilo.

„Kakve koristi itko može imati od kralja?“

„Pokušavam se vratiti kući. Rekli su mi da kralj ima knjigu i da je u toj knjizi možda objašnjeno kako se mogu vratiti odakle sam došao.“

„A gdje bi to bilo?“

„Iz Engleske“, reče David.

„Mislim da nikad nisam čuo to ime“, reče konjanik.

„Mogu samo pretpostaviti da je daleko. Sve je ovdje daleko“, dodao je tek tako. Malko se promeškoltio na konju i osvrnuo se oko sebe promatrajući drveće, brda iza njih te cestu ispred i iza sebe.

„Dječak ne bi sam trebao ovuda hodati“, rekao je.

„Prešao sam kanjon prije dva dana“, reče David.

„Ondje su bili vukovi te je čovjek koji mi je pomagao, Šumar, ...“

David je stao. Nije htio naglas reći što se dogodilo Šumaru. Opet je mogao vidjeti svog prijatelja kako se ruši pod težinom čopora vukova i trag krvi koji vodi u šumu.

„Prešao si provaliju?“ pitao je konjanik.

„Jesi li ti prerezao užad?“

David je pokušao iščitati izraz na konjanikovu licu. Nije htio upasti u nevolje i pretpostavio je da nije dokinuo zlo kad je uništio most. S druge strane, nije htio lagati i nekako je slutio da bi ga konjanik pozvao na red da nešto slaže.

„Morao sam“, reče David.

„Vukovi su se približavali. Nisam imao izbora.“

Konjanik se nasmiješio.

„Trolovi su bili veoma nesretni“, reče.

„Morat će opet sagraditi most ako žele nastaviti svoju igru, a harpije će ih gnjaviti na svakom koraku.“

David je slegnuo ramenima. Nije mu bilo žao trolova. Prisiljavati putnike da se kockaju životom odgovarajući na šašavu zagonetku nije bilo lijepo. Čak se nadao da će harpije odlučiti pojesti nekoliko trolova za večeru, iako je sumnjao da su trolovi ukusni.

„Ja sam došao sa sjevera pa mi tvoje ludorije nisu poremetile planove“, reče konjanik.

„No čini mi se da društvo mladića koji je uspio omesti trolove te pobjeći i harpijama i vukovima mora biti od koristi. Nagodit ću se s tobom: ja ću te odvesti do kralja ako mi ti neko vrijeme budeš pravio društvo. Moram obaviti jedan zadatak i treba mi pratitelj da mi pomogne putem. Tvoj posao ne bi trajao više od nekoliko dana, a ja ću se zauzvrat pobrinuti da ti živ i zdrav dođeš do kraljeva dvora.“

Davidu se nije činilo da može birati. Nije se nadao da će mu vukovi oprostiti smrt svojih prijatelja koji su zbog njega stradali na mostu, a dosad su već zacijelo našli način da prijeđu kanjon. Vjerojatno su mu već bili na tragu. S mostom je imao sreće. Drugi put možda neće imati toliko sreće.

Dok je sam putovao ovom cestom, uvijek je bio u milosti onih koji su mu htjeli nauditi poput lovkinja.

„Onda ću ti se pridružiti“, reče David.

„Hvala ti.“

„Fino“, reče konjanik.

„Ja sam Roland.“

„A ja sam David. Jesi li ti vitez?“

„Ne, samo sam vojnik.“

Roland je ispružio ruku prema dolje, prema Davidu. Kad ju je David primio, u trenu se našao podignut s tla na leđa Rolandova konja.

„Izgledaš umorno“, reče Roland.

„Mogu malo zaboraviti na dostojanstvo i ponuditi ti da zajedno jašemo konja.“

Petama je podbo konjske sapi i konj je počeo kaskati. David nije navikao sjediti na konju. Bilo mu je teško priviknuti se na njegove kretnje tako da mu je stražnjica poskakivala na sedlu u bolno pravilnim razmacima. Tek kad je Scila, kako se konj zvao, prešla u galop, počeo je uživati. Činilo se gotovo kao da lebdi nad cestom jer su, čak i s Davidom koji je bio dodatni teret na njezinim leđima, Scilina kopita grabila tlom.

Davidov se strah od vukova prvi put umanjio. Jahali su neko vrijeme kadli se krajolik oko njih počeo mijenjati. Trava je bila spaljena, a tlo napuklo i razrovano kao nakon velikih eksplozija. Stabla su bila posječena, a debla zašiljena i zabijena u zemlju vjerojatno radi stvaranja obrane od neprijatelja. Po tlu su bili razasuti komadi oklopa, razbijenih štitova i potrganih mačeva. Činilo se da zure u posljedice velike bitke, ali David nije vidio nijedno tijelo iako je na tlu bilo krvi i blatnjave lokve što su se nalazile na bojnopolju bile su više crvene negoli smeđe.

Usred svega toga bilo je nešto što nije onamo pripadalo, nešto tako neobično da je Scila zastala i zagrebla po zemlji jednim od kopita. Čak je i Roland zurio u to ne skrivajući strah. Samo je David znao o čemu je riječ.

Bio je to tenk Mark V, relikvija iz Prvog svjetskog rata. Njegova zdepasta cijev teška tri kilograma još je virila iz topovske kupole slijeva, ali tenk nije imao oznaku. Zapravo, bio je tako čist i očuvan da se Davidu činilo kao da je upravo izašao iz neke tvornice.

„Što je to?“ pitao je Roland.

„Znaš li ti?“

„Tenk“, reče David.

Shvatio je da Rolandu ništa nije jasnije pa je dodao:

„To je stroj nalik velikim, hmm, natkrivenim kolima u kojima ljudi mogu putovati. Ovo je...“, pokazao je prstom u top šestfuntaš, „puška, neka vrsta topa“. David se popeo na trup tenka oslonivši ruke i noge o zakovice. Vratašca su bila otvorena. Mogao je vidjeti sustav kočnica, mjenjač pokraj vozačeva sjedala i unutarnje dijelove velikog motora Ricardo, ali ljudi nije bilo. Opet mu se učinilo da tenk nikad nije upotrijebljen.

David se stojeći gore na tenku osvrnuo oko sebe, ali nije vidio nijedan trag na blatnjavu polju. Činilo se kao da se Mark V stvorio niotkuda. Sišao je s tenka skočivši s oko metra visine tako da se dočekaao na tlu uz prasak. Krv i blato u trenu su mu zaprljali hlače i to ga je opet podsjetilo na činjenicu da su stajali na mjestu na kojem su ljudi bili ozlijeđeni ili možda čak ubijeni.

„Što se tu dogodilo?“ pitao je Roland.

Konjanik se pomaknuo na sedlu, i dalje osjećajući nelagodu zbog prisutnosti tenka.

„Ne znam“, reče David.

„Čini se, neka vrsta borbe. I to nedavno. Još osjećam miris krvi u zraku, ali ne znam gdje su tijela poginulih. Ili, ako su zakopani, gdje su onda grobovi?“

Iza njih se začuo glas. Rekao je:

„Tražite na pogrešnom mjestu, putnici. Na polju nema tijela. Ona su ... drugdje.“

Roland je okrenuo Scilu i isukao mač. Pomogao je Davidu da se popne iza njega. Čim se smjestio, David je posegnuo za svojim malim mačem i isukao ga iz korica.

Pokraj ceste stajali su ostaci nekog starog zida i to je bilo sve što je ostalo od neke veće konstrukcije koje odavno više nije bilo. Na kamenom je zidu sjedio starac. Bio je posve ćelav i gola mu je lubanja bila prošarana debelim plavim žilama što su izgledale poput rijeke na karti nekog jalovog, hladnog kraja. Oči su mu bile prošarane krvavim potočićima, a duplje su se doimale prevelikima te mu je ispod obiju jabučica visjelo crveno meso, izloženo i mlohavo. Nos mu je bio dugačak, a usne blijede i suhe. Nosio je staru smeđu mantiju nalik na redovničku halju koja mu je sezala do malo iznad gležnjeva. Noge su mu bile bose, a nokti na njima žuti.

„Tko se tu borio?" pitao je Roland.

„Nisam ih pitao kako se zovu", reče starac.

„Došli su i poginuli."

„Zbog čega? Sigurno su imali razlog za borbu."

„U to ne sumnjam. Siguran sam da su mislili kako je njihov razlog ispravan. Ona se, nažalost, nije s tim slagala."

Miris bojnog polja u Davidu je stvarao mučninu i doprinosio je njegovu osjećaju da ne smiju vjerovati starcu. Zbog načina na koji je spomenuo nju koja je to učinila i kako se pritom nasmiješio, Davidu je bilo sasvim jasno da su ti ljudi umrli itekako groznom smrću.

„A tko je ona?" pitao je Roland.

„Ona je Zvijer, stvorenje što živi ispod ruševina tornja duboko u šumi.

Dugo je spavala, ali sad je opet budna."

Starac je mahnuo prema stablima iza svojih leđa.

„To su bili kraljevi podanici koji su pokušavali održati kontrolu nad kraljevstvom koje propada i zato su platili. Tu su se usprotivili i bili su nadjačani. Povukli su se u šumu iza mojih leđa, odvučavši svoje mrtve i ranjene, i ona ih je ondje dokrajčila."

David je pročistio grlo.

„Kako je tenk dospio ovamo?" pitao je.

„Ne pripada na ovo mjesto."

Starac se nasmiješio otkrivši ljubičaste desni prošarane trulim zubima.

„Možda jednako kao i ti, dečko", odgovori.

„Ni ti ne pripadaš ovamo."

Roland je potjerao Scilu prema šumi, držeći se pritom podalje od starca. Scila je bila hrabra kobila i oklijevala je samo na trenutak, a onda se pokorila gospodarovoj zapovjedi.

Miris krvi i truleži bio je sve snažniji. Ispred njih je bila guštara puna slomljenih, okljaštrenih stabala i David je znao da se smrad zapravo širi iz njih. Roland je rekao Davidu da sjaše, potom mu je naložio da stoji leđima prislonjen uz stablo i prikuje oči na starca koji je ostao sjediti na zidiću i promatrao ih preko ramena.

David je znao da Roland ne želi da on vidi što je onkraj grmlja, ali nije mogao odoljeti, a da ne baci pogled kad je čuo kako vojnik razmiče žbunje kako bi ušao u gustiš.

David je na trenutak ugledao tijela koja su visjela sa stabala i čiji su ostaci bili svedeni na jedva nešto više od krvavih kostiju. Brzo je skrenuo pogled na drugu stranu... I odmah se našao kako zuri ravno u starčeve oči. David nije imao pojma kako se starac tako brzo i tako tiho pomaknuo s mjesta na zidu na kojem je sjedio, ali sad je bio tu tako blizu Davida da je dječak ćutio njegov dah. Smrdio je po kiselim bobicama. David je čvršće stisnuo mač, ali starac nije ni trepnuo.

„Daleko si od kuće, dečko", reče starac.

Podigao je desnu ruku i prstima taknuo neposlušan pramen Davidove kose. David je žestoko protresao glavom i odgurnuo starca. Kao da je gurao zid. Starac je možda izgledao slabašno, ali bio je mnogo snažniji od Davida.

„Čuješ li još majku kako te doziva?“ pitao je starac. Stavio je lijevu ruku na uho kao da pokušava čuti glas.

„Da-vi-de“, pjevušio je visokim glasom. „Oh, Da-vi-de.“

„Prestani!“ reče David.

„Prestani smjesta.“

„Ili što?“ pitao je starac.

„Dječaćić daleko, daleko od kuće koji plače za mrtvom majkom. Što mi ti možeš?“

„Ozlijedit ću te“, reče David.

„Ozbiljno.“

Starac je pljunuo na tlo. Trava je zašuštala ondje gdje je pljuvačka sletjela. Tekućina se razlila i stvorila na tlu pjenušavu lokvicu. David je u lokvi vidio oca, Rose i maloga Georgieja. Svi su se smijali, čak i Georgie, kojeg je otac bacao visoko u zrak baš kao nekada Davida.

„Ne nedostaješ im, znaš“, reče starac.

„Ne nedostaješ im nimalo. Drago im je što te više nema. Otac je osjećao krivnju jer si ga podsjećao na majku, ali sad ima novu obitelj i budući da si se ti maknuo, ne mora se više brinuti o tebi i tvojim osjećajima. Već te zaboravio kao što je zaboravio i tvoju majku.“

Prizor u lokvi promijenio se i David je ugledao spavaću sobu koju je njegov otac dijelio s Rose. Rose i njegov otac stajali su pokraj kreveta ljubeći se. Potom su, dok ih je David promatrao, zajedno legli. David je skrenuo pogled. Lice ga je peklo i osjećao je kako u njemu raste bijes. Nije htio u to vjerovati, ali dokaz je bio pred njim, u lokvi vruće pljuvačke što je izletjela iz usta otrovnog starca.

„Vidiš“, reče starac.

„Nemaš se sad čemu vratiti.“

Nasmijao se i David je na njega zamahnuo mačem. Nije bio ni svjestan što čini. Bio je jednostavno previše bijesan i tužan. Nikad se nije osjećao tako izdano. Kao da mu je kontrolu nad tijelom preuzelo nešto drugo, nešto izvan njega te nije imao vlastitu volju. Ruka mu se podignula sama od sebe i mačem ošinula starca razrezavši mu smeđu halju i ocrtavši crvenu posjekotinu na koži ispod nje.

Starac se odmaknuo. Stavio je prste na ranu na prsima te su postali crveni. Lice mu je imalo drukčiji izraz. Izduljilo se i poprimilo oblik polumjeseca, brada mu se tako uvila prema gore da je gotovo doticala vršak kukastog nosa. Čuperci čvrste crne kose virili su mu iz lubanje. Bacio je halju i David je ugledao zeleno-zlatno odijelo zategnuto urešenim zlatnim remenom i zlatni bodež svijen poput zmijskog tijela. Odijelo je bilo poderano na mjestu gdje je Davidov mač prorezao prekrasni materijal. Na kraju se u muškarčevoj ruci pojavio plosnati crni

disk. Zavitlao je njime u zraku i disk se pretvorio u nakrivljeni šešir koji je starac stavio na glavu.

„Ti“, reče David.

„Ti si mi bio u sobi.“

Krivi je zasiktao na Davida, a bodež na njegovu struku svijao se i uvijao kao da je prava zmija. Lice mu je bilo izobličeno od bijesa i boli.

„Hodao sam kroz tvoje snove“, reče.

„Znam sve što misliš, sve što osjećaš, sve čega se bojiš. Znam kakvo si zlo, ljubomorno dijete puno mržnje. I unatoč svemu tome ipak sam ti htio pomoći. Htio sam ti pomoći da nađeš majku, ali onda si me porezao. Oooh, ti grozni dječake. Mogu se pobrinuti da to požališ tako jako da poželiš da se nikad nisi rodio, ali...“

Ton mu se naglo promijenio. Postao je tih i razuman, što je Davida još više plašilo.

„Ali neću jer ćeš me još zatrebati. Mogu te odvesti onoj koju tražiš i onda vas oboje otpremiti kući. Samo ja to doista mogu. A zauzvrat ću tražiti samo jednu sitnicu, takvu sitnicu kakva ti čak neće ni nedostajati... No prije negoli je mogao nastaviti, omeo ga je zvuk Rolandovih koraka. Krivi je prijeteći micao prstom ispred Davidova lica.

„Još ćemo razgovarati i možda ćeš drugi put pokazati malo više zahvalnosti!“

Krivi se počeo vrtjeti u krug te se vrtio tako brzo i silovito da je izgubio rupu u zemlji i iščeznuo ostavivši samo smeđu halju. Njegova se pljuvačka osušila na zemlji i prizori iz Davidova svijeta više nisu bili vidljivi.

David je osjetio da je Roland stigao do njega i obojica su virila u tamnu rupu koju je ostavio Krivi.

„Tko je to bio? Ili što?“ pitao je Roland.

„Prerušio se u starca“, reče David.

„Rekao mi je da mi samo on može pomoći da se vratim kući. Mislim da je Šumar govorio o njemu. Nazvao ga je varalicom.“

Roland je vidio da s oštrice Davidova mača kapa krv.

„Porezao si ga?“

„Bio sam ljut“, reče David.

„Dogodilo se prije negoli sam se stigao obuzdati.“

Roland je uzeo mač iz Davidovih ruku, ubrao veliki zeleni list iz grma i njime očistio mač.

„Moraš naučiti kontrolirati nagone“, reče.

„Mač želi da se njime koristiš. Želi prolijevati krv. Zato je iskovan i nema druge svrhe u svijetu. Ako ti ne vladaš njime, on će vladati tobom.“

Vratio je mač Davidu. „Kad idući put vidiš tog čovjeka, nemoj ga samo raniti nego ga ubij“, reče Roland.

„Ma što rekao, nema dobre namjere.“

Odšetali su do mjesta na kojem je Scila stajala i grickala travu.

„Što si ondje vidio?" pitao je David.

„Čini mi se da sam vidio više-manje isto ono što i ti", reče Roland.

Zatresao je glavom blago negodujući zbog toga što David nije poslušao njegove upute.

„Što god da je ubilo te ljude, oglodalo im je meso s kostiju i potom ostavilo ostatke da vise sa stabala. Šuma je puna tijela dokle god pogled dopire. Tlo je još mokro od krvi, ali prije smrti uspjeli su ozlijediti tu zvijer ili što već to stvorenje jest. Na tlu je odurna tvar, crna i trula, i vršci njihovih kopalja i mačeva rastopili su se u njoj. Ako to stvorenje može biti ranjeno, onda može biti i ubijeno, ali to ne može učiniti samo jedan dječak i jedan vojnik. To nije naša briga. Mi jašemo dalje."

„Ali...", reče David. Nije znao što bi rekao. Ovo se nije događalo u pričama. Vojnici i vitezovi ubijali su zmajeve i čudovišta. Nisu se bojali i nisu bježali od smrtne opasnosti.

Roland je već zajahao Scilu, ruka mu je bila ispružena i čekao je Davida da je uhvati.

„Ako imaš što reći, reci, Davide."

David je pokušavao naći prave riječi. Nije htio uvrijediti Rolanda.

„Svi su ovi ljudi poginuli i to stvorenje koje ih je pobilo još je živo, čak i ako je ranjeno", reče David.

„Opet će ubiti, zar ne? I drugi će ljudi izgubiti život."

„Možda", reče Roland.

„Ne bismo li onda trebali nešto poduzeti?"

„Što predlažeš, da krenemo u potjeru s mačem i pol?"

Ovaj je život pun prijetnji i opasnosti, Davide. Suočavamo se s onima s kojima se moramo suočiti i doći će trenuci kad budemo morali djelovati za veće dobro, čak i ako postoji rizik za nas, ali ne trebamo nepotrebno izlagati život opasnosti. Imamo samo jedan život i možemo dati samo jedan život. Nema ništa divljenja vrijedno u tome da ga izgubimo kad je situacija beznadna. Sada dođi. Sumrak je sve gušći. Trebamo naći prenoćište."

David je oklijevao još trenutak, a onda je primio Rolandovu ruku i dopustio mu da ga podigne na sedlo. Mislio je na sve te mrtve muškarce i pitao se kakvo im je to biće toliko naudilo. Tenk je još stajao usred bojnog polja, osamljen i stran. Nekako je našao put iz svog svijeta u ovaj, ali bez posade i očito bez ikoga tko bi ga vozio.

Dok su ga ostavljali za sobom, David se sjetio prizora u lokvici pljuvačke Krivoga i upućenih mu riječi:

'Ne nedostaješ im nimalo. Drago im je što si otišao.'

To ne može biti istina, zar ne? Ali David je vidio kako njegov otac obasipa Georgieja ljubavlju i kako gleda Rose i drži je za ruku dok šeću te je pretpostavljao što rade kad se vrata spavaće sobe zatvore svake večeri. Što ako se uspije vratiti kući i onda shvati da ga oni ne žele? Što ako su doista bili sretniji bez njega?

No Krivi mu je rekao da može popraviti stvari, da mu može vratiti majku i oboje ih odvesti kući ako mu on uzvratu jednom malom uslugom. David se pitao koja bi to usluga mogla biti dok je Roland podbadao Scilu i tjerao je naprijed.

Uto se daleko na zapadu, gdje ga se ne može vidjeti ni čuti, zbor slavodobitnih urlika prolomio zrakom. Vukovi su našli drugi most preko kojeg mogu prijeći provaliju.

Poglavlje devetnaest - O Rolandovoj priči i vuku izvidniku

Roland nije želio napraviti stanku preko noći jer je bio zabrinut zbog vukova koji su slijedili Davida i jedva je čekao da završi svoj pohod, no Scila se umorila i David je bio tako iscrpljen da se jedva držao za Rolandov struk.

Naposljetku su stigli do ruševina nečega što je izgledalo poput crkve i Roland je odlučio odmoriti se ondje nekoliko sati. Nije dopustio da zapale vatru iako je bilo hladno, ali je dao Davidu pokrivač da se zamota i dopustio mu da otpije malo tekućine iz srebrne čaturice. Od pića koje je bilo unutra Davidu je prvo gorjelo grlo, a potom ga je preplavila toplina. Legao je i zurio u nebo. Pogledavši uvis, vidio je crkveni zvonik čiji su prozori bili prazni poput očiju mrtvaca.

„Nova vjera“, reče Roland prezirno.

„Kralj je pokušao natjerati druge da je slijede dok je još za to imao volje i moći da je nametne.

Sada dok sjedi i razmišlja u svom dvorcu, njegove su kapelice prazne.“

„U što ti vjeruješ?“ pitao je David.

„Vjerujem u one koje volim i kojima vjerujem. Sve je ostalo budalaština. Ovaj je Bog prazan kao i njegova crkva. Njegovi sljedbenici odlučili su Bogu pripisati zaslugu za svu svoju sreću, ali kad zanemaruje njihove molbe i ostavi ih da pate, kažu samo da Boga ne mogu razumjeti i prepuste se njegovoj volji. Kakav je to Bog?“

Roland je govorio s toliko ljutnje i gorčine da se David pitao je li nekoć bio sljedbenik te nove vjere koju je odbacio kad mu se nešto loše dogodilo. I David se katkad tako osjećao dok je sjedio u crkvi tijekom tjedana i mjeseci nakon majčine smrti i slušao svećenika kako govori o Bogu i tome koliko on voli svoje vjernike. Bilo mu je teško prepoznati svećenikova Boga u Bogu koji je pustio njegovu majku da sporo i bolno umire.

„A koga voliš?“ pitao je Rolanda.

Ali Roland se pretvarao da ga ne čuje.

„Pričaj mi o svojoj kući“, rekao je.

„Pričaj mi o svojim ljudima. Pričaj mi o bilo čemu osim o lažnim bogovima.“

I tako je David pričao Rolandu o majci i ocu, o udubljenom vrtu, o Jonathanu Tulveyju i njegovim starim knjigama, o majčinu glasu i tome kako ga je slijedio u ovu neobičnu zemlju i, naposljetku, o Rose i dolasku Georgieja. Dok je govorio, nije mogao sakriti kivnju prema Rose i njezinu djetetu. Zbog toga se osjećao posramljeno i djetinjastije nego što se htio predstaviti Rolandu.

„To je zbilja teško“, reče Roland.

„Toliko ti je toga oduzeto, ali možda ti je toliko toga i dano.“

Nije rekao više ništa iz straha da dječak možda ne pomisli da mu drži prodike. Roland se naslonio na Scilino sedlo i ispričao Davidu priču.

Prva Rolandova priča

Bio jednom jedan stari kralj koji je obećao svog sina jedinca za muža princezi u dalekoj zemlji. Oprostio se sa sinom i povjerio mu zlatni pehar koji je iz naraštaja u naraštaj bio u njegovoj obitelji.

Rekao je sinu da će to biti dio princezina miraza i simbol veze između njezine i njihove obitelji. Naložili su sluzi da putuje s princem i pobrine se za svaku njegovu potrebu te su se dva muškarca zajedno uputila prema princezinoj zemlji.

Nakon što su danima putovali, sluga koji je bio ljubomoran na princa ukrao mu je pehar dok je ovaj spavao i odjenuo se u prinčevu najbolju odjeću. Kad se princ probudio, sluga ga je natjerao da se zakune životom i životima svih svojih voljenih da neće nikomu reći što se dogodilo. Također je rekao da mu princ treba ubuduće u svemu služiti. Tako je princ postao sluga, a sluga princ i ubrzo su došli u princezin dvorac.

Kad su stigli, lažni je princ dočekan uz najveće počasti, a pravom su princu dali da čuva svinje jer lažni je princ rekao princezi da je sluga loš i neposlušan i da mu se ne može vjerovati.

Tako je njezin otac poslao pravog princa da čuva svinje i spava u blatu i slami dok je prevarant jeo najfiniju hranu i odmarao glavu na najmekšim jastucima. No kralj koji je bio mudar starac čuo je kako ljudi govore sve najbolje o čuvaru svinja, o tome kako mu je držanje profinjeno i kako je dobar prema životinjama o kojima se brine i prema slugama koje susreće te je jednoga dana otišao do njega i zamolio ga da mu kaže nešto o sebi.

No pravi princ koji je bio sputan zakletvom rekao je kralju da ne može poslušati njegovu zapovijed. Kralj se razbjesnio jer nije navikao da ga ne slušaju, no pravi je princ pao na koljena i rekao:

„Zakleo sam se životom da neću nikome reći istinu o sebi. Molim Vas da mi oprostite jer ne želim uvrijediti Vaše Veličanstvo, no čovjeka obvezuje njegova riječ i bez nje nije ništa bolji od životinje!”

Kralj je neko vrijeme razmišljao i onda je rekao pravom princu:

„Vidim da te tajna koju čuvaš u sebi muči i možda bi bio sretniji kad bi je izgovorio. Zašto je ne kažeš hladnom ognjištu u služinskim odajama tako da ti počinak bude spokojniji.”

Pravi je princ učinio to što je kralj tražio, ali kralj se skrio u tami iza ognjišta i čuo prinčevu priču.

Te je večeri organizirao veliku gozbu jer se princeza sutradan trebala udati za varalicu te je pozvao pravog princa da sjedne sjedne strane njegova prijestolja kao prerušeni gost, a s druge je strane posjeo lažnog princa. I rekao je lažnom princu:

„Htio bih iskušati tvoju mudrost, ako pristaješ”.

Lažni je princ spremno prihvatio i kralj mu je ispričao priču o varalici koji je uzeo tuđi identitet i na temelju toga prisvojio bogatstvo i povlastice koje su

pripadale nekom drugom. No lažni je princ bio tako drzak i toliko siguran u svoj položaj da nije shvatio kako je to priča o njemu.

„Što bi učinio takvu čovjeku?“ pitao je kralj.

„Skinuo bih ga do gola i stavio u bačvu punu čavala“, reče lažni princ.

„Potom bih zavezao bačvu za četiri konja i vukao je ulicama dok čovjek ne bi bio nasmrt rastrgan“

„To će biti tvoja kazna“, reče kralj, „jer to je tvoj zločin“

I pravi je princ zauzeo svoj položaj, oženio se princezom i živio s njom sretno do kraja života, a lažni je princ rastrgan na komade u bačvi s čavlima i nitko za njim nije plakao, niti je itko spomenuo njegovo ime nakon što je umro.

Kad je završio priču, Roland je pogledao Davida.

„Što kažeš na moju priču?“ pitao je.

David je nabrao obrve.

„Mislim da sam jednom pročitao takvu priču“, reče.

„No moja je priča bila o princezi, a ne o princu. No kraj je bio isti.“

„Je li ti se kraj svidio?“

„Jest dok sam bio malen. Mislio sam da je lažni princ to zaslužio. Volio sam da zli budu kažnjeni smrću.“

„A sada?“

„Čini mi se okrutnim.“

„Ali on bi to, da je mogao, učinio nekom drugom.“

„Valjda bi, ali to ne znači da je kazna ispravna.“

„Ti bi ga onda pomilovao?“

„Da sam pravi princ, da, mislim da bih.“

„No bi li mu oprostio?“

David je razmislio o pitanju.

„Ne, loše je postupio tako da je zaslužio nekakvu kaznu. Natjerao bih ga da čuva svinje i živi onako kako je pravi princ bio prisiljen živjeti pa ako bi ikad ozlijedio koju životinju ili drugu osobu, onda bi to isto bilo učinjeno njemu.“

Roland je kimao s odobravanjem.

„To je prikladna i milostiva kazna. Sad spavaj“, reče.

„Vukovi nam reže za petama i moraš se odmoriti dok možeš.“

David je učinio što mu je rečeno. Naslonio je glavu na naprtnjaču, zažmirio i u trenu utonuo u dubok san.

David nije sanjao i probudio se samo jedanput prije lažne zore koja je navješćivala svitanje. Otvorio je oči i učinilo mu se da je čuo Rolanda kako nekome nešto nježno govori. Kad je bacio pogled na vojnika, vidio je da zuri u svoj maleni srebrni medaljon. Unutra je bila slika muškarca mlađeg od Rolanda i veoma naočitog. Roland je šaptao toj slici i, iako David nije razumio sve što govori, čuo je da je Roland spomenuo ljubav bar nekoliko puta.

Davidu je bilo neugodno i navukao je pokrivač preko glave kako ne bi čuo što Roland govori dok opet ne zaspi.

Roland je već bio na nogama kad se David opet probudio. David je podijelio nešto hrane s Rolandom iako nije imao bogzna što ponuditi. Oprao se u potoku i gotovo počeo obavljati jednu od svojih rutinskih radnji brojenja, ali ubrzo se zaustavio sjetivši se Šumarova savjeta te je umjesto toga očistio svoj mač i naoštrio ga na stijeni. Provjerio je stoji li mu remen još čvrsto i je li petlja koja pridrži tobolac još čitava, potom je zamolio Rolanda da ga nauči osedlati Scilu i pritegnuti joj povodac i uzde. Roland je to učinio te ga je također naučio kako treba pregledati ima li konj na nogama i kopitima kakvih znakova ozljede.

David je htio pitati vojnika za sliku u medaljonu, ali nije htio da Roland misli kako ga je špijunirao u tami. Umjesto toga postavio je drugo pitanje koje ga je mučilo otkako su se njih dvojica sreli te je tako dobio i odgovor o tajnovitom čovjeku u medaljonu.

„Rolande," reče David dok je vojnik opet osedlavao Scilu, „koji si to zadatak sebi zadao?"

Roland je čvrsto nategnuo remenje oko konjskog trupa.

„Imao sam prijatelja", reče ne gledajući u Davida.

„Zvao se Rafael. Htio se dokazati onima koji su sumnjali u njegovu hrabrost i ogovarali ga iza leđa. Čuo je priču o ženi koju je začarala čarobnica i koja spava u nekoj riznici te se zarekao da će s nje skinuti kletvu. Otputio se iz moje zemlje kako bi je našao, ali nikad se nije vratio. Bio mi je bliži od brata. Zarekao sam se da ću saznati što mu se dogodilo i osvetiti njegovu smrt, ako je to bila njegova sudba.

Tvrđava u kojoj leži žena navodno se miče u skladu s Mjesečevim ciklusima. Sad se nalazi na jedva dva dana jahanja odavde. Nakon što otkrijemo istinu koja se krije među njezinim zidovima, odvest ću te da vidiš kralja."

David se popeo na Scilina leđa, a Roland je vodio konja na uzdi natrag do ceste, provjeravajući zemlju ispred sebe kako ne bi naišao na skrivene udubine na kojima bi se njegov konj mogao ozlijediti. David se navikavao na konja i ritam njegovih kretnji iako ga je još sve boljelo od jučerašnjeg jahanja. Pridržavao se za rub sedla te su tako napustili ruševine crkve dok je prvo slabašno jutarnje svjetlo prodiralo kroz oblake.

No nisu otišli neopaženo. Iz kupinjaka onkraj ruševina promatrao ih je par tamnih očiju. Vučje mu je krzno bilo veoma tamno, a lice mu je bilo više nalik licu čovjeka nego životinje. Bio je spoj lupa i vučice, ali po izgledu i nagonima više je nalikovao na majku. Bio je to najveći i najkrvoločniji pripadnik svoje vrste, velik poput ponija i s čeljusti koja je mogla obuhvatiti muška prsa.

Čopor je poslao izvidnika da uđe dječaku u trag. Izvidnik je oćutio njegov miris na cesti i slijedio ga do kućice duboko u šumi. Ondje je umalo poginuo jer su patuljci oko svog doma postavili klopke: duboke rupe prekrivene šibama i busenima trave sa zašiljenim štapovima na dnu.

Vuk samo zahvaljujući svojim nagonima nije propao u rupu i poginuo te je nakon toga napredovao opreznije. Našao je dječakov miris pomiješan s mirisom patuljaka i slijedio ga je opet do ceste, prateći ga sve dok nije stigao do malog

potoka gdje je dječakov miris zamijenio snažan miris konja. Vuk je tako znao da dječak više ne pješaci i da vjerojatno više nije sam. Označio je to mjesto svojom mokraćom, kao i svaku etapu svog puta, kako bi ga lakše slijedio čopor koji treba stići.

Izvidnik je znao ono što Roland i David nisu mogli znati: čopor je prestao napredovati nedugo nakon što je prešao provaliju jer je čekao druge vukove koji će mu se pridružiti u pohodu do kraljeva dvora. Leroj je izvidniku povjerio zadatak da nađe dječaka. Ako je to moguće, izvidnik je trebao dovesti dječaka natrag u čopor kako bi se Leroj mogao njime pozabaviti. Ako to ne bude moguće, onda ga je trebao ubiti i vratiti se s trofejem - dječakovom glavom kao dokazom da je djelo obavljeno.

Izvidnik je već odlučio da je glava dostatna. On će se nahraniti ostatkom dječaka jer već dugo nije jeo svježe ljudsko meso. Hibrid vuka opet je našao dječakove tragove na bojnom polju, kao i nepoznat smrad koji mu je grizao oštri nos i tjerao suze na oči. Izgladnjeli se izvidnik najeo kostiju jednog vojnika isisavajući koštanu srž duboko iz njih i želudac mu nije bio tako pun već mjesecima. Energija mu se obnovila i opet je slijedio miris konja te je stigao do ruševina taman kad su dječak i jahač krenuli dalje.

Budući da je imao goleme stražnje noge, izvidnik je bio kadar skakati daleko i visoko i svojom je masom mnoge jahače zbacio s konjskog sedla bacivši ih na tlo tako da im može prerezati grkljan svojim dugim, oštrim zubima. Oteti dječaka bit će lako. Ako izvidnik dobro procijeni kamo treba skočiti, mogao bi ščepati dječaka zubima i rastrgati ga prije negoli jahač uopće shvati što se zbiva. Izvidnik bi tad pobjegao, a ako ga konjanik odluči slijediti, onda će ga usmjeriti ravno u ralje spremnog čopora.

Jahač je tjerao konja da lagano kaska, oprezno izbjegavajući niske grane i guste grmove kupina. Vuk ih je slijedio čekajući svoju priliku. Ispred konjanika bilo je oboreno stablo i vuk je pretpostavio da će konj ondje na tren zastati kako bi našao najbolji način da izbjegne prepreku. Vuk će zgrabiti dječaka kad se konj zaustavi.

Tiho se šuljao prestižući konja kako bi imao vremena naći najbolji položaj iz kojeg može krenuti u napad. Stigao je do stabla i u grmlju zdesna našao podignutu kamenu ploču, savršenu za ono što njemu treba. Slina mu je curila iz usta jer se psihički pripremio na kušanje dječakove krvi. Konj mu se pojavio na vidiku i izvidnik je napeo mišiće, spreman za napad. Iza vuka začuo se zvuk - blag udarac metala o kamen. Okrenuo se kako bi se suočio s opasnošću, ali nedovoljno brzo. Ugledao je bljesak oštrice i potom duboko u grlu osjetio vatru, tako duboko da nije mogao ispustiti ni uzvik boli ili iznenađenja. Počeo se gušiti u vlastitoj krvi, noge su ga izdale i pao je na stijenu. Oči su mu panično zasjajale kad je počeo ugibati. Potom je taj sjaj počeo blijedjeti, izvidnikovo je tijelo drhtalo i trzalo se dok naposljetku nije postalo nepomično.

U tami njegove zjenice zrcalilo se lice Krivoga. Oštricom mača odrezao je izvidniku nos i stavio ga u malu nabojnjaču koja mu je visjela na remenu. Bio je

to još jedan trofej za njegovu zbirku te će Leroj i čopor malo zastati kad nađu bratove ostatke. Znat će s kim imaju posla, o da, jer nitko drugi nije ovako sakatio svoj plijen. Dječak je bio njegov, samo njegov. Nijedan se vuk neće gostiti njegovim kostima.

Tako je Krivi gledao Davida i Rolanda kako prolaze nakon što je Scila nakratko zastala ispred oborenog stabla, kao što je izvidnik i pretpostavio, i potom ga preskočila u jednom skoku odnijevši jahača i dječaka prema cesti onkraj šume. Krivi je tad sišao među kupine i trnje i iščeznuo.

Poglavlje dvadeset - O selu i druga Rolandova priča

David i Roland nisu tog jutra nikoga sreli na cesti. David se još čudio kako tako malo ljudi njome prolazi. Bila je očuvana iako mu se činilo da svi moraju njome proći kako bi nekamo stigli.

„Zašto je tako tiho?“ pitao je David.

„Zašto nema ljudi?“

„Muškarci i žene boje se putovati jer ovaj je svijet postao više nego neobičan“, reče Roland.

„Vidio si što je ostalo od onih muškaraca jučer, a ja sam ti rekao za uspavanu ženu i čarobnicu koja ju je zatočila. U ovim je krajevima uvijek bilo opasno i život nikad nije bio lagan, ali sad postoje nove opasnosti i nitko ne zna odakle su se stvorile. Čak je i kralj nesiguran, ako se može suditi prema pričama s dvora. Kažu da mu je gotovo odzvonilo.“

Roland je podigao desnu ruku i pokazao prema sjeveroistoku.

„Onkraj onih brda nalazi se naseobina i ondje ćemo provesti posljednju noć prije negoli stignemo do Tvrđave. Možda ćemo od onih koji ondje žive naučiti više o toj ženi i sudbi koja je pogodila mog sudruga.“

Nakon sat vremena naišli su na skupinu muškaraca koji su izronili iz šume. Muškarci su na štapovima nosili mrtve zečeve i voluharice. Bili su naoružani naoštrenim šibama i kratkim, neobrađenim mačevima. Kad su vidjeli da se približava konj, prijeteći su podigli oružje.

„Tko ste vi?“ viknuo je jedan.

„Ne približavajte se dok ne kažete tko ste.“

Roland je zauzdao Scilu dok su još bili izvan dometa štapova muškaraca.

„Ja sam Roland. Ovo je moj pratitelj David. Zaputili smo se u selo u nadi da ćemo ondje naći hranu i odmorište.“

Muškarac koji je govorio spustio je mač.

„Možda ćete naći odmorište,“ rekao je, „ali hrane baš i nema.“

Podigao je jedan štap na kojem su bile mrtve životinje.

„U ovim poljima i šumama gotovo nema života. Ovo je sve što smo našli u dva dana lova i zbog čega smo izgubili jednog čovjeka.“

„Kako ste ga izgubili?“ pitao je Roland.

„Vodio je stražnji dio skupine. Čuli smo kako je zavapio, ali kad smo se vratili, tijela više nije bilo.“

„Niste vidjeli trag onoga što ga je odnijelo?“ pitao je Roland.

„Nikakav. Zemlja je bila prekopana ondje gdje je stajao, kao da je neko biće izletjelo odozdo iz nje, ali na njoj je bilo samo krvi i nečeg prljavog što nije došlo ni od jedne životinje za koju znamo. Nije prvi koji je tako umro jer smo izgubili i druge, ali tek trebamo naći onoga koji je za to odgovoran. Sad se usuđujemo izlaziti samo u velikim skupinama i čekati jer mnogi vjeruju da će nas ta neman uskoro napasti dok smo u krevetu.“

Roland je pogledao natrag niz cestu u smjeru iz kojeg su došli on i David.

„Vidjeli smo ostatke vojnika, oko pola dana jahanja odavde“, reče Roland.

„Prema njihovim odorama zaključili smo da su bili kraljevi podanici. Nisu imali sreće protiv te zvijeri iako su bili dobro uvježbani i dobro naoružani. Ako nemate visoke i čvrste utvrde, možda bi vam bilo najpametnije da napustite domove dok ne prođe prijetnja.“

Muškarac je zatresao glavom.

„Imamo imanja, stoku. Živimo tamo gdje su živjeli naši očevi i djedovi. Nećemo napustiti sve što smo tako mukotrpno gradili.“

Roland nije više ništa rekao, ali David je gotovo mogao čuti što misli.

'Onda ćete umrijeti.'

David i Roland jahali su pokraj muškaraca razgovarajući s njima i dijeleći preostali alkohol iz Rolandove čaturice. Muškarci su bili zahvalni za ljubaznost i zauzvrat su potvrdili da se u njihovu kraju svašta promijenilo i da su se u šumama i na poljima pojavila nova bića, sva neprijateljski nastrojena i gladna.

Spominjali su i vukove koji su u posljednje vrijeme postali odvažniji. Lovci su uhvatili i ubili jednog lupa dok su bili u šumi, uljeza iz dalekih krajeva. Krzno mu je bilo savršeno bijelo i nosio je jahaće hlače od tuljanove kože. Prije negoli je izdahnuo, rekao im je da je doputovao s dalekog sjevera i da će doći drugi koji će osvetiti njegovu smrt. Ono što je Šumar rekao Davidu bilo je točno: vukovi su željeli kraljevstvo za sebe i okupljali su vojsku s kojom ga mogu osvojiti.

Dok su slijedili zavoj na cesti, otvorio im se pogled na naseobinu. Bila je okružena proplancima pa kojima je pasla stoka i ovce. Proplanci su bili ograđeni deblima čiji su vrhovi bili bijeli i zašiljeni, a povišene platforme iza njih omogućavale su muškarcima da vide svakog tko se približava. Tanki snopovi dima dizali su se iz kuća unutar ograde, a crkveni tornjić virio je iznad zida. Roland se nije doimao sretnim što ga vidi.

„Tu možda još prakticiraju novu vjeru“, reče tiho Davidu.

„Neću ih uznemirivati svojim stajalištima da ne ugrozim mir.“

Dok su se približavali selu, začuo se urlik s unutarnje strane zidina i vrata su im se otvorila. Djeca su se okupila kako bi pozdravila očeve, a žene su došle poljubiti svoje sinove i muževe. Znatiželjno su gledali u Rolanda i Davida, no prije negoli ih je itko stigao išta pitati, neka je žena počela plakati i urlikati jer nije mogla naći onog kojeg je tražila među lovcima. Bila je mlada i vrlo lijepa i kroz jecaje je stalno iznova zazivala jedno ime:

„Ethan! Ethan!“

Vođa lovaca po imenu Fletcher prišao je Davidu i Rolandu. Njegova se žena zadržavala u blizini, zahvalna što se njezin muž vratio živ i zdrav.

„Ethan je čovjek kojeg smo izgubili putem“, reče.

„Trebali su se vjenčati. A ona sad nema ni grob na kojem bi ga mogla oplakivati.“

Druge su se žene okupile oko žene koja je ridala pokušavajući je utješiti. Uvele su je u jednu od obližnjih kućica i vrata su se zatvorila iza njih.

„Dođi“, rekao je Fletcher.

„Iza kuće imam staju. Možete ondje spavati ako želite, a ja ću vas večeras nahraniti za svojim stolom. Nakon toga neću bogzna čime imati hraniti ni vlastitu obitelj pa ćete morati jahati dalje.“

Roland i David zahvalili su mu i pošli za njim kroz uske ulice dok nisu došli do drvene kolibe čiji su zidovi bili oličeni u bijelo. Fletcher im je pokazao staju u kojoj mogu naći vodu, svježe sijeno i malo stare zobi za Scilu. Roland je skinuo Scilino sedlo i pobrinuo se da joj je udobno prije negoli su se on i David oprali u koritu.

Odjeća im je smrdjela pa se Roland presvlačio u druge odjevne predmete, no David nije imao ništa u što bi se presvukao. Kad je ovo čula, Fletcherova žena donijela je Davidu sinovu odjeću jer je sin sad imao sedamnaest godina, vlastitu ženu i sina. Osjećajući se tako dobro kako se već dugo nije osjećao, David je s Rolandom otišao u Fletcherovu kuću gdje je bio postavljen stol i gdje su ga čekali Fletcher i njegova obitelj.

Fletcherov sin bio je veoma nalik na oca jer je također imao dugu, riđu kosu, ali njegova brada nije bila tako gusta i nije imala sjedine koje su prošaravale bradu starijeg muškarca. Žena mu je bila malena i tamna, nije mnogo govorila i svu je pozornost usredotočila na dijete koje je držala u naručju. Fletcher je imao još dvoje djece, obje djevojčice. Bile su mlađe od Davida, iako ne mnogo, i vragoljasto su ga pogledavale tiho se hihoćući. Čim su Roland i David sjeli, Fletcher je zažmirio, pognuo glavu i zahvalio za hranu, pri čemu je David primijetio da Roland nije ni zažmirio ni pomolio se, a potom je Fletcher svima za stolom rekao da počnu jesti.

Razgovor je prelazio sa seoskih poslova na lovačko putovanje i Ethanov nestanak dok se napokon nije dotakao Rolanda, Davida i svrhe njihova putovanja.

„Niste prvi koji prolazite ovuda na putu do Trnovite tvrđave“, rekao je Fletcher kad mu je Roland rekao što traži.

„Zašto je tako zoveš?“ pitao je Roland.

„Jer jest takva: potpuno je okružena trnovitim penjačicama. Čim se približiš njezinim zidovima, izlažeš se opasnosti da te razderu. Da bi se probio kroz njih, trebat ćeš nešto više od oklopa.“

„Ti si je, dakle, vidio?“

„Prije oko pola mjeseca preko sela je prešla sjena. Kad smo pogledali gore da vidimo o čemu je riječ, vidjeli smo Tvrđavu kako bešumno plovi zrakom, a da je ništa ne nosi. Neki od nas slijedili su je i vidjeli gdje je sletjela, ali nismo se usudili prići. Takve je stvari bolje ne dirati.“

„Rekao si da su je i drugi pokušali naći“, reče Roland.

„Što se njima dogodilo?“

„Nisu se vratili“, odgovorio je Fletcher.

Roland je posegnuo ispod odijela i izvadio medaljon. Otvorio ga je i pokazao Fletcheru mladićevu sliku.

„Je li on jedan od tih koji se nisu vratili?“

Fletcher je promotrio sliku u medaljonu.

„Da, sjećam se njega“, reče.

„Tu je napojio konja i pio pivo u gostionici. Otišao je prije sumraka i tad smo ga posljednji put vidjeli.“

Roland je zaklopio medaljon i opet ga stavio blizu srca. Progovorio je opet tek nakon što su završili s jelom. Kad su raščistili stol, Fletcher je pozvao Rolanda da sjedne pokraj vatre i podijelili su malo duhana.

„Ispričaj nam priču, oče“, reče jedna od dviju djevojčica koja se smjestila pokraj očevih nogu.

„Da, molim te, tata!“ ponovila je druga.

Fletcher je zatresao glavom.

„Nemam više priča. Sve ste ih čule. No možda naš gost ima priču koju bi mogao s nama podijeliti?“

Pogledao je upitno u Rolanda, a lica malih djevojčica okrenula su se prema strancu. Roland je na trenutak razmislio, potom je odložio lulu i počeo priču.

Druga Rolandova priča

Bio jednom vitez po imenu Aleksandar. Imao je sve što vitez treba imati. Bio je hrabar i snažan, odan i samozatajan, ali bio je i mlad i jedva je čekao da se dokaže u opasnim pothvatima. Uzemlji u kojoj je živio dugo je vladao mir i Aleksandar nije imao mnogo prilika proslaviti se na bojnome polju. Stoga je jednoga dana rekao svom gospodararu da želi putovati u nove neobične zemlje kako bi se stavio na kušnju i saznao je li doista dostojan mjeriti se s najvećim vitezovima. Shvativši da Aleksandar neće imati mira dok ne dobije dopuštenje da ode, njegov gospodar dao mu je blagoslov i tako je vitez pripremio svog konja i oružje i otisnuo se sam u potragu za svojom sudbinom, a da nije imao pomoćnika koji bi mu pružio pomoć.

U godinama koje su slijedile Aleksandar je doživio pustolovine o kojima je dugo sanjao. Pridružio se vojsci vitezova koja je putovala u kraljevstvo daleko na istoku na pohodu protiv velikog čarobnjaka po imenu Abuhnezar. Abuhnezar je znao pogledom pretvoriti ljude u prah tako da bi se njihovi ostaci poput pepela raspršili po poljima na kojima je čarobnjak izvojevao pobjede. Govorkalo se da ga ljudske vojske ne mogu ubiti jer su svi koji su to pokušali izgubili živote. Vitezovi su ipak vjerovali kako će se možda tek ispostaviti da postoji način da se okonča njegova tiranija, a dodatni im je poticaj dao pravi kralj te zemlje koji se skrivao od čarobnjaka i koji je obećavao velike nagrade. Praćen redovima pakosnih vražića, čarobnjak se suočio s vitezovima na praznome polju ispred svog dvorca na kojem je započela žestoka i krvava borba. Dok su njegovi prijatelji padali u pandže i zube demona i dok ih je čarobnjak pogledom pretvarao u pepeo, Aleksandar je krčio put kroz neprijateljske redove, stalno se skrivajući iza štita i nikad ne gledajući prema čarobnjaku, dok mu se naposljetku nije približio dovoljno da ga može čuti. Zazvao je Abuhnezarovo ime i kad je

čarobnjak pogledao prema Aleksandru, vitez je brzo okrenuo štit tako da je unutarnja strana bila okrenuta prema neprijatelju.

Aleksandar je probudio cijelu prethodnu noć lašteći štit koji se sad jarko sjajio na vrućem podnevnom suncu. Abuhnezar ga je pogledao i u njemu vidio vlastiti odraz te se u tom trenutku pretvorio u pepeo, a njegova je vražja vojska iščeznula bez traga i nikad nije ponovno viđena u kraljevstvu.

Kralj je održao riječ i obasuo Aleksandra zlatom i draguljima te mu ponudio ruku svoje kćeri kako bi Aleksandar naslijedio njegovo kraljevstvo. No Aleksandar je sve to odbio i tražio samo da svaki put jave njegovu gospodararu kad bi izvršio velik pothvat.

Kralj mu je obećao da će to učiniti i Aleksandar ga je napustio i nastavio putovanje. Ubio je najstarijeg i najstrašnijeg zmaja u zapadnim krajevima i izradio plašt od njegove kože. Platom se štitio od vrućine podzemnog svijeta kojim je prolazio kako bi spasio sina Crvene Kraljice kojeg je oteo zloduh.

Nakon svakog uspješnog pothvata Aleksandrov je gospodar dobio poruku i vitezov je ugled bio sve veći i veći. Prošlo je deset godina i Aleksandar se umorio od lutanja. Nosio je ožiljke zadobivene tijekom svojih brojnih pustolovina i bio je siguran da je njegov ugled najvećeg viteza osiguran. Odlučio je vratiti se u svoje krajeve tako da se otisnuo na dugo putovanje kući. No banda lopova i razbojnika zaskočila ga je na mračnoj cesti, a Aleksandar se, iscrpljen od bezbrojnih bitaka, jedva obranio te je u njihovim rukama zadobio teške ozljede. Nastavio je jahati, no bio je slab i bolestan. Ugledao je dvorac na brdu što je stajalo pred njim, odjahao do njegovih dveri i vičući zatražio pomoć jer je u tim krajevima bio običaj pomoći neznancima u nevolji. Osobito vitezima nikad nitko nije odbio pružiti svu moguću pomoć. No nitko nije odgovorio iako je svjetlo gorjelo u gornjim prostorijama dvorca. Aleksandar je opet zazvao i ovaj se put javio ženski glas:

„Ne mogu ti pomoći. Moraš napustiti ovo mjesto i potražiti utjehu negdje drugdje”

„Ranjen sam”, odgovorio je Aleksandar.

„Bojim se da ću umrijeti ako ne zaliječim rane!”

„Idi. Ne mogu ti pomoći. Nastavi jahati. Nakon jednog ili dva kilometra stići ćeš u jedno selo i ondje će ti zavidati rane”

Budući da nije imao drugog izbora, Aleksandar ju je poslušao te je okrenuo konja u smjeru suprotnom od dvorskih vrata i odlučio slijediti cestu do sela. No snaga ga je sve više napuštala. Pao je s konja i ležao na hladnom, tvrdom tlu te je pao u nesvijest.

Kad se probudio, našao se na čistim plahtama u velikom krevetu. Prostorija u kojoj je ležao bila je veoma velika, ali puna prašine i paučine kao da nitko odavno nije boravio u njoj. Ustao je i vidio da mu je netko očistio i previo rane. Nije mogao naći svoje oružje i oklop. Pokraj kreveta imao je hrane i vrč vina. Jeo je i pio, a potom se odjenuo u halju što mu je visjela pokraj kreveta.

Još je bio slab i tijelo ga je boljelo dok je hodao, ali više nije bio u smrtnoj opasnosti. Pokušao je izaći iz sobe, ali vrata su bila zaključana. Tad je opet začuo glas one žene. Glas je rekao:

„Učinila sam za tebe više nego što sam htjela, ali neću ti dopustiti da mi lutaš kućom. Nitko godinama nije ovamo ušao. Ovdje se samo ja smijem kretati. Kad budeš dovoljno snažan da možeš putovati, otvorit ću ti vrata i ti moraš otići i nikad se više ne smiješ vratiti"

„Tko si ti?" pitao je Aleksandar.

„Ja sam Gospa", reče ona.

„Nemam više nijedno drugo ime"

„Gdje si?" pitao je Aleksandar jer se činilo da njezin glas dopire odnekud s one strane zidova.

„Ovdje sam", reče ona.

U tom trenutku zasvjatlucalo je zrcalo na zidu s njegove desne strane i postalo prozirno te je kroz staklo mogao vidjeti žensku siluetu. Bila je odjevena posve u crno i sjedila je na veliku prijestolju u praznoj prostoriji. Lice joj je bilo zastrto velom, a na rukama je nosila baršunaste rukavice.

„Zar ne smijem vidjeti lice one koja mi je spasila život?" pitao je Aleksandar.

„Odlučila sam da ti to neću dopustiti", odgovorila je Gospa. Aleksandar se naklonio jer, ako je to bila Gospina volja, onda tako treba biti.

„Gdje su vam sluge?" pitao je Aleksandar.

„Htio bih biti siguran da se netko brine za mog konja"

„Nemam sluge", reče Gospa.

„Ja sam se osobno pobrinula za tvog konja. Dobro je."

Aleksandar je imao toliko pitanja da nije znao odakle da počne. Zaustio je kako bi nešto rekao, ali Gospa je podignula ruku kako bi ga ušutkala.

„Ja ću te sad ostaviti", reče.

„Spavaj jer želim da se brzo oporaviš i odeš odavde što prije"

Zrcalo je zasvjatlucalo i umjesto Gospe pojavio se Aleksandrov odraz. Budući da nije mogao ništa drugo učiniti, Aleksandar se vratio u krevet i zaspao.

Idućeg jutra se probudio i pokraj sebe našao svjež kruh i vrč toplog mlijeka. Nije čuo da je itko ušao u sobu tijekom noći. Aleksandar je popio malo mlijeka te je, jedući kruh, odšetao do zrcala i promotrio ga. Odraz se nije promijenio i bio je siguran da je Gospa iza stakla i da ga promatra.

Kao i mnogi veliki vitezovi, Aleksandar nije bio samo ratnik. Znao je svirati lutnju i liru. Znao je pisati pjesme i čak malo slikati. Volio je knjige jer je u knjigama bilo sabrano znanje svih onih koji su živjeli prije njega. Tako je, kad se Gospa idući put te večeri pojavila u zrcalu, zatražio neke stvari koje će ga zabaviti dok se ne oporavi od ozljeda. Kad se sutradan probudio, dočekala ga je gomila starih knjiga, pomalo prašnjava lutnja, platno, boje i kistovi.

Svirao je lutnju, a potom počeo čitati knjige. Bilo je tu povijesti, filozofije, astronomije, etike, poezije i religije. Dok je idućih dana čitao, Gospa se sve češće

pojavljivala iza stakla ispitujući ga o svemu što čita. Bilo mu je jasno da je pročitala te knjige mnogo puta i daje dobro poznavala njihov sadržaj. Aleksandar je bio iznenađen jer u njegovu kraju žene nisu imale pristup takvim knjigama, no bio je zahvalan za razgovor.

Gospa ga je tad zamolila da joj svira na lutnji, stoje i učinio, te mu se činilo da su joj se sviđali zvukovi koje je proizvodio.

Dani su se pretvorili u tjedne i Gospa je provodila sve više vremena s druge strane zrcala, razgovarajući s Aleksandrom o umjetnosti i knjigama, slušajući ga kako svira i raspitujući se o tome što slika jer joj je Aleksandar odbio pokazati sliku te ju je natjerao da mu obeća kako je neće pogledati dok on spava jer nije htio da je ona vidi prije nego stoje on završi.

Pa iako su Aleksandrove rane gotovo zacijelile, činilo se da Gospa više ne želi da on ode, a ni Aleksandar nije više želio otići jer se zaljubljavao u ovu neobičnu, velom zastrtu ženu iza zrcala. Govorio joj je o bitkama koje je vodio i o ugledu koji je stekao tijekom svojih osvajanja. Htio je da ona shvati kako je on velik vitez dostojan velike dame. Nakon što su prošla dva mjeseca, Gospa je prišla Aleksandru i sjela na uobičajeno mjesto.

„Zašto izgledaš tako tužno?“ pitala je jer joj je bilo jasno da je vitez nesretan.

„Ne mogu dovršiti sliku“, reče on.

„Zašto? Zar nemaš kistove i boje? Što još trebaš?“

Aleksandar je okrenuo prednju stranu platna prema zidu tako da je Gospa mogla vidjeti što je naslikano na njemu. Bila je to slika same Gospe, no ondje gdje treba biti lice nije bilo ničega jer ga Aleksandar nikad nije vidio.

„Oprosti mi“, reče on.

„Zaljubljen sam u tebe. Tijekom ovih mjeseci koje smo proveli zajedno saznao sam tako mnogo o tebi. Nikad nisam upoznao ženu kao što si ti i bojim se da nikad više ni neću. Smijem li se nadati da ti osjećaš to isto prema meni?“

Gospa je pognula glavu. Činilo se kao da će progovoriti, ali zrcalo je tad zasvjetlucalo i ona je iščeznula.

Prolazili su dani i Gospa se nije više pojavila. Roland je ostao sam te je razmišljao je li ju možda uvrijedio time što je rekao i učinio. Svake je noći čvrsto spavao i svakoga bi se jutro pojavila hrana, ali nikad nije vidio Gospu koja ju je donosila.

I onda je nakon pet dana čuo kako se ključ okreće u bravi, nakon čega je ušla Gospa. Još je nosila veo i još je bila odjevena u crno, ali Aleksandar je osjetio daje nekako drukčija.

„Razmislila sam o onom što si rekao“, reče ona.

„I ja gajim osjećaje prema tebi. No reci mi iskreno voliš li me. Hoćeš li me uvijek voljeti ma što se dogodilo?“

Negdje duboko u Aleksandru još je živjela naglost iz mladih dana jer je gotovo ne razmišljajući odgovorio:

„Da, uvijek ću te voljeti.“

Gospa je potom podignula veo i Aleksandar je prvi put spustio oči na njezino lice. Bilo je to lice mješanke žene i divlje zvijeri, šumske životinje nalik tigrici ili panteri. Aleksandar je zaustio kako bi nešto rekao, ali nije mogao jer je bio previše zaprepašten time stoje vidio.

„Moja me maćeha pretvorila u ovo“, reče Gospa.

„Bila sam prelijepa i ona je bila jalna zbog moje ljepote te me proklela, podarivši mi životinjske crte lica, i rekla mi da me nikad nitko neće voljeti. I ja sam joj povjerovala te sam se skrivala u sramoti dok nisi došao ti.“

Gospa je prišla Aleksandru ispruženih ruku i raširenih očiju u kojima je bilo mnogo nade i ljubavi, ali i mrvica straha, jer otvorila mu se onako kako se nikad nije otvorila ni jednom drugom ljudskom biću te je njezino srce sad stajalo njemu na milost i nemilost.

No Aleksandar joj nije prišao. Uzmaknuo je i u tom je trenutku sudbina bila zapečaćena.

„Podlače!“ viknula je Gospa.

„Prevrtljivi stvoru! Rekao si mi da me voliš, ali voliš samo sebe“

Podignula je glavu i iskesila na njega svoje oštre zube. Vršci njezinih rukavica pukli su dok su joj pandže izbijale iz prstiju. Zasiktala je na viteza i potom ga zaskočila, grizući ga, grebući i trgajući ga pandžama dok joj se njegova topla krv rastapala u ustima i kapala po njezinu krznu.

Rastrgala ga je na komadiće u spavaćoj sobi i ridala dok ga je proždimala.

Dvije djevojčice izgledale su zaprepašteno kad je Roland završio priču. On je ustao, zahvalio Fletcheru i njegovoj obitelji na objedu i potom Davidu dao znak da trebaju otići. Fletcher je na vratima nježno položio ruku na Rolandovo rame.

„Samo da porazgovaramo, molim te“ reče.

„Starješine su zabrinuti. Smatraju da je Zvijer koju si spomenuo sigurno primijetila selo jer zacijelo je blizu.“

„Imate li oružje?“ pitao je Roland.

„Imamo, ali vidio si ono najbolje. Mi smo vlasnici imanja i lovci, a ne vojnici“, rekao je Fletcher.

„To je možda dobro“, reče Roland.

„Vojnici nisu dobro prošli u borbi protiv nje. Vi ćete možda imati više sreće.“

Fletcher ga je upitno pogledao jer nije mogao dokučiti misli li Roland ozbiljno ili ga samo izaziva. Čak ni David nije bio siguran.

„Zafrkavaš li me?“ pitao je Fletcher.

Roland je položio ruku na rame starijega muškarca.

„Samo malo“, reče.

„Vojnici su htjeli uništiti Zvijer onako kao što bi uništili drugu vojsku. Bili su prisiljeni boriti se na nepoznatu terenu protiv neprijatelja kojeg nisu razumjeli. Stigli su sagraditi neke obrambene zidine jer smo vidjeli njihove ostatke, ali nisu bili dovoljno snažni da bi ih zadržali te su bili prisiljeni povući se u šumu i ondje

su bili dokrajčeni. Što god to biće bilo, veliko je i teško jer vidio sam mjesta na kojima je svojom težinom spljoštilo drveće i grmlje. Sumnjam da se može brzo kretati, ali snažno je i može podnijeti ozljede nanesene kopljem i mačem. Vojnici mu nisu bili dorasli na otvorenom polju."

„No ti i tvoji ljudi u drukčijoj ste situaciji. Ovo je vaša zemlja i poznajete je. Trebate tog stvora tretirati kao da je vuk ili lisica koja dovodi u opasnost vaše životinje. Trebate ga privući onamo gdje vi izaberete, ondje ga namamiti u klopku i ubiti."

„Predlažeš mamac? Možda stoku?"

Roland je kimnuo.

„To bi moglo upaliti. Ta Zvijer će doći jer voli okus mesa, a mesa ima malo između mjesta na kojem je posljednji put jela i ovog sela. Možete se tu skutriti i nadati se da vaši bedemi mogu to izdržati ili možete planirati kako ćete je uništiti, no možda ćete morati žrtvovati dosta stoke kako biste to postigli."

„Što želiš reći?" pitao je Fletcher. Doimao se prestrašeno.

Roland je namočio prst u čaturici vode, potom je kleknuo i nacrtao krug na kamenom podu ne završivši ga nego ostavivši malu prazninu.

„Ovo je vaše selo", reče Roland.

„Vaši su bedemi sagrađeni za obranu od vanjskog napada." Nacrtao je strelice koje su izlazile iz kruga.

„No što ako dopustite neprijatelju da uđe i onda za njim zatvorite ulazna vrata?"

Roland je završio krug i ovaj je put dodao strelice koje su bile uperene prema unutra.

„Tad se vaši bedemi pretvaraju u klopku."

Fletcher je zurio u crtež koji se već sušio na kamenu polako blijedeći.

„A što da radimo jednom kad uđe?" pitao je.

„Zapalite selo i sve što se u njemu nalazi" reče Roland.

„Spalite Zvijer živu."

Te noći, dok su Roland i David spavali, izbila je velika mećava te je selo i sve što ga je okruživalo bilo prekriveno snijegom. Snijeg je nastavio padati tijekom dana tako gusto da je vidljivost bila na svega nekoliko metara. Roland je odlučio da trebaju ostati u selu dok se vrijeme ne popravi, ali ni on ni David nisu više imali hrane, a seljani su jedva imali dovoljno za sebe. Roland je stoga tražio da upozna starješine i proveo je s njima neko vrijeme u crkvi jer ondje su se seljani nalazili kako bi raspravljali o temama koje su bile vrlo važne. Roland im je ponudio da će im pomoći ubiti Zvijer ako pruže zaklon njemu i Davidu.

David je sjedio u stražnjem dijelu crkve dok im je Roland govorio o svom planu, a oni su naizmjenice iznosili argumente za i protiv. Neki seljani nisu bili voljni žrtvovati svoje kuće u vatri i David ih nije mogao istinski okrivljivati.

Htjeli su čekati, nadajući se da će ih zidine i bedemi spasiti kad se Zvijer pojavi.

„A što ako ne izdrže?" pitao je Roland.

„Što onda? Dok vi shvatite da bedemi nisu dovoljni, bit će kasno za sve drugo, osim za smrt.“

Naposljetku je iznesen zajednički prijedlog. Čim se vrijeme popravi, žene, djeca i starci napustit će selo i sakriti se u spilje u obližnjim brdima. Ponijet će sa sobom sve dragocjenosti, čak i pokućstvo, i ostaviti samo gole kuće. Bačve smole i ulja spremat će u kolibe blizu središta grada. Ako Zvijer napadne, branitelji će je pokušati otjerati ili ubiti dok je s vanjske strane zidina. Ako provali kroz njih, oni će se povući i namamiti je u središte sela. Zapalit će fitilje i Zvijer će biti uhvaćena u klopku i ubijena, ali samo ako im ne preostane ništa drugo. Seljani su glasovali i svi se složili da je taj plan najbolji.

Roland je izletio iz crkve. David je morao trčati kako bi ga sustigao.

„Zašto si tako ljutit?“ pitao je David.

„Prihvatili su veći dio tvog plana.“

„To nije dovoljno“, reče Roland.

„Čak i ne znamo s čime smo suočeni. No znamo da uvježbani vojnici naoružani kaljenim čelikom nisu Zvijer mogli ubiti. Kakve izgleda imaju obični seljaci? Da me poslušaju, mogu svladati Zvijer, a da nitko ne izgubi život. Sad će ljudi nepotrebno poginuti zbog dasaka i slame, zbog potleušica koje se mogu nanovo sagraditi u nekoliko tjedana.“

„Ali to je njihovo selo“, reče David.

„Njihov izbor.“

Roland je usporio i potom stao. Kosa mu je bila bijela od snijega. Zbog toga je izgledao mnogo starije.

„Da“, rekao je.

„Selo je njihovo. Ali naše su sudbine sad povezane s njihovima i ako ovo propadne, postoji velika šansa da ćemo i mi s njima poginuti.“

Snijeg je padao i vatra je gorjela u kolibama, a vjetar je nosio miris dima u najdublje dijelove šume. I Zvijer je u svojoj jazbini namirisala dim te se počela kretati.

Poglavlje dvadeset - O dolasku Zvijeri

Cijeli taj i idući dan obavljali su pripreme za evakuaciju sela. Žene, djeca i starci skupljali su sve što su mogli nositi i upregnuli su sve konje i sva kola, osim Scile koju Roland nije htio ispustiti iz vida. On je zato jahao uz bedem, iznutra i izvana, i provjeravao je li gdje oslabljen. Nije se doimao zadovoljnim onim što je vidio.

Snijeg je još padao, otupljujući prste i ledeći noge. Zbog njega je pojačavanje seoske obrane bilo otežano i ljudi su među sobom gundali, pitajući se jesu li sve ove pripreme doista nužne te govoreći da bi im možda bilo bolje da pobjegnu s djecom i ženama. Činilo se da čak i Roland gaji izvjesne sumnje.

„Možemo se braniti od ovog stvora iverjem i drvom za ogrjev“, čuo je David kako Roland govori Fletcheru. Nisu znali iz kojeg će smjera biti napadnuti tako da je Roland neprekidno objašnjavao braniteljima kako će se povlačiti ako zid bude probijen i što da rade kad Zvijer jednom uđe u selo. Nije htio da ljudi počnu paničariti i slijepo bježati kad stvor prodre unutra - a bio je siguran da će prodrijeti - jer tad bi sve bilo izgubljeno, no nije vjerovao mnogo u njihovu želju da ostanu i suoče se sa Zvijeri u slučaju da počnu gubiti bitku.

„Nisu kukavice“, Roland je rekao Davidu dok su sjedili pokraj vatre i odmarali se pijući tek izmuzeno toplo mlijeko.

Posvuda oko njih muškarci su oštrili koplja i mačeve ili su pomoću volova i konja vukli debla u naselje kako bi iznutra pojačali zidove. Sad nisu mnogo razgovarali jer se dan primicao kraju i noć se približavala. Svi su bili napeti i preplašeni.

„Svaki od ovih muškaraca dao bi život za svoju ženu i djecu“, nastavio je Roland.

„Da se suoče s razbojnicima ili divljim zvijerima, pružili bi otpor te bi preživjeli ili umrli ovisno o ishodu. No ovo je drukčije: oni ne znaju ili ne shvaćaju s čime će se uskoro suočiti te nemaju dovoljno discipline i iskustva da bi djelovali kao grupa. Stajat će jedni pokraj drugih, ali svatko će se na svoj način sam s ovim suočiti. Bit će ujedinjeni samo kad jedan izgubi hrabrost i počne bježati, a ostali krenu za njim.“

„Ti nemaš baš mnogo vjere u ljude, zar ne?“ pitao je David.

„Nemam ja mnogo vjere ni u što“, odgovori Roland.

„Čak ni u sebe.“ Popio je ostatak mlijeka i oprao šalicu u kanti hladne vode.

„Dođi sad“, reče.

„Moramo naoštriti štapove i tupe mačeve.“

Prazno se osmijehnuo. David nije odgovorio osmijehom. Bilo je odlučeno da će veći dio male vojske stajati blizu ulaznih vrata u nadi da će to privući Zvijer. Ako probije obranu, namamili bi je u središte sela gdje bi joj postavili klopku. Imali bi jednu priliku da je sputaju i ubiju, samo jednu.

Kad ni najmanji trak blijedog Mjeseca više nije bio vidljiv na nebu, kolona ljudi i životinja tiho je napustila selo u pratnji šačice muškaraca koji su se

pobrinuli da stignu do spilja živi i zdravi. Kad su se muškarci vratili, na zidine su postavili naizmjeničnu stražu i svaki je muškarac nekoliko sati čuvao bedeme. Ukupno ih je bilo oko četrdeset, ne uključujući Davida. Roland je pitao Davida želi li ići s drugima u spilje, ali, iako je bio prestrašen, David je rekao da želi ostati. Nije bio siguran zašto. Bilo je to dijelom i zato jer se s Rolandom osjećao sigurnije i jer je on bio jedina osoba kojoj je tu vjerovao, no osim toga bio je i znatiželjan.

David je htio vidjeti Zvijer, ma kakva ona bila. Činilo se da Roland ovo zna te je, kad su ga seljani pitali zašto je dopustio Davidu da ostane, rekao da je David njegov pomoćnik i da mu je dragocjen koliko i mač ili konj. David se zbog njegovih riječi ponosno zarumenio.

Na proplanku ispred ulaznih vrata pomuzli su staru kravu nadajući se da će namamiti Zvijer, no te se prve noći tijekom držanja straže ništa nije dogodilo, kao uostalom ni druge noći, pa su muškarci postali čangrizaviji i umorniji.

Snijeg je nastavio padati i leđiti se, padati i leđiti se. Stražari na zidinama jedva su od mećave vidjeli šumu. Nekolicina ih je počela gundati među sobom.

„Ovo je budalaština.“

„Tom je stvoru hladno kao i nama. Neće nas napasti po ovom vremenu.“

„Možda Zvijer uopće ne postoji. Što ako je Ethana napao vuk ili medvjed? Imamo samo riječ ovog lugalice da je vidio tijela vojnika.“

„Kovač ima pravo. Što ako je sve ovo neka psina?“ Fletcher ih je pokušao urazumiti.

„Čemu bi služila ta psina?“ pitao ih je.

„On je sam s dječakom. Ne može nas ubiti dok spavamo i nemamo ništa vrijedno što bi mogao ukrasti. Ako to čini zbog hrane, tu je ima vrlo malo. Imajte vjere, prijatelji, i budite strpljivi i oprezni.“

Nato su prestali gundati, ali i dalje im je bilo hladno, bili su nesretni i nedostajale su im žene i obitelji.

David je sve vrijeme proveo s Rolandom spavajući pokraj njega tijekom predaha i obavljajući s njim ophodnju kad je bio njihov red da drže stražu. Sad kad su pojačali zidove koliko god su mogli, Roland bi našao vremena za razgovor i šalu sa seljanima, znao bi ih prodrmati kad bi zadrijemali i hrabriti kad bi ih uhvatila malodušnost. Znao je da im je ovo najteže razdoblje jer je stražarenje bilo dosadno i napeto za živce. Gledajući ga kako se kreće među njima i vidjevši kako nadgleda obranu sela, David se pitao je li Roland doista samo vojnik kako je tvrdio. Davidu se doimao više poput vođe i rođenog zapovjednika, a ipak, jahao je sam.

Druge noći sjedili su na svjetlosti velike vatre skutreni ispod debelih ogrtača. Roland je rekao Davidu da može spavati u jednoj od obližnjih koliba, ali nitko to nije činio pa David nije htio prihvatiti ponudu zbog koje bi se činio još slabiji, makar to značilo da mora spavati vani gdje je hladno i opasno. Tako je ostao s Rolandom. Vatra je obasjavala vojnikovo lice bacajući mu sjene na kožu, ističući mu jagodice i potamnjujući tamne krugove očnih duplji.

„Što misliš, što se dogodilo Rafaelu?“ pitao ga je David. Roland nije odgovorio. Samo je zatresao glavom.

David je znao da bi vjerojatno trebao šutjeti, ali nije želio. Imao je vlastita pitanja i sumnje i nekako ih je želio podijeliti s Rolandom. Nije ih spojila slučajnost. Činilo se da se u ovom svijetu ništa ne događa sasvim slučajno. Sve što se događalo, događalo se s razlogom i u skladu s cjelinom iako ju je David samo donekle nazirao.

„Misliš da je mrtav, zar ne?“ tiho je pitao.

„Da“, odgovorio je Roland.

„Znam to.“

„Ali moraš saznati što mu se dogodilo.“

„Neću imati mira dok ne saznam.“

„Ali i ti možeš umrijeti. Ako slijediš njegovu stazu, možeš završiti isto kao i on. Zar se ne bojiš smrti?“

Roland je uzeo štap i potaknuo vatru odaslavši iskre uvis, u noć. Zamrle su prije nego što su stigle daleko, poput kukaca koje plamičci gutaju dok se ovi još trude pobjeći im.

„Bojim se boli umiranja“, reče.

„Jednom sam bio ranjen tako teško da sam se bojao da neću preživjeti. Sjećam se te agonije i ne želim je trpjeti ponovno.“

„No više sam se bojao smrti drugih ljudi. Nisam ih htio izgubiti i brinuo sam se za njih dok su bili živi. Mislim da sam katkad bio toliko zabrinut oko toga da ću ih možda izgubiti da nikad nisam uistinu uživao u njihovu postojanju. Bio je to dio moje naravi, čak i kad je u pitanju bio Rafael. No on je bio krv u mojim žilama, znoj lica mog. Bez njega sam manje nego što sam nekoć bio.“

David je zurio u plamenove. Rolandove su riječi za nj imale smisla. Tako se on osjećao u vezi sa svojom majkom. Toliko je vremena proveo prestravljen zbog pomisli da bi je mogao izgubiti da nikad, dok joj se bližio kraj, nije uistinu uživao u vremenu koje su provodili zajedno.

„A ti?“ pitao je Roland.

„Ti si tek dječak. Ne bi trebao biti tu. Zar se ne bojiš?“

„Bojim se,“ reče David, „ali čuo sam majčin glas. Tu je negdje. Moram je naći. Moram je dovesti natrag.“

„Davide, majka ti je mrtva“, reče Roland nježno.

„Sam si mi to rekao.“

„Kako onda može biti tu? Kako sam mogao čuti njezin glas tako jasno?“

No Roland nije znao odgovor i David je postao sve ogorčeniji.

„Gdje smo mi sada?“ pitao je.

„Ovo mjesto nema ime. Čak mi ni ti ne znaš reći kako se zove. Ima kralja, ali on možda i ne postoji. Tu postoje i stvari koje ovamo ne pripadaju: onaj tenk, njemački avion koji me slijedio kroz stablo, harpije. Sve je pogrešno. Jednostavno je...“ Glas mu je utihnuo. U mozgu su mu se oblikovale riječi poput tamnog oblaka tijekom vedrog ljetnog dana i bile su pune jarosti, bijesa i zbrke.

Palo mu je na pamet pitanje i bio je gotovo iznenađen kad se čuo kako ga postavlja.

„Rolande, jesi li ti mrtav? Jesmo li mi mrtvi?”

Roland ga je gledao kroz plamenove.

„Ne znam”, odgovorio je.

„Mislim da sam živ koliko i ti. Osjećam hladnoću, toplinu, glad i žeđ, želju i žaljenje. Osjećam težinu mača u ruci i kad uvečer skinem oklop, vidim da mi je ostavio tragove na koži. Mogu osjetiti okus kruha i mesa. Mogu oćutjeti Scilin miris nakon što provedem dan na sedlu. Da sam mrtav, ne bih sve to osjećao, zar ne?”

„Valjda ne bi”, reče David.

Nije imao pojma kako se mrtvi osjećaju kad prijeđu iz jednog svijeta u drugi. Kako bi i mogao znati? Znao je samo da je koža njegove majke bila hladna kad ju je dodirnuo, ali još je mogao osjetiti toplinu njezina tijela. Poput Rolanda osjećao je miris, dodir i okus. Bio je svjestan boli i neugode. Osjećao je toplinu vatre i bio je siguran da bi mu, da stavi ruku na vatru, na njoj izbili plikovi i opekline. A ovaj je svijet ipak bio neobična mješavina nepoznatog i poznatog, kao da je došavši ovamo nekako promijenio njegovu prirodu i zarazio ga aspektima vlastitog života.

„Jesi li ikad sanjao o ovom mjestu?” pitao je Rolanda.

„Jesi li ikad sanjao mene ili bilo što drugo u njemu?”

„Kad sam te sreo na cesti, bio si mi posve nepoznat”, reče Roland.

„Pa iako sam znao da je tu selo, nisam ga nikad dosad vidio jer nikad nisam prolazio ovim cestama.

Davide, ova je zemlja stvarna koliko i ti. Nemoj početi vjerovati da je to neki san koji si stvorio duboko u sebi. Vidio sam strah u tvojim očima dok si govorio o čoporima vukova i stvorenjima koja ih vode jer znaš da će te pojesti ako te nađu. Oćutio sam miris truleži što se širio iz tijela onih muškaraca na bojnopolju. Uskoro ćemo se suoćiti s onim što ih je potamanilo i možda nećemo preživjeti taj susret.

Sve je ovo stvarno. Tu si iskusio bol. Ako možeš iskusiti bol, možeš i umrijeti. Možeš tu poginuti i zauvijek izgubiti svoj svijet. Nikad to ne zaboravi. Ako to zaboraviš, gotov si.”

'Možda', pomislio je David. 'Možda.'

U kasnim satima treće noći začuli su uzvik s jednog od stražarskih položaja na vratima.

„Ovamo, ovamo!” reče mladić čiji je posao bio da motri na glavnu cestu koja je vodila prema naselju.

„Nešto sam čuo i vidio da se nešto miće na tlu. Siguran sam.”

Oni koji su spavali, probudili su se i pridružili. Oni koji su bili daleko od vrata čuli su uzvik i htjeli su otrćati, ali Roland ih je zazvao i rekao im da ostanu gdje jesu. Stigao je do ulaznih vrata i počeo se penjati ljestvama na platformu na

vrhu zidina. Neki su ga drugi muškarci već čekali, dok su ostali stajali na tlu i gledali kroz proreze koje su napravili u deblima na razini očiju.

Baklje su plamtjele i pucketale dok je po njima padao snijeg i topio se.

„Ništa ne vidim“, reče kovač mladiću.

„Uzalud si nas probudio.“

Čuli su kravu kako nervozno muče. Probudila se i ustala pokušavajući se osloboditi stupa za koji je bila zavezana.

„Čekaj“, reče Roland. Uzeo je strijelu s gomile strijela koje su stajale naslonjene na zid, od kojih je vršak svake bio zamotan u krpu namočenu uljem. Prislonio je zamotani vršak strijele na baklju i strijela je buknila. Pomno je naciljao i odapeo onamo gdje je stražar na zidu vidio da se nešto miče. Četvorica ili petorica muškaraca učinili su to isto i strijele su poput zvijezda repatica plovile noćnim zrakom.

Na trenutak nisu mogli vidjeti ništa osim snijega što pada i sjenovitih stabala.

Potom se nešto pomaknulo i vidjeli su golemo žuto tijelo kako izvire iz zemlje, kolutićavo poput tijela velikog crva: svaki je nabor bio prekriven crnim dlakama, a svaka je dlaka završavala vrlo oštrom kukom. Jedna se strijela zabila u to stvorenje i raširio se odvratni miris zapaljenog mesa, tako grozan da su muškarci prekrili nos i usta kako bi izbjegli smrad. Iz rane je proključala crna tekućina pucketajući na vrućini plamene strijele.

David je mogao vidjeti drške slomljenih strijela i kopalja što su Zvijeri bili već zabodeni u kožu - ostatke ranijeg susreta s vojnicima. Bilo je nemoguće reći koliko je dugačka, ali tijelo joj je bilo visoko bar tri metra. Vidjeli su je kako se uvija i okreće dok se izvlačila iz zemlje, a potom se pojavilo njezino grozno lice.

Imala je skupine crnih očiju poput pauka, manje i veće, i izbočena usta ispod njih koja su bila stisnuta zbog mnogih nizova oštarih zubi. Između očiju i usta otvori nalik na nosnice drhtali su dok je njušila miris seoskih muškaraca i krv što im teče u žilama. Sa svake strane usta imala je po jednu ruku, a obje su završavale nizom od tri savijene pandže kojima je mogla strpati plijen u usta.

Činilo se da ne može ustima proizvesti nikakav zvuk, ali zato se čuo zvuk nalik šljapanju po vodi kad se počela micati po šumskom tlu. Prozirni, ljepljivi mlazovi slin padali su joj s gornjeg dijela tijela kad se podigla poput goleme, ružne gusjenice koja se ispružila kako bi dohvatila ukusan list. Glava joj je sad bila sedam metara iznad tla, otkrivši donji dio tijela i dva niza crnih, bodljikavih nogu pomoću kojih se kretala.

„Viša je od zida!“ vikao je Fletcher.

„Neće se morati probiti. Može ga samo prijeći!“

Roland nije odgovorio. Samo je rekao svim muškarcima da zapale strijele i ciljaju Zvijeri u glavu. Kiša plamenih strijela poletjela je prema Zvijeri. Neke su promašile metu, a neke su se odbile o debele, bodljikave dlake. No neke su je ipak pogodile i David je vidio da je jedna strijela sletjela u jedno njezino oko, u trenu ga razniježujući. Pojačao se miris trulećeg, zapaljenog mesa.

Zvijer je bolno zatresla glavom i potom se počela kretati prema zidinama. Sad su mogli jasno vidjeti kolika je: deset metara od čeljusti do stražnjice. Kretala se tako brzo kako čak ni Roland nije očekivao i bila bi još brža da nije bilo debelog sloja snijega. Uskoro će ih napasti.

„Odapinjite strijele dokle god možete, a kad je namamite do zida, povucite se!” viknuo je Roland. Zgrabio je Davida za ruku.

„Dođi sa mnom. Trebam tvoju pomoć.”

No David se nije mogao pomaknuti. Privlačile su ga tamne oči Zvijeri i nije mogao skrenuti pogled s njih. Kao da je djelić njegovih noćnih mora nekako oživio, kao daje nešto iz zakutka njegove mašte napokon utjelovljeno.

„Davide!” vikao je Roland. Zatresao je dječakovu ruku i dječak se prenuo.

„Dođi sad. Nemamo mnogo vremena.”

Sišli su s platforme i zaputili se prema vratima. Vrata su bila načinjena od dvije debele gomile dasaka i bila su iznutra zaključana polovinom debela koje se moglo podići tako da ga se snažno pritisne na jednom kraju. Kad su stigli do debela, Roland i David počeli su pritiskati prema dolje iz sve snage.

„Što to radite?” vikao je kovač.

„Sve ćete osuditi na smrt!”

I tad se iznad kovača pojavila velika glava Zvijeri i jedna se pandžama obdarena ruka naglo ispružila i šćepala čovjeka podigavši ga visoko u zrak i strpavši ravno u spremne ralje. David je skrenuo pogled jer nije mogao gledati kovačevu smrt. Drugi su branitelji sad rabili koplja i mačeve.

Fletcher koji je bio veći i snažniji od ostalih, podigao je mač i jednim udarcem pokušao Zvijeri odsjeći ruku, no ruka je bila debela i tvrda poput debela i mač joj je jedva zarezao kožu. No bol je ipak skrenula pozornost Zvijeri dovoljno dugo da se seljani stignu povući sa zidina, taman dok su David i Roland uspjeli podići deblo koje je zatvaralo vrata.

Zvijer se pokušavala popeti preko zida, no Roland je naložio muškarcima da kroza zidove proguraju štapove na vrhu kojih su bile kuke, za slučaj da se Zvijer dovoljno približi. Zasijecali su tijelo Zvijeri i ona se na njima migoljila i uvijala. Kuke su je usporile, ali nastavila se probijati kroz obrambene bedeme unatoč tome što je zadobivala ozljede. U tom je trenu Roland otvorio ulazna vrata i izašao na drugu stranu zidina. Napeo je strijelu i odapeo je Zvijeri u glavu sa strane.

„Hej!” viknuo je Roland.

„Ovuda. Hajde!”

Zamahnuo je i opet odapeo strijelu. Zvijer je povukla svoje tijelo sa zida i tresnula na tlo, tekućina iz njezinih rana zacrnjivala je snijeg. Usmjerala se na Rolanda proguravajući se kroz ulazna vrata i pokušavajući ga zgrabiti rukama dok je on trčao ispred nje. Glava joj je bila izbočena prema naprijed, a ralje su škljocale Rolandu za petama.

Zvijer je zastala dok je prelazila prag pogledavši zavojite ulice i ljude u bijegu. Roland je zamahnuo bakljom i mačem.

„Ovamo!" viknuo je.

„Ovdje sam!"

Roland je odapeo još jednu strijelu zamalo promašivši ralje Zvijeri, no ona više nije bila zainteresirana za njega. Nosnice su joj se otvarale i zatvarale dok je prigibala glavu, njuškajući i tražeći Davida. Kad ga je našla, David, koji se skrivao u sjeni ispred kovačeve talionice, vidio je odraz svog lica duboko u njezinim očima. Razjapila je ralje iz kojih je curila krv i slina i njezina velika pandža tresnula je o krov talionice kad je posegnula za dječakom. David se u posljednji tren bacio unatrag tako da ga Zvijer nije uspjela ščepati. Jedva je čuo Rolandov glas.

„Trči, Davide, trči! Moraš je namamiti!"

David je ustao i počeo trčati uskim seoskim ulicama. Zvijer je iza njega sravnjivala zidove i krovove koliba slijedeći ga. Glava joj se trzala prema maloju prilici koja je bježala ispred nje, a pandže su grabile zrakom. David je jednom posrnuo i pandže su mu zahvatile odjeću na leđima dok se on kotrljao izvan njihova dohvata i opet se osovio na noge.

Bio je nadomak središtu sela. Oko crkve je bio trg na kojem su u bolja vremena održavali sajmove. Branitelji su po njemu iskopali kanale po kojima je ulje teklo na trg te su tako namjeravali opkoliti Zvijer. David je jurio preko trga prema otvorenim vratima kapelice, dok mu je Zvijer bila tik za petama. Roland je već bio na pragu, bodreći Davida da trči.

Zvijer je odjednom stala. David se okrenuo i zurio u nju. U obližnjim kućama muškarci su se spremali uliti ulje u kanale, no i oni su zastali i gledali Zvijer. Počela je drhtati i tresti se. Čeljust joj se nevjerojatno razjapila i trznula kao da osjeća strašnu bol. Odjednom je pala na tlo i trbuh joj se počeo nadimati. David je vidio da se nešto unutra miče. Nešto je iznutra pritiskalo kožu Zvijeri.

Krivi je rekao da je Zvijer ženka.

„Rađa!" viknuo je David.

„Ubijte je sad!"

Bilo je prekasno. Trbuh Zvijeri rasporio se uz glasan zvuk paranja i njezini mladunci počeli su navirati iz nje, sitne kopije Zvijeri, svaka od njih velika kao David, očiju zamagljenih i slijepih, ali s čeljustima što škripe u potrazi za hranom. Neki su izlazili iz majke grizući je i jedući joj meso dok su se oslobađali njezina umirućeg tijela.

„Ulijte ulje!" viknuo je Roland muškarcima.

„Ulijte ga, zapalite fitilje i trčite!"

Mladunčad je već gmizala preko trga osjećajući snažan nagon za lovom i ubijanjem. Roland je povukao Davida u crkvu i zaključao vrata. Nešto je na njih navalilo izvana i vrata su se zatresla u vratnicama. Roland je primio Davida za ruku i odveo ga prema zvoniku. Penjali su se kamenim stubama dok nisu stigli na sam vrh u kojem je visjelo zvono i odatle su gledali dolje na trg.

Zvijer je još ležala na boku, ali prestala se micati. Ako još nije bila mrtva, bit će uskoro. Neka mladunčad još se njome hranila, žvačući joj utrobu i grizući

joj oči. Drugi su miljeli po trgu ili tražili hranu u obližnjim kolibama. Niz kanale je teklo ulje, ali činilo se da mladunčadi to ne smeta. David je u daljini vidio kako preživjeli branitelji trče prema seoskim vratima u očajničkom pokušaju da pobjegnu od malih stvorova.

„Nema iskri“, zavapio je David.

„Nisu zapalili vatru.“

Roland je iz tobolca izvukao jednu uljem natopljenu strijelu.

„Onda ćemo mi to morati učiniti umjesto njih“, reče Roland.

Zapalio je strijelu na svojoj zapaljenoj baklji i naciljao jedan od kanalića s uljem.

Strijela je frknula iz luka i pogodila crni mlaz krvi. Plamen je buknuo u trenu i vatra se širila trgom prateći udubljene staze. Mladunci koji su se našli na putu počeli su gorjeti, cvrljiti i uvijati se. Roland je uzeo drugu strijelu i odapeo je u prozor kolibe, no ništa se nije dogodilo. David je već mogao vidjeti neke mladunče kako pokušavaju pobjeći od trga i vatre. Nisu im smjeli dopustiti da se vrate u šumu. Roland je u luku napeo posljednju strijelu, privukao je uz obraz i odapeo je. Ovaj je put u kolibi odjeknula glasna eksplozija i krov je odletio od jačine udara. Plamenovi su se vinuli u zrak i odjeknule su eksplozije dok su se nizovi bačvi koje je Roland složio unutar kuća palili jedan za drugim prolijevajući zapaljenu tekućinu svuda po trgu i ubijajući sve što se nađe na putu.

Preživjeli su samo Roland i David koji su stajali visoko na svom vidikovcu u zvoniku jer vatra nije mogla dosegnuti crkvu. Stajali su ondje sve dok se smrad izgorjelih bića i jetkog dima širio zrakom i sve dok umiruće pucketanje plamenova i tiho šuštanje snijega što se topi na vatri nisu postali jedini zvuči koji narušavaju noćnu tišinu.

Poglavlje dvadeset dva - O Kririvom i širenju sumnje

David i Roland napustili su selo idućeg jutra. Snijeg je dotad prestao padati pa su, iako su debele naslage još prekrivale tlo, mogli nazrijeti kuda prolazi cesta skrivena među stablima na obraslim brdima.

Žena, djeca i starci vratili su se iz skrovišta u špiljama. David je čuo kako neki od njih plaču i ridaju ispred dimom obavijenih ruševina koje su im nekad bile kuće te kako oplakuju one koje su izgubili jer tri su muškarca poginula u borbi sa Zvijeri. Ostali su se okupili na trgu na kojem su ponovno upregnuli konje i volove, ali ovoga puta kako bi odvukli pougljenjene kosture Zvijeri i njezina užasnog potomstva. Roland nije pitao Davida o tome zašto je Zvijer odlučila kroz selo slijediti njega, no David je vidio kako ga vojnik zamišljeno promatra dok su se spremali za odlazak. Fletcher je također vidio što se zbilo te je David znao da je i on bio znatiželjan. David nije znao kako će odgovoriti na pitanje ako mu ga postave. Nije mogao objasniti svoj osjećaj da mu je Zvijer bila poznata, da je u nekom zakutku njegove mašte našla svoju presliku. Najviše od svega plašio ga je osjećaj da je nekako odgovoran za njezin nastanak i da mu je smrt vojnika i seljana na savjesti.

Kad su osedlali Scilu i skupili malo hrane i vode, Roland i David prošli su selom i stigli do vrata. Šaćica seljana došla im je poželjeti sreću. Ostali su odlučili okrenuti leđa putnicima na odlasku ili su pakosno zurili u njih iz ruševina. Samo je Fletcheru bilo istinski žao što odlaze.

„Ispričavam se za ponašanje ostalih“, reče on.

„Trebali bi pokazati više zahvalnosti za ono što ste učinili.“

„Okrivljuju nas za ono što se dogodilo njihovu selu“, reče Roland Fletcheru.

„Zašto bi bili zahvalni onima zbog kojih su izgubili krov nad glavom?“

Fletcher nije znao kako da odgovori.

„Neki kažu da je Zvijer slijedila vas i da vam nikad nismo smjeli dopustiti da uopće uđete u selo“, reče. Bacio je pogled na Davida ne želeći ga pogledati u oči.

„Neki govore o dječaku i tome kako je Zvijer slijedila njega, a ne tebe. Kažu da je proklet i da je dobro što ćemo vas se otarasiti.“

„Jesu li ljuti na tebe jer si nas ovamo doveo?“ pitao je David i činilo se da je Fletcher pomalo zatečen dječakovom brigom.

„Ako jesu, brzo će to zaboraviti. Već namjeravamo poslati ljude u šumu radi sječe drva. Ponovno ćemo sagraditi svoje kuće. Vjetar je spasio većinu kuća na jugu i zapadu pa ćemo živjeti zajedno dok obnova ne završi. U međuvremenu će shvatiti kako, da nije bilo vas, ne bi bilo ni sela i da bi mnogo više ljudi umrlo u raljama Zvijeri i njezine mladunčadi.“

Fletcher je Rolandu dao vreću hrane.

„Ne mogu je uzeti“, reče Roland.

„Svi ćete je trebati.“

„Sad kad je Zvijer mrtva, vratit će se životinje i moći ćemo opet loviti.“

Roland mu je zahvalio i pripremio se kako bi okrenuo Scilu prema istoku.

„Hrabar si mladić”, reče Fletcher Davidu.

„Volio bih da ti mogu dati nešto više, ali ovo je sve što sam našao.”

U ruci je držao nešto što je izgledalo poput pougljenjene kuke. Dao ju je Davidu. Bila je teška i na dodir nalikovala kosti.

„To je jedna od pandža Zvijeri”, reče Fletcher.

„Ako ikad itko posumnja u tvoju hrabrost ili ako ti osjetiš da ti je ponestaje, primi pandžu u ruku i sjeti se što si tu učinio.”

David mu je zahvalio i spremio pandžu u ruksak. Roland je tada podbo Scilu te su ostavili ruševine sela za sobom.

Tiho su jahali kroz sumrak koji je izgledao još sablasnije zbog zapalog snijega. Činilo se da sve sjaji u plavičastim nijansama, zbog čega je kraj izgledao svjetliji, ali i neobičniji. Bilo je veoma hladno i Davidov se dah zadržavao u zraku. Osjećao je da mu se lede dlačice u nosnicama i da mu vlažni dah stvara kristaliće leda na trepavicama. Roland je polako jahao pazeći da se Scila ne približi jarku ili snježnim nanosima jer se tako mogla ozlijediti.

„Rolande”, reče David napokon.

„Nešto me muči. Rekao si mi da si samo vojnik, ali ne mogu to vjerovati.”

„Zašto to kažeš?” pitao je Roland.

„Vidio sam kako si davao naredbe seljanima i kako su te slušali, čak i oni kojima se nisi sviđao. Vidio sam tvoj oklop i tvoj mač. Mislio sam da su rađeni od bronce i obojenog metala, ali kad sam ih pomnije pogledao, vidio sam da su od zlata. Simboli sunca na tvom oklopu i štitniku načinjeni su od zlata, a zlata imaš i na koricama i dršku mača. Kako je to moguće ako si samo vojnik?”

Roland neko vrijeme nije odgovorio, a onda je rekao:

„Nekoć sam bio više od vojnika. Moj je otac bio gospodar velikog imanja i ja sam bio njegov najstariji sin i nasljednik. No on nije odobravao to što jesam i kako živim. Posvađali smo se i u napadu bijesa protjerao me iz svoje kuće i sa svojih posjeda. Nedugo nakon naše svađe počela je moja potraga za Rafaelom.”

David je htio pitati još neke stvari, ali osjetio je da je veza između Rolanda i Rafaela vrlo osobna i intimna. Dodatna pitanja bila bi bezobrazna i bolna za Rolanda.

„A ti?” pitao je Rolad.

„Reci mi nešto više o sebi i svojoj kući.”

David je to i učinio. Pokušao je Rolandu objasniti neka čuda svoga svijeta. Pričao mu je o avionima i radiju, o kinima i autima. Pričao mu je o ratu, osvajanju zemalja i bombardiranju gradova. Ako je Roland to smatrao čudesnim, nije to pokazivao. Slušao je Davida onako kako odrasli slušaju djetetove izmišljene priče, zadivljeni time da um može stvoriti takve fantazije, ali rijetko spremni podijeliti stvarateljevu vjeru u njih. Činilo se da ga više zanima što je Šumar Davidu rekao o kralju i knjizi u kojoj se kriju sve tajne.

„I ja sam čuo da kralj zna mnogo o knjigama i pričama”, reče Roland.

„Njegovo kraljevstvo možda se raspada oko njega, ali on uvijek ima vremena za priče. Možda je Šumar imao pravo kad te uputio k njemu.”

„Ako je kralj slab, kao što kažeš, što će biti s njegovim kraljevstvom nakon što umre?” pitao je David.

„Ima li sina ili kćer koji ga mogu naslijediti?”

„Kralj nema djece” reče Roland.

„Dugo je vladao, još prije nego što sam se ja rodio, ali nikad nije nikog uzeo za ženu.”

„A prije njega?” pitao je David koji je oduvijek gajio zanimanje za kraljeve i kraljice, kraljevstva i vitezove.

„Je li njegov otac bio kralj?” Roland se pokušavao sjetiti.

„Mislim da je prije njega vladala kraljica. Bila je veoma, veoma stara i objavila je da će mladić kojeg nikad nitko prije nije vidio uskoro doći vladati kraljevstvom umjesto nje. Tako kažu oni koji su tad bili živi. Nekoliko dana nakon što je došao, mladić je postao kraljem i kraljica je otišla u postelju, zaspala je i nikad se više nije probudila. Kažu da je bila gotovo ... zahvalna za smrt.”

Stigli su do nekog potočića koji se sledio zbog niske temperature te su se odlučili ondje kratko odmoriti. Roland je drškom svog mača razbio led tako da je Scila mogla popiti vodu iz potoka. David je hodao uz rub potoka dok je Roland jeo. Nije bio gladan. Fletcherova žena tog mu je jutro za doručak dala komade domaćeg kruha i pekmeza te mu je želudac još bio pun. Sjeo je na kamen i kopao po snijegu u potrazi za kamenčićima koje bi mogao bacati na led. Snijeg je bio dubok i ruka mu je uskoro bila u njemu do lakta. Prstima je dotaknuo kamenčiće... I neka je ruka izronila iz snijega pokraj njega i zgrabila ga za lakat.

Bila je bijela i tanka, dugih, zupčastih noktiju te ga je silnom snagom povukla s kamena u snijeg. David je zaustio kako bi zavikao 'Upomoć!', ali pojavila se druga ruka i priljepila mu se za usne. Ruke su ga povukle prema dolje i snijeg je padao po njemu tako da više nije mogao vidjeti stabla i nebo, a ruke nisu popuštale stisak.

Na leđima je osjećao tvrdo tlo i preplavio ga je grozan osjećaj gušenja. Potom se i tlo urušilo te se našao u rupi punoj kamenja i zemlje. Ruke su ga pustile i kroz tamu je zasjalo svjetlo. Korijenje stabala gledalo ga je odozgo nježno mu gladeći lice te je zatim vidio prolaze u tri tunela čiji su se ulazi sastajali na ovom mjestu. U jednom kutku ležale su požutjele kosti, meso što ih je pokrivalo odavno je bilo pojedeno ili ostavljeno da trune. Posvuda su bili crvi, bube i pauci koji su trčkarali, vodili bitke i ugibali u vlažnoj, hladnoj zemlji.

A tu je bio i Krivi. Čučao je u kutu. Jedna od njegovih blijedih ruku što su povukle Davida pod zemlju držala je svjetiljku, a druga je ščepala golemu crnu bubu. Dok ga je David promatrao, Krivi je u usta stavio kukca koji se otimao, prvo glavu, a onda ga je pregrizao napola.

Žvakao ga je ne skidajući pogled s Davida. Donja polovica kukca nastavila se micati nekoliko sekundi i potom je stala. Krivi ju je ponudio Davidu. David je mogao vidjeti dijelove utrobe kukca. Bili su bijeli. Bilo mu je doista mučno.

„Upomoć!" vikao je.

„Rolande, molim te, pomози mi!"

Ali nije bilo odgovora. Od vibracija njegovih uzvika samo je zadrhtala zemlja na krovu šupljine i padala mu na glavu i u usta. David ju je ispljunuo i opet počeo vikati.

„Ja to ne bih činio da sam na tvom mjestu", reče Krivi.

Pročackao je zube i iščupao dugačku crnu nožicu kukca koja mu se zarila u desni.

„Tlo tu nije čvrsto, a još i sav ovaj snijeg... Ne želim ni razmišljati što bi ti se dogodilo da padne na tebe. Mislim da bi umro, i to prilično ružno."

David je zatvorio usta. Nije htio biti živ zakopan tu dolje s kukcima, crvima i Krivim.

Krivi je sad obrađivao donju polovicu bube skinuvši joj leđa i izvadivši joj cijelu utrobu.

„Sigurno ne želiš malo?" pitao je.

„Vrlo je ukusna: izvana hrskava, iznutra mekana. No katkad ne volim hrskavo. Želim samo meki dio." Podigao je tijelo kukca do usta i usisao meso, a koru bacio u kut.

„Mislio sam da bismo ti i ja trebali porazgovarati", reče.

„Bez opasnosti da nas tvoj, hmm, prijatelj prekine. Mislim da nisi sasvim pojmio prirodu svoje nevolje. Čini se da još misliš kako će ti savez sa svakim neznancem koji naiđe pomoći, ali, znaš, to nije tako. Živ si zbog mene, a ne zbog nekog neukog Šumara ili osramoćenog viteza."

David nije mogao slušati kako Krivi tako blati ljude koji su mu pomogli.

„Šumar nije bio neuk", reče David.

„A Roland se posvađao s ocem. Nije nikoga osramotio."

Krivi se ružno nacerio.

„To ti je rekao?" cmoknuo je jezikom.

„Jesi li vidio sliku koju nosi u medaljonu? Rafael, nije li to ime onog kojeg traži? Krasno ime za mladića. Znaš, bili su vrlo bliski. O da, vrlo bliski."

David nije znao na što točno Krivi misli, ali zbog načina na koji je govorio David se osjećao prljavo i okaljano.

„Možda želi da mu ti budeš novi prijatelj", nastavio je Krivi.

„Znaš, gleda te noću dok spavaš. Misli da si prekrasan. Želi biti blizak s tobom, i više nego blizak."

„Ne govori tako o njemu", upozorio ga je David.

„Da se nisi usudio."

Krivi je doletio iz kuta skočivši poput žabe i zaustavio se pred Davidom. Koščatom je rukom bolno ščepao Davidovu čeljust zarivši mu nokte u kožu.

„Ne govori mi što da radim, dijete", reče.

„Mogu ti strgnuti glavu ako poželim i ukrasiti njome stol za kojim večeram. Mogao bih ti probušiti rupu u lubanji i umetnuti u nju svijeću nakon što se najedem onoga što je u njoj, a rekao bih da toga nema mnogo. Nisi baš bistar

dječak, ha? Uđeš u svijet koji ne shvaćaš proganjajući glas nekog za koga znaš da je mrtav. Ne možeš naći put natrag i vrijeđaš jedinu osobu koja ti može pomoći da se vratiš, to jest, mene. Veoma si nepristojan, nezahvalan i neuk dječčić."

Pucnuvši prstima, Krivi je u rukama imao dugačku oštru iglu u koju je bio nadjenut grubi crni konac izrađen od, kako se činilo, spletenih nogu mrtvih buba.

„Zašto ne poradiš na svom ponašanju prije negoli me primoraš da ti zašijem usta?"

Popustio je stisak na Davidovu licu te mu je Krivi nježno potapšao obraz.

„Daj da ti pokažem dokaz da imam dobre namjere", rekao je.

Posegnuo je u kožnatu torbu što mu je visjela na pojasu i iz nje izvukao odsječenu njušku vuka izvidnika. Mahao je njome ispred Davida.

„Slijedio te i našao kad si izašao iz crkve u šumi. Bio bi te ubio da se ja nisam umiješao. I drugi će krenuti njegovim putem. Na tragu su ti i sve su brojniji. Sve ih se više sad preobražava i nemoguće ih je zaustaviti. Dolazi njihovo vrijeme. Čak i kralj to zna i nema snage stati im na put. Bilo bi dobro da se vratiš u svoj svijet prije negoli te opet nađu i ja ti mogu pomoći u tome. Reci mi što želim znati i bit ćeš na sigurnom u svom krevetu prije negoli se zanoći. Sve u tvojoj kući bit će u redu i tvoji će problemi biti riješeni. Otac će te voljeti, i to samo tebe. Mogu ti to obećati ako mi odgovoriš na samo jedno pitanje."

David se nije htio pogađati s Krivim. Nije mu mogao vjerovati i bio je siguran da mu je Krivi štošta zatajio. Nijedna pogodba s njim ne može biti jednostavna ili bez cijene. No David je također znao da je i mnogo toga što govori točno: vukovi su doista bili na putu ovamo i neće stati dok ga ne nađu. Roland ih neće moći sve pobiti. Pa onda i Zvijer: ma kako bila grozna, bila je samo jedan od užasa koje je ova zemlja, čini se, krila. Bit će ih još, možda i gorih od lupova ili Zvijeri. Ma gdje bila Davidova majka, u ovom ili nekom drugom svijetu, čini se da mu je bila izvan dohvata. Nije ju mogao naći. Bilo je blesavo što je ikad mislio da to može, no očajnički je to želio. Htio je da bude opet živa. Nedostajala mu je. Katkad bi je zaboravio, ali brzo bi je se opet sjetio i bolna čežnja za njom postala bi još jača. No rješenje za njegovu samoću nije bilo tu. Bilo je vrijeme da ide kući.

I tako je David progovorio:

„Što želiš znati?"

Krivi se nagnuo prema njemu i prošaptao.

„Želim da mi kažeš kako se zove dijete u tvojoj kući", rekao je.

„Želim da mi kažeš kako se zove tvoj polubrat."

David je sad umjesto straha osjetio čuđenje.

„Ali zašto?" pitao je.

Nije mu bilo jasno. Ako je Krivi silueta koju je vidio u svojoj spavaćoj sobi, nije li onda mogao otići i u druge dijelove kuće? David se sjetio kako se kod kuće jednom probudio s neugodnim osjećajem da mu je nešto ili netko dotaknuo lice dok je spavao. U Georgiejevoj se sobi katkad ćutio neobičan miris (bar neobičniji od mirisa koji se oko Georgieja inače širio). Je li to mogao biti znak

prisutnosti Krivog? Je li moguće da Krivi nije uspio čuti Georgijevo ime tijekom svojih upada u kuću i zašto mu je to ime uopće bilo tako važno?

„Samo želim čuti kako ga izgovaraš“, reče Krivi.

„To je takva sitnica, sićušna, sićušna usluga. Reci mi i sve će ovo biti gotovo.“

David je progutao knedlu. Žarko je želio otići kući. Trebao je samo izgovoriti Georgijevo ime. Kako mu je to moglo naškoditi? Zaustio je, ali izgovoreno ime nije bilo Georgijevo, nego njegovo.

„Davide! Gdje si?“

Bio je to Roland. David ga je čuo kako gore kopa po snijegu. Krivi je zasiktao s negodovanjem zbog ove smetnje.

„Brzo!“ rekao je Davidu.

„Ime! Reci mi njegovo ime!“

Zemlja je pala na Davidovu glavu i pauk mu je protrčao kraj lica.

„Reci mi!“ vrisnuo je Krivi i zemljani se strop nad Davidovom glavom urušio, zasljepljujući ga i zatrpavajući. Dok je još mogao gledati, vidio je kako Krivi trči prema jednom od tunela kako bi izbjegao lavinu. David je imao zemlje u ustima i u nosu. Pokušao je disati, ali zemlja bi mu zastala u grlu. Gušio se u zemlji. Osjetio je kako ga snažne ruke hvataju za ramena i izvlače iz zemlje na čist, hladan zrak. Vid mu se razbistrio, ali još je oko njega bilo kukaca i zemlje.

Roland je rukama ritmično pritiskao Davidova prsa i čistio mu grlo od zemlje i kukaca. David je iskašljavao zemlju, krv, žuč i gmizave stvorove dok su mu se dišni putovi raščišćivali, a potom se na snijegu okrenuo na bok. Suze su mu se sledile na obrazima i zubi su mu cvokotali.

Roland je kleknuo pokraj njega.

„Davide“, rekao je.

„Razgovaraj sa mnom. Reci mi što se dogodilo.“

„Reci mi. Reci mi.“

Roland je rukom dotaknuo Davidovo lice i David je osjećao kako uzmiče. Roland je također zapazio njegovu reakciju jer je odmah povukao ruku i odmaknuo se od dječaka.

„Želim ići kući“, prošaptao je David.

„To je sve. Samo želim ići kući.“

I skutrio se na snijegu te plakao sve dok mu nije ponestalo suza.

Poglavlje dvadeset tri - O vučjem pohodu

David je zajahao na Scilina leđa. Roland nije jahao s njim, nego je opet cestom vodio konja za uzde. Između Rolanda i Davida vladala je napetost koju nisu smjeli spomenuti i dječak je bio kadar shvatiti Rolandovu bol i njezin uzrok, no nije mogao naći način da se ispriča. Krivi je natuknuo nešto o vezi između Rolanda i pokojnog Rafaela, što se Davidu činilo mogućim, no aluzija na to da Roland sad gaji slične osjećaje prema Davidu, bila mu je manje uvjerljiva. Duboko u duši bio je siguran da to nije istina. Roland je prema njemu uvijek bio samo ljubazan te bi, da je imao skrivene motive za svoje postupke, to odavno izašlo na vidjelo.

Bilo mu je žao što je uzmaknuo nakon Rolandova brižna dodira, no kad bi to priznao, bio bi prisiljen priznati da su riječi Krivoga, makar i na tren, utjecale na njega.

Davidu je trebalo mnogo vremena kako bi se oporavio. Grlo ga je boljelo kad bi progovorio i još je u ustima osjećao okus zemlje, čak i nakon što ih je isprao hladnom vodom iz potoka. Tek nakon što je dugo jahao u tišini, bio je kadar reći Rolandu što se dogodilo pod zemljom.

„I to je sve što te pitao?“ reče Roland kad mu je David prepričao veći dio razgovora.

„Htio je da mu kažeš polubratovo ime?“ David je kimnuo.

„Rekao mi je da mogu natrag kući ako to učinim.

„Vjeruješ li mu?“

David je razmislio o pitanju.

„Vjerujem“, reče.

„Mislim da bi mi znao pokazati put da želi.“

„Onda moraš sam odlučiti što ćeš. Upamti samo da sve ima cijenu. Seljani su to naučili dok su pretraživali ono što im je ostalo od domova. Za sve se plaća cijena i bilo bi dobro da saznaš koja je to cijena prije negoli sklopiš dogovor. Tvoj prijatelj Šumar rekao je da je taj tip varalica i, ako je to točno, ne možeš mu posve vjerovati nijednu riječ koju kaže. Budi oprezan dok sklapaš s njim nagodbu i pomno slušaj što govori jer će ti reći manje nego što misli i sakrit će više nego što će otkriti.“

Roland se nije ni osvrnuo kako bi pogledao u Davida dok je to govorio te nakon toga kilometrima nisu više razmijenili ni riječ. Kad su te noći stali kako bi se odmorili, sjeli su sa suprotnih strana male vatre koju je Roland zapalio i jeli u tišini. Roland je skinuo sedlo sa Scile i naslonio ga na stablo daleko od mjesta na kojem je prostro Davidov pokrivač.

„Možeš mirno spavati“, reče.

„Ja nisam umoran i motrit ću na šumu dok ti spavaš.“

David mu je zahvalio. Legao je i zažmirio, ali nije mogao zaspati.

Razmišljao je o vukovima i lupovima, o ocu, Rose i Georgieju, o pokojnoj majci i ponudi Krivog. Htio je otići. Ako samo treba Krivom reći Georgiejevo ime, onda to možda treba učiniti. No Krivi se neće vratiti sad dok Roland drži stražu i

David je osjetio kako raste njegov gnjev prema Rolandu. Roland ga je iskorištavao: njegovo obećanje da će ga štiti i voditi do kraljeva dvora imalo je preveliku cijenu. Uvukao je Davida u potragu za muškarcem kojeg David nikad nije ni upoznao, muškarcem prema kojem je samo Roland gajio osjećaje, i to osjećaje koji, ako može vjerovati Krivom, nisu bili prirodni. U Davidovoj su domovini imali nazive za ljude kao što je Roland. Bio je to najgori naziv kojim te netko može nazvati.

Davida su uvijek upozoravali da se kloni takvih ljudi, a sad je pravio društvo jednom od njih u nepoznatoj zemlji. Putovi će im se valjda uskoro razići. Roland je smatrao da će sutradan stići do Tvrđave i ondje će napokon saznati što se dogodilo Rafaelu. Nakon toga će Roland odvesti Davida kralju i time će njihov dogovor biti završen.

Dok je David spavao, a Roland mozgao, muškarac po imenu Fletcher klečao je uz zidine svog sela s lukom u ruci i tobočcem strijela. Ostali su čučali pokraj njega dok su im lica opet bila obasjana bakljama, točno onako kao kad su se spremali suočiti se sa Zvijeri. Motrili su na šumu ispred sebe jer im je čak i u tami bilo jasno da više nije prazna i nepomična. Među stablima su se kretale siluete, njih tisuće i tisuće. Tapkale su na sve četiri noge, sive, bijele i crne, no među njima je bilo i nekih koje su hodale na dvije noge i bile odjevene poput ljudi i na čijim su licima bili tragovi životinja koje su nekad bili.

Fletcher je zadrhtao. Dakle, to je bila vučja vojska o kojoj je čuo. Nikad dosad nije vidio toliko životinja da se kreću kao jedna, čak ni kad bi gledao u nebo potkraj ljeta i ugledao selidbu ptica. Ovi su bili više od životinja. Kretali su se s ciljem koji je nadmašivao puku želju za lovom i razmnožavanjem. S lupovima na čelu, koji su nametali disciplinu i planirali pohod, simbolizirali su spoj svega najstrašnijeg u čovjeku i vuku. Kraljeve snage ne bi bile kadre izvojevati pobjedu nad njima na bojnome polju.

Jedan od lupova izdvojio se iz čopora i stao na rub šume zureći u muškarce pognute iza obrambenih zidina njihovog malog sela.

Taj je lup bio bolje odjeven od ostalih i Fletcher je čak i iz daljine mogao vidjeti da izgleda ljudskije od drugih, premda je i dalje bilo očito da nije čovjek.

To je Leroj, vuk koji će postati kraljem.

Tijekom dugog iščekivanja Zvijeri, Roland je povjerio Fletcheru što zna o vukovima i lupovima te tajnu o tome kako ih je David nadjačao. Iako je Fletcher vojniku i dječaku želio svu sreću i zdravlje, bilo mu je vrlo drago što više nisu bili unutar seoskih zidina.

Leroj zna, pomislio je Fletcher. Zna da su bili tu pa ako imalo sumnja da su još unutar zidina, njegova će nas vojska napasti punom žestinom. Fletcher se podigao na prste i zurio preko čistine prema mjestu na kojem je stajao Leroj.

„Što radiš?" prošaptao je netko tko mu je stajao blizu.

„Neću ustuknuti pred životinjom", reče Fletcher.

„Neću tom stvoru pružiti to zadovoljstvo."

Leroj je kimnuo u znak da je shvatio Fletcherovu gestu te je polako prešao pandžom preko svog vrata. Vratit će se nakon što se pozabave kraljem i tad će vidjeti koliko su Fletcher i ostali uistinu hrabri. Potom se okrenuo kako bi se opet pridružio čoporu, ostavivši ljude da bespomoćno gledaju kako velika vučja vojska prolazi šumom na putu da osvoji kraljevstvo.

Poglavlje dvadeset četiri - O Trnovitoj tvrđavi

Kad se David idućeg jutra probudio, Rolanda nije bilo. Vatra se ugasila i Scila više nije bila zavezana za drvo. David je ustao i našao mjesto gdje su tragovi konja vodili u šumu. Očutio je neobičnu mješavinu osjećaja: isprva brigu, potom neku vrstu olakšanja, zatim ljutnju na Rolanda zbog toga što ga je ostavio, a da se s njime nije ni oprostio te, naposljetku, prvi nalet straha. Odjednom mu mogućnost da se opet sam suoči s Krivim nije bila privlačna, a mogućnost da naiđe na vukove sviđala mu se još manje. Potegnuo je iz čaturice. Ruka mu je drhtala. Prolio je vodu po košulji. Brisao ju je i zahvatio grubi materijal napuknutim noktom. Nit se izvlačila i, dok ju je pokušavao osloboditi, nokat je i dalje zapinjao za nju te je David jauknuo od boli. U napadu bijesa zavrtlao je čaturicu s vodom na najbliže stablo, potom naglo sjeo na tlo i primio se za glavu.

„Što je to trebalo značiti?“ čuo je Rolandov glas.

David je pogledao prema gore. Roland ga je gledao s ruba šume sjedeći visoko na Scilinin leđima.

„Mislilo sam da si me ostavio“, reče David.

„Odakle ti to?“

David je slegnuo ramenima. Sad se sramio svog razdražljivog ispada i sumnji u Rolanda. Pokušao je to sakriti napadom.

„Probudio sam se i nije te bilo“, odgovorio je.

„Što sam trebao misliti?“

„Da izviđam put pred nama. Nisam te ostavio zadugo i smatrao sam da si tu na sigurnom. Malo ispod površine zemlje nalazi se kamen tako da te naš prijatelj ne bi mogao napasti iz tunela, a, osim toga, nikad se nisam udaljio nekamo odakle te ne mogu čuti. Nisi imao razloga sumnjati u mene.“

Roland je sjahao i otišao onamo gdje je David sjedio vodeći Scilu za sobom.

„Naš se odnos promijenio otkako te onaj podli čovječuljak odvukao pod zemlju“, reče Roland.

„Mislim da mogu naslutiti što ti je rekao o meni.“

Moji osjećaji za Rafaela isključivo su moja stvar. Volio sam ga i to je sve što itko treba znati. Ostalo se nikoga ne tiče.“

„Ti si mi prijatelj. Hrabar si, jači nego što izgledaš i što misliš da jesi. Zapeo si u nepoznatoj zemlji u kojoj nemaš nikoga osim neznanca, no odupro si se vukovima, trolovima, Zvijeri koja je uništila cijelu ljudsku vojsku i pokvarenim obećanjima onog kojeg nazivaš Krivi. Tijekom svega toga nikad te nisam vidio da očajavaš. Kad sam pristao odvesti te kralju, mislio sam da ćeš mi biti na teret, ali ti si umjesto toga dokazao da zaslužuješ poštovanje i povjerenje. Ja se nadam da sam ja zauzvrat dokazao da sam i ja dostojan tvog poštovanja i povjerenja jer ako nisam, obojica smo gotovi. Hoćeš li sad poći sa mnom? Još malo i stigli smo na odredište.“

Pružio je Davidu ruku. Dječak ju je primio i Roland ga je podigao na noge.

„Žao mi je“, reče David.

„Nema ti zašto biti“, reče Roland.

„Skupi svoje stvari jer bliži se kraj puta.“

Jahali su kratko, no tijekom putovanja zrak oko njih se promijenio. Davidu su se nakostriješile dlake na rukama i glavi. Kad bi ih dotaknuo, mogao je osjetiti statični elektricitet. Vjetar je donosio neobičan miris sa zapada, ustajao i suh poput mirisa grobnice. Tlo ispod njih uspinjalo se sve dok nisu stigli do brda gdje su zastali i pogledali prema dolje. Pred njima je, poput mrlje u snijegu, stajala tamna silueta Tvrđave.

David ju je smatrao više siluetom nego tvrđavom jer je bila vrlo neobična. Mogao je nazrijeti središnji toranj, zidove i sporedne zgrade, ali sve pomalo mutno poput linija akvarela na vlažnu papiru. Tvrđava je stajala u središtu šume, ali sva stabla oko nje bila su oborena kao da ih je srušila neka velika eksplozija. David je vidio da po bedemima mjestimice svjetluca metal. Ptice su letjele po zraku iznad Tvrđave, a suhi je miris postajao sve jači.

„Strvinari“, reče Roland, uprijevši prstom.

„Hrane se mrtvima.“

David je znao da je Roland pomislio kako je Rafael onamo ušao i nikad više nije izišao.

„Ti bi možda trebao tu ostati“, reče Roland.

„Bit ćeš sigurniji.“

David se osvrnuo oko sebe. Stabla su bila drukčija od stabala koja je dosad vidio. Bila su svijena i prastara, s bolesnim i rupama prošaranim deblima. Izgledala su poput starica i staraca sleđenih u agoniji. Nije želio ostati sam među njima.

„Sigurniji?“ pitao je David.

„Slijede me vukovi, a tko zna što još živi u ovim šumama. Ako me ostaviš tu, ionako ću te slijediti pješice. Možda ti unutra čak budem od koristi. Nisam te razočarao u selu kad nas je Zvijer napala pa te neću razočarati ni sad“, odlučno je rekao.

Roland se nije prepirao s njim. Zajedno su odjahali prema Tvrđavi. Dok su prolazili šumom, čuli su šapat glasova. Zvukovi kao da su dolazili iz drveća i izvicali iz otvora u deblima, no David nije mogao znati jesu li to glasovi samih stabala ili nečeg nevidljivog što je stanovalo u njima. Dvaput mu se učinilo da je vidio kako se nešto u otvorima miče te je jednom bio siguran da su neke oči zurile u njega duboko iz drveta, no kad je to rekao Rolandu, vojnik je samo rekao:

„Ne boj se. Ma tko bio, nema nikakve veze s Tvrđavom. Nisu naša briga, osim ako odluče sukobiti se s nama.“

No ipak je polako jašući isukao mač i stavio ga preko sedla čvrsto ga stišćući za držak.

Drveće je u šumi bilo tako gusto da su, dok su njome prolazili, izgubili Tvrđavu iz vida te se David zaprepastio kad su napokon izbili na proplanak raznesen eksplozijom i pun oborenih debala. Snaga eksplozije, ili čega god, iščupala je stabla iz zemlje te im je korijenje ležalo na dubokim dupljama. U

sredini je stajala Tvrđava i David je sad mogao vidjeti zašto je iz daljine izgledala mutno.

Tvrđava je bila posve prekrivena smeđom povijušom koja se ovijala oko središnjeg tornja i prekrivala zidove i bedeme, a iz nje su izbijali dugački, tamni trnovi od kojih su neki bili dugački bar trideset centimetara i deblji od Davidova zgloba. Možda je bilo moguće popeti se uza zidove uz tu povijušu, ali i zbog najmanjeg pogrešnog koraka, pokreta ruke ili noge ili još gore, glave ili prsa, čovjek bi se mogao napiknuti na šiljak i probosti.

Jahali su oko Tvrđave dok nisu stigli do vrata. Bila su otvorena, no povijuša je zagrađivala ulaz. David je kroz trnje nazirao dvorište i zatvorena vrata podno središnjeg tornja. Na tlu ispred njih ležao je oklop, no nije bilo ni kacige ni glave.

„Rolande...”, reče David.

„Onaj vitez...”

No Roland nije gledao ni u vrata ni u viteza. Podigao je glavu pogleda prikovanog uz bedeme. David je slijedio njegov pogled i otkrio što je iz daljine blještalo na zidinama.

Ljudske glave bile su nataknete na visoko trnje i gledale prema van u razini iznad vrata. Na nekima su još stajale kacige, no viziri su im bili podignuti ili strgnuti tako da se na glavama mogao vidjeti izraz lica. Druge pak više uopće nisu nosile kacige. Većinom su to bile gotovo gole lubanje, a tri ili četiri odavale su još prepoznatljive glave muškaraca. Izgledale su kao da na licu nemaju mesa, nego samo tanak vanjski sloj sive, papirnate kože što im prekriva kosti. Roland je gledao glave sve dok nije promotrio lice svakog mrtvaca na bedemu. Činilo se da mu je laknulo kad je završio.

„Rafael nije među onima koje mogu identificirati”, reče.

„Ne vidim njegovo lice ni njegov oklop.”

Sjahao je i prišao ulazu. Isukao je mač i odrezao jedan trn. Trn je pao na tlo, a na njegovu je mjestu odmah izrastao drugi, duži i deblji od odrezanog. Izrastao je tako brzo da je umalo ubo Rolanda u prsa prije negoli se ovaj u posljednji tren sagnuo kako bi ga izbjegao. Roland je potom pokušao prokrciti put kroz povijušu, no mač ju je samo malo zasjekao, nakon čega se biljka odmah oporavila pred Rolandovim očima. Roland je zakoračio unatrag i vratio mač u korice.

„Mora postojati prolaz”, reče, „jer kako bi inače onaj vitez koji unutra leži mrtav, ušao? Čekat ćemo. Čekat ćemo i promatrati. Možda će nam s vremenom Tvrđava otkriti svoje tajne.”

Utaborili su se i zapalili vaticu kako bi se ugrijali te su šutke s nelagodom motrili Trnovitu tvrđavu. Pala je noć te je nastala još veća tama koja je samo produbila dnevne sjene i najavila noć. David je pogledao prema nebu i vidio kako se pomolio izdajnički Mjesečev srp. S dolaskom Mjeseca naglo je zamrlo šumsko šaputanje koje su čuli dok su obilazili Tvrđavu. Nestali su strvinari. David i Roland bili su sami.

Na najvišem prozoru tornja pojavilo se slabašno svjetlo koje je nestalo čim je pokraj prozora prošla silueta. Zastala je i, kako se činilo, zagledala se dolje u muškarca i dječaka te potom nestala.

„Vidio sam“, reče Roland prije negoli je David uspio zinuti.

„Izgledala je kao žena“, reče David.

Pomislio je da je to čarobnica koja motri na gospođicu koja spava u tornju.

Mjesečina je obasjala oklope mrtvaca nabodenih na bedeme podsjećajući Davida na opasnost s kojom se Roland i on sad suočavaju. Svi su sigurno bili naoružani kad su se približili Tvrđavi, a ipak su poginuli. Tijelo viteza koji je ležao u dvorištu bilo je golemo, bar tridesetak centimetara više od Rolandova i gotovo jednako široko. Onaj koji je čuvao toranj bio je snažan, brz i vrlo, vrlo okrutan.

Povijuša i trnje koji su prekrivali vrata počeli su im se potom micati pred očima. Polako su se raspletali postupno stvarajući ulaz kroz koji čovjek može proći. Ulaz je sad bio razjapljen poput otvorenih usta, a dugačko je trnje stajalo poput zuba što čekaju kad će zagristi.

„Ovo je klopka“, reče David.

„Mora biti.“ Roland je ustao.

„Što drugo mogu?“ reče.

„Moram saznati što se dogodilo Rafaelu. Nisam prevalio sav taj put kako bih sjedio i zurio u zidine i trnje.“

Stavio je štitnik na lijevu ruku. Nije se doimao prestrašenim. David ga zapravo nije vidio tako sretnim otkako su se sreli. Putovao je iz svoje zemlje kako bi saznao kako mu je prijatelj nestao, izmučen mislima o tome što mu se moglo dogoditi. Ma što se sad zbilo unutar zidina Tvrđave i bez obzira na to hoće li na kraju živjeti ili umrijeti, napokon će otkriti istinu o kraju Rafaelova putovanja.

„Budi tu i održavaj vatru“, reče Roland.

„Ako se ne vratim do zore, uzmi Scilu i odjaši odavde što brže možeš. Scila je sad tvoj konj koliko i moj jer mislim da te voli jednako kao i mene. Drži se ceste i naposljetku ćeš stići do kraljeva dvora.“ Pogledao je dolje u Davida i nasmiješio se.

„Bila mi je čast putovati ovim cestama s tobom. Za slučaj da se više nikad ne vidimo, nadam se da ćeš naći svoj dom i odgovore koje tražiš.“ Rukovali su se. David nije pustio ni suzu. Htio je biti hrabar kao što je u njegovim očima to bio Roland. Tek se poslije pitao je li Roland uistinu hrabar. Znao je da Roland misli da je Rafael mrtav i da se želi osvetiti onomu tko ga je ubio. No dok je Roland hodao prema Tvrđavi, također je osjećao da dio Rolanda ne želi živjeti bez Rafaela i da će radije umrijeti nego živjeti sam.

David je otpratio Rolanda do vrata. Dok su se približavali, Roland je s bojazni pogledao gore prema trnju kao da se bojao da će ga poklopiti čim mu bude na dohvatu. No trnje se nije pomaknulo i Roland je prošao kroz otvor bez problema. Prekoračio je vitezovo tijelo i otvorio vrata tornja. Osvrnuo se i pogledao u Davida, podigao mač na posljednji pozdrav i ušetao unutra. Povijuša

na vratima uvila se i trnje se ispružilo opet zagrađivši ulaz u dvorište te se nakon toga sve opet umirilo.

Krivi je s najviše grane najvišeg stabla u šumi gledao što se događa. Bića koja su stanovala u deblima nisu ga uznemiravala jer su se bojala Krivog više negoli bilo kojeg drugog stanovnika ove zemlje. To što je razaralo u Tvrđavi, bilo je staro i okrutno, ali Krivi je bio još stariji i okrutniji.

Gledao je dolje u dječaka koji je sjedio uz vatru, dok je Scila stajala blizu njega. Nije bila zavezana jer je bila hrabra i inteligentna te se ne bi tek tako preplašila i napustila svog jahača. Krivi je bio u iskušenju da opet priđe Davidu i pita ga za djetetovo ime, ali predomislio se. Nakon što provede noć sam na rubu šume pokraj Trnovite tvrđave s koje ga gledaju glave mrtvih vitezova, ujutro će biti voljniji pregovarati s Krivim.

Jer Krivi je znao da vitez Roland nikada neće izaći živ iz Tvrđave i da je David opet sam na svijetu.

Davidu je vrijeme prolazilo sporo. Naložio je vatru granjem i čekao Rolandov povratak. Katkad bi osjetio kako mu Scila nježno njuškom dira vrat podsjećajući ga da je pokraj njega. Bilo mu je drago što je tu. Njezina snaga i odanost umirivali su ga.

No počeo ga je svladavati umor i vlastiti se um poigravao njime. Zaspao bi na sekundu ili dvije i u trenu počeo sanjati. Nakratko bi ugledao kuću i događaji od prethodnih nekoliko dana odvrtjeli bi mu se u glavi, priče su se isprepletale te su vukovi, patuljci i mladunčad Zvijeri postali dio iste pripovijetke.

Čuo je majčin glas kako ga zaziva, kao što je činila potkraj života kad bi je svladala bol, a potom bi se umjesto njezina lica pojavilo Rosino, kao što je u očevu srcu sad umjesto njega bio Georgie. No je li to bilo točno? Odjednom je shvatio da mu Georgie nedostaje i taj ga je osjećaj tako iznenadio da se umalo probudio. Sjetio se kako bi mu se mališan nasmiješio ili kako bi ga zgrabio za prst svojom debeljuškastom šačicom. Istina, bio je bučan, smrdljiv i zahtjevan, ali takva su bila sva djeca. To nije bila Georgiejeva krivnja.

Potom je Georgie izbljedio i David je ugledao Rolanda kako s mačem u ruci hoda dugačkim, mračnim hodnikom. Bio je u tornju, ali sam je toranj bio neka vrsta tlapnje koja je skrivala mnoštvo prostorija i hodnika, a u svakom od njih bila je klopka za neoprezne. Roland je ušao u veliku, okruglu odaju i David je u snu vidio kako se Rolandove oči šire u nevjerici, a zidovi se crvene... Potom je nešto iz tame zazvalo Davidovo ime.

David je naglo sjeo. Još je bio pokraj vatre, ali je ona već gotovo prestala tinjati. Roland se nije vratio. David je ustao i otišao do vrata. Scila je, dok je odmicao, nervozno cviljela, ali je ostala blizu vatre. David je stajao ispred vrata, potom je ispružio ruku i oprezno prstom dotaknuo trnje.

Povijuša se odmah povukla, trnje se uvuklo i otvorio se prolaz u ogradi. David se osvrnuo i pogledao Scilu i zamiruće žeravice u vatri. 'Trebao bih sad poći', pomislio je. 'Ne bih trebao čekati zoru. Scila će me odvesti kralju i on će mi reći što trebam učiniti.'

No još se zadržao pred vratima. Unatoč onome što mu je Roland rekao da treba učiniti ako se on ne vrati, David nije htio napustiti prijatelja. I dok je stajao suočen s trnjem ne znajući kako da postupi, čuo je kako ga zaziva glas. 'Davide', šapnuo je. 'Dođi k meni, molim te, dođi k meni.' Bio je to glas njegove majke.

'Ovamo su me doveli', nastavio je glas. 'Kad me bolest shrvala, zaspala sam i prešla iz našeg svijeta u ovaj. Ona sad motri na mene. Ne mogu se probuditi i ne mogu pobjeći. Pomozi mi, Davide. Ako me voliš, molim te, pomoz mi...'

„Mama", reče David.

„Bojim se."

'Prevalio si toliki put i bio si tako hrabar', rekao je glas. 'Gledala sam te u svojim snovima. Tako se ponosim tobom, Davide. Samo još nekoliko koraka. Samo još malo hrabrosti, to je sve što tražim.'

David je posegnuo u torbu i našao pandžu Zvijeri. Čvrsto ju je stisnuo u ruci i pomislio na Fletcherove riječi. Jednom je bio hrabar i može opet biti hrabar za majku.

Krivi, koji ga je još gledao iz drveća, shvatio je što se zbiva i počeo se micati. Skočio je s mjesta na kojem je sjedio te se, skaćući s grane na granu, dočekao na tlu kao mačka, ali zakasnio je.

David je ušao u Tvrđavu i ograda od trnja zatvorila se za njim.

Krivi je zaurlao od bijesa, ali David, koji je već zašao u Tvrđavu, nije ga čuo.

Poglavlje dvadeset pet - O čarobnici i onomu što se dogodilo Raraelu i Rolandu

Dvorište je bilo popločeno crnim i bijelim kamenjem koje je bilo uprljano izmetom strvinara što su danju lebdjeli nad Tvrđavom. Isklesane stepenice vodile su gore prema bedemima. Pokraj njih stajale su gomile oružja, ali sva ta koplja, mačevi i štitovi bili su zahrđali i beskorisni. Neko je oružje na sebi imalo prekrasne uzorke, zakučaste ukrase i fino isprepletene srebrne i brončane niti kakvima su bili ukrašeni dršci mačeva i prednje strane štitova. David nije mogao usporediti ljepotu te izrade sa sablasnošću mjesta na kojem su se ovi predmeti sad nalazili. Prema tome se moglo zaključiti da ova Tvrđava nije uvijek bila takva kakva je sada.

Zaposjelo ju je zlo biće, luđak koji ju je pretvorio u trnovito, povijušom obavijeno gnijezdo te su prvotni stanovnici Tvrđave nakon dolaska tog bića umrli ili pobjegli.

Sad kad je ušao, David je vidio tragove štete koju je Tvrđava pretrpjela: prazne rupe ondje gdje su zidovi i dvorište upili snagu topničke vatre. Bilo je očito da je Tvrđava veoma stara, no oborena stabla oko nje dala su naslutiti da je ono što je Roland čuo i Fletcher vidio bilo točno, ma kako nevjerojatno zvučalo.

Tvrđava je mogla letjeti zrakom i otputovati na novu lokaciju u skladu s Mjesečevim ciklusima.

Podno zidina bile su staje, ali u njima nije bilo sijena ni traga zdravom životinjskom mirisu koji takva mjesta s vremenom poprime. Bilo je samo kostiju konja koji su umrli od gladi nakon smrti svojih vlasnika, a smrad u staji bio je podsjetnik na njihovo sporo raspadanje. Nasuprot stajama, s obje strane središnjeg tornja stajale su zgrade koje su vjerojatno nekoć bile stražarske nastambe i kuhinje. David je oprezno zavirio kroz prozore, ali ni u jednoj nije bilo ni traga života. U stražarskoj su zgradi bili goli ležajevi, a u kuhinjama hladne, prazne pećnice. Na stolovima su stajali tanjuri i šalice kao da je netko prekinuo objed te oni koji su ga jeli nikad nisu dobili priliku vratiti se i završiti jelo.

David je otišao do vrata tornja. Tijelo viteza bilo mu je pred nogama i on je još stiskao mač u svojoj velikoj ruci. Mač nije bio hrđav i vitezov se oklop još sjajio. Također mu je o rupicu na oklopu za ramena bio zataknut bijeli cvijet. Cvijet još nije posve uvenuo pa je David pretpostavio da tijelo nije ondje dugo ležalo. Na njegovu vratu nije bilo krvi, kao ni na tlu oko njega. David nije znao bogzna što o tome kako se odrubljuje glava, ali pretpostavljao je da to podrazumijeva bar malo krvi. Pitao se tko je bio taj vitez i je li, kao i Roland, nosio na oklopu znak pomoću kojeg ga se može identificirati. Golemi je vitez ležao na truhu i David nije bio siguran može li ga okrenuti. No smatrao je da identitet mrtvoga viteza ne smije ostati nepoznat u slučaju da uspije nekome reći što mu se dogodilo.

David je kleknuo i duboko udahnuo kako bi skupio snagu potrebnu da pomakne tijelo, a potom je snažno potegnuo oklop. Na njegovo iznenađenje

vitezovo tijelo lako se pomicalo. Oklop je, istina, bio težak, ali ne tako težak kao što bi trebao biti kad je u njemu ljudsko tijelo.

Kad je uspio okrenuti viteza, David je vidio da na oklopu ima znak orla u čijim se pandžama uvijala zmija. Zglobom desne ruke kucnuo je po oklopu. Oklop je iznutra šuplje odjeknuo, kao da kuca po kanti za smeće. Činilo se da je oklop bio prazan.

Ali, ne, oklop nije bio prazan jer je David čuo i osjetio da se nešto miče dok je okretao oklop te je, kad je zavirio u rupu na njegovu vrhu ondje gdje je glava bila odsječena od tijela, vidio kosti i kožu. Vrh kraljeznice bio je bijel na mjestu gdje je odrubljena glava, ali čak ni ondje nije bilo krvi. Vitezovi posmrtni ostaci nekako su se sveli na ljusku umotanu u oklop koja je istrunula tako brzo da cvijet koji je vitez nosio, možda nošen kao amajlija, još nije stigao uvenuti.

David je razmislio treba li otići iz Tvrđave, ali znao je da se, čak i ako pokuša, trnje neće za njega razmaknuti. Na ovo se mjesto moglo ući, ali nije se moglo iz njega izaći te je, unatoč sumnjama, opet čuo kako ga zaziva majčin glas. Ako je doista bila tu, nije ju sad mogao napustiti.

David je prekoračio mrtvog viteza i ušao u toranj. Niz kamenih stepenica uvijao se do vrha tornja. Načulio je uši, ali odozgo se nije čuo nijedan šum. Htio je zazvati majčino ime ili pozvati Rolanda, ali bojao se da će time upozoriti biće u tornju na svoj dolazak. No ono što ga je čekalo u tornju možda je već znalo da je ušao u Tvrđavu te je razmaknulo trnje kako bi mu omogućilo da prođe. Ipak se činilo da je mudrije šutjeti negoli vikati te nije progovorio. Sjetio se sjene koja je prošla pokraj osvjetljenog prozora i priče o čarobnici koja je bacila čini na neku ženu, osudivši je na vječni, beskrajni san u riznici iz kojeg je može prenuti samo nečiji poljubac. Je li ta žena možda njegova majka? Odgovor je ležao negdje gore.

Isukao je mač i počeo se penjati. Na svakih deset koraka nailazio je na malene, uske prozore kroz koje je u toranj dopiralo malo svjetla, što je Davidu omogućilo da vidi kuda ide. Izbrojio je desetak takvih prozora prije negoli je stigao do kamenog poda na vrhu tornja. Pred njime se protezao hodnik, a s obje strane hodnika bila su otvorena vrata. Izvana se činilo da je toranj širok šest ili devet metara, ali hodnik ispred Davida bio je tako dugačak da mu se kraj gubio u sjeni. Bio je osvjetljen zapaljenim bakljama što su stajale na zidovima i zacijelo je bio dugačak stotine metara, a ipak je mogao stati u toranj čija je veličina iznosila tek djelić njegove.

David je polako hodao hodnikom zavirujući usput u svaku prostoriju. Neke su bile spavaće sobe, raskošno namještene, s golemim krevetima i zastorima od baršuna. U drugima su bili dvosjedi i naslonjači. U jednoj je prostoriji bio samo koncertni klavir. Zidovi druge bili su ukrašeni stotinama verzija jedne slike: slikama dvaju dječaka, jednojajčanih blizanaca, iza kojih je u pozadini stajala druga njihova slika koja je bila posve istovjetna prvoj tako da su zurili odostraga u beskrajne verzije samih sebe.

Na polovici hodnika bila je prostrana blagovaonica kojom je dominirao golemi hrastov stol oko kojeg je stajalo stotinu stolica. Duž stola bile su zapaljene svijeće i njihova je svjetlost obasjavala veliku gozbu: bilo je tu pečenih purica, gusaka i pataka, a u središtu je stajalo veliko prase s jabukom u njušci. Bilo je tu pladnjeva s ribom i hladnim naresecima te pirjanog povrća u velikim zdjelama. Sve je tako fino mirisalo da je David, ne mogavši odoljeti zahtjevima svog želuca koji kruli, ušao u sobu. Netko je počeo rezati jednu puricu jer joj je batac bio odrezan i komadi bijelog mesa odsječeni su joj s prsa te su sad, meki i sočni, stajali na tanjuru. David je prstima otkinuo jedan komad i taman ga je htio zagristi kad je vidio kukca kako plazi po stolu. Bio je to velik crveni mrav koji se zaputio prema komadiću kože što je otpao s purice. Zahvatio je hrskavi smeđi komadić ustima i spremao se nekamo ga odnijeti, no iznenada je zateturao kao da je teret bio teži negoli je očekivao.

Ispustio je kožu, još malo glavinjao i potom se prestao micati. David ga je bocnuo prstom, ali mrav nije reagirao. Bio je mrtav. David je ispustio svoj komad purice na stol i brzo obrisao prste. Sada kada ga je pomnije promotrio, vidio je da je stol pun ostataka mrtvih kukaca. Drvo i tanjuri bili su načičkani truplima muha, buba i mrava otrovanih nečim što se nalazilo u hrani. David je uzmaknuo od stola i vratio se u hodnik, posve izgubivši tek.

No ako mu se blagovaonica zgadila, iduća prostorija u koju je zavirio uznemirila ga je još više. Bila je to njegova spavaća soba u Rosinoj kući savršeno rekonstruirana sve do posljednje knjige na polici, iako je bila urednija negoli je Davidova soba ikad bila. Krevet je bio pospremljen, ali jastuci i plahte malo su požutjeli i bili prekriveni tankim slojem prašine. Na policama je također bilo prašine te je, kad je David zakoračio u sobu, na podu ostavio tragove. Pred njim je bio prozor koji je gledao na vrt. Bio je otvoren i izvana su se čuli zvukovi, smijeh i pjevanje.

Otišao je do prozora i pogledao van. U vrtu podno zgrade troje je ljudi plesalo u kolu: Davidov otac, Rose i dječak kojeg David nije prepoznao, ali kojeg je odmah identificirao kao Georgieja. Georgie je sad bio stariji, imao je možda četiri ili pet godina, ali još je bio bucmasto dijete. Široko se osmijehivao dok su roditelji s njim plesali. Otac ga je držao za desnu, a Rose za lijevu ruku, a sunce ih je obasjavalo sa savršena plavog neba.

„Georgie Porgie, puding i pita“, pjevali su mu, „za njega svaka djevojčica pita!“ I Georgie se radosno smijao uz zujanje pčela i ptičji pjev. 'Zaboravili su te, reče glas Davidove majke. 'Ovo je nekoć bila tvoja soba, ali sad nitko u nju ne zalazi. Tvoj je otac to u početku činio, ali onda se pomirio s činjenicom da te više nema i počeo uživati u novom djetetu i ženi. Ona je opet trudna iako to ne zna.

Georgie će dobiti sestru i tvoj će otac opet imati dvoje djece te mu neće trebati uspomena na tebe.'

Činilo se da je glas dopirao odasvuda i niotkuda, iznutra iz Davida i izvana iz hodnika, iz poda ispod njegovih nogu i iz krova iznad njegove glave, iz kamenja u zidovima i knjiga na policama. David je na trenutak ugledao majčin

odraz na prozorskom staklu, blijedu viziju majke koja stoji iza njega i gleda mu preko ramena. Kad se okrenuo, ondje nije bilo nikoga, ali njezin je odraz još bio na staklu.

'Ne treba biti tako', reče mu majčin glas. Usne su se pomaknule na odrazu na staklu, ali činilo se kao da govore nešto drugo jer nisu se micale u skladu s riječima koje je David čuo.

'Ostani hrabar i jak još samo malo. Nađi me i možemo opet živjeti kako smo živjeli nekada. Rose i Georgie nestat će, a ti i ja ćemo zauzeti njihovo mjesto.'

Sad su se promijenili glasovi u vrtu podno kuće. Pjevanje i smijeh zamrli su. Kad je pogledao dolje, David je vidio oca kako kosi travu i majku kako vrtnim škarama obrezuje ružin grm, pomno režući vrh svake grane i bacajući crvene cvjetove u košaru pokraj nogu. A na klupi između njih sjedio je David i čitao knjigu.

'Vidiš li? Vidiš li kako može biti? Sada dođi, bili smo razdvojeni predugo. Vrijeme je da se opet sastanemo. No budi oprezan: ona će motriti na tebe i čekati. Kad me vidiš, ne gledaj ni lijevo ni desno, prikuj pogled samo na moje lice i sve će biti u redu.'

Vizija na staklu je nestala, a siluete u vrtu su iščeznule. Zapuhao je hladan vjetar podigavši prašnjave duhove u sobi tako da se ništa nije vidjelo. David je zakašljao zbog prašine i zasuzile su mu oči. Izašao je iz sobe natraške i sagnuo se u hodniku, kašljući i pljujući. Izbliza je dopro neki zvuk: tresnula su neka vrata i čulo se okretanje ključa iznutra. David se okrenuo i druga su se vrata zalupila i zaključala, a potom i treća. Zalupila su se vrata svih prostorija pokraj kojih je prošao. Sad su mu se i vrata spavaće sobe naglo zalupila pred nosom i sva vrata pred njim također su se počela zatvarati.

Put su mu osvjetljavale samo baklje na zidovima i odjednom su se i one počele gasiti, počevši od onih koje su bile najbliže stepenicama. Iza njega je vladala potpuna tama koja je brzo napredovala. Uskoro će cijeli hodnik progutati mrak.

David je trčao očajnički se trudeći da ostane ispred sjenki što se primiču, a u ušima su mu odzvanjali udarci zalupljenih vrata. Micao se što je brže mogao, stopala su mu lupkala po kamenom podu, no svjetla su zamirala brže nego što je mogao trčati. Vidio je kako se gase baklje tik iza njega, a potom i one pokraj te su naposljetku zamrle i one što su bile ispred. Nastavio je trčati nadajući se da će ih nekako doći, da neće ostati sam u mraku. Potom su se i posljednje baklje ugasile i tama je bila potpuna.

„Ne!“ zaurkao je David.

„Mama! Rolande! Ništa ne vidim. Pomozite mi!“

No nitko nije odgovorio. David je nepomično stajao ne znajući što da učini. Nije znao što je ispred njega, ali znao je da su iza njega stube. Krene li natrag i slijedi zid, naći će stube, ali napustit će majku i Rolanda, ako je Roland još bio živ. Krene li naprijed, slijepo će glavinjati u nepoznato i biti lakim

plijenom onoj koju je spomenuo majčin glas, čarobnici koja je ovo mjesto štitila pomoću povijuša i trnja i zbog koje su muškarci završavali kao ljuske u oklopu i glave na bedemima. I onda je David u daljini ugledao sićušno svjetlo nalik krijesnici što lebdi u tami te je glas njegove majke rekao:

'Davide, ne boj se. Još malo i stigao si. Ne odustani sad.'

Učinio je kako mu je rečeno i svjetlo je postalo jače i sjajnije te je naposljetku vidio svjetiljku koja visi na metalnom okviru. Oko nje se polako pomaljao obris slavoluka. David je bio sve bliže i bliže, dok naposljetku nije stajao na ulazu u veliku odaju čiji su kupolasti svod nosila četiri golema kamena stupa. Zidovi i stupovi bili su prekriveni trnovitim povijušama, mnogo debljim od onih koje su štitile zidove i vrata Tvrđave i čiji su trnovi bili tako dugački i oštri da su neki bili viši i od samog Davida. Između redova stupova stajala je svjetiljka što je visjela s urešenog željeznog okvira i njezino je svjetlo obasjavalo škrinje s novčićima i nakitom, pehare i pozlaćene okvire slika, mačeve i štitove koji su blještili u zlatu i draguljima. Bilo je to blago kakvo većina ljudi ne može ni zamisliti, no David ga je jedva pogledao. Pozornost mu je privukao povišeni kameni odar u središtu sobe. Na odru je ležala žena nepomična poput mrtvacu. Bila je odjevena u crvenu baršunastu haljinu i ruke su joj bile sklopljene na prsima.

Kad ju je David bolje promotrio, vidio je da joj se prsa podižu i spuštaju pri disanju. To je, dakle, bila uspavana dama, žrtva čarobničinih čini.

David je ušao u odaju i treperavi sjaj svjetiljki pao je na nešto svjetlo i blistavo na trnovitu zidu s njegove desne strane. Okrenuo se i želudac ga je tako zabolio zbog onog što je vidio da se savio od boli.

Rolandovo je tijelo bilo nabijeno na jedan od velikih trnova što je stajao tri metra iznad poda. Šiljak mu je probo prsa i virio iz oklopa, uništivši simbol s dva sunca. Na oklopu je bilo tragova krvi, ali ne mnogo. Rolandovo je lice bilo mršavo i sivo, obrazi upali, a kosti lubanje ocrtavale su se kroz kožu. Pokraj Rolandova tijela bilo je još jedno također u oklopu s dva sunca - Rafaelovo. Roland je napokon otkrio istinu o tome kako je njegov prijatelj nestao.

I nisu bili sami. Nadsvođena odaja bila je prepuna ljudskih ostataka što su bili nalik na mrtve muhe u paučini trnja. Neki su bili ondje veoma dugo jer im je oklop zahrđao i postao crven i smeđ, a od onih koji su imali glave, ostao je samo kostur.

Davidov bijes nadjačao je strah i misli o bijegu. U tom je trenutku postao više muškarcem, a manje dječakom i njegovo je sazrijevanje istinski počelo. Polako je otišao do uspavane žene, neprestano se oprezno okrećući oko svoje osi kako mu se neka skrivena opasnost ne bi neopazice prišuljala. Sjetio se majčina upozorenja o tome da ne gleda ni desno ni lijevo, ali pogled na Rolanda nabodena na zid probudio je u njemu želju da se suoči s čarobnicom i ubije ju zbog toga što je učinila njegovu prijatelju.

„Izađi!“ viknuo je.

„Pokaži se!“

No u odaji se ništa nije pomaknulo i nitko se nije odazvao na njegov povik. Čuo je samo jednu riječ, polustvarnu, poluzamišljenu: 'Davide!', izgovorenu majčinim glasom.

„Mama“, reče i odgovori:

„Ovdje sam.“ Sad je bio kod kamenog odra. Pet stepenica vodilo je gore do uspavane žene. Polako se uspeo po njima, još uvijek svjestan nevidljive opasnosti -Rolandovog i Rafaelovog ubojice i ubojice svih muškaraca koji su probodeni i prazni visjeli na zidovima. Napokon je stigao do odra i pogledao dolje u lice uspavane žene. Bila je to njegova majka. Koža joj je bila veoma bijela, no imala je ružičastu nijansu na obrazima, a usne su joj bile pune i vlažne. Njezina je riđa kosa na kamenu sjajila poput vatre. 'Poljubi me', David ju je čuo kako govori iako su joj usta bila nepomična. 'Poljubi me i opet ćemo biti zajedno.'

David je pokraj nje položio mač i nagnuo se kako bi je poljubio u obraz. Usnama joj je dotaknuo kožu. Bila je veoma hladna, čak hladnija nego kad je ležala u otvorenu lijesu i tako hladna da mu je njezin dodir bio bolan. Umrtvile su mu se usne i ukočio jezik te mu se dah pretvorio u kristaliće leda koji su na nepomičnom zraku blistali poput sićušnih dijamanata. Kad se odmaknuo od nje, netko je opet zazvao njegovo ime, ali ovaj je put glas pripadao muškarcu, a ne ženi.

„Davide!“

Osvrnuo se oko sebe pokušavajući naći izvor zvuka. Nešto se micalo na zidu. Bio je to Roland. Slabašno je zamahnuo lijevom rukom i potom šcepao trn koji mu je virio iz prsa kao da mu to može pomoći da skupi posljednje atome snage i kaže ono što treba biti rečeno. Trznuo je glavom i uz posljednji veliki napor jedva istisnuo dvije riječi.

„Davide“, šapnuo je.

„Pazi!“

Roland je podigao desnu ruku, a njegov je kažiprst pokazao siluetu na odru i potom pao. Zatim mu je cijelo tijelo pribijeno na trn omlohavilo i život ga je napokon napustio.

David je pogledao dolje u uspavanu ženu i njezine su se oči otvorile. To nisu bile oči Davidove majke. Majčine su oči bile smeđe, pune ljubavi i topline. Ove su oči bile crne, bezbojne poput grumena ugljena u snijegu. Lice uspavane žene također se promijenilo. Više to nije bila Davidova majka, ali mu je i ova žena bila poznata. Sad je to bila Rose, očeva ljubavnica. Nije imala crvenu, već crnu kosu koja se rasipala poput crne tekućine. Otvorila je usta i David je vidio kako su joj zubi veoma bijeli i veoma oštri, a očnjaci su bili duži od ostalih zuba. Napravio je korak unatrag i umalo pao s postolja kad se žena uspravila u svom kamenom krevetu. Protegnula se kao mačka, kralježnica joj se uvila, a ruke su se napele. Šal koji joj je prekrivao ramena pao je, otkrivši kožu boje alabastera i gornji dio grudi. David je na grudima vidio krv koja je bila nalik na ogrlicu od rubina pritisnutu uz kožu. Žena se na kamenu okrenula pustivši bosa stopala da

vise sa strane. Duboke crne oči promatrale su Davida, a blijedi joj je jezik oblizivao vrške zuba.

„Hvala“, rekla je.

Glas joj je bio mekan i tih, ali u njezinim je riječima bilo nečeg siktavog, kao da je zmija dobila dar govora.

„Tako zzzgodan dečko. Tako ssssmioni dečko.“

David je uzmicao silazeći niza stube, no svaki put kad bi zakoračio unatrag, žena bi zakoračila prema naprijed tako da je udaljenost među njima uvijek bila ista.

„Nisam li prekrasna?“ pitala je. Lagano je nagnula glavu i lice joj se doimalo uznemirenim.

„Zar nisssssam dovoljno lijepa za tebe? Dođi, poljubi me još jedanput.“

Bila je Rose, ali neka nova Rose. Bila je poput noći nakon koje ne dolazi zora, poput tame bez svjetla. David je posegnuo za mačem i potom shvatio da je mač još na odru. Kako bi ga dosegnuo, morao je nekako proći pokraj žene, a nagonski je znao da će ga, pokuša li kliznuti pokraj nje, ona ubiti. Čini se da je pogodila o čemu razmišlja jer je pogledala iza sebe u mač.

„Ne treba ti sad“, reče ona.

„Nijedan mladić nije dosssspio tako daleko. Tako mlad i tako prekrasssan.“

Tankim je prstom i okrvavljenim noktom dotaknula svoje usne.

„Tu“, šapnula je.

„Tu me poljubi.“

David je vidio kako mu se odraz utapa u njezinim tamnim očima tonući u njihove dubine i znao je kakva ga sudbina čeka. Okrenuo se na peti i preskočio posljednjih pet stepenica iskrenuvši pri nezgrapnom doskoku desni gležanj. Bol je bila oštra, ali nije dopustio da ga uspori. Na podu pred njim ležao je mač jednog od mrtvih viteza. Kad bi samo uspio doći do njega...

Silueta mu je jedrila iznad glave, rub njezine haljine ovlaš mu je doticao kosu i žena se potom pojavila ispred njega. Njezina bosa stopala nisu doticala tlo. Lebdjela je u zraku, crvena i crna, nalik krvi i noći. Više se nije smiješila. Razdvojila je usne otkrivši zube divlje zvijeri te su njezina usta odjednom izgledala veća negoli prije i bila puna nizova oštih zuba nalik raljama morskog psa. Posegnula je rukom prema Davidu.

„Dobit ću svoj poljubac“, reče ona zarivši mu nokte u ramena i približivši glavu Davidovim usnama.

David je posegnuo u džep jakne. Desnom je rukom zavitlao po zraku i pandža Zvijeri razrezala je kožu na ženinom licu. Rana se rastvorila, ali iz nje nije potekla krv jer u ženinim žilama nije bilo krvi. Vrisnula je i stisnula rukom ranu, ali uto je David opet zamahnuo razrezavši joj lice slijeva nadesno i u trenu je oslijepivši.

Žena ga je grebala noktima i hvatala ga za ruku iz koje mu je naposljetku uspjela izbiti pandžu Zvijeri. David je iz hodnika pobjegao u odaju i jedina mu je

misao bila vratiti se u posve mračni hodnik i naći stepenice. No povijuša se uvijala i okretala, zapriječivši izlaz i zarobivši ga u prostoriji s novom Rose. Ona je još lebdjela u zraku, ruku ispruženih s obje strane tijela te uništenih očiju i lica. David se odmaknuo od ulaza pokušavajući opet dohvatiti mač koji je ležao na tlu. Slijedile su ga slijepe ženine oči.

„Mogu te namirisati“, reče.

„I platit ćeš za to što ssi mi učinio.“

Poletjela je prema Davidu, glasno sikćući i hvatajući prstima zrak. David je šmugnuo nadesno i onda opet nalijevo u nadi da će je prevariti i dohvatiti mač, ali ona je bila lukava i presjekla mu put. Micala se ispred njega amo-tamo tako brzo da se pretvorila u mrlju, stalno napredujući, priječeći mu sve izlaze i tjerajući ga na trnje te se naposljetku približila Davidu na jedan-dva metra. David je osjetio oštru bol u vratu i leđima. Stajao je naslonjen na vrškove dugačkog i poput kopalja oštrog trnja. Nije više imao kamo. Ženina je ruka zamahnula zrakom, promašivši mu lice za centimetar.

„Sad si moj“, siktala je.

„Voljet ću te na sssvoj način, a ti ćeš umrijeti uzvraćajući mi ljubav.“

Kraljeznica joj se izvinula, a usta tako razjapila da joj se lubanja gotovo raspolovila. Nizovi zuba bili su spremni prerezati Davidu grkljan. Nasrnula je prema naprijed, a David se bacio na pod čekajući da se ona gotovo posve svali na njega prije negoli se on pomakne. Njezina haljina bila mu je na licu tako da je čuo, ali nije vidio što se zbiva. Začuo je zvuk nalik onome koji nastane kad netko stisne gnjilu voćku i neka noga je zamahnula prema njegovoj glavi, nakon čega se više nije micao. David se izvukao iz nabora crvenog baršuna. Trnje je probolo ženu kroz srce i rebra. I desna joj je ruka bila probodena, ali lijeva joj je bila slobodna. Drhtala je pokraj povijuše i bila jedini dio njezina tijela koji se miče. David je mogao vidjeti ženino lice. Više nije izgledala kao Rose. Kosa joj je posrebrila, a koža joj je bila stara i smežurana. Vlažan, ustajao miris širio se iz rana na njezinu tijelu. Donja čeljust visjela joj je mlitavo na naboranim prsima. Nosnice su joj zadrhtale kad je namirisala Davida te je pokušala progovoriti. Glas joj je isprva bio tako slab da David nije mogao čuti što govori. Nagnuo se prema njoj, još uvijek oprezan, iako je znao da umire. Dah joj je zaudarao po truleži, no ovaj je put razabrao njezine riječi.

„Hvala ti“, prošaptala je i tijelo joj je potom omlitavjelo na trnju i pred njegovim se očima raspalo u prah.

Čim je čarobnica nestala, povijuša je počela kopnjeti i venuti i posmrtni ostaci mrtvih vitezova pali su na tlo. David je otrčao onamo gdje je ležao Roland. U tijelu više nije imao gotovo ni kapi krvi. Davidu je došlo da za njim plače, ali suza nije bilo. Umjesto toga odvuкао je Rolandovo tijelo uza stepenice do kamenog kreveta i, uloživši napor, položio ga na njega. Učinio je to isto s Rafaelom, polegnavši njegovo tijelo pokraj Rolandova.

Na prsa im je stavio mačeve i sklopio im ruke oko držaka tako da su ležali poput vitezova u njegovim knjigama. Isukao je svoj mač i stavio ga u korice i

potom uzeo jednu svjetiljku sa stalka i osvijetlio njome put do stepenica tornja. Dugačkog hodnika s mnoštvom prostorija više nije bilo i na njegovu je mjestu bilo samo prašno kamenje i ruševni zidovi. Kad je izašao, vidio je da su povijuša i trnje i vani uvenuli i da je ostala samo stara, ruševna i trošna tvrđava. Onkraj ulaznih vrata stajala je Scila i čekala ga pokraj pepela. Zarzala je od sreće kad ga je vidjela kako prilazi. David joj je položio ruku na čelo i šaptao joj nešto u uho tako da zna što se dogodilo njezinu voljenom gospodaru. Potom se konačno uspeo na sedlo i okrenuo Scilu prema šumi i istočnoj cesti.

Dok su prolazili između stabala, vladala je potpuna tišina jer su stanovnici šuma čuli Davida kako dolazi i bojali su ga se. Čak je i Krivi, koji se vratio na svoju granu na jednom od stabala, sad gledao dječaka drukčijim očima i mozgao o tome kako bi ova posljednja zbivanja mogao okrenuti u svoju korist.

Poglavlje dvadeset šest - O dva ubojstva i dva kralja

David i Scila jahali su istočnom cestom. Davidove oči gledale su ravno prema naprijed, no nisu opažale mnogo ili čak gotovo ništa što se nalazilo ispred njih. Scilina je glava bila pognutija negoli prije, kao da je i ona žalovala za pokojnim gospodarom na svoj samozatajan, dostojanstven način. Snijeg je svjetlucao u vječnom sumraku, a s grmlja i drveća visjele su sige poput sledenih suza.

Roland je bio mrtav. Kao i Davidova majka. David je bio blesav ako je zamišljao išta drukčije. Sada dok se konj probijao kroz ovaj hladni, mračni svijet, David je sebi priznao, možda prvi put, da je uvijek znao kako mu je majka mrtva. Samo je želio vjerovati da nije tako. Bilo je to poput rutinskih radnji koje je obavljao dok je bila bolesna u nadi da će je one održati na životu. Bile su to lažne nade, snovi bez osnove, nestvarni poput glasa koji je David slijedio do ove zemlje. Nije mogao promijeniti svijet koji je napustio, a ovaj ga je svijet, namamivši ga mogućnošću da stvari budu drukčije, naposljetku razočarao. Bilo je vrijeme da ide kući. Ako mu kralj ne bude mogao pomoći, možda će još biti prisiljen sklopiti dogovor s Krivim. Samo mu je trebao glasno reći Georgiejevo ime.

No nije li mu Krivi rekao da sve može biti kao prije? To je bila laž. Majka mu je bila mrtva i svijet čiji je dio bila nestao je zauvijek. Čak ako se on i vrati, vratit će se tamo gdje je ona samo uspomena. Dom je sad bio mjesto koje dijeli s Rose i Georgiejem i morat će se s tim nositi najbolje što može, za svoje i njihovo dobro. Ako Krivi ne može održati svoje obećanje, koja će druga obećanja možda prekršiti? Tako ga je i Roland upozorio:

'Reći će manje nego što misli i sakrit će više nego što će otkriti.'

U svakoj nagodbi s Krivim bit će pregršt klopki i opasnosti. David se samo mora nadati da će mu kralj biti kadar i voljan pomoći i tako mu omogućiti da izbjegne svaki daljnji kontakt s varalicom. No ono što je dosad čuo o kralju usadilo mu je sumnje. Bilo je očito da Roland nema visoko mišljenje o njemu, a čak je i Šumar priznao da kralj ne vlada kraljevstvom kao nekoć. Suočen s Lerojjem i njegovom vučjom vojskom, kralj će možda biti izložen kušnjama s kojima se ne može nositi. Kraljevstvo će mu biti oteto silom i umrijet će u Lerojjevim raljama.

S teretom te spoznaje na grbači, hoće li uopće imati vremena za probleme nekog dječaka izgubljenog u ovom svijetu? I što sa samom knjigom, Knjigom izgubljenih stvari⁷. Što bi to njezine stranice mogle sadržavati što Davidu može pomoći da se vrati kući: možda kartu do drugog šupljeg stabla ili magiju koja ga može vratiti u stari svijet? No ako knjiga ima čarobne moći, zašto se kralj ne bi mogao njome poslužiti kako bi zaštitio svoje kraljevstvo? David se nadao da kralj nije kao Čarobnjak iz Oza koji ima samo dim, zrcala i dobre namjere, ali malo istinske moći.

David se tako zadubio u svoje misli i navikao na praznu cestu da nije vidio muškarce dok ga gotovo nisu zaskočili. Bila su dvojica, odjevena uglavnom u

prnje, i lica su im bila prošarana ožiljcima tako da su im se vidjele samo oči. Jedan je nosio kratki mač, a drugi luk sa strijelom pričvršćenom o luk i spremnom da bude odapeta. Izjurili su iz šumskog raslinja bacivši bijela krzna pomoću kojih su se prikrivali i stali ispred Davida podigavši oružje.

„Stoj“, viknuo je muškarac s mačem i David je zaustavio Scilu na jedan-dva metra od mjesta na kojem su muškarci stajali.

Onaj sa strijelom škiljio je gledajući niz strijelu, a potom je popustio pritisak na luk i spustio oružje.

„Pa to je samo dječak“, reče. Glas mu je bio hrapav i grmio je prijeteći. Spustio je šal koji mu je prekrivao lice, otkrivši usta iskrivljena okomitim ožiljkom što mu je presijecao usne. Njegov je prijatelj s glave zbacio kapuljaču. Veći dio nosa bio mu je odsječen. Ostala je samo mekana hrskavica prošarana ožiljcima posred koje su bile dvije rupe.

„Možda je dječak, ali jaše lijepog konja“, reče.

„Što će njemu takva životinja? Vjerojatno ju je i sam ukrao tako da nećemo zgriješiti ako ga lišimo onog što ionako nije njegovo.“

Posegnuo je za Scilinim uzdama, ali David je povukao konja koji je zakoračio unatrag.

„Nisam je ukrao“, reče tiho David.

„Što?“ pitao je lopov.

„Što si rekao, dečko? Da nisi bio bezobrazan jer inače nećeš živjeti dovoljno dugo kako bi požalio dan kad si nas sreo.“

Zavitlao je mačem prema Davidu. Mač je bio primitivan i grubo izrađen i David je na njegovoj oštrici mogao vidjeti tragove brusa. Scila je zarzala i još se više odmaknula od opasnosti.

„Rekao sam“, ponovio je David, „da je nisam ukrao i da ne ide nikamo s vama. Sad se maknite.“

„Ma, ti mali...“

Muškarac s mačem opet je pokušao zgrabiti Sciline uzde, ali David ju je ovaj put povukao na stražnje noge i potom je podbo prema naprijed i dolje. Jednim je kopitom udarila mačevaoca u čelo i šupalj zvuk pucanja kostiju odjeknuo je kad se muškarac mrtav srušio na tlo. Drugi razbojnik bio je tako zaprepašten da nije uspio reagirati dovoljno brzo. Još je pokušavao podići luk kad je David podbo Scilu, isukao i u drugog razbojnika uperio vlastiti mač.

Zamahnuo je njime na strijelca i vrškom mača zahvatio muškarčevo grlo, prorezavši prnje i meso ispod njih. Razbojnik je zateturao i ispustio luk iz ruke. Podigao je ruku do vrata i pokušao progovoriti, ali ispustio je samo grgljav zvuk kao da ima tekućinu u grlu. Krv mu je šiknula između prstiju i raspršila se po snijegu. Prednji dio odjeće već mu je bio natopljen krvlju te se srušio na koljena pokraj mrtvog suputnika, a mlaz krvi postajao je sve tanji dok ga je srce izdavalo. David je okrenuo Scilu tako da gleda prema čovjeku koji umire.

„Upozorio sam vas!“ vikao je David.

Sad je plakao, plakao je za Rolandom, svojom majkom i ocem, plakao je čak i za Georgiejem i Rose, za svime što je izgubio, uključujući ono što je bio kadar imenovati i ono što je mogao samo osjećati.

„Zamolio sam vas da nas ostavite na miru, ali niste htjeli. Vidite sad kamo vas je to odvelo. Glupani! Budale glupe!”

Strijelčeva su se usta otvarala i zatvarala i usne su oblikovale riječi, ali iz njih nije izašao nijedan glas. Oči su mu bile prikovane za dječaka. David je vidio kako se sužavaju kao da strijelac ne može posve razumjeti što mu David govori ili što mu se događa tu dok kleči u snijegu usred lokve krvi.

Potom su se oči razrogačile i umirile, a smrt mu je dala objašnjenje. David je sjahao sa Scilinih leđa i pregledao joj noge kako bi bio siguran da se nije ozlijedila tijekom sukoba. Činilo se da nije. Davidov je mač bio umrljan krvlju. Htio ga je obrisati prnjama jednog od mrtvaca, ali nije želio dotaknuti tijela. Nije ga htio očistiti ni vlastitom odjećom jer bi onda on bio okrvavljen.

Otvorio je svoju naprtnjaču i našao komadić starog muselina u koji mu je Fletcher zamotao komad sira te je njime obrisao krv. Bacio je okrvavljenju tkaninu u snijeg, a potom i tijela mrtvih muškaraca u jarak pokraj ceste. Bio je preumoran da bi ih pokušao bolje sakriti. Odjednom je osjetio kako mu želudac kruli. U ustima je imao kiseo okus, a koža mu je bila vlažna od znoja. Oteturao je dalje od tijela i povratio iza stijene, bljujući i bljujući sve dok nije imao više što izbaciti osim smrdljiva plina.

Ubio je dva muškarca. Nije to uistinu namjeravao, ali sad su bili mrtvi zbog njega. Smrt lupova i vukova kod kanjona, pa čak i ono što je učinio čarobnici u kolibi i čarobnici u tornju nije ga ovako pogodilo. Uzrokovao je smrt drugih bića, istina, ali ovaj je put ubio najmanje jednog od ova dva muškarca proparavši mu meso vrškom mača. Drugog su dokrajčila Scilina kopita, ali David je bio u sedlu kad se to dogodilo, on ju je podigao na stražnje noge i podbo. Nije čak morao ni razmišljati o tome što radi. Te radnje su došle same po sebi i ta sposobnost da nekome naudi prestrašila ga je više od ičeg drugog.

Obrisao je usta snijegom, popeo se na Scilu i podbo je, ostavivši za sobom svoje djelo, ako već ne i sjećanje na njega.

Dok je jahao, počele su padati debele pahuljice prekrivajući njegovu odjeću, Scilina leđa i glavu. Nije bilo vjetra. Snijeg je padao polako i ravno dodajući još jedan sloj snježnim nanosima i prekrivajući ceste, drveće, grmlje, tijela, žive i mrtve koji su ispod njegova vela bili kao jedno. Tijela lopova uskoro su bila ovijena bijelim plastom i ostala bi ondje, neoplakana i neprimijećena sve do dolaska proljeća da vlažna njuška nije nanjušila njihov miris i otkrila njihove ostatke.

Vuk je ispustio tihi krik i šuma je oživjela dok se čopor obrušavao na tijela, trgajući im meso i grizući im kosti. Slabi su se borili za ostatke, a snažni brzo utaživali glad. No sad ih je bilo previše da bi se nahranili tako oskudnim objedom. Čopor se tako povećao da je brojio nekoliko tisuća jedinki. Tu su bili bijeli

vukovi s dalekog sjevera koji su se tako savršeno stapali sa zimskim krajolikom da su ih izdavala samo crvena usta i tamne oči, crni vukovi s juga za koje su preci govorili da su duhovi vještica i zloduha u tijelu zvijeri, sivi vukovi iz zapadnih šuma koji su bili veći i sporiji od ostalih te su se držali na okupu i nisu vjerovali drugima te napokon lupovi koji su se odijevali kao ljudi, jeli kao vukovi i željeli vladati poput kraljeva. Oni su se odvojili od većeg čopora, promatrajući s ruba šume kako njihova primitivna braća grizu i kako se bore za utrobe mrtvih razbojnika.

S ceste im je prišla ženka. U zubima je držala komad muselina na kojem je bilo skorene krvi. Od okusa krvi slina joj je potekla na usta i, dok je hodala, jedva se suzdržala da ne sažvače i proguta muselin. Sad ga je ispustila pred noge njihova vođe i poslušno uzmaknula. Leroj je prinio krpu nosu i onjušio je. Miris krvi mrtvih muškaraca bio je snažan i oštar, ali svejedno je ispod njega mogao nanjušiti dječakov miris.

Leroj je posljednji put oćutio dječakov miris u dvorištu Tvrđave u koje su ga doveli izvidnici. Uznemireni zbog onog što su naslućivali, odbili su uspeti se stubama tornja, no Leroj se popeo, više kako bi pokazao hrabrost svojim sljedbenicima nego zato što je žarko želio otkriti što se gore krije. Lišen čini, toranj je sad bio puka prazna ljuska u središtu stare Tvrđave. Jedini trag onoga što je nekoć bio bila je kamena odaja na samom vrhu tornja u kojoj je bilo mnoštvo posmrtnih ostataka mrtvih muškaraca i naslaga prašine koja je nekoć bila ubojiti stvor. U središtu odaje bio je povišeni kameni odar na kojem je ležalo Rolandovo i Rafaelovo tijelo. Leroj je prepoznao Rolandov miris i znao je da je dječakov zaštitnik sad mrtav. Bio je u iskušenju rastrgati tijela dvaju vitezova i razbacati njihove oklope, no znao je da bi to učinila životinja, a on to više nije bio. Ostavio je tijela onakvima kakvima ih je našao te je, iako to nikad ne bi priznao svojim poručnicima, jedva dočekao izaći iz odaje i tornja. U njima je bilo koječega što nije razumio i to je u njemu stvaralo nelagodu.

Sad je stajao s okrvavljenom krpom u pandžama i osjetio je određeno divljenje prema dječaku kojeg je proganjao. Kako si brzo odrastao, pomislio je Leroj. Ne tako davno bio si tek preplašeno dijete, a sad odnosiš pobjede ondje gdje su podbacili naoružani vitezovi. Gotovo je šteta što moraš umrijeti.

Leroj je svakim danom postajao sve više čovjek, a sve manje vuk, ili je bar tako umišljao. Tijelo mu je još bilo prekriveno čekinjama, uši su mu bile šiljaste, a zubi oštri, ali njuška mu je sad više nalikovala na oteklinu oko usta i kosti lica preoblikovale su se tako da je izgledao više kao čovjek, a manje kao vuk. Rijetko je hodao na sve četiri, osim kad se trebao požuriti ili kad bi ga nakratko svladalo uzbuđenje zbog toga što je otkrio dječakov miris.

Prednost je bila u tome što je mogao računati na čopor: miris konja je bio jak, mnogo jači od dječakova ili muškarčeva, no često se gubio zbog snijega koji je nedavno napadao, ali izvidnici su bili tako brojni da su svaki put opet našli trag. Slijedili su ga do sela i Leroj je bio u napasti da napadne selo s cijelim čoporom,

ali tad su otkrili trag konja i muškarca što je vodio prema istoku te su znali da oni koje traže više nisu sa seljanima.

Neki lupovi su se i dalje zauzimali za napad jer je čopor bio gladan, no Leroj je znao da bi samo potratili dragocjeno vrijeme. Također mu je odgovaralo da čopor bude gladan jer će tako biti krvoločniji kada dođe vrijeme da napadnu dvorac. Sjetio se muškarca koji je stajao na seoskim bedemima prkoseći Lerojju čak i kad su se oni koji su ga okruživali povukli.

Leroj se divio toj gesti kao što se divio i mnogim drugim vidovima ljudske prirode. Zato je i prihvaćao svoju preobrazbu, no to ga svejedno neće spriječiti da se vrati u selo i pokaže na muškarčevu primjeru što se dogodi onima koji ga pokušaju izazvati.

Čopor se malo smeo kad su dječak i muškarac skrenuli s ceste jer je Leroj pretpostavio da će ići ravno u kraljev dvorac te je potratio pola dana prije negoli je otkrio pogrešku. Davida je samo puka sreća spasila od čopora kad je odlazio iz Trnovite tvrđave jer vukovi su se, ne znajući što se to skriva u stablima, bojali šume te su zaobišli njezine najdublje kutke na putu prema Tvrđavi. Budući da se Leroj uvjerio kako nitko u Tvrđavi nije živ, poslao je desetak izvidnika da slijede Davidov trag kroz šumu, dok se glavni dio čopora zaputio na istok prema kraljevju dvoru dužom, ali sigurnijom cestom. Kad se čopor opet sastao s izvidnicima, samo su tri izvidnika bila živa. Sedmoricu su ubila bića što žive u drveću. Preostalu dvojicu, a ovo je Lerojju bilo posebno zanimljivo, našli su prerezanih grkljana i odrezanih njušaka.

„Krivi štiti dječaka“, zarezao je jedan od najpouzdanijih Lerojjevih poručnika kad je čuo tu vijest. I on se pretvarao u čovjeka iako je preobrazba bila sporija i manje očita.

„Misli da je našao novog kralja“, odgovorio je Leroj.

„No mi ćemo okončati vladavinu ljudskih kraljeva. Dječak nikad neće sjesti na prijestolje.“

Lajući je izrekao naredbu i njegovi su lupovi počeli okupljati čopor, režeći i grizući one koji se nisu odazvali dovoljno brzo.

Bližilo se njihovih pet minuta. Dvorac je bio na manje od dan hoda i, kad jednom onamo stignu, bit će dovoljno mesa za sve i početak će krvava vladavina novog kralja Lerojja.

Leroj je možda postao nešto više od životinje, a manje od čovjeka, ali duboko, duboko u duši uvijek će ostati vuk.

Poglavlje dvadeset sedam - O dvorcu i kraljevu dočeku

Prošao je dan, ta jadna, troma pojava koja je odlazila gotovo sa zahvalnošću kad bi je zamijenila noć. David je bio malodušan, boljela su ga leđa i noge jer je proveo sate i sate u sedlu. No uspio je namjestiti stremene tako da su mu noge u njima bile udobno smještene i naučio je, gledajući Rolanda, kako treba držati uzde tako da je sad na Scili izgledao opuštenije negoli ikad prije, unatoč tome što je konj i dalje bio za njega prevelik. Snijeg je pao još samo u nekoliko naleta i uskoro će posve prestati padati. Činilo se da krajolik cvjeta u bjelini i tišini znajući da ga snijeg čini još ljepšim nego inače.

Stigli su do zavoja ceste. Obzor je pred njima u daljini bio obasjan blagim, žutim sjajem i David je znao da su blizu kraljeva dvorca. Iznenada je osjetio navalu energije i podbo je Scilu, iako su oboje bili gladni i iscrpljeni. Scila je počela kaskati kao da je već nanjušila miris sijena, svježju vodu i toplu staju u kojoj se može odmoriti, no David ju je gotovo jednako brzo zauzdao i pomno nešto osluškivao. Čuo je neki zvuk nalik na vjetar, no noć je bila mirna. Činilo se da je i Scila nešto osjetila jer je zarzala i počela grebati po tlu. David ju je potapšao po sapima pokušavajući je smiriti iako je i sam bio sve napetiji.

„Psst, Scila“, šapnuo je.

Zvuk se opet začuo, ovaj put jasnije. Bilo je to zavijanje vuka. Nisu mogli znati koliko je blizu jer je snijeg prigušio sve zvukove, ali bio je dovoljno blizu da ga David može čuti, dakle, ipak preblizu. Nešto se pomaknulo u šumi s njegove desne strane i isukao je mač već zamišljajući bijele zube, ružičasti jezik i zube koji grizu. Umjesto toga, pojavio se Krivi. U ruci je držao tanku, savijenu oštricu. David je uperio mač u siluetu koja mu se približavala i gledao u njega, usmjerivši vršak prema grlu Krivoga.

„Spusti mač“, reče Krivi.

„Mene se ne trebaš bojati.“

No David nije pomaknuo mač ni za milimetar. Bilo mu je drago vidjeti da mu ruka ne drhti. Krivi se nije doimao iznenađenim.

„Onda dobro“, reče.

„Kako želiš. Stižu vukovi. Ne znam koliko ih dugo mogu zadržati, ali zadržat ću ih dovoljno dugo da ti stigneš do dvorca. Drži se ceste i ne dopusti da te namame prečaci.“

Začulo se novo zavijanje, ovaj put bliže.

„Zašto mi pomažeš?“ pitao je David.

„Pomažem ti cijelo vrijeme“, odgovorio je Krivi.

„No ti si bio previše tvrdoglav da bi to shvatio. Slijedio sam te u stopu i spasio ti život kako bih ti omogućio da stigneš do dvorca. Sad idi kralju. Očekuje te. Idi!“

Uto je Krivi odskakutao dalje od Davida izbjegavajući rub šume, a njegova je oštrica fijukala dok je njome mahao po zraku, već ubijajući vukove u mislima. David ga je promatrao dok mu nije umakao iz vida i nije mu bilo druge negoli poslušati savjet te je podbo Scilu prema svjetlima što su bila pred njima. Krivi ga

je iz šupljine podno staroga hrasta gledao kako odlazi. Bilo je mnogo teže negoli je očekivao, no dječak će uskoro biti gdje treba, a on će biti korak bliže svojoj nagradi.

„Georgie, Georgie, puding i pita," pjevao je. Oblizao je usne.

„Georgie puding i Georgie pita." Zahihotao se i pokrio usta kako bi prigušio smijeh.

Nije bio sam. U blizini se čulo hroptavo disanje i snop pare koji nastaje od daha stvorio se u tami. Krivi se sklupčao ostavivši ispruženu samo ruku u kojoj je držao nož napola zakopan u snijegu. A kad je vuk izvidnik prošao, Krivi ga je razrezao od grla do repa i vučja se utroba dimila na mrazlom noćnom zraku.

Cesta je bila zmijolika i puna zavoja te se sve više sužavala kako se David približavao odredištu. Strmi kameni zidovi uzdizali su se s obje njezine strane stvarajući kanjon u kojem su odjekivala Scilina kopita jer po njemu nije napadalo mnogo snijega budući da su ga štitili zidovi. David je potom izašao iz kanjona i pred njime se prostrla dolina kojom je pretjecala rijeka. Na njezinim obalama koje su bile udaljene oko kilometar ili dva uzdizao se velik dvorac s debelim zidovima te mnoštvom tornjeva i okolnih zgrada. Prozori su mu bili osvjetljeni i na bedemima je gorjela vatra.

David je mogao nazrijeti stražare. Dok je gledao, rešetka na vratima podignuta je i pojavila se skupina od dvanaest konjanika. Prešli su pomični most i okrenuli se prema Davidu koji je brzo jahao. Još u strahu od vukova, David je jahao prema konjanicima. Čim su ga ugledali, jahači su podboli konje dok nisu stigli do njega i okružili ga. Muškarci na začelju okrenuli su se prema kanjonu spremno držeći koplja za slučaj da neka opasnost dođe iz tog smjera.

„Čekali smo te", objavio je jedan od muškaraca.

Bio je stariji od ostalih i na licu je imao ožiljke koje je zadobio u bitkama. Sivo-smeđa kosa kovrčala mu se pod kacigom, a ispod tamnog plašta nosio je srebrni oklop s brončanim šiljcima.

„Odvest ćemo te na sigurno, u kraljeve odaje. Sada dođi."

David je jahao s njima sa svih strana okružen naoružanim jahačima te se osjećao ujedno zaštićenim, ali i zarobljenim. Stigli su do pomičnog mosta bez incidenata i ušli u dvorac, a iza njih se odmah spustila vratna rešetka. Stigli su sluge i pomogli Davidu da sjaši s konja. Omotali su ga u plašt od mekanoga, crnog krzna i dali mu vruć, slatki napitak kako bi se ugrijao. Jedan sluga primio je Sciline uzde. David ga je htio zaustaviti kadli se umiješao vođa konjanika.

„Dobro će se brinuti za tvoga konja i smjestiti ga u staju blizu tvog prenoćišta. Ja sam Duncan, kapetan kraljevske straže. Ne boj se. S nama si siguran budući da si cijenjen kraljev gost."

Zamolio je Davida da pođe s njim. David ga je poslušao slijedeći ga iz vanjskog dvorišta dublje u dvorac. Bilo je tu više ljudi nego što ih je vidio tijekom svih dosadašnjih putovanja i svima je bio zanimljiv. Sluškinje bi stale i šaptale o

njemu skrivajući usta rukama. Starci su se lagano klanjali dok je prolazio, a maleni dječaci gledali su ga sa strahopoštovanjem.

„Čuli su mnogo o tebi“, reče Duncan.

„Kako?“ pitao je David.

No Duncan je samo rekao da kralj ima svoje metode. Prošli su kroz kamene hodnike, pokraj pucketavih baklji i raskošno opremljenih odaja. Sluge su sad zamijenili dvorani, ozbiljni muškarci sa zlatom oko vrata i papirima u rukama. Zurili su u Davida s raznim osjećajima na licu: sretni, brižni, sumnjičavi, čak i uplašeni.

Duncan i David napokon su stigli do dvojih velikih vrata na kojima su bili izrezbareni prikazi zmajeva i golubica. S obje strane vrata stajao je po jedan vojnik naoružan dugačkim kopljem. Kad su David i Duncan prišli vratima, vojnici su im ih otvorili otkrivši veliku prostoriju duž koje su stajali mramorni stupovi i čiji su podovi bili prekriveni prekrasno istkanim sagovima. Na zidovima su visjele tapiserije stvarajući toplo ozračje u odaji.

Prikazivale su bitke i vjenčanja, pogrebe i krunidbe. Tu je bilo još dvorana i još vojnika koji su stali u dva reda između kojih su David i Duncan prošli, našavši se naposljetku podno prijestolja što je bilo podignuto na tri kamene stube. Na prijestolju je sjedio veoma star čovjek. Na tjemenu mu je stajala zlatna kruna s umecima od dragog kamenja, no činilo se da ga pritišće te je starčeva koža bila crvena i ogoljena ondje gdje mu je metal dodirivao čelo. Oči su mu bile poluzatvorene, a disanje vrlo ubrzano.

Duncan je kleknuo na jedno koljeno i pognuo glavu. Potegnuo je Davida za nogu dajući mu znak da učini to isto. David, dakako, nikad nije bio ispred kralja i nije znao kako se treba ponašati tako da je slijedio Duncanov primjer, vireći ispod šiški kako bi vidio starca.

„Vaše Veličanstvo“, reče Duncan.

„Stigao je.“

Kralj se pomaknuo i malo raširio oči.

„Priđi bliže“, rekao je Davidu.

David nije bio siguran treba li ustati ili ostati na koljenima i samo se povući prema naprijed. Nije htio nikoga uvrijediti niti se uvaliti u nevolje.

„Smiješ ustati“, reče kralj.

„Dođi da te vidim.“

David je ustao i približio se prijestolju. Kralj mu je naboranim prstom mahnuo neka priđe i David se uspeo stubama te je stao pred starca. Kralj se nagnuo prema Davidu uz veliki napor i uhvatio ga za rame te se činilo da se cijelim gornjim dijelom tijela naslanja na dječaka. Bio je posve lagan i David se sjetio praznih ljuski vitezova u Trnovitoj tvrđavi.

„Prevalio si dugačak put“, reče kralj.

„Malo bi ljudi postiglo to što si ti postigao.“

David nije znao što bi odgovorio.

„Hvala!“ mu se nije činilo prikladnim, a ionako se nije sobom posebno ponosio. I Roland i Šumar bili su mrtvi, a tijela dvaju lopova ležala su negdje na cesti prekrivena snijegom. Pitao se je, je li kralj znao i za njih. Činilo se da kralj zna mnogo iako navodno gubi kontrolu nad kraljevstvom. David se naposljetku zadovoljio te je rekao:

„Drago mi je što sam ovdje, Vaše Veličanstvo“, te je zamislio kako bi se ovaj diplomatski odgovor dojmio Rolanda.

Kralj se nasmiješio i kimnuo kao da nije moguće da nekome nije drago što je u njegovu društvu.

„Vaše Veličanstvo“, reče David.

„Čuo sam da mi možete pomoći da se vratim kući. Rekli su mi da imate Knjigu i da u njoj...“

Kralj je podigao naboranu ruku koja je sprijeda bila prošarana mnoštvom ljubičastih vena i smeđih mrlja.

„Sve u svoje vrijeme“, reče on.

„Sve u svoje vrijeme. Zasad trebaš jesti i trebaš se odmarati. Ujutro ćemo opet razgovarati. Duncan će te odvesti u tvoje odaje. Nećeš biti daleko odavde.“

Time je završila Davidova prva audijencija kod kralja. Povukao se natraške s povišenog podija jer je smatrao da bi okrenuti kralju leđa moglo biti bezobrazno. Duncan mu je kimao s odobravanjem te je potom ustao i naklonio se kralju. Odveo je Davida do malih vrata što su stajala s desne strane prijestolja. Odande je niz stepenica vodio gore na galeriju koja je gledala na odaju i Davidu su pokazali jednu od soba u koju se ulazilo iz galerije.

Soba je bila ogromna: s jedne je strane bio golemi krevet, u sredini je bio stol sa šest stolica, na drugoj je strani bio kamin i tri prozorčića s kojih je pogled pucao na rijeku i cestu što vodi do dvorca. Na krevetu ga je čekala čista odjeća, a na stolu hrana: toplo pile, krumpiri, tri vrste povrća i puding od svježeg voća. Bio je tu i vrč vode te kamena zdjela napunjena nečim što je Davidu mirisalo kao kuhano vino. Pred vatrom je bila postavljena velika kada ispod koje je bio pladanj razgorjelog ugljena koji je grijao vodu.

„Jedi do mile volje i onda spavaj“, reče Duncan.

„Doći ću po tebe ujutro. Ako što zatrebaš, zazvoni zvonom koje ti se nalazi pokraj kreveta. Vrata neće biti zaključana, no, molim te, ne izlazi iz ove sobe. Ne poznaješ dvorac i ne bismo htjeli da se izgubiš.“

Duncan mu se naklonio i potom otišao. David je izuo cipele. Pojeo je gotovo cijelo pile i sve voće, kušao je kuhano vino, ali nije mu se bogzna kako sviđalo. U ormariću pokraj kreveta našao je drvenu stolicu u kojoj je bila probušena okrugla rupa koja je služila kao zahod. Smrad je bio grozan, unatoč buketima cvijeća i bilja koji su visjeli na kukama na zidu. David je obavio nuždu što je mogao brže, cijelo vrijeme zadržavajući dah, a potom je izjurio van i čvrsto za sobom zatvorio vrata prije negoli je opet prodisao. Razodjenuo se, oprao u kadi i potom odjenuo krutu pamučnu spavaćicu. Prije negoli je legao u krevet, otišao je do vrata svoje spavaće sobe i tiho ih otvorio. Stražari više nisu stajali

dolje oko prijestolja jer nije bilo kralja. No jedan je stražar ipak hodao duž galerije leđima okrenut Davidu, a drugog stražara David je vidio na suprotnoj strani galerije.

Debeli su zidovi posve izolirali zvuk tako da se činilo da su on i stražari jedini živi ljudi u dvorcu. David je zatvorio vrata spavaće sobe i iscrpljen se srušio na krevet. Nakon nekoliko sekundi već je čvrsto spavao.

David se iznenada prenuo iz sna i nekoliko trenutaka nije znao gdje je. Mislio je da je kod kuće u vlastitom krevetu te se osvrnuo oko sebe u potrazi za svojim knjigama i igračkama, ali nije ih nigdje bilo. Potom se u trenu svega sjetio. Uspravio se u krevetu i vidio da je netko naložio vatru dok je on spavao. Također su odnijeli ostatke večere i tanjure koje je upotrijebio. Odnijeli su čak i kadu i topli pladanj, a da ga nijednom nisu prenuili iz sna.

David nije imao pojma koliko je rano ili kasno, no pretpostavio je da je gluho doba noći. Činilo se da dvorac spava i, kad je provirio kroz prozor, vidio je blijedi Mjesec obavijen oblačićima. Nešto ga je probudilo. Sanjao je o domu i u snu je čuo glasove koji nisu pripadali onamo. Isprva ih je jednostavno pokušao uključiti u san, jednako kao što je, kad je bio veoma umoran i spavao veoma čvrsto, zvonjava budilice u njegovu snu znala postati zvonjava telefona. Sad kad se uspravio na svom mekanom krevetu okružen jastucima, sve je jasnije čuo tiho mumljanje dvaju muškaraca i bio je siguran da je čuo kako izgovaraju njegovo ime. Skinuo je sa sebe pokrivač i odšuljao se do vrata. Pokušao ih je slušati kroz ključanicu, ali glasovi su bili previše prigušeni da bi ih jasno razumio te je otvorio vrata što je tiše mogao i provirio iz sobe.

Stražara koji su nadzirali galeriju više nije bilo. Glasovi su dopirali iz donje prostorije u kojoj je stajalo prijestolje. Držeći se sjene, David se sakrio iza velike srebrne vaze pune paprati i pogledao je dolje u dva muškarca. Jedan je bio kralj, ali nije sjedio na prijestolju. Sjedio je na kamenim stubama odjeven u ljubičastu kućnu haljinu ispod koje je bila bijelo-zlatna noćna košulja. Tjeme mu je bilo posve ćelavo i prošarano dodatnim smeđim mrljama. Pramenovi sijede kose visjeli su mu preko ušiju i ovratnika ogrtača te je drhtao od hladnoće koja je vladala u velikoj dvorani.

Krivi je sjeo na kraljevo prijestolje, prekriženih nogu i prstiju sklopljenih u trokut. Doimao se nezadovoljnim nečim što je kralj rekao jer je s gađenjem pljunuo na kameni pod. David je čuo kako pljuvačka pisti i cvrči ondje gdje je pala.

„Ne možemo to požurivati“, reče Krivi.

„Nekoliko dodatnih sati neće te ubiti.“

„Čini se da me ništa neće ubiti“, reče kralj.

„Obećao si mi da će ovomu doći kraj. Trebam odmor, san. Želim leći u svoju grobnicu i istrnuti u prah. Obećao si mi da ću napokon smjeti umrijeti.“

„On misli da će mu Knjiga pomoći“, reče Krivi.

„Kad sazna da ona nema nikakve vrijednosti, poslušat će glas razuma i onda će nas obojicu nagraditi.“

Kralj se premjestio i David je vidio da u krilu drži Knjigu. Bila je uvezana u smeđu kožu i izgledala je vrlo staro i otrcano. Kraljevi su prsti s ljubavlju prelazili preko njezinih korica, a lice mu je bilo prožeto tugom.

„Za mene je ova knjiga vrijedna“, rekao je.

„Onda je ponesi sa sobom u grob“, reče Krivi, „jer nikomu drugom neće biti od koristi. Dotad je ostavi negdje gdje će ga njezina prisutnost namamljivati.“

Kralj je ustao uz bolove i oteturao niza stube. Otišao je do male udubine u zidu i brižno položio Knjigu na zlatni jastuk. David nije prije opazio to produženje jer su ga tijekom njegova susreta s kraljem zastirali zastori. :

„Bez brige, Vaše Veličanstvo“, reče Krivi veoma sarkastično.

„Naša je pogodba gotovo ispunjena.“

Kralj se namrštio.

„Nije to bila pogodba“, rekao je.

„Niti za mene, niti za onog koga si uzeo kako bi je sklopio.“

Krivi je skočio s prijestolja u jednom skoku i dočeka se nekoliko centimetara od kralja. No starac se nije preplašio niti je ustuknuo.

„Nisi sklopio nijednu pogodbu koju nisi htio sklopiti“, reče Krivi.

„Dao sam ti što si htio i jasno ti rekao što se zauzvrat od tebe očekuje.“

„Bio sam dijete“, reče kralj.

„Bio sam ljut. Nisam shvaćao kakvo zlo činim.“

„I misliš da te to opravdava? Dok si bio dijete, sve ti je bilo crno-bijelo, dobro ili zlo, ono što ti pričinjava užitak ili ono što ti nanosi bol. Sad vidiš sve u nijansama sive. Nisi kadar brinuti se ni za vlastito kraljevstvo, toliko se skanjuješ odlučiti što je ispravno, a što neispravno, pa čak i priznati da znaš razlučiti to dvoje. Znao si na što pristaješ onog dana kad smo sklopili pogodbu. Žaljenje ti je pomutilo pamćenje i sad želiš okriviti mene za vlastite slabosti. Pazi što govoriš, starče, jer ću te inače biti prisiljen podsjetiti na moć koju još uvijek imam nad tobom.“

„Što mi još možeš učiniti?“ pitao je kralj.

„Ostala je samo smrt, a ti mi je i dalje uskraćuješ.“

Krivi se nagnuo tako blizu kralju da su im se nosovi dotaknuli.

„Upamti, i to upamti dobro: postoji laka smrt i postoji teška smrt. Ja se mogu pobrinuti da izdahneš spokojno kao u poslijepodnevnom drijemežu ili da umireš toliko bolno i dugo koliko to tvoje okopnjelo tijelo i krhke kosti budu dopustile. Nikad to ne zaboravi.“

Krivi se okrenuo na drugu stranu i otišao do zida iza prijestolja. Tapiserija s prikazom lovca na jednorogu nakratko se pomaknula na svjetlu baklje i u odaji s prijestoljem ostao je samo kralj. Starac je otišao do produžetka u zidu, još jedanput otvorio Knjigu i neko vrijeme zurio u to što je bilo na njezinim stranicama, a potom ju je opet zatvorio i izašao kroz vrata ispod galerije. David je sad bio sam. Čekao je da se vrate stražari, ali nije ih bilo. Prošlo je pet minuta i sve je i dalje bilo tiho te je David sišao stubama do odaje s prijestoljem i tiho se došuljao do kamenog postolja na kojem je stajala Knjiga.

Dakle, to je bila knjiga o kojoj su Šumar i Roland govorili. To je bila Knjiga izgubljenih stvari. No Krivi ju je proglasio bezvrijednom iako se činilo da kralj drži do nje više negoli do svoje krune. Možda je Krivi griješio, mislio je David. Možda jednostavno nije shvaćao ono što se krije na njezinim stranicama. David je ispružio ruku i otvorio Knjigu.

Poglavlje dvadeset osam - O Knjizi izgubljenih stvari

Prva stranica koju je David otvorio bila je ukrašena olovkom nacrtanim dječjim crtežom velike kuće: bila su tu stabla, vrt i dugački prozori. Na nebu je sjalo nasmijano sunce i jednostavne figure muškarca, žene i malog dječaka držale su se za ruke ispred ulaznih vrata. David je okrenuo drugu stranicu i našao odrezak karte za predstavu u nekom londonskom kazalištu. Ispod nje dječjim je rukopisom bilo napisano: Moja prva predstava! Na suprotnoj stranici bila je razglednica mola uz more. Razglednica je bila veoma stara i izgledala je više smeđe-bijelo negoli crno-bijelo. David je okrenuo još nekoliko stranica i našao zalijepljeno cvijeće i čuperak pseće dlake s natpisom Srećko, dobar pas, zatim fotografije, crteže te dio ženske haljine i slomljenog lanca koji je bio obojen tako da izgleda kao zlatan, ali se kroz njega nazirao metal. Bila je tu također stranica iz neke druge knjige na kojoj je bio crtež viteza koji ubija zmaja i pjesma o mački i mišu napisana dječjom rukom. Pjesma nije bila bogzna kako dobra, ali bar se rimovala. Davidu to nije bilo jasno. Sve su ove stvari pripadale njegovu, a ne ovom svijetu. Bile su to sitnice i uspomene na život sličan njegovu.

Nastavio je čitati i naišao na niz dnevnčkih zapisa. Većinom su bili kratki, opisivali su dane provedene u školi, putovanja na obalu, čak i pronalazak nekog posebno velikog i dlakavog pauka u paučini u vrtu. Ton im se s vremenom mijenjao, zapisi su postajali sve duži i detaljniji, no također ogorčeniji i gnjevniji. Govorili su o tome kako je u obitelj došla djevojčica, potencijalna sestra, i o dječakovu gnjevu uzrokovanom pažnjom koju je dobivala došljakinja. Bilo je tu žaljenja i nostalgije za razdobljem kad su ondje bili samo 'ja, moja mama i moj tata'. David je osjećao bliskost prema dječaku, ali i antipatiju. Njegov bijes zbog djevojčice i roditelja koji su je doveli u njegov svijet bio je tako silovit da je gotovo prerastao u čistu mržnju.

'Učinio bih bilo što da je se riješim, pisalo je u jednom zapisu. 'Dao bih sve igračke i svaku knjigu koju imam. Odrekao bih se ušteđenog džeparca. Svakoga bih dana do kraja života meo podove. Prodao bih dušu samo da ona ODE!!!!'

No posljednji je zapis bio najkraći. U njemu je stajalo samo: 'Odlučio sam. Učinit ću to.'

Na posljednjoj je stranici bila zalijepljena slika obitelji na kojoj su sva četiri člana stajala pokraj vaze s cvijećem u fotografskom studiju. Bio je tu otac ćelave glave i lijepa majka u bijeloj haljini urešenoj čipkom. Podno njezinih nogu sjedio je dječak u mornarskom odijelu koji se mrštio na kameru kao da mu je fotograf rekao nešto ružno. David je pokraj njega mogao nazrijeti samo rub haljine i par malih, crnih cipela jer je ostatak djevojčičine slike bio sastrugan. David je opet okrenuo prvu stranicu knjige i vidio što ondje piše:

David je zatvorio knjigu uz tresak i brzo se odmaknuo od nje.

Jonathan Tulvey, Rosin prastric koji je nestao zajedno s posvojenom sestrom i kojeg nitko nikad više nije vidio. Ovo je bila Jonathanova knjiga, uspomena na njegov život. Sjetio se starog kralja i toga kako je s ljubavlju dodirivao knjigu.

'Za mene ova knjiga ima vrijednost.' Jonathan je bio kralj. Nagodio se s Krivim i zauzvrat postao vladarom ove zemlje. Možda je čak prošao kroz ista vrata kao i David kad je dolazio ovamo. No što je bio dogovor i što se dogodilo s djevojčicom? Ma koju da je pogodbu sklopio s Krivim, na kraju ga je skupo koštala.

Stari kralj koji je preklinjao da mu dopusti da umre bio je živi dokaz. Odozgo je čuo zvuk. David je uzmaknuo i stao uza zid kad se na galeriji pojavila stražarova silueta zauzimajući prethodni položaj sad kad opet nikog nije bilo u odaji. Nije bilo načina da se David vrati u svoju sobu, a da ga nitko ne vidi. Osvrnuo se oko sebe i pokušao naći drugi izlaz. Mogao je proći kroz vrata kroz koja je prošao kralj, ali onda bi se gotovo sigurno našao pred stražarima.

Bila je tu i tapiserija na zidu iza prijestolja. Krivi je nekako uspio onuda izaći i David je sumnjao da bi ondje kamo je Krivi otišao naišao na stražare. David je također bio znatiželjan. Po prvi put je smatrao da zna više negoli Krivi i kralj misle da zna. Bilo je vrijeme da pokuša to znanje iskoristiti.

Polako se približavao tapiseriji i podigao je sa zida. Iza nje su i bila vrata. David je pritisnuo kvaku i bešumno ih otvorio. S druge strane stajao je prolaz niska stropa, osvjetljen svijećama što su gorjele u udubinama u kamenom zidu. Krov prolaza bio je tako nizak da je Davidu, kad je ušao, gotovo doticao kosu.

David je za sobom zatvorio vrata i hodao prolazom sve niže, duboko do hladnih, mračnih prostorija što su se nalazile ispod dvorca. Prošao je kroz tamnice koje više nitko nije upotrebljavao i u kojima je još bilo pregršt kostiju te kroz prostoriju punu sprava za mučenje i nanošenje boli. Vidio je kotače za rastezanje na kojima su rastezali zatvorenike tako da su ovi vrištali, škripce za palce kojima su im lomili kosti prstiju na ruci, zatim bodlje, koplja i noževa kojima su rezali meso, a u najdaljem kutu stajala je željezna Djevica u obliku sarkofaga kakve je David viđao u muzejima, no ovaj je na poklopcu iznutra imao čavle tako da bi svatko koga bi stavili unutra umro užasnom smrću.

Davidu je od toga bilo mučno i prošao je kroz prostoriju što je brže mogao. Napokon je stigao do goleme sobe kojom je dominirao veliki pješčani sat. Svaka je staklena čašica bila visoka poput kuće, no gornja je čašica bila gotovo prazna. Drvo i staklo od kojih je pješčani sat bio izrađen djelovali su vrlo staro. Vrijeme dodijeljeno nekomu ili nečemu curilo je i gotovo ga više nije bilo.

Pokraj sobe s pješčanim satom bila je mala odaja u kojoj je jedino pokućstvo bio jednostavan krevet s umrljanim madracem i stari pokrivač koji je stajao na njemu. Na zidu preko puta kreveta bila je zbirka krvavog oružja, bodeža, mačeva i noževa koji su bili poredani prema veličini. Na drugom je pak zidu bila polica sa staklenkama različitih oblika i veličina. Činilo se da se neke od njih malko sjaje.

David se namrgodio kad je u blizini osjetio neki neugodan miris. Okrenuo se kako bi našao izvor tog mirisa i umalo je udario glavom u vijenac vučjih njušaka što je visio sa stropa na užetu. Bilo ih je sveukupno dvadesetak ili tridesetak i neke su još bile vlažne od krvi.

„Tko si ti?“ začuo se neki glas i Davidu je od zaprepaštenja umalo stalo srce. Pokušao je naći izvor zvuka, ali u prostoriji nije bilo nikoga.

„Zna li on da si tu?“ opet je pitao glas. Pripadao je djevojčici.

„Ne vidim te“, reče David.

„Ali ja vidim tebe.“ „Gdje si?“

„Ovdje, na polici.“

David je slijedio glas prema polici sa staklenkama. Ondje je u zelenoj staklenci blizu ruba police ugledao sićušnu djevojčicu. Imala je dugačku plavu kosu i plave oči.

Isijavala je blijedo svjetlo i bila odjevena u jednostavnu bijelu spavaćicu. Spavaćica je s lijeve strane na grudima imala rupu oko koje se širila velika mrlja boje čokolade.

„Ne bi smio tu biti“, reče djevojčica. „Ako te nađe, ozlijedit će te kao što je ozlijedio mene.“

„Što ti je učinio?“ pitao je David.

No djevojčica je samo zatresla glavom i čvrsto stisnula usne kao da se trudi zatomiti plač.

„Kako se zoveš?“ pitao je David pokušavajući promijeniti temu.

„Zovem se Anna“, reče djevojčica.

„ANNA.“

„Ja sam David. Kako mogu izaći odavde?“

„Nikako“, reče djevojčica.

„Ja sam, znaš, mrtva.“

David se nagnuo bliže staklenci. Mogao je vidjeti djevojčičine male ruke kako dodiruju staklo ali nisu na njemu ostavljale otiske prstiju. Imala je bijelo lice, ljubičaste usne i tamne krugove oko očiju. David je sad bolje vidio rupu na spavaćici i pomislio da bi mrlja oko nje mogla biti sasušena krv.

„Otkad si tu?“ pitao ju je.

„Više ne brojim godine“, reče ona.

„Kad sam stigla, bila sam vrlo malena. Tad je u ovoj prostoriji bio još jedan maleni dječak. Katkad ga sanjam. Bio je star kao ja sad, ali veoma krhak. Kad su me doveli u ovu sobu, on je već kopnio i nikad ga više nisam vidjela. I ja postajem sve slabijom. Bojim se. Bojim se da ću završiti kao on. Nestat ću i nikad nitko neće znati što mi se dogodilo.“

Briznula je u plač, ali suze joj nisu potekle jer mrtvi ne mogu više ni plakati ni krvariti.

David je položio mali prst na staklenku ondje gdje ju je djevojčičina ruka doticala iznutra tako da ih je razdvajalo samo staklo.

„Zna li još tko da si tu?“ pitao je David. Kimnula je.

„Katkad dođe moj brat, ali on je sad veoma star. Ja ga zovem bratom, ali zapravo mi nikad nije bio brat. Ja samo želim da on to bude. Kaže mi da mu je žao. Vjerujem mu. Mislim da mu jest žao.“ Davidu se odjednom sve razbistrilo.

„Jonathan te doveo ovamo i predao te Krivom“, reče.

„To je bila njegova pogodba.“

Naglo je sjeo na hladni, neudobni krevet.

„Bio je ljubomoran na tebe“, nastavio je sad mnogo blažim tonom obraćajući se sebi jednako koliko i djevojčici iz staklenke.

„A Krivi mu je ponudio način na koji te se može otarasiti. Jonathan je postao kraljem i staroj je kraljici koja je vladala prije njega bilo dopušteno umrijeti. Možda je i ona mnogo godina prije toga sklopila sličnu pogodbu s Krivim i dječak kojeg si vidjela u staklenci kad si došla bio je njezin brat, rođak ili susjed koji ju je toliko živcirao da ga se žarko željela riješiti.“

Krivi je čuo i njezine snove jer je u njima stanovao. Njegova je domovina bila zemlja mašte, svijet u kojem se rađaju priče. Priče su uvijek tražile način da budu ispričane, da ožive kroz knjige i čitanje. Tako su prelazile iz svog svijeta u naš. No s njima je došao i Krivi šuljajući se između njihova i našeg svijeta, tražeći priče koje on može stvoriti, loveći djecu koja sanjaju loše snove, djecu koja su ljubomorna, ljutita i ohola. I pretvarao ih je u kraljeve i kraljice proklevši ih zahvaljujući određenoj moći, iako je prava moć uvijek bila u njegovim rukama. Djeca su mu zauzvrat odavala one na koje su bila ljubomorna i on ih je odnosio duboko ispod dvorca u svoju jazbinu...

David je ustao i opet prišao djevojčici iz staklenke.

„Znam da ti je to teško, ali moraš mi reći što ti se dogodilo kad si ovamo došla. Veoma je važno. Molim te, pokušaj.“

Anna je iskrivila lice i zatresla glavom.

„Ne“, prošaptala je.

„Boljelo je. Ne želim se prisjećati.“

„Moraš“, reče David i u glasu mu je bila nova snaga. Zvučao je dublje, kao da se muškarac kojim će postati nakratko pokazao prije vremena.

„Ako ne želiš da se to ponovi, moraš mi reći što je učinio.“

Anna je drhtala i tresla se. Usta su joj bila stisnuta i uska poput papira, a sićušne šačice bile su tako stegnute da su joj kosti gotovo probijale kožu.

Naposljedku je ispustila jauk zbog tuge, bijesa i sjećanja na bol te su joj navrle riječi.

„Došli smo kroz udubljeni vrt“, počela je.

„Jonathan je uvijek bio zao prema meni. Kad bi se udostojao obratiti mi se, onda me zadirkivao. Štipao me i vukao za kosu. Odveo bi me u šumu i pokušavao me ondje izgubiti dok ja ne bih počela plakati pa bi se morao vratiti po mene za slučaj da me čuju njegovi roditelji. Rekao mi je da će me, ako im išta kažem, dati nekom neznancu. Rekao je da mi ionako ne bi vjerovali jer je on njihovo pravo dijete za razliku od mene. Ja sam bila samo djevojčica nad kojom su se sažalili i, ako nestanem, ne bi dugo bili tužni.“

„No katkad je znao biti vrlo drag i dobar kao da je zaboravljao da bi me trebao mrziti i da tek tada dobra strana Jonathana izbija na vidjelo. Možda sam ga zato i slijedila u vrt te noći jer je bio i tako dobar prema meni toga dana. Kupio mi je slatkiše vlastitim novcem i podijelio sa mnom puding nakon što sam ja svoj

ispustila na pod. Probudio me usred noći i rekao mi da mi treba nešto pokazati, nešto posebno i tajno. Svi su ostali spavali, a mi smo se išuljali i otišli do udubljenog vrta dok me Jonathan držao za ruku. Pokazao mi je šupljinu. Bila sam prestrašena. Nisam htjela ući. No Jonathan je rekao da ću vidjeti neobičnu, nevjerojatnu zemlju, što je bilo točno. On je ušao prvi, a ja sam ga slijedila. Isprva nisam mogla ništa vidjeti. Samo tamu i paukove. Potom sam ugledala drveće i cvijeće, namirisala cvjetove jabuke i borove. Jonathan je stajao na proplanku plešući ukруг, smijući se i pozivajući me da mu se pridružim."

„To sam i učinila."

Na trenutak je zašutjela. David je čekao da nastavi.

„Čekao nas je neki čovjek po imenu Krivi. Sjedio je na stijeni. Zurio je u mene i oblizivao usne, a potom se obratio Jonathanu. Pitao ga je kako se zovem, a Jonathan mu je rekao da se zovem Anna. Krivi je zatim ponovio moje ime kao da ga iskušava kako bi vidio kakav mu je okus, a nakon toga mi je poželio dobrodošlicu."

„Potom je skočio sa stijene i obujmio me rukama te se vrtio i vrtio kao što je to prije činio Jonathan, no on se vrtio tako snažno da je iskopao rupu u zemlji i povukao me dolje sa sobom, kroz korijenje i zemlju, crve i bube, u tunele što se nalaze ispod ovog svijeta. Nosio me kilometrima iako ja nisam prestajala plakati, dok naposljetku nismo stigli u ove prostorije."

„I onda... "

Zastala je.

„I onda?" bodrio ju je David.

„Pojeo mi je srce", šapnula je.

David je osjetio da blijedi. Tako mu je pozlilo da je mislio kako će se onesvijestiti.

„Gurnuo je ruku u mene derući me svojim noktima, iščupao mi srce i pojeo ga preda mnom", reče ona.

„I boljelo je, strašno je boljelo. Bol je bila tako snažna da sam, kako bih pobjegla od nje, napustila vlastito tijelo. Vidjela sam samu sebe kako umirem na podu, kako me podižu uz mnoštvo svjetala i glasova.

Potom se oko mene zatvorilo staklo i bila sam zatočena u ovoj staklenki i stavljena na policu te sam odonda ovdje. Idući put kad sam vidjela Jonathanu, na glavi je nosio krunu i nazivao se kraljem, no nije se doimao sretnim. Izgledao je preplašeno i jadno te je takav i ostao. Ja pak nikad ne spavam jer nikad nisam umorna. Nikad ne jedem jer nikad nisam gladna. Nikad ne pijem jer nikad nisam žedna. Samo ovdje stojim i ne mogu znati koliko je prošlo dana ili godina, osim kada dođe Jonathan i kad na njegovu licu vidim trag vremena. No uglavnom dođe Krivi. I on izgleda starije. Bolestan je. Kako ja kopnim, i on slabi. Čujem ga kako govori u snu. Sad traži nekog novog, nekog tko će zamijeniti Jonathanu i nekog tko će zamijeniti mene."

David je opet vidio pješčani sat u krajnjoj sobi u čijoj gornjoj polovici više gotovo nije bilo pijeska. Je li odbrojavao dane, minute ili sate do kraja života

Krivoga? Da uzme novo dijete, bi li se pješčani sat okrenuo kako bi odbrojavanje njegova života počelo iznova? Koliko je puta okrenuo sat? Na polici je bilo mnogo staklenki, mahom prašnjavih i pljesnivih. Je li u svakoj od njih u nekom trenutku bio duh kakva izgubljena djeteta?

Pogodba se sastoji u sljedećem: ako Krivome daš ime djeteta, proklet ćeš samog sebe. Postat ćeš vladar bez moći i vječno će te proganjati izdaja nekog manjeg i slabijeg od tebe - brata, sestre, prijatelja kojeg si trebao zaštititi, nekog tko je vjerovao da ćeš se zauzeti za njega, tko ti se divio, tko bi zauzvrat bio uz tebe kako godine prolaze, a djetinjstvo prerasta u zrelu dob. A jednom kad sklopiš pogodbu, povratka više nema jer tko bi se vratio starom životu znajući kakvu je grozotu počinio?

„Ti ideš sa mnom“, reče David. „Neću te tu ostaviti samu ni minutu dulje.“

Podigao je staklenku s police. Na vrhu je bio pluteni čep, ali David ga nije mogao izvući, ma kako se naprezao. Lice mu je od napora poprimilo grimiznu boju, ali sve je bilo uzaludno. David se osvrnuo oko sebe i u kutu našao staru vreću.

„Stavit ću te u ovo“, reče.

„Za slučaj da nas netko vidi.“

„U redu je“, reče Anna.

„Ne bojim se.“

David je oprezno stavio staklenku u vreću i prebacio vreću preko ramena. Taman kad se spremao otići, nešto u kutu sobe privuklo mu je pozornost. Bila je to njegova pidžama, kućni ogrtač i jedna papuča, odjeća koju je Šumar bacio prije negoli su krenuli tražiti kralja. Sad se to činilo veoma davno, no bili su to suveniri iz života koji je ostavio za sobom. Nije mu se sviđalo što su tu dolje u jazbini Krivoga. Pokupio ih je, otišao do vrata i načulio uši. Nije se čuo nijedan šum. David je duboko udahnuo kako bi se smirio i potom počeo trčati.

Poglavlje dvadeset devet - O skrivenom kraljevstvu Krivog i blagu koje ondje čuva

Jazbina Krivoga bila je mnogo prostranija i smještena mnogo dublje u zemlji nego što je David mislio. Prostirala se duboko ispod dvorca i u njoj je bilo prostorija sa stvarima mnogo užasnijim od zbirke zahrđalih sprava za mučenje ili duha mrtve djevojčice zarobljenog u staklenci. Ovo je bilo središte svijeta Krivoga, mjesto na kojem se sve rađa i na kojem sve umire. On je bio ondje kad su prvi ljudi došli na svijet te je tada i on počeo postojati zajedno s njima. Oni su mu na neki način podarili život i smisao, a on im je zauzvrat dao priče jer Krivi se sjećao svake pripovijetke. Čak je imao i vlastitu priču iako je znatno promijenio njezine pojedinosti prije nego što je mogla biti ispričana. U njegovoj priči morao si pogoditi ime Krivoga, no to je bila njegova mala šala. Krivi zapravo nije imao ime. Drugi su ga mogli zvati kako im se prohtje, no on je bio tako star da imena koja su mu drugi nadjenuli za njega nisu imala nikakvo značenje: Varalica, Krivi, Zgužvani... Oh, kako se ono zvao? Nije važno, nije važno... Samo dječja imena za njega su imala značenje jer je bilo istine u priči koju je Krivi svijetu ispričao kao priču o sebi: imena su imala moć ako se upotrijebe na pravi način te je Krivi itekako naučio kako ih treba upotrijebiti.

Jedna golema soba u njegovoj jazbini bila je čvrst dokaz svega što je Krivi znao: bila je prepuna malih lubanja od kojih je svaka nosila ime nestalog djeteta jer Krivi se mnogo puta nagodio za dječje živote. Sjećao se lica i glasova svakog od njih i katkad bi, dok je stajao među njihovim posmrtnim ostacima, prizivao uspomenu na sve njih tako da je prostorija bila prožeta njihovim sjenkama, a na kraju bi se pojavio zbor dječaka i djevojčica koji ridaju za mamicama i taticama -skup zaboravljenih i izdanih.

Krivi je imao blago koje su činile uspomene na ispričane priče i priče koje se tek trebaju ispričati. U dugačkoj kripti čuvao je mnoštvo debelih, staklenih spremnika, a u svakom je spremniku jedno tijelo plutalo u žućkastoj tekućini kako ne bi istrunulo. Dođi, pogledaj ovamo. Zaviri bolje u taj spremnik, priđi tako da ti dah stvori oblačić vlage na staklu i da se možeš zagledati u mliječne oči debelog ćelavca koji je unutra. Čini se gotovo kao da i on diše iako odavno nije ni udahnuo ni izdahnuo zrak. Vidiš li kako mu je koža napukla i spaljena? Vidiš li kako su mu usta, grlo, trbuh i pluća natečeni i nabreknuti? Želiš li znati njegovu priču jer to je jedna od najdražih priča Krivoga? Ružna je to priča, veoma ružna...

Vidiš, debeljko se zvao Manije i bio je veoma pohlepan. Posjedovao je tako mnogo zemlje da je ptica mogla poletjeti s njegova prvog polja i letjeti cijeli dan i noć, a da još ne stigne do kraja Manijeva imanja. Od onih koji su mu obrađivali polja i onih koji su živjeli u njegovim selima uzimao je veliku najamninu. Čim bi tko kročio na njegovu zemlju, morao je platiti danak te se on na taj način vrlo obogatio, ali nikad mu nije bilo dosta novca i uvijek je tražio nove načine da poveća svoje bogatstvo. Da je mogao naplatiti pčeli koja uživa u cvjetnom peludu ili stablu koje pušta korijenje u njegovoj zemlji, on bi to učinio.

Jednoga dana dok je Manije šetao najvećim svojim voćnjakom, vidio je da se zemlja miče i iz nje je izletio Krivi koji je proširivao svoju mrežu podzemnih tunela. Manije ga je pozvao na red jer vidio je da je Krivi na odjeći, premda je bila uprljana zemljom, imao zlatne gumbe i porube i da mu bodež na remenu sjaji od rubina i dijamanata.

„Ovo je moja zemlja“, reče.

„Sve iznad i ispod nje pripada meni i moraš mi platiti pravo prolaska ispod nje.“

Krivi je zamišljeno trljao bradu.

„To mi se čini pravedno“, reče.

„Platit ću ti razumno cijenu.“

Manije se nasmiješio i rekao:

„Naredio sam da mi večeras pripreme gozbu. Izvagat ćemo svu hranu na stolu prije negoli počnem jesti i sve što je ostalo nakon što završim. Ti ćeš mi u zlatu platiti onoliko koliko sam pojeo.“

„Pun trbuh zlata“, reče Krivi.

„Dogovoreno. Posjetit ću te večeras i dat ću ti u zlatu onoliko koliko možeš pojesti.“

Zaključili su dogovor rukovanjem i rastali se.

Te večeri Krivi je sjeo i gledao Manija kako jede i jede. Proždri je dvije cijele purice i čitavu šunku, zdjele i zdjele povrća i krumpira, čitave zdjele juhe, velike pladnjeve voća, torti i krema te je na kraju popio čaše i čaše najfinijih vina. Krivi je pomno sve izvagao prije početka objeda te je zatim izvagao bijedne ostatke nakon što je Manije prestao jesti. Razlika je iznosila mnogo, mnogo kilograma, točnije, bilo je toliko zlata da se njime moglo kupiti sto polja.

Manije je podignuo. Bio je vrlo umoran, toliko umoran da je jedva gledao.

„Gdje je sad moje zlato?“ pitao je jer Krivi mu je izgledao sve mutnijim i prostorija se oko njega počela okretati te je zaspao prije negoli je čuo odgovor.

Kad se probudio, bio je zavezan za drvenu stolicu u zamračenoj tamnici. Metalni škripac držao mu je usta otvorenima, a iznad glave mu je visio ključajući kotao.

Krivi se pojavio pokraj njega.

„Ja sam čovjek od riječi“, kazao je.

„Spremi se primiti pun želudac zlata.“

Kotao se nagnuo i rastaljeno zlato izlilo se Maniju u usta i niz grlo, pržeći mu meso i paleći kosti. Bol je bila nezamisliva, ali on nije umro, bar ne odmah jer Krivi je znao odgađati smrt tako da mučenje dulje traje.

Krivi bi izlio malo zlata i potom ga pustio da se ohladi prije negoli ga izlije još i tako je nastavio dok Manije naposljetku nije bio tako pun zlata da mu se parilo iza crnih zuba. Dotad je Manije već, dakako, bio itekako mrtav jer čak ga ni Krivi nije mogao beskonačno održavati na životu. Manije je naposljetku našao svoje mjesto u prostoriji punoj staklenih spremnika i Krivi bi katkad onamo

otišao, gledao ga i smiješio se prisjećajući se jedne od svojih najlukavijih podvala.

U jazbini Krivoga bilo je mnoštvo takvih priča: tisuću soba i tisuću priča u svakoj sobi. U jednoj je odaji bila zbirka telepatskih pauka, vrlo starih, vrlo mudrih i vrlo, vrlo velikih - svaki je bio dugačak više od pola metra i imao tako otrovne zube da je kap njegova otrova, stavljena u bunar, jednom ubila cijelo selo. Krivi ih je često upotrebljavao za hvatanje onih koji bi zalutali u njegove tunele te bi ih, kad bi uljezi bili otkriveni, pauci omotali u svilu i odnijeli ih natrag u svoju paučinom prekrivenu sobu i ondje bi uljezi umirali veoma polaganom smrću dok bi se pauci njima hranili šišajući ih kap po kap.

U jednoj od soba za presvlačenje sjedila je žena okrenuta prema zidu beskrajno češljajući svoju dugu, srebrnu kosu. Katkad je Krivi odveo one koji bi ga razljutili da posjete tu ženu te bi oni, kad bi se ona okrenula kako bi ih pogledala, u njezinim očima vidjeli vlastiti odraz jer njezine su oči bile zrcala. U tim su očima mogli svjedočiti trenutku vlastite smrti tako da su točno znali kada će i kako umrijeti. Možda vam se čini da to saznanje nije tako strašno, ali onda se varate. Mi ne trebamo znati kada ćemo i kako umrijeti (jer svi se potajno nadamo da smo možda besmrtni). Oni koji su došli do te spoznaje shvatili su da ne mogu spavati, jesti i uživati ni u čemu što im život nudi, toliko su bili pogođeni onim što su vidjeli. Životi su im se pretvorili u neku vrstu živuće smrti lišene radosti i sve što im je preostalo bila je tuga i strah tako da su, kad bi im naposljetku došao kraj, bili gotovo zahvalni.

U spavaćoj sobi bila je naga žena i nagi muškarac i Krivi im je donosio djecu (ne posebnu, onu koja su mu darivala život, nego drugu, onu koju je krao po selima ili onu koja su zalutala sa staze i izgubila se u šumi) te bi im muškarac i žena šaptali u tami svoje odaje govoreći im stvari koje djeca ne bi smjela znati, mračne priče o tome što odrasli rade u gluho doba noći dok njihovi sinovi i kćeri spavaju. Nakon toga bi nešto u djeci umrlo. Bili bi prisiljeni ući u zrelu dob prije negoli su spremni, bila im je oteta nevinost i umovi bi im se urušili pod težinom otrovnih misli. Naglo bi postali odrasli i pretvorili se u zle muškarce i žene i tako se kvarenje nastavljalo.

U jednoj je maloj svijetloj sobi bilo samo zrcalo, obično i neukrašeno. Krivi je krao muževe ili žene iz njihovih bračnih postelja, ostavivši njihove supružnike da spavaju, te bi prisilio zarobljenike da sjednu pred zrcalo koje bi im otkrilo sve zle tajne što su ih njihovi supružnici od njih skrivali: sve grijeha koje su počinili i sve grijeha koje su željeli počinuti, sve izdaje koje su im već bile na savjesti i sve izdaje koje će tek počinuti.

Potom bi se zarobljenici vratili u svoje krevete i kad bi se probudili, nisu se sjećali odaje, zrcala ili uopće da ih je Krivi oteo. Sjećali su se samo spoznaje da oni koje su voljeli i koji su zauzvrat voljeli njih nisu bili onakvi kakvima su ih smatrali i na taj su način njihovi životi bili uništeni zbog sumnje i bojazni od izdaje.

Bila je tu dvorana koja je bila dupkom puna lokvi ispunjenih nečim što je izgledalo poput bistre vode i svaka je lokva pokazivala drukčiji dio kraljevstva tako da je Krivi znao gotovo sve što se događalo u zemlji onkraj dvorca. Zaranjajući u lokve, Krivi se mogao stvoriti na mjestima koja su lokve zrcalile. Zrak bi se namreškao, zabljesnuo bi i odjednom bi se pojavila ruka, pa noga te naposljetku lice i zgrbljena leđa Krivoga koji bi se u trenu prebacio iz dvorana duboko pod dvorcem u neku daleku prostoriju ili na livadu.

Krivi je najviše volio mučiti ljude tako što bi uzeo muškarca ili ženu, po mogućnosti neke koji imaju veliku obitelj, i objesio ih na lance u prostoriji s lokvama. Potom bi im pred očima hvatao i ubijao članove obitelji, jednog po jednog. Nakon svakog ubojstva vratio bi se u sobu i slušao zarobljenikove molbe, no, ma kako glasno vrištali i plakali i preklinjali ga za milost, nije poštedio nijedan život. Naposljetku, kad su svi bili mrtvi, odveo bi neutješnog muškarca ili ženu u najdublju, najmračniju tamnicu i ostavio ih ondje da polude od samoće i jada.

Male pakosti, velike pakosti, uvijek je tjerao vodu na svoj mlin. Zahvaljujući mreži tunela i svojoj sobi s lokvama znao je više o ovom svijetu negoli itko drugi i to mu je znanje dalo moć koju je trebao kako bi potajno vladao kraljevstvom. Cijelo to vrijeme lovio je sjenke drugog svijeta, našeg svijeta, proglašavao dječake i djevojčice kraljevima i kraljicama te ih vezivao za sebe uništavajući im duh i prisiljavajući ih da izdaju djecu koju su trebali štititi. Onima koji su prijetili da će se pobuniti protiv njega obećavao je da će jednoga dana osloboditi i njih i dijete koje su mu žrtvovali u pogodbi, tvrdeći da može oživjeti krhka tijela iz staklenki ako to poželi (jer većina izdajica je, poput Jonathana Tulveyja, vrlo brzo shvatila da je pogriješila sklopivši dogovor s Krivim).

No neke su stvari bile izvan kontrole Krivoga. Dovođenje stranaca u ovu zemlju promijenilo ju je. Sa sobom su donijeli svoje strahove, snove i noćne more koje je ova zemlja učinila stvarnima. Tako su nastali lupovi. Jonathan se ničega nije bojao onako kako se bojao njih, od najranijeg djetinjstva mrzio je priče o vukovima i zvijerima koje hodaju i govore kao ljudi. Kad ga je Krivi napokon doveo u ovo kraljevstvo, strah je došao za njim i vukovi su se počeli preobražavati. Samo se oni nisu bojali Krivoga, kao da se dio Jonathanove potajne mržnje prema Krivomu utjelovio u njima te su postajali sve brojniji. Sad su bili najveća prijetnja kraljevstvu iako se Krivi nadao da će još nekako iskoristiti tu prijetnju.

Dječak po imenu David bio je drukčiji od ostalih koje je Krivi namamljivao. Pomogao je uništiti Zvijer i ženu koja je stanovala u Trnovitoj tvrđavi. David toga nije bio svjestan, ali to su na neki način bili

njegovi strahovi te je utjelovio neke njihove aspekte. Krivoga je iznenadio način na koji se dječak ponašao prema njemu. Tuga i bijes omogućili su mu da radi ono u čemu stariji ljudi nisu uspijevali. Dječak je bio jak, dovoljno jak da pobijedi svoje strahove. Također je počeo svladavati svoju mržnju i ljubomoru. Ako bi ga Krivi uspio kontrolirati, takav bi dječak bio sjajnim kraljem.

No Krivomu je istjecalo vrijeme. Trebao je novo dijete iz kojeg može isisati život. Kad bi pojeo Georgiejevo srce, životni vijek djeteta postao bi životni vijek Krivog. Ako je Georgieju bilo suđeno da živi sto godina, onda bi Krivi dobio tih stotinu godina umjesto njega i Georgiejev bi duh ostao zatočen u jednoj od staklenki Krivog te bi Krivi upijao njegovu svjetlost dok je spavao u svom tvrdom, uskom krevetu. Krivi je u pješčanom satu imao manje od jednog dana života. Trebao je natjerati Davida da izda polubrata prije ponoći. Sada dok je sjedio u svojoj prostoriji s lokvama, vidio je kako se na obroncima oko dvorca pomaljavu siluete te je prvi put u nekoliko desetljeća osjetio istinski strah iako je privodio kraju svoj posljednji, očajnički plan.

Jer vukovi su se okupljali i uskoro će se obrušiti na dvorac. Dok je pozornost Krivoga bila usredotočena na vojsku koja se približavala, David se, noseći Annu u staklenci, probijao natrag kroz mrežu tunela do odaje s prijestoljem. Dok su se približavali vratima koja je prekrivala tapiserija, David je mogao čuti muškarce kako viču, trče te zveckaju oružjem i oklopima. Pitao se je li svu ovu aktivnost uzrokovao njegov nestanak i pokušao je smisliti kako će najbolje objasniti svoju odsutnost.

Zavirio je iza tapiserije i vidio Duncana kako stoji u blizini i izdaje naredbe jednima da idu na bedeme, a drugima da provjere jesu li svi ulazi i izlazi dvorca osigurani. Dok mu je Duncan bio okrenut leđima, David je kliznuo van i trčao što je brže mogao do stepenica što vode na galeriju. Ako ga je itko vidio, nije se na njega obazirao i stoga je znao da on nije uzrok ove cijele gungule. Kad se vratio u spavaću sobu, zatvorio je vrata i iz vreće izvadio staklenku s Anninim duhom. Njezino je svjetlo tijekom kratkog putovanja od jazbine Krivog do samog dvorca nekako postalo zagasitije i ona se pognula na dnu staklenke, lica bljeđa nego inače.

„Što ti je?“ pitao je David.

Anna je podignula desnu ruku i David je vidio da je toliko izbljedjela da je postala gotovo nevidljivom.

„Osjećam se slabo“, reče Anna.

„I mijenjam se. Postajem nekako bljeđom.“

David nije znao kako je utješiti. Pokušao je naći mjesto na koje bi je mogao sakriti i naposljetku je izabrao mračni kutak golema ormara koji su nastanjivale samo ljuske mrtvih kukaca uhvaćenih u prastaru mrežu. No Anna je zavapila dok se spremao sakriti staklenku na odabrano mjesto.

„Ne,“ zavapila je.

„Molim te, ne onamo. Toliko sam godina bila zatočena sama u tami i mislim da neću još dugo biti na ovom svijetu. Stavi me na prozorski okvir tako da mogu gledati van u stabla i ljude. Bit ću tiha i nikome neće pasti na pamet da me tu traži.“

David je tako otvorio jedan od prozora i vidio da je vani balkon od kovanog željeza. Na nekim je mjestima bio zahrđao i zaštroptao bi kad bi ga netko dotaknuo, ali mogao je bez problema podnijeti težinu staklenke. Pažljivo ju

je stavio u jedan kut te se Anna pomaknula prema naprijed i naslonila na staklo. Nasmiješila se prvi put otkako su se sreli.

„Oh“, rekla je.

„Prekrasno je. Pogledaj rijeku, stabla iza nje i sve te ljude. Hvala ti, Davide. To je sve što sam željela vidjeti.“

No David je nije slušao jer je, dok je govorila, s obronaka iznad njih odjeknulo zavijanje vukova te je ugledao crne, bijele i sive siluete kako se kreću okolicom, njih tisuće i tisuće. Vukovi su bili disciplinirani i usredotočeni, gotovo kao jedinice u vojsci koje se pripremaju za bitku. Na najvišem vrhu što se uzdizao nad dvorcem vidio je odjevene siluete kako stoje na stražnjim nogama dok su drugi vukovi trčali amo-tamo noseći poruke od lupova do životinja na prvoj liniji i natrag.

„Što se zbiva?“ pitala je Anna.

„Stigli su vukovi“, rekao je David.

„Žele ubiti kralja i preuzeti kraljevstvo.“

„Ubiti Jonathana?“ pitala je Anna s toliko užasa u glasu da je David skrenuo pogled s vukova i usmjerio pozornost na malu figuru djevojčice koja blijedi.

„Zašto se tako brineš za njega nakon svega što ti je učinio?“ pitao je.

„Iznevjerio te i dopustio Krivom da se tobom nahrani pa te potom ostavio da truneš u staklenci u tamnici. Kako možeš prema njemu osjećati išta doli mržnju?“

Anna je zatresla glavom i na trenutak se doimala mnogo starijom nego prije. Možda je imala figuru djevojčice, no živjela je mnogo dulje nego što je davao naslutiti njezin izgled te je na onom mračnom mjestu naučila što su mudrost, snošljivost i praštanje.

„On mi je brat“, izjavila je.

„Volim ga bez obzira na to što mi je učinio. Bio je mlad, ljut i blesav kad je sklopio tu pogodbu te bi, da može vratiti vrijeme i poništiti svoja djela, to i učinio. Ne želim da mu itko naudi. I što će biti sa svim onim ljudima dolje ako kralja naslijede vukovi i ako njihova vladavina zamijeni vladavinu muškaraca i žena? Rastrgat će svako živo biće unutar ovih zidina i nestat će ono malo dobra što tu postoji.“

Dok ju je slušao, David se pitao kako je Jonathan mogao izdati ovu djevojčicu. Sigurno je bio vrlo ljut i tužan te su ga osjećaji ljutnje i tuge očito uspjeli savladati.

David je gledao kako se vukovi okupljaju s ciljem da preuzmu dvorac te ubiju kralja i cijelu njegovu svitu. No bedemi su bili debeli i čvrsti, a vrata dvora čvrsto zatvorena kako bi ih spriječila da uđu. Stražari su stajali pokraj smrdljivih rupa u koje se bacao otpad iz dvorca, a naoružani muškarci stražarili su na svakom krovu i prozoru. Vukova je bilo neusporedivo više, no bili su vani i David nije znao kako bi mogli ući. Sve dok je tako, vukovi mogu zavijati do mile volje,

a lupovi mogu slati i primati koliko god poruka hoće. Ništa time neće promijeniti.
Dvorac će ostati neprobojnim.

Poglavlje trideset - O izdaji Krivoga

Duboko ispod zemlje Krivi je gledao kako curi pijesak njegova života, zrnce po zrnce. Neprekidno je postajao sve slabijim. Organizam mu je otkazivao. Zubi su mu se rasklimavali i na usnama su mu izbili herpesi. Krv mu je kapala iz zgrčenih prstiju, a oči su mu postale žute i vlažne. Koža mu je bila suha i počela se ljuštiti. Kad bi je počeo, na njoj bi se otvorile dugačke, duboke rane otkrivajući mišiće i tetive što su se nalazili pod njom. Zglobovi su ga boljeli, a kosa mu je otpadala u pramenovima. Umirao je, no nije paničario. Bilo je trenutaka u njegovu dugačkom, strašnom životu kad je bio čak i bliže smrti, kad se činilo da je odabrao pogrešno dijete i da neće biti ni izdaje, ni novog kralja ili kraljice na prijestolju kojima može manipulirati kao marionetom. No naposljetku je uvijek našao način da pokvari djecu ili, kako je on volio misliti, da oni pokvare sami sebe.

Krivi je smatrao da svako zlo u čovjeku postoji već od trenutka začeća i da u djetetu samo treba otkriti njegovu prirodu. Dječak David bio je jednako ljut i povrijeđen kao i sva djeca koju je Krivi dosad sreo, no još uvijek se odupirao njegovim ponudama. Bilo je vrijeme za posljednji rizik. Unatoč svemu što je postigao i unatoč cjelokupnoj hrabrosti koju je pokazao, dječak je ipak bio samo dječak. Bio je daleko od kuće, razdvojen od oca i svega poznatog. Negdje u dubini srca bio je sam i prestrašen. Ako Krivi učini taj strah nepodnošljivim, David će mu dati ime djeteta iz svoje kuće i Krivi će nastaviti živjeti te će s vremenom krenuti u potragu za Davidovim zamjenikom.

Strah je bio ključni element. Krivi je naučio da bi većina ljudi, kad se suoči sa smrću, učinila bilo što da preživi. Plakali bi, preklinjali, ubili ili izdali nekog kako bi spasili vlastitu kožu. Ako Krivi natjera dječaka da počne strepiti za vlastiti život, dat će Krivome ono što on želi.

Tako je to neobično, zgrbljeno stvorenje, staro kao i ljudsko sjećanje, napustilo svoju jazbinu zrcalećih lokvi, pješćanih satova, paukova i očiju punih smrti nastavši u velikoj mreži tunela što su se poput pčelinjih saća prostirali pod njegovim kraljevstvom. Prošao je ispod bedema pokraj zgrada dvorca i otišao u seoski kraj onkraj njih.

David se skanjivao ostaviti Annu jer mu je izgledala vrlo slaba. Bojao se da će, okrene li joj leđa, možda posve iščeznuti. Ona koja je tako dugo bila sama u tami, bila je pak zahvalna za njegovo društvo. Govorila mu je o dugim desetljećima provedenim s Krivim, o grozotama koje je počinio, užasnim mučenjima i kaznama što ih je nametnuo onima koji su mu se usprotivili.

David je njoj pričao o svojoj mrtvoj majci i kući u kojoj je sad stanovao s Georgiejem i Rose, istoj kući u kojoj je Anna živjela kratko nakon što su joj umrli roditelji. Činilo se da je djevojčičina aura postala svjetlijom na spomen njezina nekadašnjeg doma te je ispitivala Davida o obližnjoj kući, selu i promjenama koje su se dogodile otkako je ona otišla odande. Pričao joj je o ratu i velikoj vojsci što stupa Europom i gazi sve pred sobom.

„Dakle, ostavio si za sobom jedan rat da bi se našao usred drugog“, rekla je.

David je pogledao dolje u povorke vukova što su se s jasnim ciljem kretale dolinom i brdima. Činilo se da postaju brojnijima iz minute u minutu pa su redovi crnih i sivih zauzimali položaje kako bi opkolili dvorac. Kao ranije i Fletchera, Davida je najviše uznemiravao njihov osjećaj za red i disciplinu. Pretpostavljao je da je taj osjećaj prolazan jer bi se čopori vukova bez lupova raspršili, odustali i povlačili se natrag do svojih teritorija, no lupovi su zasad iskvarili vučju prirodu, kao što je i njihova priroda bila iskvarena. Smatrali su da su bolji i napredniji od svoje braće i sestara koji hodaju na četiri noge, no zapravo su bili mnogo gori. Bili su nečisti, mutanti koji nisu bili ni životinje ni ljudi. David se pitao kakvi su bili umovi tih lupova dok su se dvije strane njihova bića neprestano borile za nadmoć. U Lerojjevim je očima bilo stanovite ludosti, u to je David bio siguran.

„Jonathan im se neće predati,“ reče Anna.

„Ne mogu ući u dvorac. Trebali bi se jednostavno raspršiti, ali neće. Što čekaju?“

„Priliku“, reče David.

„Možda Leroj i njegovi lupovi imaju plan ili se samo nadaju da će kralj negdje pogriješiti, no ne mogu se sad vratiti. Nikad više neće okupiti ovakvu vojsku niti će, ako podbace, ovo preživjeti.“

Otvorila su se vrata Davidove spavaće sobe i ušao je Duncan, kapetan straže. David je odmah zatvorio prozor kako kapetan na balkonu ne bi opazio Annu.

„Kralj te želi vidjeti“, rekao je.

David je kimnuo. Iako je unutar zidina dvorca okružen naoružanim ljudima bio na sigurnom, prvo je otišao do kreveta, uzeo mač i pojas s baldahina na kojem su visjeli te se opasao. To mu je postalo navikom i više se nije osjećao propisno odjevenim ako nije imao mač. Postao je osobito svjestan te potrebe nakon pohoda u jazbinu Krivoga.

Dolje je u varaličnim odajama boli i muke shvatio koliko je ranjiv bez oružja. David je također znao da Krivi mora primijetiti kako nema Anne i da će je, čim to primijeti, svakako doći tražiti. Neće mu trebati dugo da shvati kako je David upleten u cijelu stvar pa se dječak nije želio suočiti s bijesom Krivoga bez oružja u ruci. Kapetan se nije pobunio što David uzima mač. Zapravo mu je čak rekao da ponese sve svoje stvari.

„Nećeš se vraćati u ovu sobu“, rekao je.

U tom trenutku David nije mogao, a da nagonski ne pogleda u prozor iza kojeg je bila skrivena Anna.

„Zašto?“ pitao je.

„To će ti reći kralj“ reče Duncan.

„Došli smo po tebe već prije, ali nisi bio u sobi.“

„Otišao sam u šetnju“, reče David.

„Rečeno ti je da ne izlaziš iz sobe.“

„Čuo sam vukove i htio sam saznati što se zbiva. No činilo se da svi jure amo-tamo pa sam se vratio ovamo.“

„Ne trebaš ih se bojati“, reče kapetan.

„Nitko još nije probio ove zidine pa nijedan čopor životinja neće uspjeti u onome u čemu nije uspjela ljudska vojska. Sada dođi. Kralj te čeka.“

David je spakirao stvari, uključujući odjeću koju je našao u sobi Krivoga, te je slijedio kapetana prema dolje do prostorije s prijestoljem, bacivši posljednji pogled na prozor. Učinilo mu se da kroz staklo vidi Annino svjetlo kako slabašno sjaji.

U šumama iza redova vukova zrakom je zavijorio snježni vjor, a nakon njega su poletjele grude zemlje i buseni trave. Pojavila se rupa i iz nje je izašao Krivi. Spremno je držao jedan od svojih svijenih noževa jer ovo su bila opasna posla. Nije bilo prilike da se nagodi s vukovima. Njihovi vođe, lupovi, bili su svjesni moći Krivoga i malo su mu vjerovali, kao i on njima.

Također je bio odgovoran za smrt mnogih u njihovim redovima te mu to nisu mogli tek tako oprostiti niti mu dopustiti da živi dovoljno dugo kako bi se pogađao za svoj život ako ga neki od čopora uhvati. Polako je napredovao dok nije pred sobom vidio niz silueta koje su sve bile odjevene u vojne uniforme ukradene s tijela mrtvih vojnika. Neki su pušili lule i nagingjali se nad kartu dvorca nacrtanu u snijegu pred njima pokušavajući smisliti kako će ući.

Već su poslali izvidnike da se približe zidinama dvorca kako bi vidjeli ima li u njima kakvih procijepa ili pukotina, neosiguranih rupa ili prolaza koje bi mogli iskoristiti. Sive su vukove upotrijebili kao mamce koji su pogibali gotovo istovremeno čim bi se našli u dometu strijela branitelja dvorca. Bijeli vukovi nisu bili tako vidljivi pa, iako je poginula čak nekolicina njih, dovoljno ih se uspjelo približiti zidinama kako bi ih pomno pregledali njušeći, kopajući i pokušavajući naći prolaz. Oni koji su preživjeli put natrag potvrdili su da je dvorac neprobojan kako se i čini.

Krivi je bio dovoljno blizu da čuje glasove lupova i osjeti smrad njihova krzna. Blesava, tašta stvorenja, pomislio je. Možete se odijevati kao ljudi i poprimiti njihovo držanje i manire, ali zauvijek ćete smrdjeti kao zvijeri i zauvijek ćete ostati životinje koje se pretvaraju da su nešto što nisu.

Krivi ih je mrzio i mrzio je Jonathana što ih je oživio snagom svoje mašte, stvorivši vlastitu verziju priče o djevojčici u crvenom kaputiću s kapuljačom. Krivi je s bojazni gledao kako su se vukovi počeli preobražavati: isprva polako, oblikujući svoje režanje u nešto nalik na riječi i podižući prednje šape u zrak u pokušaju da hodaju kao ljudi.

U početku ga je to gotovo zabavljalo, no onda su im se lica počela mijenjati i njihova inteligencija, već budna i brza, postala je još oštrijom. Pokušao je nagovoriti Jonathana da naredi istrebljenje vukova po cijeloj zemlji, no kralj je prekasno reagirao. Prva skupina vojnika koju je poslao da ubije vukove doživjela je pokolj, a seljani su se previše bojali ove nove prijetnje da bi učinili nešto više osim da oko svojih naselja sagrađe više zidine i noću zaključavaju vrata i prozore.

A sad su se morali suočiti s ovom vojskom vukova vođenom stvorovima koji su bili pola zvijeri, a pola ljudi i čiji je cilj osvojiti kraljevstvo.

„Onda dođite”, šaptao je Krivi za sebe.

„Ako želite kralja, uzmite ga. Ja sam s njim završio.”

Krivi se povukao zaobišavši generale dok nije naišao na vučicu koja je bila na straži. Pazio je da se kreće suprotno od smjera u kojem puše vjetar, procjenjujući njegov smjer na temelju smjera u kojem su letjele laganije pahuljice koje bi vjetar otpuhao s tla. Bio je već pokraj nje kad je zamijetila njegovu prisutnost, no sudbina joj je tad već bila zapečaćena. Krivi je skočio dok je oštricom već potezao prema dolje. Čim je sletio na vučicu, nožem joj je prorezao krzno i zarezao duboko u meso, a dugački prsti Krivoga ščepali su je za njušku i čvrsto je stisnuli kako ne bi mogla zajaukati, barem ne još.

Dakako, mogao ju je ubiti i uzeti njezinu njušku za svoju zbirku, ali nije. Umjesto toga tako ju je duboko ranio da se srušila na tlo, a snijeg oko nje zacrvenio se od krvi. Popustio je stisak na njušci te je vučica počela štektati i zavijati u agoniji, obavještavajući ostatak čopora o svojoj nevolji.

Ovo je bio opasan dio i Krivi je to znao, opasniji čak i od napada na veliku vučicu. Želio je da ga vide, ali da mu se ne približe tako da ga mogu uhvatiti. Odjednom su se na izbočini na brdu pojavila četiri golema siva vuka i počela zavijati kako bi upozorili druge. Iza njih se pojavio jedan od prezrenih lupova odjeven u sve dijelove vojničkog odijela koje je mogao naći: crveni sako sa zlatnom vrpcom i gumbima te bijele hlače koje su bile samo mjestimice umrljane krvlju prijašnjeg vlasnika. Na crnom kožnatom remenu nosio je dugačku sablju i već ju je isukao čim je ustao te je gledao dolje u vučicu na umoru i biće koje je bilo krivo za njezinu bol.

Bio je to Leroj, zvijer koja treba postati kraljem, najomraženiji i najstrašniji od svih lupova. Krivi je zastao zaustavljen blazinom svog najvećeg neprijatelja. Iako je bio prastar i oslabljen gašenjem Annina svjetla i polaganim curenjem zrna svoga života, Krivi je još uvijek bio snažan i brz. Bio je siguran da može pobiti sva četiri siva vuka tako da Leroju preostane jedino da neprijatelju preotme mač. Ako ubije Lerojja, vukovi će se razići jer je Leroj držao vojsku na okupu snagom svoje volje. Drugi vukovi nisu bili napredni kao on te ih vojska novoga kralja može postupno pohvatati.

Novi kralj! Krivi se sabrao sjetivši se onoga što je još namjeravao učiniti, dok su stalno novi vukovi i lupovi dolazili do Lerojja, a patrola bijelih počela dotjecati s juga. Sve je na trenutak bilo mirno dok su vukovi gledali svog najomraženijeg neprijatelja kako stoji iznad vučice koja umire.

Krivi je potom, uz slavodobitan krik, zamahnuo svojim okrvavljenim nožem i potrčao. Vukovi su odmah krenuli za njim izbijajući iza drveća, očiju sjajnih zbog uzbuđenosti trke. Jedan je bijeli vuk, okretniji i brži od ostalih, pokušao Krivom presjeći put.

Tlo se spuštalo onuda kuda je Krivi trčao tako da je vuk bio oko tri metra iznad njega kad je savio stražnje noge i vinuo se u zrak, iskešenih zuba, spremnih

da prerežu grkljan lovini. No Krivi je bio mnogo prepedeniji od njega pa se, kad je vuk skočio, on zavrtio napravivši savršen krug držeći nož visoko iznad glave te je razrezao vuka odozdo. Vuk mu se mrtav srušio pred noge i Krivi je nastavio trčati. Devet metara, pa šest, pa tri metra. Pred sobom je vidio ulaz u tunel označen zemljom i prljavim snijegom. Gotovo je stigao do njega kad je sa svoje lijeve strane ugledao bljesak crvene boje i čuo fijuk mača koji reže zrak. Podigao je vlastiti nož taman na vrijeme da blokira Lerojjevu sablju, no lup je bio jači nego što je očekivao i Krivi je malo zateturao umalo se srušivši na zemlju.

Da je pao, sve bi brzo završilo jer se Leroj već spremao zadati mu smrtni udarac. Umjesto toga nož je zarezao odjeću Krivog za dlaku mu promašivši ruku, no Krivi se pretvarao da je zadobio tešku ozljedu. Bacio je nož i oteturao unatrag, stišćući lijevom rukom tobožnju ranu. Vukovi su ga sad opkolili gledajući dva borca, podržavajući Lerojja urlanjem i bodreći ga da dovrši posao. Leroj je podigao glavu, jedanput zarežao i svi su vukovi utihnuli.

„Napravio si kobnu pogrešku“, reče Leroj.

„Trebao si ostati unutar zidina dvorca. S vremenom ćemo ih probiti, ali mogao si živjeti malo dulje da nisi izašao van.“

Krivi se nasmijao Lerojju u lice koje je, ako zanemarimo nekoliko neposlušnih dlaka i kratku njušku, izgledalo gotovo ljudski.

„Ne, ti si pogriješio“, rekao je Krivi.

„Pogledaj se. Nisi ni čovjek ni životinja, nego neki jadni stvor koji je manje i od jednog i od drugog. Mrziš to što jesi i želiš biti ono što ne možeš uistinu postati. Možeš promijeniti izgled i nositi svu finu odjeću koju ukradeš s tijela svojih žrtava, ali u duši ćeš i dalje biti vuk. Što misliš, što će se dogoditi jednom kad tvoja vanjska preobrazba bude potpuna, kad postaneš posve nalik na ono što si nekoć lovio? Izgledat ćeš kao čovjek i čopor te više neće prepoznavati kao jednog od svojih. Upravo ono što najviše želiš odvest će te u propast jer će te vukovi rastrgati i umrijet ćeš u njihovim raljama kao što su drugi umrli u tvojima. A dotad, mješance, zbogom!“

I uto je nestao u tunelu i više ga nije bilo. Lerojju je trebao trenutak ili dva da shvati što se dogodilo. Otvorio je usta kako bi bijesno zaurlao, no zvuk koji je ispustio bio je nalik na zatamljeni kašalj. Kao što je Krivi i rekao, Lerojjeva je preobrazba bila gotovo potpuna i umjesto vučjega glasa sad je imao ljudski. Kako bi sakrio iznenađenje zbog toga što više ne može zavijati, Leroj je dvama izvidnicima dao znak da krenu prema otvoru tunela.

Oprezno su onjušili prerovanu zemlju te je jedan potom brzo gurnuo glavu unutra i žurno je izvukao van, u slučaju da Krivi dolje čeka. Kad se ništa nije dogodilo, pokušao je opet, zadržavši se duže ovoga puta. Onjušio je zrak u tunelu. Oćutio je miris Krivoga koji je već postajao sve slabijim. Krivi je bježao od njih.

Leroj je kleknuo na jedno koljeno i proučio otvor, a potom pogledao brda iza kojih je stajao dvorac. Razmotrio je mogućnosti. Unatoč njegovu hvalisanju, činilo se sve manje i manje vjerojatnim da će se probiti kroz zidine dvorca. Ako ne napadnu uskoro, njegova će vučja vojska postati nestrpljivom i gladnijom

negoli je bila. Suparnički čopori okomit će se jedni na druge. Bit će borbe i proždiranja slabijih pripadnika vlastite vrste.

U bijesu bi se okomili i na Lerojja i na njegove lupove. Ne, morao je nešto poduzeti, i to brzo. Uspije li osvojiti dvorac, njegova bi se vojska mogla nahraniti onima koji ga brane dok on i njegovi lupovi uspostavljaju novi poredak. Krivi je možda jednostavno precijenio svoje sposobnosti kad je tunelom izašao iz dvorca i preuzeo nepotreban rizik u nadi da će ubiti dio vukova, a možda i Lerojja samog. Ma koji razlog bio, Leroj je dobio priliku kojoj se gotovo više nije ni nadao. Tunel je bio tako uzak da je u njega stao samo po jedan lup ili vuk. Mala će jedinica svejedno moći ući u dvorac pa će, ako uspiju stići do dvorskih vrata i iznutra ih otvoriti, branitelji biti brzo svladani.

Leroj se okrenuo prema jednom od svojih poručnika.

„Pošalji čarkaše u smjeru dvorca kako bi zaokupili pozornost postrojbi na zidinama“, naredio je.

„Neka glavne snage krenu naprijed, a k meni dovedi najbolje sive vukove. Neka počne napad!“

Poglavlje trideset jedan - O bitki i sudbini onih koji će postati kraljevima

Kralj je bio pognut na svom prijestolju dok mu je brada bila spuštena na prsa. Izgledao je kao da spava, ali kad se David približio, vidio je da su starčeve oči otvorene i da tupo zure u pod. Knjiga izgubljenih stvari ležala mu je u krilu, a ruku je držao na koricama. Četiri stražara stajala su oko njega, po jedan pokraj svakog ugla prijestolja, a dosta ih je još bilo na vratima i na galeriji.

Dok je kapetan prilazio Davidu, kralj je podigao pogled i Davidu se stisnuo želudac kad je vidio izraz njegova lica. Bilo je to lice čovjeka kojem je rečeno da će izbjeći pogubljenje samo ako uvjeri nekog da ga zamijeni i činilo se da kralj tog zamjenika vidi u Davidu. Kapetan je stao ispred prijestolja, naklonio se i otišao. Kralj je naredio stražarima da se udalje tako da ne mogu čuti što govore i potom pokušao složiti blag izraz lica. No oči su ga izdale - bile su očajne, neprijateljske i lukave.

„Nadao sam se“, počeo je „da ćemo razgovarati u boljim okolnostima. Našli smo se opkoljeni, ali nema razloga za strah. Oni su samo životinje i mi ćemo uvijek biti nadmoćni.“

Savio je prst davši Davidu znak da dođe.

„Priđi bliže, dečko.“

David se uspeo stepenicama koje su vodile do prijestolja. Lice mu je sad bilo u ravnini s kraljevim. Kralj je prelazio prstima preko naslona prijestolja, zastavši tu i tamo kako bi proučio osobito fin detalj na ukrasu ili nježno pomilovao neki rubin ili smaragd.

„Sjajno prijestolje, zar ne?“ pitao je Davida.

„Vrlo je lijepo“, reče David, a kralj ga je pogledao oštro kao da nije siguran zadirkuje li ga dječak ili ne. Davidovo lice nije ništa odavalo i kralj je prihvatio odgovor bez prijekora.

„Od najranijeg doba kraljevi i kraljice ovog kraja sjedali su na ovo prijestolje i s njega vladali zemljom. Znaš li što im je svima bilo zajedničko? Reći ću ti: svi su došli iz tvog, a ne ovog svijeta. Tvog, a ne mog svijeta. Kad jedan vladar umre, drugi prijeđe granicu između dva svijeta i preuzme prijestolje. Tako to ide i velika je čast biti izabran. Sad ti imaš tu čast.“

David nije odgovorio pa je kralj nastavio.

„Svjestan sam da si sreo Krivog. Ne smiješ dopustiti da te odbije njegova vanjština. Misli dobro, iako zna, hmm, manipulirati istinom. Slijedio te otkako si ovamo stigao i kad god si bio nadomak smrti, on se umiješao i spasio te. Znam da ti je prvo ponudio da će te vratiti kući, no to je bila laž. Nema taj dar ili tu moć sve dok ne sjedneš na prijestolje. Kad jednom zauzmeš mjesto koje ti pripada, možeš mu narediti što hoćeš. Ako odbiješ prijestolje, ubit će te i potražiti nekog drugog. To je njegova metoda.“

„Moraš prihvatiti što ti se nudi. Ako ti se ne bude sviđalo ili ako shvatiš da nisi stvoren za vladara, možeš narediti Krivome da te vrati u tvoju zemlju i pogodba će biti okončana. Ti ćeš naposljetku biti kralj, a on će biti samo podanik. Zahtijeva samo da sa sobom dovedeš brata tako da u ovom novom svijetu imaš

društvo kad počneš vladati. S vremenom će ti možda, budeš li to želio, dovesti i oca. Zamisli kako bi tvoj otac bio ponosan da vidi svog prvorođenog sina kako sjedi na prijestolju kao kralj velikog kraljevstva! Dakle, što kažeš?"

Dok je kralj završavao govor, bilo kakvo sažaljenje koje je David možda osjećao prema njemu nestalo je. Sve što je kralj rekao, bila je laž. Nije znao da je David zavirio u Knjigu izgubljenih stvari, da je ušao u jazbinu Krivoga i ondje upoznao Annu. David je znao za proždiranje srca u tami i duše djece spremljene u staklenke koje produljuju život Krivoga. Shrvan krivnjom i tugom, kralj se htio riješiti ove pogodbe s Krivim i rekao bi Davidu bilo što samo da ovaj zauzme njegovo mjesto.

„Držiš li to Knjigu izgubljenih stvari? pitao je David.

„Kažu da su u njoj razne vrste znanja, možda čak i magije. Je li to istina?" Kraljeve su oči zasvjetlucale.

„Oh, itekako, itekako. Dat ću ti je nakon što odstupim s prijestolja i kruna postane tvojom. Bit će to moj dar za krunidbu. Pomoću Knjige možeš narediti Krivome da postupa prema tvojoj volji i on će te morati slušati. Kad ti postaneš kralj, meni Knjiga više neće trebati."

Kralj je na trenutak izgledao gotovo kao da žali. Opet je prstima prešao preko korica knjige zagladivši olabavljene niti i istražujući mjesta na kojima se sredina počela odvajati od ostatka knjige. Činilo se da je za njega knjiga nešto živo, kao da je i njemu srce izvađeno iz tijela nakon što je došao u ovu zemlju te je preuzelo oblik knjige."

„A što će biti s tobom kad ja postanem kraljem?" pitao je David.

Kralj je pogledao u stranu prije negoli je odgovorio.

„Oh, otići ću odavde i naći neko mirno mjesto na kojem mogu uživati u mirovini", reče.

„Možda ću se čak vratiti u naš svijet kako bih vidio što se ondje promijenilo otkako sam otišao."

No riječi su mu zvučale prazno i glas mu se slamao od težine krivnje i laži.

„Znam tko si", reče David tiho.

Kralj se nagnuo naprijed na prijestolju.

„Što si rekao?"

„Znam tko si", David je ponovio.

„Jonathan Tulvey. Tvoja posvojena sestra zove se Anna. Bio si ljubomoran na nju kad su je doveli u tvoj dom i ta ljubomora nije jenjavala. Došao je Krivi i pokazao ti kakav bi život bez nje mogao biti i ti si je izdao. Prevario si je i namamio da te slijedi kroz udubljeni vrt i potom do ovoga mjesta. Krivi ju je ubio i pojeo njezino srce, a potom držao njezin duh u staklenci. U toj knjizi koju držiš na krilu nema magije i sve tajne koje sadržava tvoje su. Jadan si i zao starac i slobodno zadrži svoje kraljevstvo i prijestolje. Ne želim ih. Ne želim ništa od toga." Iz tame se pomolila silueta.

„Onda ćeš umrijeti", reče Krivi.

Doimao se mnogo starije negoli kad ga je David vidio posljednji put i koža mu je izgledala razderano i bolesno. Na licu i rukama imao je rane i plikove te je smrdio po vlastitoj iskvarenosti.

„Vidim da nisi sjedio sklopljenih ruku“, reče Krivi.

„Gurao si nos onamo gdje mu nije mjesto. Uzeo si nešto što pripada meni. Gdje je ona?“

„Ona ti ne pripada,“ reče David.

„Ne pripada nikomu.“

David je isukao mač. Malo se tresao jer je Davidu drhtala ruka, ali ne mnogo. Krivi mu se samo nasmijao.

„Nije bitno“, rekao je.

„Ionako je iskorištena do kraja. Pazi da ne kažem to isto za tebe. Smrt stiže po tebe i nijedan je mač neće udaljiti. Misliš da si hrabar, no vidjet ćemo koliko si hrabar kad na licu osjetiš vruć dah i slinu vuka koji se sprema prerezati ti grkljan. Tada ćeš ridati, jaukati i dozivati, a ja ću ti možda odgovoriti. Možda...“

„Reci kako ti se zove brat i izbavit ću te od svake boli. Obećavam da mu neću nauditi. Zemlja treba kralja. Ako pristaneš sjesti na prijestolje, pustit ću tvog brata da živi kad ga ovamo dovedem. Naći ću nekog drugog da zauzme njegovo mjesto jer u mom pješčanom satu još ima pijeska. Obojica ćete tu stanovati i vladat ćete pravedno i ispravno. Sve će biti tako. Dajem ti riječ. Samo mi reci njegovo ime.“

Stražari su sad gledali Davida držeći oružje u rukama, spremni da ga udare ako pokuša ozlijediti kralja. No kralj je podigao ruku kako bi im dao do znanja da je sve u redu te su se malo opustili i čekali da vide što će biti.

„Ako mi ne kažeš kako se zove, otići ću natrag u tvoj svijet i ubiti to dijete u krevetiću“, reče Krivi.

„Prolit ću njegovu krv po jastucima i plahtama, makar mi to bilo posljednje što sam učinio. Izbor je jednostavan: vas dvojica možete vladati zajedno ili možete umrijeti svaki za sebe. Trećeg rješenja nema.“ David je zatresao glavom.

„Ne“, rekao je.

„Neću ti to dopustiti.“

„Dopustiti? Dopustiti?“

Lice Krivog izobličilo se kad je istisnuo tu riječ. Usne su mu bile raspucale i kroz ranice mu je curilo malo krvi jer mnogo krvi u njemu nije ni bilo.

„Slušaj me“, reče.

„Reći ću ti istinu o svijetu u koji se tako očajnički želiš vratiti. To je mjesto boli, patnje i tuge. Kad si odande odlazio, gradovi su bili napadnuti. Žene i djeca razneseni su na djeliće ili živi razneseni bombama koje su iz aviona ispuštali muškarci koji imaju vlastite žene i djecu. Ljude su odvodili iz domova i ubijali na ulici. Tvoj se svijet raspada, a najzanimljivije od svega jest to što je prije rata bio nešto malo bolji. Rat ljudima samo daje priliku da si daju malo više oduška da ubijaju nekažnjeno. Prije ovog rata bilo je drugih ratova, kao što će ih biti i

poslije, a ljudi će se u međuvremenu i dalje međusobno boriti, nanositi si ozljede, sakatiti i izdavati jedni druge jer to čine oduvijek."

„Čak i ako izbjegneš rat i nasilnu smrt, dragi dečko, što misliš da ti život sprema? Već si vidio kakav je. Oduzeo ti je majku, uzeo joj zdravlje i ljepotu i bacio je poput uvenule, gnjile voćkine kore. Uzet će ti i druge, pazi što ti kažem. Oni koje voliš - ljubavnica, dijete - umrijet će i nećeš ih moći spasiti svojom ljubavlju. Izdat će te zdravlje. Postat ćeš star i bolestan. Udovi će te boljeti, vid će ti oslabjeti, a koža će ti biti stara i naborana. Duboko u tijelu osjećat ćeš bolove koje nijedan liječnik neće moći izliječiti. Bolesti će u tebi naći toplo, vlažno mjesto i ondje se kotiti šireći se tvojim organizmom i uništavajući ga stanicu po stanicu, dok ne počneš moliti liječnike da te puste da umreš i da ti skrate muke, što oni neće učiniti. Umjesto toga životarit ćeš bez ikoga tko bi te držao za ruku ili tko bi ti obrisao čelo kada dođe smrt i pozove te u svoju tamu. Život koji si ostavio za sobom nije bogzna što. Tu možeš biti kralj i ja ću ti dopustiti da ostariš dostojanstveno i bezbolno, a kad dođe vrijeme da umreš, nježno ću te pustiti da usneš i probudit ćeš se u raj u koji izabereš sam jer svi ljudi sanjaju o svome raj u. Sve što zauzvat tražim od tebe jest ime djeteta u tvojoj kući kako bi ti ono tu pravilo društvo. Daj mi njegovo ime! Daj mi njegovo ime prije nego što bude prekasno."

Dok je govorio, tapiserija iza kralja micala se i mreškala, a iza nje se stvorila siva prilika koja je skočila na prsa najbližeg stražara. Vučja se glava spustila, okretala i prerezala stražaru grkljan. Vuk je zavijao još i nakon što su mu strijele koje su odapeli stražari s galerije probile srce. Još je vukova nahrtilo kroz vrata i bili su tako brojni da je tapiserija strgnuta sa zida pala na pod u oblaku prašine. Sivi vukovi, najodanije i najkrvoločnije Lerojjeve postrojbe, zaposjedali su prostoriju s prijestoljem. Oglasio se rog i stražari su se pojavili na svim vratima. Počela je žestoka borba. Stražari su zasijecali i probadali vukove pokušavajući zaustaviti njihov prodor, a vukovi su režali i grizli nadirući kuda god mogu kako bi ubili ljude. Grizli su noge, trupove i ruke parajući trbuhe i grkljane. Pod je uskoro bio preplavljen krvlju, crveni su se potoci slijevali uz rubove kamenja. Stražari su oko otvorenih vrata stali u polukrug, no uzimali su pred pritiskom brojnih vučjih postrojbi. Krivi je pokazao kaotično zaraćeno mnoštvo životinja i ljudi.

„Vidiš!" vikao je Davidu.

„Neće te spasiti mač. Samo ja to mogu. Reci mi njegovo ime i prenijet ću te odavde u trenu. Govori i spasi se!"

Sivima su se sad pridružili crni i bijeli vukovi. Čopori su se počeli probijati pokraj stražara upadajući u prostorije i hodnike, ubijajući sve što im se nađe na putu. Kralj je skočio s prijestolja i užasno zurio u zid stražara koje je čopor polako potiskivao prema njemu. Kapetan straže pojavio mu se zdesna.

„Dođite, Vaše Veličanstvo", reče.

„Moramo vas odvesti na sigurno. No kralj ga je odgurnuo i bijesno gledao u Krivoga.

„Izdao si nas“, reče.

„Sve si nas izdao.“

Krivi se nije obazirao na njega. Bio je usredotočen samo na Davida.

„Ime“, ponovio je.

„Reci mi njegovo ime.“

Iza njega vukovi su probili ljudski zid. Sad su među njima bili i pridošlice koji su hodali na stražnjim nogama i nosili vojničke uniforme. Lupovi su na stražare zamahivali mačevima probijajući se kroz vrata što su vodila u prostoriju s prijestoljem. Dvojica su odmah nestala u hodniku, a slijedilo ih je šest vukova. Zaputili su se prema vratima dvorca.

Tad se pojavio Leroj. Pogledao je krvoproliće i vidio prijestolje, svoje prijestolje, i smogao je snage za posljednji lupovski urlik kako bi objavio svoj trijumf. Kralj je od tog zvuka zadrhtao dok mu se pogled susreo s Lerojjevim i lup je krenuo naprijed da ga ubije. Kapetan straže još je pokušavao zaštititi kralja. Dva siva vuka držao je na razdaljini zahvaljujući maču, no bilo je očito da ostaje bez snage.

„Krenite, Vaše Veličanstvo!“ viknuo je.

„Krenite, sad!“

No riječi su mu zastale u grlu kad mu je prsa pogodila strijela što ju je ispalio jedan od Lerojjevih hipova. Kapetan je pao na pod i vukovi su se obrušili na njega. Kralj je posegnuo u nabore svoje halje, izvukao zlatni bodež s uresima i potom krenuo prema Krivome.

„Podli stvore“, vikao je.

„Nakon svega što sam učinio, nakon svega na što si me natjerao, ti me naposljetku izdaješ.“

„Nisam te ja ni na što natjerao, Jonathane“, odgovorio je Krivi.

„Učinio si to jer si to htio. Nitko te ne može natjerati da činiš zlo. Zlo je u tebi čučalo i ti si mu dao oduška. Ljudi to uvijek učine.“

Zamahnuo je na kralja vlastitim mačem te je starac zateturao i umalo pao. Brz kao munja, Krivi se okrenuo kako bi ščepao Davida, no dječak mu se sklonio s puta i zamahnuo na njega svojim mačem, napravivši ranu na prsima Krivoga koja je zaudarala, ali ne i krvarila.

„Umrijet ćeš!“ reče Krivi.

„Reci mi njegovo ime i živjet ćeš!“

Išao je prema Davidu, nesvjestan svoje ozljede. David ga je pokušao opet raniti, ali Krivi je izbjegao udarac i uzvratio ga, zarivši nokte duboko u Davidovu ruku. David se osjećao kao da je otrovan jer bol mu se uvukla u ruku razlijevajući mu se po žilama i ledeći mu krv dok naposljetku nije stigla do dlana te je mač ispio iz njegovih odrvenjelih prstiju. Bio je stiješnjen uza zid, okružen ljudima koji se bore i vukovima što reže. Preko ramena Krivoga vidio je kako Leroj ide prema kralju. Kralj je pokušao Lerojja ubosti bodežom, no Leroj ga je mlatnuo i bodež je skliznuo po kamenom podu.

„Ime!“ vrištao je Krivi.

„Ime, ili ću te ostaviti vukovima.“

Leroj je podigao kralja kao lutku stavivši ruku ispod starčeve brade, nagnuvši mu glavu i otkrivajući kraljev vrat. Leroj je zastao i pogledao Davida.

„Ti si sljedeći“, naslađivao se i široko razjapio usta otkrivši oštre bijele zube. Zagrizao je kraljev grkljan tresući njime amo-tamo. Oči Krivoga razrogačile su se od užasa dok je život napuštao kraljevo tijelo. Veliki komad kože odlijepio se s varaličina lica poput stare tapete, otkrivši sivo, truleće meso.

„Ne!“ zaurlao je i posegnuo rukom te šćepao Davida za vrat.

„Ime. Moraš mi reći ime ili smo obojica gotovi.“

David je bio veoma preplašen i znao je da će Krivi uskoro umrijeti.

„Zove se...“ počeo je.

„Da!“ reče Krivi.

„Da!“ dok je posljednji dah zažuborio u kraljevu grlu, nakon čega je Leroj bacio njegovo umiruće tijelo na stranu, obrisao starčevu krv s usta i krenuo prema Davidu.

„Zove se...“

„Reci mi!“ vrisnuo je Krivi.

„Zove se brat“, reče David. Krivi je zinuo i zajaukao.

„Ne“, zavapio je.

„Ne.“

Duboko u nutrini dvorca posljednja su zrnca pijeska iscurila kroz vrat pješčanog sata, a gore na balkonu djevojčičin je duh blistavo zasjajio na trenutak i potom posve ugasnuo. Da je tko bio ondje da to vidi, čuo bi kako je ispustila tih uzdah pun radosti i spokoja dok su se njezine muke okončavale.

„Ne!“ vrisnuo je Krivi dok mu je koža pucala i sav je smrdljivi plin počeo iz njega šikljati. Sve je bilo izgubljeno, sve je bilo izgubljeno. Nakon neizmerno mnogo vremena i neispričanih priča njegov se život privodio kraju. I bio je tako bijesan da je zario nokte u vlastito tjeme i počeo ga trgati derući kožu i meso.

Na čelu mu se, dok se trgao, pojavila duboka posjeklina što mu se brzo protegnula duž nosa, raspolovivši mu usta. U svakoj je ruci sad držao polovicu glave, oči su mu divlje kolutale, no ipak je i dalje trgao dok se posjeklina produžavala kroz grlo, prsa i trbuh sve dok nije stigla do bedara, nakon čega mu se tijelo napokon posve razdvojilo i raspalo. Iz dvije polovice Krivoga ispuzali su svi mogući odvratni kukci koji su ikad postojali: bube, stonoge, pauci i bijeli crvi, koji su se svi uvijali, izvijali i trčkarali po podu. Naposljetku su i oni stali kad je posljednje zrno pijeska prošlo kroz vrat pješčanog sata, a Krivi umro.

Leroj je gledao dolje u kaos cereći se. David je počeo sklapati kapke pripremajući se za smrt, kadli je Leroj odjednom zadrhtao. Zinuo je da nešto kaže, ali donja mu je čeljust ispala i pala na kamenje ispred nogu. Koža mu se počela mrviti i guliti poput stare žbuke. Pokušao se pomaknuti, ali noge ga više nisu služile. Slomile su se na pregibima koljena tako da je gurnuo Davida koji je pao na tlo, dok su Lerojjevo lice i ruke počele prekrivati raspukline. Pokušao se

uhvatiti za tlo, no prsti su mu se razlomili poput stakla. Samo su mu oči ostale iste, osim što su sad bile pune zbunjenosti i boli.

David je gledao kako Leroj umire. Samo je njemu bilo jasno što se zbiva.

„Ti si bio kraljeva, a ne moja noćna mora“, rekao je.

„Kad si ga ubio, ubio si sebe.“

Lerojjeve su oči treptale u čudu i potom se ukočile. Pretvorio se u razlomljeni kip životinje bez straha kojim bi se mogao hraniti. Sitne raspukline prekrile su mu cijelo tijelo te se raspao u milijune komadića i zauvijek nestao.

I ostali lupovi su se raspadali i mrvili u prah po cijeloj prostoriji s prijestoljem, a vukovi, koji su ostali bez vođa, počeli su se povlačiti tunelom, dok su novi stražari ulazili u prostoriju s podignutim štitovima kojima su tvorili čelični zid kroz koji su vršci kopalja virili poput ježevih bodlji. Nisu se obazirali na Davida kad je podigao mač i trčao kroz hodnike dvorca pokraj uplašениh slugu i zbunjenih dvorana, sve dok se nije našao na svježem zraku. Popeo se na najviši bedem i gledao u krajolik. Vučja je vojska bila u kaosu. Saveznici su se sad okomljivali jedni na druge boreći se i grizući sve oko sebe. Brzi su gazili po sporima žureći se da pobjegnu i vrate se na stare teritorije. Velike su kolone vukova već odlazile kako bi se vratile u brda. Od lupova su ostali samo stupovi dima koji bi se kratko uskomešali i potom raspršili na sve strane.

David je osjetio da mu je netko stavio ruku na rame i okrenuo se ugledavši poznato lice.

Bio je to Šumar. Odjeća i koža bile su mu umrljane vučjom krvlju. Kapala je s oštrice njegove sjekire i skupljala se u tamne lokve na podu. David je ostao bez riječi. Samo je ispustio mač i naprtnjaču i čvrsto zagrlio Šumara. Šumar je položio svoju ruku na dječakovu i nježno mu gladio kosu.

„Mislio sam da si mrtav“, uzdahnio je David.

„Vidio sam kako te vukovi odvlače.“

„Neće mene ubiti nijedan vuk“, rekao je Šumar.

„Uspio sam se probiti do kolibe uzgajivača konja. Zakračunao sam vrata i potom se onesvijestio od rana. Trebali su mi dani i dani da se oporavim dovoljno da bih mogao slijediti tvoj trag i nisam se mogao probiti kroz redove vukova sve dosad. Sad moramo brzo otići s ovog mjesta. Neće još dugo trajati.“

David je osjetio kako mu se bedem trese pod nogama. Otvorila se pukotina u zidu. Otvorile su se i druge pukotine u glavnim zgradama te su cigle i žbuka počeli padati na kameni pločnik.

Labirint tunela ispod dvorca urušavao se i svijet kraljeva i Krivoga raspadao se.

Šumar je odveo Davida u dvorište gdje ga je čekao konj. Šumar je rekao Davidu da se popne, no on je u staji našao Scilu. Preplašena zbog huka borbe i zavijanja vukova, kobila je zaništala kad je ugledala dječaka. David ju je potapšao po čelu i šapnuo joj umirujuće riječi, a potom se uspeo na nju i slijedio Šumara koji se udaljavao od dvorca. Stražari na konjima već su napadali vukove u bijegu tjerajući ih sve dalje i dalje od poprišta. Ljudi su neprekidno izlazili kroz

glavna vrata - sluge i dvorani natovareni svom hranom i blagom koje su mogli ponijeti bježali su iz dvorca prije negoli im se uruši na glavu. David i Šumar krenuli su stazom koja ih je vodila dalje od kaosa, zastavši tek kad su bili dovoljno daleko od vukova i ljudi i stavši na izbočinu brda koje je nadvisivalo dvorac. Odande su gledali kako se dvorac urušava sve dok od njega nije ostala samo udubina u tlu obilježena drvom, ciglom i oblakom prljave, zagušljive prašine. Potom su okrenuli leđa i danima zajedno jahali dok napokon nisu stigli u šumu u kojoj je David prvi put ušao u ovaj svijet. Ondje je sad samo jedno stablo bilo označeno konopcem jer sva se magija Krivoga poništila nakon što je umro. Šumar i David sjahali su ispred velikog stabla.

„Vrijeme je“, reče Šumar.

„Sad trebaš ići kući.“

Poglavlje trideset dva - O Rose

David je stajao usred šume zureći u komad konopca i šupljinu u drvetu koja je sad opet bila otkrivena. Jedno od obližnjih stabala nedavno je obilježeno životinjskom pandžom i krvavi je sok curio iz rane na njegovu deblu bojeći snijeg podno drveta. Susjedna stabla leljuala su na povjetarcu tako da su njihove grane dodirivale njegovu krošnju umirujući i tješeći je, dajući znak da su tu. Oblaci su se počeli razilaziti i sunce se počelo probijati kroz njih. Svijet se mijenjao preobražen smrću Krivoga.

„Sad kad trebam otići, nisam siguran da to želim“, reče David.

„Mislim da ima još toga što trebam obaviti. Ne želim da bude onako kako je bilo prije.“

„Ljudi te čekaju s druge strane“, reče Šumar.

„Moraš im se vratiti. Vole te i njihovi će životi bez tebe biti siromašniji. Imaš oca, brata i ženu koja će ti biti majkom ako joj to dopustiš. Moraš se vratiti, inače će im tvoja odsutnost uništiti život. U neku si ruku već odlučio. Odbio si ponudu Krivoga. Izabrao si živjeti u svome, a ne ovom svijetu.“

David je kimnuo. Znao je da Šumar ima pravo.

„Bit će pitanja ako se vratiš takav“, reče Šumar.

„Moraš ostaviti svu tu odjeću, pa čak i mač. Neće ti trebati u tvome svijetu.“

David je iz svoje torbe uzeo smotak u kojem je bila njegova poderana pidžama i kućni ogrtač te se presvukao u grmlju. Sad se osjećao čudno u svojoj staroj odjeći. Tako se mnogo promijenio da mu se činilo kako odjeća pripada nekom drugom, nekom tko mu je donekle poznat, ali mlađi i blesaviji. Bila je to odjeća djeteta, a on više nije bio dijete.

„Reci mi samo nešto, molim te“, reče David.

„Što god te zanima“, reče Šumar.

„Kad sam došao ovamo, dao si mi odjeću za dječaka. Jesi li ikad imao djece?“

Šumar se nasmiješio.

„Svi su oni bili moja djeca“, rekao je.

„Svako dijete koje se izgubilo, svako koje je nađeno, svako koje je živjelo i svako koje je umrlo - sva su, baš sva, na neki način bila moja.“

„Jesi li znao da je kralj lažnjak kad si me počeo voditi k njemu?“ pitao je David. To ga je mučilo još otkako se Šumar opet pojavio. Nije mogao vjerovati da bi ga ovaj čovjek namjerno odveo u opasnost.

„A što bi učinio da sam ti rekao što znam ili što naslućujem o varalici i kralju? Kad si došao ovamo, bio si obuzet bijesom i tugom. Podlegao bi laskanjima Krivoga i sve bi bilo izgubljeno. Nadao sam se da ću te ja odvesti do kralja i da ću ti tijekom putovanja pomoći da vidiš u kakvoj si opasnosti, no to nam nije bilo suđeno. Drugi su ti pomogli putem, ali naposljetku si zbog svoje hrabrosti i snage shvatio svoje mjesto u ovom i svom svijetu. Kad sam te prvi put našao, bio si dijete, no sad postaješ muškarcem.“

Ispružio je ruku prema dječaku. David je zagrlio Šumara. Šumar je nakon nekoliko sekundi zagrlio njega i ostali su tako obasjani suncem sve dok se dječak nije odmaknuo. Otišao je do Scile i poljubio joj čelo.

„Nedostajat ćeš mi“, šapnuo joj je i konj je tiho zarzao i gurnuo njušku dječaku u vrat.

David je otišao do staroga stabla i pogledao natrag u Šumara.

„Smijem li se ikad ovamo vratiti?“ pitao je i Šumar je odgovorio nešto veoma čudno.

„Većina se ljudi ovamo vrati“, rekao je.

„Naposljetku.“ Podigao je ruku u znak pozdrava, a David je duboko udahnuo i zakoračio u deblo. Isprva je ćutio samo miris mošusa, zemlje i truleži starog lišća. Dotaknuo je unutarnju stranu stabla i na prstima osjetio njegovu hrapavu koru. Iako je stablo bilo golemo, nije u njemu mogao napraviti više od nekoliko koraka. Ruka ga je još boljela ondje gdje mu je Krivi zario nokte. Osjećao se klaustrofobično. Činilo se da nema izlaza, no Šumar mu ne bi lagao. Ne, to je morala biti neka pogreška. Odlučio je opet izaći van, no, kad se okrenuo, prolaza više nije bilo. Drvo se posve zatvorilo i David je bio zatočen u njemu. Počeo je vikati da treba pomoć i lupati šakama po drvu, no njegove su riječi oko njega jednostavno odjekivale odbijajući mu se od lica i rugajući mu se dok se sasvim nisu izgubile.

No odjednom se pojavilo svjetlo. Stablo je bilo zatvoreno, ali odozgo je prodirala svjetlost. David je pogledao prema gore i vidio nešto svjetlucavo poput zvijezde. Dok je to promatrao, ono je bilo sve veće i veće i spuštalo se prema mjestu na kojem je stajao. Ili se možda on micao prema gore, penjući se kako bi se s time susreo, uglavnom, nije znao jer sva su mu osjetila bila u kaosu. Čuo je nepoznate zvukove, udarac metala o metal i škripanje kotača te je u blizini oćutio oštar miris kemikalije. Vidio je štošta - svjetlo, brazde, pukotine u deblu stabla - no postupno mu je postalo jasno da žmiri. A ako je žmirio, koliko će toga tek vidjeti kad otvori oći? David je otvorio oći.

Ležao je na metalnom krevetu u nepoznatoj sobi. Dva velika prozora gledala su na zelenu tratinu po kojoj su djeca hodala pokraj medicinskih sestara ili su ih bolničari u bijelom gurali u kolicima po livadi. Pokraj kreveta je stajalo cvijeće. U desnu nadlakticu bila mu je zabodena igla koju je cjevćica spajala s nekom bocom što je stajala na željeznom stalku. Nešto mu je stezalo glavu. Podigao je ruku kako bi je dotaknuo te je, umjesto kose, opipao zavoje. Polako se okrenuo nalijevo. Od kretnje ga je zabolio vrat i potom mu je počelo tutnjati u glavi. Pokraj njega je bila Rose i spavala je na stolici. Odjeća joj je bila zgužvana, a kosa masna i prljava. Na krilu joj je stajala knjiga čije su stranice bile oznaćene crvenom vrpcom.

David je pokušao progovoriti, ali grlo mu je bilo previše suho. Pokušao je opet i ispućtio je samo grubi hroptaj. Rose je polako otvorila oći i zurila u Davida u nevjerici.

„Davide?“ rekla je.

On još uvijek nije mogao normalno govoriti. Rose je iz vrča natočila vodu u čašu i prislonila mu je na usne, držeći mu glavu tako da može lakše piti. David je vidio da plače. Nekoliko njezinih suza kapnulo mu je na lice dok je odlagala čašu i kušao je njihov okus kad su mu pale na usne.

„Oh, Davide“, šapnula je.

„Bili smo tako zabrinuti.“

Položila mu je dlan na obraz nježno ga milujući. Nije mogla prestati plakati, no vidio je da je sretna unatoč suzama.

„Rose,“ rekao je David.

Nagnula se naprijed.

„Da, Davide, što je?“

Primio je njezinu ruku.

„Oprosti“, rekao je.

I potom je utonuo u mek, besani san.

Poglavlje trideset tri - O svemu izgubljenom i svemu nađenom

Idućih dana Davidov je otac često govorio kako su umalo izgubili Davida, kako ga, nakon što se srušio avion, isprva nisu uopće mogli naći, kako su bili uvjereni da je izgorio u olupini i kako su se, kad mu nije nađen trag, počeli bojati da je možda otet, zatim kako su pretraživali kuću, vrt i šumu te naposljetku pročešljali polja uz pomoć prijatelja, policije, pa čak i stranaca u prolazu koji su se sažalili nad njihovom patnjom, kako su se vratili u njegovu sobu u nadi da je ostavio neku naznaku o tome kamo ide te kako su naposljetku našli skriveno mjesto iza zida u udubljenom vrtu i njega kako leži u zemlji nakon što se nekako uvukao kroz pukotinu u kamenom zidu i zapeo zatočen u šupljini.

Liječnici su rekli da je opet doživio napadaj, možda kao posljedicu traume zbog pada aviona te je ovaj put pao u komu. David je danima duboko spavao dok se jednog jutra nije probudio i izgovorio Rosino ime. Pa iako je u njegovu nestanku bilo elemenata koje nisu mogli posve objasniti - što je uopće radio u vrtu i odakle mu neke ozljede na tijelu - bilo im je drago što im se vratio i nitko mu nije uputio nijednu optužujuću ili ljutitu riječ. Tek mnogo kasnije, kad je bio izvan opasnosti

I opet u svojoj sobi, Rose i otac su, ležeći u svom krevetu, primijetili koliko je taj događaj promijenio Davida: postao je tiši i obzirniji prema drugima, nježniji prema Rose i svjesniji poteškoća s kojima je suočena dok pokušava naći mjesto u životu dvojice muškaraca - Davida i njegova oca. Postao je osjetljiviji na iznenadne zvukove i potencijalnu opasnost, ali i brižniji prema slabijima od sebe, osobito prema polubratu Georgieju.

Prolazile su godine i David je ujedno i presporo i prebrzo od dječaka postao muškarcem, presporo za njega, no prebrzo za njegova oca i Rose. Georgie je također rastao te su on i David bili bliski koliko to braća mogu biti, čak i nakon što su se Rose i njihov otac razišli onako kako odrasli to katkad čine. Razveli su se prijateljski i nisu se ponovno vjenčali.

David je otišao na fakultet, a njegov je otac našao kolibu pokraj potočića gdje može pecati kad ode u mirovinu. Rose i Georgie živjeli su zajedno u velikoj staroj kući i David ih je posjećivao što je češće mogao, bilo sam, bilo s ocem. Kad je imao vremena, otišao bi u svoju staru spavaću sobu i osluškiavao ne bi li čuo kako knjige šapuću jedne drugima, no sad su bile tihe. Kad je vrijeme bilo lijepo, sišao bi u ostatke udubljenog vrta koji je neznatno obnovljen nakon pada aviona, ali koji ipak nije bio kao prije, te bi tiho gledao u pukotine na njegovim zidovima. No više nikad nije pokušao u njih ući, ni on, ni itko drugi.

No kako je vrijeme prolazilo, David je otkrio da Krivi nije lagao bar o jednom: život mu je bio pun velike tuge, ali i radosti, velike patnje i žaljenja, ali i uspjeha i zadovoljstva. David je ostao bez oca kad je imao dvadeset i jednu godinu. Ocu je otkazalo srce dok je sjedio pokraj potoka s ribičkim štapom u ruci, a sunce mu obasjavalo lice tako da mu je, kad ga je neki prolaznik našao nekoliko sati nakon smrti, koža još bila topla. Georgie je došao na sprovod u vojničkoj

uniformi jer je na istoku počeo novi rat i Georgie je žarko želio ispuniti svoju dužnost.

Otputovao je u zemlju daleko od ove i poginuo ondje kao i drugi mladići čiji su se snovi o časti i slavi okončali na blatnom, bojnom polju. Njegovo je tijelo poslano kući i pokopano u crkvenom dvorištu ispod malog kamena na kojem je pisalo njegovo ime, datum rođenja i smrti te riječi Voljeni sin i brat.

David se oženio ženom tamne kose i zelenih očiju. Zvala se Alyson. Planirali su obitelj i došlo je vrijeme da Alyson rodi njihovo dijete. No David je bio nervozan i preplašen za njih oboje jer nije mogao zaboraviti riječi Krivoga:

'Oni koje voliš - ljubavnica, dijete - umrijet će i nećeš ih moći spasiti svojom ljubavlju.'

Pri porođaju su se dogodile komplikacije. Sin kojeg su u stričevu čast nazvali Georgie nije bio dovoljno snažan da bi preživio, a Alyson je, podarivši mu kratak život, izgubila svoj tako da se proročanstvo Krivoga obistinilo. David se nije opet ženio i nikad nije dobio drugo dijete, no postao je piscem i napisao knjigu. Nazvao ju je Knjiga izgubljenih stvari i knjiga koju držiš jest knjiga koju je on napisao. Kad bi ga djeca pitala je li knjiga istinita, rekao bi im da je istinita ili da je istinita onoliko koliko to išta na ovom svijetu može biti, to jest, on se barem tako toga sjeća.

I sva su ta djeca na neki način postala njegovom djecom. Kad je Rose ostarjela i oslabjela, David je na nju pazio. Kad je umrla, ostavila je kuću Davidu. Mogao ju je prodati jer tad je već vrijedila mnogo, no nije to učinio. Umjesto da je proda, uselio se u nju i u prizemlju namjestio svoj ured te je godinama ondje spokojno živio, uvijek otvarajući vrata djeci koja bi navratila, neka s roditeljima, neka sama, jer kuća je bila slavna i mnogo ju je dječaka i djevojčica željelo vidjeti. Ako su bili vrlo dobri, odveo bi ih dolje u udubljeni vrt budući da su pukotine u kamenom zidu odavno začepljene jer David nije želio da se djeca u njih uvuku i upadnu u nevolje. Umjesto toga pričao im je o pričama i knjigama i objašnjavao kako priče žele da ih pričamo, a knjige da ih čitamo i kako se sve što trebaju znati o životu i zemlji o kojoj je on pisao, ili o bilo kojoj zemlji ili kraju koji mogu zamisliti, nalazi u knjigama. Neka su djeca to shvaćala, a neka nisu.

I David je s vremenom postao slab i bolestan. Nije više mogao pisati jer ga je izdavalo pamćenje i oči, nije mogao ni hodati daleko kao prije kako bi pozdravio djecu. (I ovo mu je Krivi prorekao sa sigurnošću te se David osjećao kao da je pogledao u zrcalne oči dame u podzemnoj tamnici.) Liječnici nisu mogli učiniti ništa, osim ublažiti mu bol.

Unajmio je medicinsku sestru da se brine o njemu i njegovi prijatelji dolazili su mu praviti društvo. Kako se bližio kraj, tražio je da mu namjeste krevet u velikoj knjižnici u prizemlju te je svake noći spavao među knjigama koje je volio kao dječak i mladić. Također je potihom zamolio vrtlara da mu učini uslugu i nikomu ništa ne kaže i vrtlar ga je poslušao jer je veoma volio starca.

Tijekom najdubljih, najmračnijih sati noći David je ležao budan i slušao. Knjige su opet počele šaputati, no on se nije bojavao. Govorile su nježno, utješne i

profinjene riječi. Katkad su pričale priče koje je oduvijek volio, no ovaj su put uključivale i njegovu.

Jedne noći kad mu je disanje postalo veoma ubrzano, a svjetlost u očima počela napokon gasnuti, David je ustao iz kreveta u knjižnici i polako krenuo prema vratima, zastavši samo kako bi usput uzeo knjigu. Bio je to stari album uvezen u kožu i u njemu su bile fotografije, pisma, razglednice i črčkarije, crteži i pjesme, čuperci kose i dva vjenčana prstena, sve uspomene na davno proživljeni život, osim što je ovaj put bila riječ o njegovu životu. Knjige su počele sve glasnije šaptati, glasovi svezaka dizali su se u velikom zboru radosti jer jedna je priča završavala i nova će se priča uskoro roditi.

Na izlasku iz prostorije starac je milovao korice knjiga opraštajući se te je posljednji put izašao iz knjižnice i kuće i kroz vlažnu travu zaputio se prema udubljenom vrtu.

U jednom je kutu vrtlar izbušio rupu, dovoljno veliku da u nju stane odrastao muškarac. David se spustio na ruke i koljena i uz bolove se uvukao u šupljinu dok se nije smjestio u udubini iza cigli. Potom je sjedio u tami i čekao. Isprva se nije dogodilo ništa i morao se truditi da drži oči otvorene, no nakon nekog vremena ugledao je svjetlo koje je postajalo sve veće i na licu je oćutio hladan povjetarac. Osjetio je miris kore stabla, svježe trave i cvijeća što cvate. Ispred njega se pojavila šupljina i zakoračio je u nju te se našao u središtu velike šume. Zemlja se posve promijenila. Više nije bilo zvijeri nalik na ljude ili neutjelovljenih noćnih mora što su čekale priliku da uhvate u klopku one koji su neoprezni. Više nije bilo straha, više nije bilo beskonačnog sutona. Nije više bilo čak ni djecolikog cvijeća jer dječja se krv više nije prolijevala u sjeni i njihove su duše bile spokojne. Sunce je zalazilo, no prizor je bio prekrasan i bojio je nebo u ljubičasto, narančasto i crveno dok se dan mirno privodio kraju.

Ispred Davida stajao je čovjek. U jednoj je ruci nosio sjekiru, a u drugoj vijenac cvijeća koje je sam ubrao dok je hodao šumom te ga je zavezao vlatima dugačke trave.

„Vratio sam se“, rekao je David i Šumar se nasmiješio.

„Većina se naposljetku vrati“, odgovorio je i David se čudio koliko je Šumar sličan njegovu ocu i kako to prije nije primijetio.

„Dođi“, reče Šumar.

„Čekali smo te.“

I David je vidio svoj odraz u Šumarovim očima u kojima više nije bio starac nego mladić jer čovjek je svom ocu uvijek dijete, ma koliko godina imao i ma koliko dugo bili razdvojeni.

David je slijedio Šumara niz šumske staze, preko proplanaka i potoka, dok napokon nisu stigli do kolibe iz čijeg je dimnjaka lijeno šikljao dim.

Na obližnjem je polju stajao konj zadovoljno brste travu te je, kad mu je David prišao, podigao glavu i radosno zarzao, tresući grivom i kaskajući preko polja kako bi ga pozdravio. David je otišao do ograde i prislonio svoju glavu uz Scilinu. Scila je zažmirila kad ju je poljubio u čelo te ga slijedila u korak dok je

hodao prema kući, katkad mu nježno njuškom gurkajući rame kao da ga podsjeća da je tu. Otvorila su se vrata kolibe i pojavila se žena. Imala je tamnu kosu i zelene oči. U naručju je držala muško novorođenče koje ju je držalo za košulju dok je hodala.

Jer ljudski je vijek tek trenutak na određenome mjestu i svaki čovjek sanja svoj raj.

I David je u tami sklopio oči kad je sve izgubljeno bilo opet pronađeno.

- KRAJ -

ŽELEZNI